

Budistler ve Hindularca 'Issa' adıyla
tanınan peygamberin öyküsü

KESMİR'DE HZ. İSA EFSANESİ

FARUK ARSLAN

KaraKöy

Meçhul Hintli Resul Yuz Asaf

Keşmir'de Hz. İsa (AS) Efsanesi

Budistlerce ve Hindularca 'Issa'
adıyla tanınan peygamberin
öyküsü

Faruk Arslan

[Faruk Arslan]

12 Nisan 1969'de Ankara'da doğdu. Aslen Çorumludur. 3 yıllık GATA Sağlık Astsubay Hazırlama Okulu'ndan mezun oldu. Azerbaycan Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü bitirdi. Hazar'ın Statüsü konusunda tez yazarak 1997'de 'Uluslararası Hukukçu' unvanını kazandı. Kanada'da Centennial College'den 2008'de 'Sosyal Toplumcu' diplomasıyla mezun oldu. Toronto'da York Üniversitesi'nde Sosyoloji bölümünde yüksek eğitim gördü ve 2011'de tamamladı.

Arslan, Karabağ, Çeçenistan ve Abhazya savaşlarını yakından takip etti. Hazar'ın enerji rezervleri ile ilgili yazdığı 3 binden fazla haber ve makale Türk ve yabancı basında yayımlandı. Azerbaycan Zaman gazetesinde muhabirlik, haber müdürlüğü ve köşe yazarlığı yaptı. CHA Azerbaycan temsilciliğini 3 yıl yürüttü. 2 yıl süresince Türkiye'de yayımlanan Zaman gazetesinde Bakü Mektubu adlı köşeyi yazdı. Azerbaycan'da yayımlanan ilk çocuk gazetesi Tomurcuk'un kurucularından oldu. Zaman gazetesinde 2000 yılı sonuna kadar Ankara'da diploması, dış politika ve enerji muhabirliğini yürüttü. 14 ülkede basılan Zaman gazetesine yönelik özel araştırma dosyaları hazırladı. Türk dünyası özel muhabirliği yaptı. Azerbaycan Gazeteciler Cemiyeti, Ankara Diploması Muhabirleri Derneği ve Kanada Etnik Gazeteciler Derneği üyesidir.

2000-2001'de Kanada'da Zaman gazetesi temsilciliği görevini üstlenirken, Toronto muhabiri olarak çalıştı. Kanada Türkleri'nin posta ile dağıtılan ücretsiz haber dergisi Sunrise'ı kurdu ve bir yıl boyunca editörlüğünü üstlendi. 1998-2004 periyodunda Ali Alperen mahlasıyla sırasıyla Gündüz, Muhalif, Gelecek gazetesi, Hür Gelecek gazetelerinde ve 2009'dan beri Milli Ocak'ta köşe yazısı yazdı. 2004 yılında Metafizik Magazin dergisinde yazıları yayımlandı. 2004'den beri Kanada'da beş bin tirajla yayımlanan ve ücretsiz dağıtılan Canada Türk'te 2006'dan beri köşe yazısı yazıyor. 2000'den beri ise, internet medyasında aralıksız köşe yazılarıyla haberciliğini sürdürüyor. Evli ve iki çocuk babası olan Arslan, Kanada ve Türkiye vatandaşı olarak Kanada'da gazetecilik yaşamına devam ediyor. Arslan, iyi derecede İngilizce, Almanca ve Azerbaycan Türkçesi biliyor.

Yayımlanmış Eserleri:

- Matrix'in 11 Eylül Kurgusu
- Hazar'ın Kurtlar Vadisi: Petrol İmparatorluğunda Güç Savaşları
- Net Kırılma: Evenjelik Harbin Kurgusu
- Petrol Satranç
- Kanada'ya Gelmenin Yolları-Kurtar Bizi Kanada
- Mesih'in Hızır'ı Barnaba: Hristiyanlığın Gizli Tarihi
- Keşmir'de Hz. İsa Efsanesi
- September 11 Fiction of Matrix (English)
- Vadi'nin Şifresi Çözülüyor
- Kurtlar Vadisi Fenomeni
- Karakutu Ergenekon'un Karanlık İsmi: Tuncay Güney
- Mason Bektaşiler
- Eşekler Sınıfı: Askeri Okulda İrtica Paranoyası
- İlk Muhacirler Azerbaycan
- Kanadalı Müslümanlar, Mühtediler, Türkler
- Narratives on Canadian Muslims, Reverts, Turks (English)
- Tevhid Havarisi Barnaba
- Sociological Writings in the Canadian Perspective (English)
- Merchant Splitting and Processing Plant: Business Plan (English)

İçindekiler

Takdim : Hz. İsa'ya Mektup

1. Bölüm: İsalaştırılan Meçhul Resul Yuz Asaf
2. Bölüm: Hz. İsa ve Efsanenin Doğumu
3. Bölüm: Hz. İsa Çarımhta Öldü mü?
4. Bölüm: Keşmir'in Esrarı ve Yuz Asaf'ın Tebliğ Tarzı
5. Bölüm: Hindistan ve Keşmirde Diller ve Yahudi İzleri
6. Bölüm: Dinlerin Vicdanı ve Buda
7. Bölüm: Hindistan Dinleri ve İssa'nın Etkisi
8. Bölüm: Hindu Kutsal Kitabındaki Hz. Muhammed (S.A.V.)
9. Bölüm: Yuz Asaf'ı sahiplenen Ahmediye'nin Mesihliği

Yuz Asaf veya Yus Asaph yada Şehzade Nebi Hazreti Yura Asaf, Budistler ve Hindularca 'Bodhisattva' veya 'Issa' adıyla tanınan, peygamberliğini M.Ö. 100'de Hindistan'da ilan eden meçhul bir peygamber veya Resul. Etrafında kopartılan fırtınalar kitabımızın konusu. Keşmir'de Srinagar'ın nahiyesi Khanyar mevki Roza Bal'da mezarı bulunuyor. Yuz Asaf Hz. İsa mı ? Bu soruya olumlu ve olumsuz cevap veren Müslüman ve Hıristiyanların dayanakları neler? Hıristiyanlık Budizm, Budizm Yahudi kaynaklı mı? İslam ve Hıristiyan kaynaklarında 14-29 yaşlarında nerede olduğu bilinmeyen Hz. İsa, Hindistan'da mıydı? Budist ve Hz. İsa'nın çarımhtan kurtulduktan sonra Türkiye-İran-Afganistan üzerinden Hindistan'a geldiği, isim değiştirerek Yuz Asaf adını aldığı ve 120 yaşına kadar dinini tebliğe devam ettiği, doğru mu? Hindu kutsal kitaplarında gösterildiği gibi gençlik yıllarını gerçekten Hindistan'da mı geçirdi? Buda'nın işaretleriyle beklenen Lama düşüncesiyle bebek iken korumaya alınan, beyaz tenli olduğu için adı ' Bagwa Bodhisattva Avalokitesvara' konulan Issa, İsa mı? Sudraslarla birlikte Brahman ve Kshatriyalara karşı mücadele eden ve bugünkü Budizmin dünya dini haline gelmesini sağlayan İssa'nın öğretisi neydi, Hindistan dinlerine nasıl tesir etti? Hindu kutsal kitapları ve Vedalarda, İssa'dan nasıl bahsediliyor ve peygamberimiz Hz. Muhammed'in ' Kalki Avatar' adıyla son kurtarıcı olarak tanımlanması neden gizleniyor? Hıristiyanlığın ve İslam'ın Batı'da yayılmasından sonra Hindistan ve Orta Doğu arasında halk, dil, felsefe ve yer isimleri benzerlikleri neden unutturuldu? Benzer isimler neler? Sankstrice değil Hebrew Yahudi diline yakın olan Keşmir'in dili, Keşmirlilerin Yahudi asıllı olduğunu mu gösteriyor? Kayıp 10 İsrail kavminin izini Afganistan ve Hindistan'da bulan Yahudiler, Yuz Asaf'a neden sahip çıkıyor? Yuz Asaf'ı Hz. İsa olarak lanse eden ve Mesihliğin kendisine geçtiğini varsayan, bugün 180 milyon takipçisi bulunan Ahmediye-Kadıyani mezhebi- müslümanlarının kurucusu Gulam Ahmed, İngiliz istihbaratının ajanı mıydı?

TAKDİM

Hız. İsa'ya (AS) Mektup

Bu kitap, aslında Hz. İsa'ya yazılmış bir mektupdur. Daha önce Hz. İsa'ya mektup yazan usta kalemşöürümüz Süleyman Nazif, kitabımıza takdim yazısını 82 yıl önce yazmıştı!

Osmanlı edebiyatçılarımızdan Süleyman Nazif'in (1870-1927) 1924 yılında Avrupalıları, Hz. İsa'ya şikayet etmek için yazdığı "Hz. İsa'ya Açık Mektup", bugünü de işaret ediyor. Nazif, Hz. İsa'ya yazdığı mektuba karşılık bir de Hz. İsa adına bir cevap hazırlamıştı. Mektuplar 20. yüzyılın başlarında Batı'ya karşı bir Osmanlı aydınının bakış açısını yansıtırken, Türkiye ve Avrupa devletleri arasındaki ilişkilerin Müslüman ve Hıristiyanların birbirlerine olan önyargılarını nasıl beslediğinin de bir göstergesiydi.

Süleyman Nazif in aklına Hz. İsa'ya mektup yazmak nereden esmişti acaba? İstanbul'un işgal altında olduğu dönemde İtilaf kuvvetlerine karşı olan tutumuyla zaten kara listeye alınan ve Malta'ya sürgüne gönderilen Nazif'i bu kez harekete geçiren şey Milletler Cemiyeti İngiliz delegesinin Hıristiyan azınlık haklarının ne durumda olduğunu görmek için Türkiye'ye bir heyet gönderilmesini teklif etmesiydi. Nazif hak korumaya kalkan Avrupalıların aslında tarih boyunca en çok hak yiyenler oldukları düşüncesini ifade etmek için Hz. İsa'ya hitaben bir mektup yazarak Hıristiyanlık dünyasını şikayet eder. Sanki çok yakın bir arkadaşına yazarmış gibi bir üslup kullanan Nazif'in söyledikleri oldukça ilginçtir. Mektubun başında Hz. İsa'ya şöyle seslenir: "Söyle; var mısın, yok musun?.. Kimsin, nesin? Yerde mi, göklerde misin? Senden beş yüz yetmiş bir sene sonra doğmuş olan Resulullah... benim peygamberim, Allah'ın Meryem'e üflediği ruhandan senin vücut bulmuş olduğunu söylüyor. Hatta insanların seni haç ile katletmiş olduklarını ağza almağa o şefkatli Nebi'nin gönlü razı olmadığından, dip diri göğe çıktığını bir muhbir-i sâdik sıfatıyla haber vermiştir.

"O halde sen sağsın. O bulunduğun yerden dünya denilen bu belalı yeri görüyor, buradan yükselen dua ve bedduaları işitiyorsun demektir. Eğer hâlâ iman ediyorsam sebebinin sen kendi zâtinde arama. Seni onaylamazsam kendi peygamberimi inkâr etmiş olacağım. Allah'ın bu emrini o yüce Peygamber ilk Müslüman ceddim vasıtasıyla bana bildirdi. Yoksa yirmi asırdan beri nâmına yapılan cinayetleri insanlığın tarihinden senin amel defterine aktararak, Ruhullah olduğunu da, peygamber bulunduğuşu da inkar ederim."

Hız. İsa'ya, İslam dini, kendisini peygamber olarak kabul ettiğuşu için inandığını aksi takdirde onun ümmetinin amellerine bakacak olursa buna asla inanamayacağını ifade eden Nazif şikayetlerini bir bir sıralar.

Hız. İsa'ya inandıklarını söyleyen Batılıların tarih boyunca onun öğretilerine uymayan bir biçimde davrandıklarını ve hatta onun adını kullanarak her yere zulüm ve ölüm götürdüklerini ifade eder. Nazif'e göre; "Papa" lakabıyla Hz. İsa'nın vekili olan "herifler" in cinayetleri Roma kayseri Neron'un ilk Hıristiyanları öldürmesinden katbekat kötüdür; "İtalyan mı, İspanyol mu, Allah'ın ne belas olduğunu bilmediğuşu serseri" Kristof Kolomb'un Amerika'yı keşfetmesiyle Yenidünya halkının katline davetiye çıkmıştır. Hz. İsa adına hareket ettiklerini söyleyen misyonerler ise Müslüman Afrika'da ellerinde haç, her tarafa, her kabileye, her eve ateş ve ölüm saçmışlardır. Tüm bunların yanı sıra Hz. İsa'yı da yanlış anladıklarını ifade etmektedir ve ona karşı yapılan "haksızlıklara" karşı nasıl boyun eğebildiğuşu hesabını sormaktadır:

"Sana Allah'ın Oğuşu dediler; sıkılmadın. Hâtırın için Allah'ı üç parça ettiler; titremedin. Adına İncil nâmıyla birbirini bozucu kitaplar yazdılar; utanmadın. Mabed'den ticari vurgunculuğuşu uzaklaştırmak isterken dünyada belaya girmiştin; kiliselerin minber ve mihrabına kadar,

Hıristiyanlık âleminin her tarafı kumarhanelerden kötü bir madrabazlık alanına döndü; sen hissedarlar gibi susuyorsun. Dinin'in dünyayı istila ettiği kâfi değilmiş gibi, Roma'daki vekilin âhirette cennetler ve cennetlerde yer satıyor; sen bir tapu memuru tevazuuyla bu alışverişi yumuşaklığın suskunluğuyla tescil ettirmektesin. Ayıp değil mi?.. Ve sen peygamber değil misin?..."

Nazif, mektubun son kısmında ise göğe yükseldiğine inandığı Hz. İsa'yı tekrar yeryüzüne inmeye çağırır: "Eğer gerçekten âlemin ıslahı için geleceksen, vakti çoktan gelmiş, hatta geçmişti. Şam'daki minareye mi, nereye ineceksen acele et. Artık beşerin sabrı ve seninkilere karşı tahammülü kalmadı. Ey Meryem'in Oğlu, Adem oğullarını bilhassa seninkilerin şer ve zulmünden kurtarmak için, ümmetinin mezbahaya çevirdiği, bu dünyaya ya hemen gel; veya iki elini utanç ile iki yanaklarına tutarak, hangi katında bulunduğunu bilmediğim göklerden kendini en aşağılara at!..."

Hıristiyanlık dünyasını Hz. İsa'ya şikâyet yoluyla hicveden Nazif, bir de Hz. İsa'nın ağzından kendisine bir cevap yazar. Birinci mektuptan çok daha ilginç olan bu mektupta Hz. İsa kendisine inandıklarını söyleyenlerin yaptıklarından kendisinin sorumlu tutulamayacağını ve öğretilerine uymayanların onun dinine mensup olmadıklarını açıklar:

"Zayıf omuzlarımda tam yirmi asrın ıstırabının ağırlığını taşıyorum. İnsanlar arasına karıştığım dakikadan ben huzursuzum... Nâmıma nispet iddia eden şerîr ümmetin yaptıklarından beni azarlamak ve sorumlu tutmak doğru değildir. Ben onları hiç bir vakit kabul etmedim. Ve daima reddettim... İnkâr ettim... Çirkin gördüm ve lanetledim. Buna gökteki meleklerle nebilerin ruhları ve Cenab-ı Allah şahittir... Adı Hıristiyan, Nasranî, İsevi, ne olursa olsun yeryüzünü huzursuz eden din, bana mensup değildir... Güya dinimin kitabı olan İncilleri yazanlar ne benim yüzümü görmüşler, ne sesimi işitmişlerdi. Hıristiyanlık birtakım meczupların elinde maskara oldu... 'Hâtrın için Allah'ı üç parça ettiler; titremedin' diyorsun. Senin o vakit altmışıncı, yetmişinci ceddin henüz doğmamıştı. Etkilenip etkilenmediğimi nereden bileceksin?... Titremedim mi?... Titreyen yalnız ben değilim; gökler de benimle beraber titredi. Ve ben göklerle birlikte hâlâ titriyorum."

Nazif'in Hz. İsa'yla senli benli konuşan, ona ümmetini şikâyet eden hatta bir nevi hesap soran tarzına İstanbul'un Ermeni, Rum ve Fransız gazetelerinden ve de Avrupa basınından büyük bir tepki gelir. Sadece sözlü tenkit ile sınırlı kalan bu protestoda, Avrupa'da "Haçın girdiği yere hilal giremez" gibi bir cümle bile sarf edilir. Nazif'in mektupları bize Batı'nın bugün İslam dünyasına karşı bakış açısının benzer bir biçiminin 20. yüzyılın başında bir Osmanlı edebiyatçısının kaleminde Batı'ya ve Hıristiyanlığa karşı ortaya konulduğunu gösteriyor. Öte yandan Nazif'in hicvi esnasında Hz. İsa'ya inandığını, onu kendi inançları gereğince kutsal biri olarak gördüğünü de gözden kaçırmamak gerekiyor. Nazif'in Hz. İsa ile senli benli konuşması ise Hz. İsa'ya özel bir durum değildir. "Hz. İsa'ya açık mektup meselesi"nin uyandırdığı yankıdan sonra yayınladığı bir mektupta, Nazif, "Mektup yazmak niçin doğru olmasın? ... Tevhitler, münacatlar Allah'a ve naatlar Peygamber'e birer mektuptan başka şeyler midir? ... Yazacağım... O'na da... evet, Allah'a da yazacağım." diyor. Nazif her ne kadar ilk mektupta olanlardan Hz. İsa'ya sitem etse ve olanlardan onu mesul tutar gibi bir portre çizse de, Hz. İsa'nın ağzından yazdığı ikinci mektubunda ilk mektuptaki yaklaşımının yanlış olduğunu belirterek kendisine bir nevi ders vermektedir.

Nazif, çareyi Hz. İsa'yı yeryüzüne geri çağırarak bulmuştur. Nazif'in İblis ile olan ağağıdaki monologu, müslümanların ümitsiz kurtarıcı bekleyişini anlatması açısından manidardır:

"Bana bak!... Galiba sen bunadın. Eski zeka ve şeytanetin dört beş asırdan beri görülmüyor, İsa'nın gâvurcukları yeryüzünde seni fersah fersah geçtiler. Böyle giderse Hıristiyan olmayan

diğer kavimler gibi, sizin tâifeye de bu dünyada ekmek kalmayacak. Hızır'ı bekledik... Mehdi'yi bekledik... Mesih'i bekledik; hiçbiri gelmedi. Hatta bizi Hıristiyan istilasına karşı avutacak Yecüc Mecüclere de razıyız. Bunlar da gâvurların korkusundan, Kaf dağlarının ötesinde birer deliğe gizlenmişler. İnsaniyeti hiç olmazsa çektiği eziyetlerden kurtaracak bir Deccal, bir Dabbetü'l-Arz bile yok. Bari sen gel."

Süleyman Nazif, 1924 (1)

1. Bölüm: İsalıştırılan Meçhul Resul Yuz Asaf

Yuz Asaf veya Yus Asaph ya da Şehzade Nebi Hazreti Yura Asaf, Budistler ve Hindularca 'Bodhisattva' veya 'Issa' adıyla tanınan, peygamberliğini M.Ö. 100'de Hindistan'da ilan eden meçhul bir peygamber. Etrafında kopartılan fırtınalar kitabımızın konusu. Keşmir'de Srinagar'ın nahiyesi Khanyar mevki Roza Bal'da bulunan mezarı, İslamiyet Keşmir'e gelene kadar bu büyük şahsiyete sahip çıkan Hindu ve Budistler tarafından korundu. (2)

Onun tebliğ tarzı Hz. İsa ile örtüştüğü, Allah'ın oğlu hikâyesi dışında Hıristiyanlıkla birebir benzerlik arz ettiği ve daha sonraları Budizm üzerinde etkili olduğu için hem Hıristiyanlar, hem Budistler, Allah'ın birliği davasını getirdiği için hem de bazı müslümanlar tarafından saygı gördü. Ahmediye mezhebi ise, "Mehdilik ve Halifelik" makamını ele geçirmek adına Yuz Asaf'ı imanın şartı seviyesinde Hz. İsa olarak tanımayı içselleştirdi. İsminin Hindu dilindeki karşılığı Losaphat'ın tercümesi, Buda'ydı. Budistler, Yuz Asaf'ı ' ruh değıştirme' safatası çerçevesinde Buda'nın kendisi veya hocası konumuna yükseltti. Kayıp 10 İsrail kavminin izini Afganistan ve Hindistan'da bulan Yahudiler de Yuz Asaf'a sahip çıkarak, bu çerçevede dilleri Sanskirtceden ziyade Hebrew diline benzeyen Keşmirîlerin kayıp Yahudi kavmi Kush'dan türediğini öne sürdü. 21. Yüzyıl "Yeni Dünya Düzeni"nin kurucularından sayılan New Age akımı, Yuz Asaf'ı semavi dinlerin dışında Budistler ve Hindularda dâhil tüm dinlerin ortak paydası olarak görerek, fantastik projeleri 'Tek Dünya Devleti, Tek Dünya Dini' adına Yuz Asaf'ın İsa olarak pazarlanmasına destek verdi.

Gene Matloc ve Suzanne Marie Olsson gibi yazarlar, Hz. İsa'nın Hindistan'ı hayatında birkaç kez ziyaret ettiğini ortaya atmakla kalmadı, Rosa Bal'daki mezarının açılarak DNA testi yapılmasını ve İsa olup olmadığının bilimsel olarak test edilmesini önerdi. Bu talebini uluslar arası mahkemelere taşıdığı için Vatikan tarafından aforoz edilen Olsson, şiddetle Yuz Asaf'ın çarmıha gerilmekten kurtulan Hz. İsa olduğunu savunuyor. Yuz Asaf'ın 'Yakup'un Oğulları' manasına geldiğine dikkat eden Olsson, ayrıca Afganistan'da bulunan 'Yusufzai' adlı kavmin halen Yahudi adetlerini koruduğuna işaret ederek, Hz. İsa'nın İsrailoğullarına gönderilen bir peygamber olarak irşad vazifesini Hindistan ve Afganistan'da öldüğü 120 yaşına kadar sürdürdüğünü ileri sürüyor.

Amerikalı araştırmacı Olsson, Pakistan'daki bir türbede de kazı çalışmaları yürüttü. Muree türbesinin de, Hazreti İsa'nın annesi Meryem'in ebedi istirahatgahı olduğuna dair bir inancı paylaşıyor. Rozabal'ın anahtar niteliğinde olduğunu belirten Olsson, kalıntıların test edildikten sonra, Murree'den elde edilenlerle karşılaştırılacağını söylüyor. Olsson, ceset kalıntılarının incelenmesiyle bunların aynı kökene ve tarihe sahip olup olmadığı ya da Meryem-İsa teorisine uyup uymadığı, aralarında bir bağlantı olup olmadığının anlaşılacağını kaydediyor.

Yuz Asaf'ı peygamber ve Hz. İsa olduğu iddiasıyla sahip çıkan Ahmediye mezhebinin kurucusu Mirza Gulam Ahmed, "Hz.İsa Hindistan'da" adlı kitabıyla geçtiğimiz yüzyılda İslam dünyasında büyük bir tartışma başlattı. (3) Yuz Asaf'ın Müslüman ve Hıristiyanların beklediği kurtarıcı olduğunu ileri süren ve kendisini "Mehdi" sıfatıyla onun halifesi ilan eden Gulam Ahmed'in akımını ve bugünkü hedeflerini ayrıca inceleyeceğiz. İngiliz İstihbaratının müslümanları bölmek için ortaya çıkardığı bir akım oldukları gerekçesiyle başta ünlü alim Mevdudi olmak üzere Pakistan ve Hindistan müslümanlarınınca büyük tepki gösterilen Ahmediye'nin merkezi Londra ve son halifesi orada oturuyor. Gulam Ahmed'den sonra silsile ile "Mehdi- Halifelik" makamını bugün 7. kuşağa taşıyan Ahmediyelik, bir milyar 400 milyon müslüman içinde 180 milyonluk kitleye sahip büyük bir topluluk. Her yedi müslümandan biri Ahmediye tarikatına bağlı veya

inançlarını paylaşıyor. Bu nedenle mercek altına alınması gerekiyor.

Gulam Ahmed'in Yuz Asaf'ı Hz. İsa olarak lanse etmesinde elbette İngiliz istihbaratının payı büyük. Ahmed'den sonra bu konuya sahip çıkan Ahmediye müslümanları, Hristiyan ve Yahudi yazarlar, bölgede bu tezi destekleyecek bulgulara ulaşarak, teze "bilimsel donlar" biçti. Esasen bu iddiaların kökeni ve geçmişi oldukça eski. Yuz Asaf'ın evlendiği ve çocuk sahibi olduğu hanımın isminin Meryem olması, Mecdelli Meryem'in de Hz. İsa ile bu topraklara geldiğini güya ispatlıyordu. Ayrıca Hz. İsa'nın annesi Hz. Meryem'in mezarının Pakistan'da Murree kasabasında bulunması ve Meryem'in kabirgah mevkisine Mai Mari da Ashtan ismi verilmiş olması, 'Yuz Asaf, Hz. İsa'dır tezini güçlendirdi.

İngiliz sömürgesi altında bulunan Hindistan'da 1990'lu yılların başında Mirza Gulam Ahmed tarafından kurulan Ahmediye mezhebi, Hz. İsa'nın çarmıhta 4 saat kaldığını ancak orada ölmediğine ve Keşmir'e gelerek Yuz Asaf adını aldığını, bilinçli olarak iddia etmeye başladı.(4) Bu bölgede uzun süre yaşayan Yuz Asaf, gerçektende 120 yaşlarında hayata veda etmiş, her peygamber gibi tevhid dinini getirmiş gerçek bir Hintli peygamber olabilir. Ahmediyelerin Mirza Gulam'ın dünyayı kurtarmak için gelen Mehdi olduğuna inanması, Yuz Asaf'ın İslam dünyasında tanınmasını engelledi. Mevdudi, Gulam'ın iç yüzünü kitabında yazdığı için başına gelmeyen kalmadı. Çünkü İngiliz işgaline karşı çıkan müslümanların birliğini Ahmediye tarikatı bozmaya çalışıyordu.

Aslında Hristiyan dünyasında Hz. İsa'nın hayatının kendilerine anlatılan gibi olmadığını savunuların mücadelesi iki yüzyıl önce başladı. 1804'de Kudüs'e giden şair- felsefeci yazar William Blake, Hz. İsa'nın 12-29 yaş arasında bilinmeyen hayatını kapsayan 17 yılını İngiltere'de geçirdiğini ortaya atarak ilk defa şifreli konuştu. Rus-Yahudi yazar Nicolas Notovitch, Budist kaynaklara dayanarak yazdığı kitabında sözkonusu kayıp yıllarda Hz. İsa'nın Hindistan'a gittiğini ortaya attı. (4)

İsa'nın çocuk iken Puri and Varanasi'yi ziyaret ettiğini, Notovitch güya belgeledi. Ayrıca bir nevi Hz. İsa'nın ruhunun Buda'ya geçtiğine inandı. Hz. İsa'nın çarmıha çekilmekten kurtularak Keşmir'e geldiğini öne süren Hint kökenli hikâyeler böylece başladı. Hindular, Tanrı kabul ettikleri "Bhavishya Mahapurana"yı İsa ile özdeşleştirdi. Bu hikâye, Yahudi Masonlar tarafından benimsendi. Çünkü Hindistan'da bugün Shankaracharya Hill'de bulunan Hz. Süleyman'ın tahtı, Yahudilerin kayıp neslinin Hindistan'da olduğunu gösteriyordu. Her yıl milyona yakın İsraili turist burayı ziyaret ediyordu. Keşmir Srinagar'da bulunan Yuz Asaf adlı meçhul peygamberin mezarı hikaye ile örtüşüyordu. Keşmir'de kayıp Yahudi kavmi Kush (Kassite) bulunmuştu. Nestori Hristiyanlarından George Moore, 1861 yılında yayımlanan " Kayıp Kavim" adlı kitabında İrlandalı Anglo Saksonlardan bahsederken, kayıp 10 Yahudi aşiretinin Hindistan'a gittiğini, Budizm'in Yahudi kaynaklı olduğunu yazdı. İsa'nın 17 yılını bu kavimlerle Hindistan'da geçirdiği varsayımı ilgi çekti. Üstelik Pakistan'ın Pencap eyaleti Murree'de bulunan başka bir mezar, Hz. İsa'nın annesi Meryem'in adını taşıyordu. Bazıları bu mezarın Hz. İsa'nın eşi olduğu varsayılan Mecdelli Meryem'e ait olduğunu savundu. (5)

Hz. İsa'nın aynı anda hem İngiltere, hem de Hindistan'da bulunması mümkün olmadığı gözönüne alınarak, hikayeye başka bir ek yapıldı. Hz. İsa'nın çarmıhtan kurtulduktan sonra Türkiye-İran-Afganistan üzerinden Hindistan'a geldiği, isim değiştirerek Yuz Asaf adını aldığı ve 120 yaşına kadar dinini tebliğe devam ettiği ileri sürüldü. Parelel görüşü savunan Nestura Hristiyanları ve Buda taraftarlarına ilave olarak Hindu dini mensupları, Hz. İsa'nın ruhuna sahiplenmişti. Geriye

bir tek müslümanlar kalmıştı. Bu boşluk Ahmediye tarikatıyla dolduruldu.

Dan Brown, “Da Vinci Şifresi” adlı kitabında aslında bu hikayeyi Fransızlaştırarak romanlaştırdı. Bu devrede kitabı ve filmini yerden yere vuran Vatikan, yeni bulunan 1700 yıllık kayıp İncil ile başı dertteydi. National Geographics tarafından ortaya çıkarılan Yahuda İncili'ne göre, Hz. İsa Yahuda'dan kendisine ihanet etmesini istiyordu. Ancak mektupda Hz. İsa'nın tevhid dini getirdiğine ilişkin kısımlar sansürlenmişti.

American National Geographics Society'nin 1970 yılında Mısır'da bir çölde bulunan "Kıpti dilinde" yazılmış bir el yazmasını inceledikten sonra dünyaya duyurduğu bir araştırma Hıristiyan dünyasında Da Vinci'den daha şiddetli bir bomba etkisi yapmıştı. Da Vinci Şifresi'nde yer alan "Hz İsa çarmlı gerildikten sonra ölmedi, çoluk çocuğa karıştı" yönündeki iddiaları "Kayıp İncil" de doğruluyordu. 1700 yıllık olduğu anlaşılan 30 sayfalık bir papirüs rulusunda İncil'de Hz.İsa'yı yanağından öperek ihanet eden ve onu Romalılar'a ihbar eden olan Yahuda Iskariyot'un hayatı anlatılıyordu. Vatikan ve Hıristiyan doktrinine göre Yahuda, İsa'yı 30 gümüş para alarak "Kimi öpersem o İsa'dır" dedi ve onu Roma askerlerinin yanında öperek ele verdi. Yahuda, Hıristiyanlıkta en büyük "hain" olarak görülür, hatta Yahuda kelimesi İtalyanca da hain anlamına gelirdi. Beni Masar Çölü'nde 36 yıl önce bulunan ve elden ele dolaştıktan sonra uzmanlar tarafından incelenen yazmalara göre Yahuda İsa'ya ihanet etmemiş, kendisini ihbar etmesini Hz İsa Yahuda'dan istemişti. (6)

Yahuda tarafından yazıldığı iddia edilen ancak bugünkü 4 incil'in kabul edildiği İznik Konsülü'nde reddedilen İnciller'den biri olan "Kayıp İncil'de Hz İsa, Yahuda'ya şöyle diyor: "Beni saran vücudumdaki kutsallığı ortaya çıkar. Bunu yaptığın için gelecek nesillerde lanetleneceksin. Ancak bir gün geri dönüp onlara hükmedeceksin". Yahuda'nın sanıldığı gibi Hz İsa'ya ihanet edip etmediği yıllardır tartışma konusu olmuştur. Bazılarına göre Hz İsa ve havarilerinin kesasından sorumlu Yahuda, kasadakinden çok az olan 30 gümüş para için böyle bir ihaneti göze alamazdı. Martin Scorsese'nin 1988 tarihli “Günaha Son Çağrı” (The Last Temptation of Jesus Christ) adlı tartışmalı filminde de Hz İsa Yahuda'dan kendisine insanlığı kurtarması için ihanet ederek Romalılar'a vermesini istiyordu.

İslam, İsa'nın çarmlı gerilmediğini Kuran'a dayanarak söylüyordu. Hz. İsa çarmlı gerilmemiş ise, ona ne olmuştu? “Yuz Asaf'ın İsalatırılması” tezi, bugüne kadar yazılan pek çok kitapla desteklendi. “İsa Keşmirde mi Öldü?” adlı kitabında Siegfried Obermeier, eski rivayetlerin ve arkeoloji buluntularını izlerini sürerek, İsa'nın gittiği yolları (rotayı) takip ederek Hindistan'a gitmiş ve orada son kaldığı yerin delillerini ve izlerini bulmuş. Ondandır evvel bulan yüzlerce insanın hikâyelerini yazdı. (7)

Kitabımıza konu olan bu araştırma, onlarca eser gözden geçirildikten sonra kaleme alındı; İngilizce basılan tek yanlı kitaplardan ziyade objektif anlayışta çok yanlı olarak bu tezi ele alıyor ve görünmeyen gerçekleri masaya yatırıyor. Hıristiyan dünyası, resmi İsa ve Hıristiyanlık teorilerinin çökmesinden büyük bir endişe duyuyor. Hz. İsa'nın ölmediği ve geri döneceği, 30'u sahil, yüze yakın Hadis tarafından da kabul ediliyor. Mit haline getirilen “Yuz Asaf Efsanesi” iyi bilinmezse, ülkemizde de saf zihinleri bulandırabilirler. Hz İsa, sadece Yahudilere gönderilmiş bir peygamberdi. Roma ve Bizans, bu dini devletleştirip siyasetleştirerek eski Yunan dinleri ve mitolojisiyle harmanladı. Hz. İsa ile Peygamberimiz arasında geçen asırlarda başka kavimlere peygamberlerin gönderildiğini Kuran ve Hadislerle bakarak söyleyebiliyoruz. Kuran'da Allah, her kavme uyarıcı, peygamberler gönderdiği açıkça bildirmiştir.

Hız İsa ile Peygamberimiz arasında geçen devirlerde başka kavimlere peygamberler gönderildiği bazılarına göre kuşkuluydu. Çünkü aşağıdaki hadis oldukça sağlam senetliydi:

"Onunla (Hz. İsa ile) benim (Hz. Muhammed) aramda hiçbir peygamber yoktur. O (Hz. İsa) şüphesiz inecektir. Onu gördüğünüz zaman tanıyın! O, orta boylu, beyaza çalar kırmızı renktedir. Sarıya boyalı iki elbise içinde olacak. Yağmur yağmasa da saçından su damlayacaktır. İslam için mücadele edecektir. Deccaliyeti kaldıracak, sonra yeryüzünde tam kırk sene kalacak. Sonra ölecek ve namazını müslümanlar kılacaktır. (8)

Pek çok alim ise, "Onunla (Hz. İsa ile) benim (Hz. Muhammed) aramda hiçbir peygamber yoktur." kısmının sonradan uydurulduğunu düşünüyor. Hz. İsa ile aynı dönemde yaşayan Yuz Asaf, daha uzun yaşadığı için Hz. İsa'dan sonra peygamber gelmeyecek hadisinin tek müstesnası olabilir. Ancak makul olan dünyanın her yerine peygamber gönderilmesidir. Peygamberlerin sayısını bilemiyoruz. Yalnız hadis kitaplarında, bir rivayette 124 bin, diğer bir rivayette de 224 bin peygamber gönderildiği bildirilmektedir.

Hadis usulü açısından bu rivayetlerin hepsi tenkit edilebilir. Ancak, ister 124 bin, ister 224 bin olsun, sayı mühim değildir. Mühim olan husus şudur: Allah, hiç bir devri boş bırakmamış, hemen her devirde peygamber göndermiştir. Peygamberler bir bölgeye ve belli topluluklara değil, dünyanın çeşitli ülkelerine, ayrı ayrı mıntikalara gönderilmişlerdir. Nass-ı kat'i ile: "Hiç bir millet yoktur ki, içlerinde, onları eğri yolun encamından sakındıran bir nebi zuhur etmiş olmasın." (Fatır/24) buyurulmaktadır. Kur'an'ın bu kat'i nassı gösteriyor ki, yeryüzünde hemen her topluluk içinde peygamber zuhur etmiştir. Bunun böyle olması kat'idir. Başka bir ayette, Allah şöyle ferman etmiştir: "Peygamber göndermedikçe (hiçbir millete) azap edecek değiliz." (İsra/15) Yani Allah'ın peygamber göndermedikten sonra, bir cemaati hesaba, sigâya çekmesi ve azap etmesi, Onun rahmetinin şümülüne muvâfik değildir. Zira O: "Kim zerre kadar hayır yaparsa onu görecek, kim de zerre kadar şer yaparsa onu görecektir." (Zilzal/7,8) kat'i fermanı ile, hayrın, şerrin karşılıksız bırakılmayacağını ifade etmektedir. Oysaki, kendilerine peygamber gönderilmemiş kimseler, hayrı şerri bilmediklerine göre, azap olacakları da söylenemez. Binâenaleyh; Allah, hayrın-şerrin hesabını soracağına göre, demek ki, herkese peygamber gönderilmiştir.

Kur'an-ı Kerimde (Muhammed aleyhisselam Allah'ın resulü ve nebilerin sonuncusudur) diye bildiriliyor. (Ahzab 40) Hadis-i şeriflerde de bu teyit ediliyor: Nebilik ve resullük sona erdi. Benden sonra nebi de, resul de yoktur buyuruldu. (Tirmizi) Nübüvvet ve risalet sona ermiştir. Benden sonra nebi de, resul de yoktur. (Tirmizi) Nebiler benimle son buldu. (Müslim) Benden sonra peygamber gelseydi, Ömer olurdu. (Buhari) Resullerin ilki Âdem, sonuncusu Muhammed'dir. (Hakim) Ben peygamberlerin efendisiyim, hepsinin sonuncusu ve şefaet edicilerin ilkiyim. (Darimi) Ya Ali, Musa'nın yanında Harun nasıl idi ise, sen de, benim yanımda öylesin. Yalnız, şu fark var ki, benden sonra peygamber gelmeyecektir. (Taberani) Bütün nebilerle altı hasletle üstün kıldım. Ben bütün insanlara gönderildim. Nebiler benimle tamamlandı. (Müslim) Her nebi, kendi kavmine gönderilmiştir. Ben ise, kızıl kara her millete gönderildim. (Buhari) Nisa suresinin, (Kıssalarını sana bildirmedüğümüz resuller de gönderdik) mealindeki 64. âyeti, Peygamber sayısının Kur'an-ı Kerimde bildirilmediğini göstermektedir. Hadis-i şerifte buyuruluyor ki: Nebiler 124 bin, resuller ise 313'tür. (Hakim)

Doğumundan ölümüne, öldükten sonra tekrar dirilmesinden, kıyamete yakın bir zamanda yeniden geleceğine kadar bir yığın rivayet arasından gerçek İsa'yı bulup çıkarmak oldukça zor. Kuran

İsa'ya ne olduğunu şöyle anlatır:

"Allah'ın peygamberi Meryem oğlu İsa Mesih'i biz öldürdük" dediler. Oysa onu öldürmediler ve asmadılar fakat öyle olduğunu sandılar. Onda anlaşmazlığa düşenler bundan dolayı şüphe içindedirler. Tahmin yürütmekten başka hiç bir bildikleri yoktur. O'nu gerçekte öldürmediler." (Nisa; 4/157)

"Bilakis Allah onu kendine yükseltti. Allah daima güçlüdür, bilgedir." (Nisa; 4/158)

Yani: Allah İsa'ya yüksek bir merteye verdi. Katına yükselterek şereflendirdi. Bütün şehidleri, salihleri, nebilere nimetlendirdiği gibi onu da nimetlendirdi. Öyle ki onun adını göklere yazdı. Onu öldürdüklerini sananların hevesleri kursağında kalacaktır. Onun yükselttiği ses baki kalan şu gök kubbede ebediyete kadar yankılanacaktır. Nitekim Allah İdris'i de böyle yüce bir makama "yükseltmişti" (19/57), Muhammed'in de itibarını, şanını "yükseltmişti." (96/4). "Ehl-i kitaptan olanlar ölmeden önce ona mutlaka inanacak. Kıyamet gününde de aleyhlerine şahit olacaktır." (Nisa; 4/159)

Hz. İsa'yı kullanmak isteyenlerin iddiaları bitmek bilmiyor. Japon araştırmacı Ibaraki Prefecture'e göre, Hz. İsa Keşmir'e değil Sibiryayı geçerek sarımsak çiftçiliğinin yapıldığı küçük bir köy olan Shingo'da Aomori Prefecture köyüne geldi. 106 yaşında, kuzey Honshu'da Japonya'da öldü. Kardeşide öldükten sonra onun yanına gömüldü. CNN'de 8 Temmuz 1999'da yayımlanan bu haber, Tokyo bürosundan Marina Kamimura'nın, halen mezarı koruyan köylülerle yaptığı magazin ağırlıklı bir röportajdı. Köylüler, 'kimse inanmasada, kimse de yalanlayamaz' diyor ve turist çekmeye çalışıyordu. (9)

Uzman yazar Godfrey Higgins'in tesbitine göre, Afrikalı Hıristiyanlar Hz. İsa'nın Afrikalı olduğu görüşünde. Siyah bir anneden doğan İsa'nın asla Yahudi olmadığını, ilk dönemlerde yapılan resimlerde bunun açıkça görüldüğünü savunuyorlar. Göz rengi kesinlikle mavi değildi. Sadece dişleri ve gözaltı çukurları beyazdı. Dudakları Afrikalıların tonunda kırmızıydı. 1. yüzyıldan kalan Roma'da bulunan bir mezar taşında yer alan İsa resminde siyahi olduğu net olarak belliydi. Bugün kiliselerde bulunan İsa resimlerinde beyaz tenli, kızıl çalan saçlı ve mavi gözlü olarak gösterilen İsa portresi, tam bir düzmeceydi. İsa'yı beyazlaştırma girişiminden öte gitmiyor.

Mormon tarikatı ise, Hz. İsa'nın tekrar döndükten sonra ABD'ye geldiğini savunuyor. Babil sürgününden kaçan bazı Yahudi kabilelerin ABD'ye vardığını ileri süren bu teori, Lehi'nin iki oğlu Nephi ve Laman'ın bugünkü kızıldere lilerin atası olduğunu ortaya attı. Bu mezhebin kurucusu Joseph Smith, kendisine meleklerin vahiy getirdiğini ileri sürmüştü. Allah'ın bir olduğunu savunan bu akım, Allah ile insanlar arasında sadece Hz. İsa'nın olduğunu benimsedi.

Hz. İsa'nın Keşmir'e gelmesiyle ilgili son yıllarda birçok belgeseller çekildi, kitaplar yazıldı. Hindistan'da Ladak Turizm Bürosu için "İsa'nın Bilinmeyen Hikâyesi" adlı belgeseli çeken Subhrajit Mitra, 18 ay süren çalışmalarının bir kurgu olmadığını savunuyor. Hindistan'a 19. yüzyılda seyahat eden Rus Yahudi Yazar Nicholas Notovitch'in bulunduğu Hinduların "Bodhisattva" veya "Issa", diğer milletlerin Yuz Asaf olarak tanıdığı peygamberin Hz. İsa ile paralel yaşamlarını konu alan belgesel, Da Vinci'den daha ilgi çekici bilgiler sunuyor.

Notovitch, İsa'nın Türkiye, İran ve Avrupa gezilerinden önce seyahat ederek Ladak, Keşmir, Varanasi ve Puri'ye geldiğini söylüyor. Daha sonra İsa Meryemle Keşmir'e yerleşmeye karar veriyor. Burada ölüyor ve gömülüyor. 1990'larda Alman yazar Holger Kersten, Hindi Ahmediye ve bazı İslami kaynaklı bilgilere dayanarak 'İsa'nın Hindistan Seferi' adlı kitabını yazıyor.

Kersten, Nüsaybin, Mardin'de ölen İranlı-Türk yazar F. Muhammed'in "Jami-ul-Tuwarik" adlı eseri ve başka bir İranlı yazar İmam Ebu Zafer Muhammed'in "Tafsi-Ibni-Jamirat" adlı eserinden faydalanmış. Türk ve İranlı yazarların sunduğu bilgiler, onu İsa ile paralel hayat yaşayan Yuz Asafa ve Keşmir'e götürmüştü. Hint kültüründe yer alan bilgilerle karşılaştırdığında İsa'nın Tanrı olmadığı, bir insan peygamber olduğu sonucuna ulaşmış. (10)

Keşmir'deki Hz İsa (Yuz Asaf) ve Hz. Meryem kabri denilen mezarlardan alınacak iki küçük numunedeki organik materyalde yapılacak CARBON-14 yaş tesbiti ile bu materyal 1900-1950 yaşında çıkarsa bu kabirlerin %99 Hz. İsa ve Hz. Meryem'e aidiyeti anlaşılacaktı. Bu talebi dile getiren bayan yazar Olsenn Vatikan tarafından neden aforoz edildi acaba? İki mezarda bulunabilecek DNA örnekleri karşılaştırılır ve ana-oğul özdeşliği kanıtlanırsa o zaman konu % 100 halledilmiş olacaktı. Bu incelemeler yapılır da tersi çıkarsa zaten işin hurafe olduğu kanıtlanmış olacaktı. Acaba niye Papalık en az 100 yıllık bu iddianın bilim yoluyla çürütülmesi bugünkü pozitif bilim ile mümkün iken, bundan kaçınıyordu?

Asıl sorun, Da Vinci efsanesiyle resmi söylemini değiştirmeye zorlanan Papalık, zor günler geçiriyor. Hıristiyanlığın tüm "İsa-Mesih öğretisi" yerle bir olmaya başladı. Vatikan'ın kabul etmediği 100'e yakın yasak İncillerde anlatılan İsa'nın dini anlatım tarzı kayıp halkaların bulunmasına yardımcı oluyor. 2. yüzyılda Hindistan'da yaşayan Bhavisiya Mahapuran ile Kral Shalibahan ve torunu imperator Vikramaditya arasında geçen olaylarda adı geçen Yuz Asaf'ın dini tebliğ yöntemleri, İsa'nın getirdiği tevhid dini ile benzerlik teşkil ediyor. Ayrıca diriliş babası olarak görülen Yuz Asaf ile İsa arasında şifa dağıtma konusunda gösterdiği mucizeler şaşkıncı düzeyde benzer. Hindistan'daki Katolik Kilise, Hz. İsa'nın bilinmeyen gençlik yıllarında ne yaptığının ortaya çıkması açısından araştırmalara destek veriyor. (11)

İslamiyet'te göre, ne Dan Brown'un "İsa, Fransa'ya kaçarak Magdalena (Mecdelli) Meryem ile evlendi" iddiaları, ne de Vatikan'ın "İsa Tanrı'nın oğlu" inancı gerçeği yansıtmıyor. Kuran'da Hz. İsa'nın Tanrı'nın emriyle bakire olan Hz.Meryem'den doğduğu belirtilir. Ancak Hz.İsa'nın Tanrı'nın oğlu olduğu inancı şiddetle reddedilir. İslamiyet'e göre, çarşıda ölen kişi Romalı askerlere Hz.İsa gibi görünmüş bir suçludur. Hz. İsa, Allah katına yükselmiştir. Bu nedenle Hz. İsa'nın gençliğinde veya çarşıdan kurtulduktan sonra göğe kaldırılmayıp Hindistan'a Keşmir'e geldiği iddiaları boş birer hayaldir. Bu hikâyede gerçek olan Yuz Asaf adlı Hintli bir peygamberin Hz. İsa ile aynı dönemde tevhid dini esaslarını Hindistan'da yayması ve 120 yaşında görevini yapip ölmesidir.

Peygamberle gelen tevhid inancı Hindistan'da pek çok meçhul peygamber izleri gerisinde bıraktı. İslam, Hindistan'a 8. yüzyılın başlarında Arap tüccarlar aracılığıyla girdi, fakat gerçek etkinliğini 12. yüzyılda kazandı. Hinduizmin dalları olarak ortaya çıkan Budizm, Jainizm ve Sihizm'in aksine İslam'ın anlayışları, gelenekleri ve dini pratiği bu inanca mahsustur ve evrensel kardeşliği ve her şeye gücü yeten Allah'a teslimiyeti öngörür. 12. yüzyılda Müslüman akınları ve 16. ve 17. yüzyıllardaki Moğol-Türk idaresi Hindistan'da İslamiyet'in yayılışında etkili olmuştur. Başta saldırgan gibi gözüken İslam'ın evrensel sevgi ve barışa yönelik mesajı, daha sonraları mistik ve tasavvuf ehlinin yardımlarıyla yayılmıştır. Kabir ve Nanak gibi tasavvuf ehillerinin yaymış olduğu kardeşlik ruhu, Hindistan'daki katı kast sisteminin çözülmesinde yardımcı olmuştur. İki inancın karşılıklı iletişimi hayatın ve kültürün her safhasında Hindu ve İslami unsurların bir sentez oluşturmasını sağlamıştır. Baştaki çatışma ve çelişme döneminden sonra bugün bu iki din uyum sağlayarak birbirlerini zenginleştirmişlerdir. Günümüzde dünyanın 3. büyük müslüman topluluğu Hindistan'da yaşamaktadır.

Bazı dini kaynaklara göre, Hz. Adem cennetden Hindistan'da Serendip denen yere, Havva Cidde'ye, yılan ise İsfahan'a indirildi. İbni Batuta, 12 karış uzunluğundaki Hz. Adem'in ayak izini Sri Lanka'da ziyaret ettiğini yazar. İnsanlar hiçbir zaman taş devri yaşamadı; çünkü ilk insan peygamberdi ve ilimle gönderilmişti. İlk insanla birlikte başlayan tevhid dini peygamberimiz Hz. Muhammed'e kadar 124 bin veya bir rivayette 224 bin peygamberle devam etmiştir. Kuran'da bunlardan sadece 28 tanesinin hayatı anlatılır, 3 tanesinin ise peygamber olup olmadığı kesin değildir. Bilinen ilk medeniyete beşiklik eden Hindistan, ilk peygamberin ve pek çok bilinmeyen peygamberin vatanıdır. Arabistan ve Mezapotamya ilk insanların yaşadığı mekân değildir. Bu nedenle Hindistan'da bilinmeyen peygamberlerin izleri aranmalıdır. Yuz Asaf, bunlardan sadece biridir.

2. Bölüm: Hz. İsa ve Efsanenin Doğumu

İnsanlık tarihine peygamberimiz Hz. Muhammed'den (S.A.V.) sonra damgasını vuran en büyük şahsiyet kuşkusuz Hz. İsa'(R.A.)dır. Suyun üzerinde yürüyen, hastalara şifa dağıtan, ölüleri diriltiren Hz. İsa'nın mucizeleri, peygamberimizin mucizeleri ile kıyaslandığında deveye kulak kalmasına karşın, bugün Hıristiyan sayısı Müslümanlardan daha fazla ve sesleri daha gür çıkıyor. Hıristiyanlara göre, Hz. İsa, tüm insanlığın günahları adına kendisini feda ederek çarmıha gerildi, acı çekerek öldü. 3. gün Allah onu ölümden diriltilerek cennetine koydu.

Müslümanlar, Kuran'da net olarak anlatıldığı için peygamberliğine iman ettikleri Hz. İsa'nın çarmıha gerilmediğini, sağ-salim göğe kaldırıldığını ve hadislerin işaretleriyle ahir zamanda tekrar yeryüzüne Allah'ın izniyle döneceğini biliyor. Hıristiyan âleminin resmi hikâyesine tarih boyu inanan ve gerçekleri aramaya koyulanlar oldu. Yasak İncillerin anlatımlarını takip edenler, Kilise ve Vatikan'ın baskısına maruz kaldı. 2000 yıllık gizemin çözülmesi için kafa yoran din adamları ve araştırmacılar, modern dünyada artık baskıdan çekinmeyerek, Hz. İsa'nın çarmıhta ölmediğini savunmaya başladı. Hıristiyan dünyası, bu konuda saklanan sırlar olduğuna inanıyor. Bu nedenle şifre çözen kitaplar rekor satış yaparken, filmler gişe rekorları kırıyor. Yasaklı olmayan dört İncilin sözde yazarları sanılan Matthew, Mark, Luke ve John'a göre, İsa'nın neler yapıp, neler söylediğini öğrenen Hıristiyanlar, peygamberlikten önce ne yaptığını yazmadığı için İncillerden öğrenemiyor. 12 havariden sayılan Matthew ve John, olaylara şahit olan havariler bile İsa'nın 30 yaşına kadar nerede yaşadığını bilmiyorlar. Ancak İncillerini onların yazmadığı, çevresindeki talabelerinin talabelerinin, İsa'dan sonra en erken 40-80 yıl sonra kaleme aldıkları kabul ediliyor. Resmi Hıristiyanlığın asıl kurucusu Aziz Paul (Pavlus) ile birlikte çalışan, asıl mesleği doktorluk olan Luke, esasen tercümcü olan ve Roma'da Aziz Peter veya oğlu ile birlikte olduğu varsayılan Mark'ın anlatımları, bazen birbiriyle uyumuyor. M.S. 200 yıl boyunca yayılan İncillerde, yazarların ismi geçmiyordu. Bu nedenle kabul edilen Yeni İncillere yazar isimlerinin eklenmesi, kutsal kitabın güvenilirliğini azalttığı için uzun yıllar tartışmalara yol açtı. Koyu Katolik olarak yetişenlere bile İncil'i derinlemesine okumalarını, yoksula boğulacaklarını tavsiye eden papazlar, İncil'i kendi yorumlarından dinletmeyi başardı. Böylelikle çelişkileri gizlediler ve akla uzak gelen hikâyelerin sorgulanmasını engellediler. İncillerde geçen çarmıh olayı, az çok tüm Hıristiyanların kabul ettiği bir hikâye. Çarmıha gerilme, Roma'nın sadece köle ve yüz kızartıcı suçlulara uyguladığı en zalim bir cezalandırma yöntemi. Hainde olsanız eğer asilseniz Romalılar, çarmıh cezası yerine daha düşük bir ceza veya az acılı bir idam yöntemi uyguluyordu. Sırtına çarmıh yükleyerek sokak sokak dolaştırma, daha sonra el ve ayaklarından çivileme yöntemi, sadece ağır suçlulara verilen bir cezaydı. Genellikle idam mahkûmu çivileme nedeniyle ölmüyordu. Ellerine çakılan çivilerden dolayı bedeninin yükü ayaklara biniyor, göğüs kafesine baskı geldiği için nefes almaları zorlaşıyor, dayanılmaz acılar sonrası nefes alamayan mahkûm, kan kaybından ziyade solunum yapmadığı için ölüyor. Bugün bazı Filipin Hıristiyanları, her Eastern bayramında gönüllü olarak kendilerini çarmıha gerçek çivilerle çivileyerek İsa'nın nasıl acı ve çile çektiğini anlamaya çalışıyor; sonuçta çarmıhta bir saat kaldıkları için ölmüyorlar. Çarmıhta ölmek için bir kaç gün asılı kalmak gerekiyor. Eğer bacağınız kırksa, bacaklar vücudu taşıyamadığı için ölüm söz konusu olabiliyor.

Mevcut İncillere göre, İsa'ya uygulanan çarmıh cezası 3 ila 6 saat gibi kısa süreliydi. Mark İncili 3 saat derken, 6 saat olduğunu ileri süren Luke İncili, İsa'nın yüksek sesle ağladığını ve ruhunu teslim ettiğini belirtiyor. Matthew İncili'ne göre ise, İsa 9 saat sonra ağlamaya başladı. İnciller, öldükten sonra İsa'nın çarmıhtan hemen indirildiğini söylüyor. Roma Valisi Pontius Pilate,

İsa'nın çarmıhta öldüğünden emin olduktan sonra indirilmesine izin veriyor. Nicodemus ile Joseph bakanlığa mevtayı teslim almak için gidiyor ve 100 lbs (44 kg) ağırlığındaki naaş, zengin işadamı Joseph'in bağışladığı mezar sandığına konuyor.

Bu açıdan bakıldığında İsa'nın çarmıhta neden hemen öldüğü sorusu ortaya çıkıyor. Joesph ve Nicodemus'un mezar sandığına neden pek çok şifa verici ilaç mahiyetinde şifalı ot koyduğu bilinmiyor. Hıristiyanlardan resmi hikâyeye inanların hiçbiri İsa'nın çarmıhta gerçekten ölüp ölmediğini sorgulamıyor. Müslümanlar çarmıha gerilenen İsa'nın yüzünü alan ihbarcı Yahuda olduğunu biliyor. Yasaklı Barnaba İncili'nde gerçeğin aynen Kuran'da anlatılan gibi olduğu Barnaba'nın şahitliğiyle yazıyor. Museviler, Müslümanlar ve Hıristiyanlar, İsa'nın 1. yüzyılda Filistin'de yaşadığını kabul ediyor. Ancak kimse çarmıh olayının gerçekleştiği yeri gösteremiyor. Kudüs'teki Kutsal Sepulchre Kilise'sinin çarmıhtan sonra İsa'nın gömüldüğü yer olduğu ve ölümden doğuma burada geçtiği varsayılıyor. Temel akaid olarak kabul edilen bu inancın değişimine hiçbir Hıristiyan grup ve mezhep sıcak bakmıyor. Ölümden dirilme dinin değişmez inancı olarak kalsada, çarmıh olayının yeniden yorumlanması kaçınılmaz gözüküyor.

Hıristiyanlığın en büyük ilahiyatçısı (teolog) diye nitelendirilen Pavlus, bugünkü Hıristiyanlığın asıl kurucusuydu. Hıristiyanlık İsa'nın getirdiği prensiplerden çok, Pavlus'un yorumlarıydı. İsa'nın haça gerilişi üzerinde ısrarla ve özel bir şekilde duran ilk kişi Pavlus'tu. Dolayısıyla Pavlus'un teolojisinde haç fikri en mühim yeri işgal ediyordu. Çünkü Pavlus'a göre, Hz. İsa'nın yeryüzünde sürdürdüğü hayat pek önemli değildi: O yalnız enkarnasyon (ekmek-şarap ayini) sırrına ve haça ölümüne ehemmiyet vermekteydi. İsa'nın haça yükseltilmesi, aynı zamanda göklere yükseltilmesinin şartıydı. Haç, inananlar için, "hikmet, adalet ve kurtuluş" demekti. Hz. Âdem'in, cennette yasak meyveden yemek suretiyle işlediği ve bütün insanlara sirayet eden ezeli günahahtan kurtuluş ve nihâyet, Hz. İsa'nın şeytani kuvvetlere karşı kazandığı zafer demekti.

Pavlus, İsa'nın tanrılığı fikrinin tohumunu attı. Pavlus'un telkinleri Tanrı'yı değil, İsa Mesih'i merkez almıştı. Nitekim Pavlus'un İsa'nın doğumu, hayatı ve faaliyetleriyle ilgilenmediği yazmış olduğu mektuplarda görülmekteydi. Pavlus'un odak noktası İsa'nın haça gerilmesi ve tekrar dirilmesiydi. Pavlus'un niyetinin kötü olduğu buradan da belliydi. İsa'nın babasız doğduğuna yahudiler zaten inanmamışlardı. Yahudi Pavlus bu konu üzerinde durmadı. İsa (a.s.) tevhid dini İslam'ı anlattı. Yahudilerin tevhidle araları zaten iyi değildi. Hıristiyanların İsa'ya Allah'ın oğlu dedikleri gibi Yahudiler de daha önce Üzeyir Allah'ın oğludur demişlerdi. Allah'ın peygamberlerini öldürenler, onlara eziyet edenler yine onlar değil miydi? Yahudi Pavlus İsa'nın misyonuuyla, mesajıyla ilgilenmedi. Onun gayesi İsa'nın dinini Yahudilere gönderilen bir din kisvesinden kurtararak, Roma'nın imperatorluk dini yapmaktı. Dini başka milletlere sunumunda tavizler vermek gerektiğine inandı: Sünnet olmak istemiyorlarsa, olmasınlar; şarap içmek istiyorlarsa, içsinler; domuz yemek istiyorlarsa, yesinler...

İncillerin ölümden İsa'nın doğuşu ile ilgili bölümler okunduğunda, dört değişik futbol karşılaşmasından dört ayrı gazetenin yorumu okunmuş gibi farklı algılamalar ortaya çıkıyor. Aralarında anlaşmazlıklar dikkati çekiyor. Mezara varırken kimisi yanında bir, kimisi iki melek vardı derken, kimisi yanında Mecdelli Meryem, kimisi başka kadınlarda vardı diyor. Eski Mark İncil'inde yanında kimse yoktu deniyor; bugünkü bölüm 200 sene eklenmiş. Matthew, İsa'nın kadınlarla mezarı başında ve sonra Galilee dağında görüştüğünü iddia ediyor. Luke, İsa'nın ölümden dirildikten sonra onu tanımayan iki kişiyle Kudüs dışındaki bir köyde görüştüğünü yazıyor. John'da ise, diğerlerinden tamamen farklı bir hikâyeye var, sadece meleklerden bahsediyor. Dolayısıyla hikâyenin farklı versiyonları, insanları şüpheye sevk ediyor. Sonuçta İnciller, İsa'nın mezarda olmadığı konusunda hemfikirler. Havariler, olaylardan ziyade İsa'nın

tebliğiyle ilgilenmiş mistik insanlar. Soylarını Aziz Peter’la ilişkilendiren Roma Katolik Papalığı, mezardan dirilişi dinin esası kabul edene kadar böyle bir esas yoktu. Pek çok din adamına göre Kiliseye yetki verilmesi ve psikolojik olarak yeni Hıristiyanlar kazanılması için dine eklemelendi. Bugün tüm dünyada kutlanan Yeni Yıl (Christmas), Bayramı, İsa’nın yeniden dirilişini kutlamak için Kilise tarafından sonradan çıkartılmış bir bayram. 21. yüzyılda yeni açılan Kiliseler bu heyecanla, Hıristiyanları diriliş muştusu ile kutsama psikolojisiyle açılıyor.

Ancak 21. yüzyılda Kilise ve Hıristiyanlığın sorunu, gördüğüne, elle tuttuğuma inanan, teknoloji ve tek yanlı bilime inanmış, oldukça materyalist, her şeyi akıl-mantık süzgecinden geçiren, din ile devlet işlerini birbirinden ayıran laik bir toplumla yüzleşmelerinden kaynaklanıyor. 18. yüzyıldan beri eski gücünü kaybeden, darbe üstüne darbe yiyen Kilise, dine gittikçe uzaklaşan ve Kilise’ye yardım etmemek için dinini terk eden topluma, akla uzak-çelişkili hikâyeleri kabul ettirmekte zorlanıyor.

Bin sene önceki Anti-Ortodoks görüşleri savunan gruplar gibi çeşitli mezhep ve gruplar İsa’nın yeniden diriliş hikayesini toptan inkar etme yoluna gidiyor. Kilise’nin talep ettiği inanç sistemi ile insanların inanmak istediği din anlayışı açılmaya, din Protestanlıktan sonra tekrar bir kere daha yırtılmaya başlıyor. Vatikan ve Kilise’nin şerrinden kaçan, ilk Hıristiyanların sırlarına vakıf Tapınak Şövalyeleri, Gül ve Haç Örgütü ve İlluminati’ye sığınak olan Catharlar, bu dünyanın şeytan işi olduğunu ve herşeyin kötüye gittiği bu dünyaya İsa’nın cennete gittikten sonra insan olarak gelmek istemeyeceğini savunuyor. Dolayısıyla İsa’nın diriliş öyküsüne inanmıyor.

1244 yılında son 200 Cathar, cadı ve dindışı iddiasıyla Kilise tarafından yakılarak yok edilmişti. 300 sene yeraltına çekilen Catharlar gizli örgütler, daha sonra Hür ve Mavi Masonlar olarak ortaya çıktı. Daha doğrusu sır esasına dayalı masonlar, hiçbir zaman şeffaf olarak ortaya çıkmadı. Kurdukları gizli örgütlerle Fransa ihtilalini gerçekleştiren, 1. ve 2. dünya savaşlarını çıkartan, soğuk savaş döneminde kurdukları CFR, NATO, Bilderberg gibi kurumlarla ve sayısız bilinmeyen elit gizli örgütlerle üstünlüklerini tüm dünyaya kabul ettiren bir konuma geldiler. Her kesimle diyalog içinde gözükten, Yeni Dünya Düzeni’ni hedef alan New Age Akımı, onların kalburüstü adamlarından kuruluydu. 21. yüzyılda yüzyıllık rüyalarını gerçekleştirme şansı yakaladılar.

Çünkü tek kutuplu dünyada dünyanın dümenini ele geçiren ABD yönetimini Evanjelist-Yahudi ortaklığının oylarıyla önce Kasım 2000 seçimiyle ele geçirdiler. Fundamentalist politikaları kabul görmeyince 11 Eylül 2001 provokasyonunu planladılar; Fransız, Alman, Çin ve Rus istihbaratlarının tesbitiyle karşı konulamaz bir iç darbe yaptılar. ABD Başkanı George Walker Bush, gönüllü olarak politikalarının şartsız esiri haline getirildi. ‘Terörizmle savaş’ maskesi adı altında İslam ve ülkelerine gizli bir savaş açtılar.

Nereden koştuklarını masaya yatıracak olursak, Karanlık Orta Çağ’larında, İsa’nın dirilişini sorgulayanlar içinde Da Vinci, Newton gibi ünlülerde vardı. Güney Fransa’daki bir grup Cathar, bir grup Hıristiyan’a diriliş hikayesinin uydurma olduğunu söylemişti. 13. yüzyıl boyunca Avrupa’da çok güçlü olan Tapınak Şövalyeleri, dini emirlerle hareket eden askeri bir gruptu. İlk banka ve tefeciliği kurarak krallara dahi borçlar vererek hâkimiyetleri kabul ettirmiş, Papa’dan ayrıcalıklar almıştı. Lokal tarihçi Tierre Laconte, son 12 yılını bu gizemli döneme ayırarak Tapınakçıların bilinmeyen tarihini yazdı. Fransa’da Chateau de Blanchfort’daki iktidar kaleleri, Papa’nın Tapınakçıları dindışı saymasından sonra metruk kaldı. Cennet Krallığı Kudüs’ü Müslümanlardan korumak gayesi olan Tapınakçılar, kutsal topraklarda kalelerini kurmuşlardı. Süleyman Tapınağı yakınlığında ölümlerini gömüyorlardı. O tarihlere Tapınakçıların Süleyman’ın hazinesini buldukları tahmin ediliyordu. 1186’da Salahaddin Eyyubi’nin Kudüs’ü geri almasından sonra kutsal topraklardan sürülerek Fransa’ya geldiler.

Bugünkü temsilcileri gibi Tapınakçılar da zamanında çok güçlü, zengin ve inanılmaz derecede

gizli bir yapıya sahipti. Spekülasyonlarda bu nedenle çıktı. İsa'nın kemiklerini buldukları, Fransa'ya getirdikleri ve Rennes Le Chateau köyü yakınında bir yere gömdüklerine inanıldı. Son 200 yıldır dikkatler ve araştırmalar, bu köy yakınındaki küçük bir kiliseye odaklanmıştı. Araştırmacı Richard Andrews, bu köyde iyi birer Hıristiyan olan Tapınakçıların kutsal topraklarda, Kudüs'te ne bulduklarına dair işaretlerin olduğunu savunuyor. Geometri ve şifreli sembollerle dolu antik bir resmin üzerinde harita bulan Andrews, Tapınakçıların sakladığı hazinenin izini sürmeye devam ediyor. 19. yüzyılda Berringer Sonnier adlı bir lokal rahip, antik belgeler bulduğunu iddia etmiş, ne bulduysa kısa sürede çok zengin olmuştu. 'Allah'ın Mezarı' adlı kitabın yazarı Andrews, üzerinde Hz. Süleyman'ın Mührü bulunan bir harita bulduğunu, bunun 'Davud'un Yıldızı' olduğunu söylüyor. Rahip Sonnier'in aradığı hazine nedeniyle zengin olmadığından emin olduğunu ifade eden Andrews, rahibin hesabı adına çalıştığı patrona muhtemelen İsa'nın kemiklerini sunduğu için ödüllendirildiğini sanıyor. Andrews, Sonnier ne bulduysa, bunun resmi söyleminin dindışı olması nedeniyle gizli tutulduğunu ve 1917'de ölümüyle sırrı mezarına götürdüğünü savunuyor.

Tierre Laconte, halen Andrews'in araştırmalarını kullanarak gizemi çözmeye çalışıyor. Geometri kullanılmış sembollerle dolu haritaya ek olarak Tapınakçıların varlığına ilişkin yeni deliller bulan Laconte, Tapınakçıların gömdüğü İsa'nın kemiklerine yaklaştığını ileri sürüyor. Cardou dağında Rennes-les Bains vadisi ile Brouilleres platosunda asırlık iki ardiç ağacının arasında pusulasıyla kazılar yapan Laconte, 12 yıl sonra antik bir haç bulmayı başarmış. Andrews ve Laconte, henüz İsa'nın kemiklerini bulamadı ve asla bulamayacak. Ancak son yıllarda bulunan yasaklı İnciller, dindışı sayılmazsına karşın 2000 yıl önce İsa'ya ne olduğuna ilişkin daha güvenilir bilgiler sunuyor.

Matthew'e göre, İsa'nın mezarının boş çıkmasını, dönemin Yahudileri İsa taraftarlarının yeniden diriliş öyküsüne zemin hazırlamak için çıkardıkları uydurma olarak nitelendirdiler. Hıristiyan düşmanları kompo teorilerini piyasaya sürerek; arkadaşlarıyla yiyip, içen, Havarisi Thomas tarafından yarasına dokunulan İsa'nın dirilmesinin ancak mucize olduğunu ortaya attılar. Çünkü İsa çarمیhta ölmemişti ve bir ölümlü olarak yaşamına hicret ederek devam etmişti. Bir kaç yıl önce yayımlanan 'Ölüm Ötesi' adlı kitapta, İsa'nın çarمیhta kısa kaldığı için ölmediğini, indirildikten sonra yaralarının iyileştiği tezi savunuluyordu. John İncil'inde İsa'nın ağzına sirke dökülerek canlandırılmaya çalışıldığı belirtiliyor. 29. ve 30. ayetlerde geçen beyana göre, sirkeyi yuttuktan sonra güya İsa, artık herşey bitti diyerek gözlerini hayata kapadı. Yahudi tarihçi Josephus, 1. yüzyılda Filistin'de çarمیha gerilen arkadaşının nasıl ölümden kurtulduğunu yazmıştı. Tekoa adlı Roma kampında üç arkadaşının çarمیha gerildiğini gören Josephus, Roma Generali Titus'dan izin alarak indirilmelerini sağladı. Üç kişiyi hemen tedaviye alan Josephus, ancak birini sağ kurtarabildi.

Hz. İsa iddiaya göre, çarمیhta 6 saat kaldıktan sonra öldüğü zannıyla indirildi. Roma askerleri bedenini kontrol etti. İki İncil'e göre, ertesi günü Sabbah bayramı olduğu için çarمیhtan önce İsa'nın bacakları çabuk ölsün diye kırılmıştı. Askerler nefes almayan İsa'nın öldüğünü zannetti. Naaş hemen mezar sandığına konuldu ve ağzı kapatıldı. Pratik olarak ölmüştü, ancak günümüz tıbbına göre ölü raporu verecek durumda değildi. Mezar Sandığına şifa verici otlar koyan Arimathaea'nın Joseph'i, dirilişe ihtiyaç olmadan onu zaten kurtarmıştı. Yeniden dirilme Hebrew Yahudi dilindeki terimiyle Shio, gömüldükten sonra dirilme anlamında kullanılıyor. Modern dünyada yaşam ile ölüm arasında gelip giden ve teknolojik imkânlarla tekrar hayata döndürülen pek çok insan var. Tüm İnciller, İsa'yı canlı görmek veya öyle bilmek için yeniden diriliş öyküsüne kuvvetlice yapıştı. Bugün İsa'nın çarمیhta ölmediği gerçeği ortaya çıksa, inanç sistemleri darbe göreceği için üzülmeleri değil sevinmeleri gerekir. 19. yüzyılın sonlarında bu

konuda kitap yazan İngiliz yazar Samuel Butler, İsa teori olarak komadan hayata dönüş yapmış bile olsa bunun mucizevî bir diriliş olarak kabul edilmesini önerdi.

ABD’de yapılan araştırmalara göre, 13 milyona yakın insanın yaşam ile ölüm arasında gelip gittiği bir anısı var. Onların çoğunluğu birbiriyle anlaşmış gibi beyaz bir ışık gördüklerini, bir çeşit mucize ile ölümden tekrar hayata döndüklerini dile getiriyorlar. 1. yüzyılda, modern teknoloji donanımlı hastanelerin olmadığı ve insanların çoğunluğunun okuma-yzma bilmeyen cahil insanlardan oluştuğu hesap edilirse, İsa’nın veya bir başkasının ölüme ramak kalmış iken hayat ipine mucizevi biçimde yapışmasının farklı yorumlamalara yol açması doğaldır. Özetle ne olursa olsun eğer İsa’nın çarmıhta ölmediği bir şekilde ispatlanırsa, Hıristiyan dünyasında dinleri konusunda ciddi bir güven bunalımı oluşabilir. Allah, isteseydi; İsa’nın çarmıha gerilmesine izin verip, mezara sokup tekrar diriltbilirdi. Roma, politik olarak Mesih’i ve takipçilerini çarmıha gerip yok etmek istedi.

İsa çarmıh veya ölümden kurtulmuş olsa bile karşısında koskoca Roma vardı. Eğer Roma ülkesinde kalsaydı, suçlu olarak aranacaktı. İncil, İsa’yı bedeniyle cennete kaldırarak Roma’nın takibinden kurtardı. Resmi hiçbir İncil’de İsa eğer ölümden kurtulduysa ne yapmış olabilir teorisi üzerinde durmadı; zaten dursaydı mevcut çelişkilere bir yenisi eklenecekti. Bu konuda ki, tek ima 200 yıl sonra eklenen haliyle Mark İncil’inde yer aldı. Diğer İncillerde bulunmayan, sadece Luke İncil’inde geçen bir cümlede, İsa’nın cennete kaldırıldığı belirtildi. Pavlus’un inananlara mektuplarını kaleme alan Luke, pek çok mektubu aslında kendisi yazmakla suçlanıyordu. Din dışı kabul edilen İncillerde yer alan, resmi İncillerde bulunmayan diğer hikâye ise, İsa’nın Mevdelli Meryem ile olan aşk-evlilik ilişkisiydi. John İncil’inde İsa’nın gökyüzüne yükseltildiğini gören şahit olarak ilk Hıristiyanlardan Mevdelli Meryem gösteriliyordu. Kilise, İsa’yı Allah’ın oğlu iftirasıyla tanımladığı için ölümlü bir kadınla seksüel dünyevi ilişki kurmasını resmi söyleme aykırı, gülünç bulmuştu. İsa’nın insani yanlarını zafiyet olarak görüp inananlara uydurdukları söylemi kabul ettiremeyecekleri endişesini hep yaşadılar. İnanmayanlara karşı mahcup düşmekten korktular. İsa, bir insandı ve elbette evlenecek, insani münasebetler kuracaktı. Mevdelli Meryem, İsa’nın kısa hayatında çok önemli ve ağırlıklı yeri tutmasına karşın, bu yönü insani özellik arz ettiğinden toplumdan gizlendi. Kuran’da İsa ilgili kıssalarda evlilik yaşamından hiç bahsedilmemesi, işlerini kolaylaştırdı.

Bazı Hıristiyan tarihçiler, ikilinin resmen evlendiğini, hatta çocuk sahibi olduğunu yazıyordu. İsa’nın Filistin’den nereye hicret ettiği araştırılmak isteniyorsa, öncelikle Mevdelli Meryem’in nereye gittiği araştırılmalıydı. Çünkü ikili ayrılmaz biçimde birbirine bağlıydı. Bazı tarihçiler, gelenek olarak yıllarca Mevdelli Meryem’in çarmıh olayından sonra Fransa’nın güneyinde Camargue bölgesine yerleştiğini, burada yaşayıp öldüğünü yazmışlardı. Basilica merkezli Mevdelli Meryem kültü oluşmuştu. Orta Çağ’a kadar Fransa’da bu kült çok güçlüydü. Mevdelli Meryem, anne figürü haline gelmişti, ancak Kilise buna karşı çıktı. Bunun nedeni, eğer İsa ile evlendiği, çocuk sahibi olduğu doğruysa bugüne kadar ulaşan asil bir soy ve kan hattının olma ihtimaliydi. Çocuğun ismi bile belliydi; bir kız çocuğu olan Sarah. Fransa’ya geldiğinde hamile olan Meryem, çocuğunu burada doğurmuştu. Bu durum, Kilise’nin otoritesini sarsabilirdi. Dönemin erkek dominant Doğu ve Batı kültürlerinde kadının yerinin evi olması bir yana, Orta Çağ Avrupası’nda kadının ruhunun bile olmadığı tartışılıyordu. 300 bine yakın kadın cadı olduğu gerekçesiyle yakılmıştı. Kadının toplumda yeri yoktu. Kilise’nin Mevdelli Meryem’e ve soyuna saygı göstermesi, devrin politik ve sosyal gerçeklerine aykırıydı.

Fransa’da lokal şövalyelerin tarifine göre, Mevdelli Meryem bölgeye erkek kardeşi Lazarus ve kızkardeşi Martha ve beraberindekilerle gelmişti. İsa’nın Meryemle ilişkisi bu kadar güçlüyse Roma’nın kafileyi takip etme ihtimali yüksekti; bu nedenle İsa çok dikkatli davranmıştı. İsa, Caesarea veya herhangi bir Suriye limanından tekneye binmiş olmalıydı. Fransa’da pek çok insan

İsa'nın topraklarına gelerek ikinci bir hayat yaşadığına inanıyordu. Elbette ailesi Mecdelli Meryem'i de beraberinde getirmişti. Mecdelli Meryem öldükten sonra ona ait olan tüm emanetler, pek az kişinin bildiği gizli bir yerde saklanıldı. 1279'da keşfedilene kadar nerede oldukları bulunamadı. Basilica, emanetlerin güvenli biçimde saklanması için inşa edildi, mevtanın kemikleriyle birlikte mühürlendi ve gizli bir şifre ile kapatıldı. Merkezi kilise, Meryem'in kemiklerini barındırdıklarını iddia etti.

Fransa'da milattan sonra 5 ile 8'inci yüzyılda hüküm süren Merovingian Hanedanı'nın da Hz. İsa ile Meryem'den geldiğine dair iddialar bulunuyor. İşte bu iddia Da Vinci Şifresi'nde de yer alıyor. Ama bunlar gerçek mi? İsa çarmıha gerilirken hamile olan Mecdelli Meryem, doğmamış çocuğunun güvenliği için kutsal topraklardan kaçır, gizlice Fransa'ya gelip Yahudilerin arasına sığınır ve kızı Sarah'ı dünyaya getirir. İsa'nın nesli Fransa'da gizlice çoğalır ve Merovingian soyu oluşur ve onlar Paris'i kurarlar. Dan Brown'un Da Vinci Şifresi'ne göre 'Sion Tarikatı' bu sırrın koruyucusudur. Vatikan bu iddialara karşı çıkıyor. Peki, ama gerçek nedir?

Mecdelli Meryem'in hayatı üzerine bir kitap yazan Susan Haskins, şunları söylüyor: 'Kişisel olarak Hz. İsa ile Mecdelli Meryem'in evlendiğini düşünmüyorum. Aralarında önemli bir ilişki olduğu şüphe götürmez. Ama bu bir numaralı kadın müridi olmasının dışında bir anlama mı gelir? Mahrem bir ilişkiyi insanlar ilgi çekici buluyor: Kutsal yazıtlarda muammalı ilişkiler söz konusu, özellikle de gnostik anlatımlarda. Evlilik, hikâyenin devamında mantıklı bir öngörü olurdu. Hahamlar (Hz. İsa'nın Yahudi hahamı olduğuna dair iddialar bulunuyor) genelde evli olurdu. Nag Hammadi (1945'te Mısır'da bulunan 1500 yıllık sureler) belgeleri de bu yönde bir işaret olmasa da Hz. İsa'nın evli olduğu iddia edilebilir. Elimizde bir çocuk ve Merovingianlar'a giden bir bağa dair kanıt yok.' Evlilik yaşı Yahudilerde genelde 16 idi. Evli olmayanlara haham gözüyle bakılmazdı.

Ancak efsaneye göre Mecdelli yabancı tabirle Magdalalı Meryem, İsa'nın müritlerinden olan Maximinus ile deniz yoluyla Efes üzerinden Fransa'nın Marsilya kentine gider. Hatta Fransızların meşhur 'Madeleine' çöreginin Magdalalı Meryem'den geldiğine bile inanılır. Yumurta, tereyağı, un ve şekerden yapılan çöreklerin Magdalalı Meryem'e bağlı bir manastırdan çıktığına dair rivayetler vardır. Fransız İhtilali'nden sonra manastır dağıtıldığında rahibelerin astronomik bir rakamla tarifi pastacılar birliğine sattığı söylenir. Sonra Madeleine çörekleri tüm Fransa'ya yayılır, özellikle de Magdalalı Meryem günü olarak kabul edilen 22 Temmuzda büyük miktarda bu çöreklerden tüketilir. Magdalalı Meryem'in Fransa'ya gittikten sonra invizaya çekildiği, sadece kilise ayinlerinde dağıtılan kutsal ekmek ve limon ağaçlarından yükselen kokuyla beslendiğine dair de söylenceler vardır.

Uzmanlar Lynn Picknett ve Clive Prince, Da Vinci Şifresi kitabıyla gündeme Kutsal Kâse'nin İsa soyunu devam ettiren Magdalalı Meryem olduğuna dair işaretleri mantıklı bulmuyorlar. Eski yazıtlarda 'Kutsal Kase' bir kap olarak karşımıza çıkıyor. İlk metinlerde ya ayrıntılı bir tarif yoktur ya da 'taş' diye söz ederler. Kâse'nin Magdalalı Meryem'in rahmine delalet ettiği konusu hemfikir olunmayan bir konu. Sion Tarikatı da bunu reddediyor. 'Kutsal Kan, Kutsal Kase' kitabının da yumuşak noktasını oluşturuyor. Da Vinci Şifresi'nde daha belirgin, ancak bu kurgusal bir hikaye olmaktan öte gitmiyor.. Leonardo da Vinci'nin gizli bir tarikat arasında bağ olduğu doğru bir bilgiydi. Leonardo'nun doğmalara karşı olduğu, esoterik düşüncelere merak duyduğu tarihçiler tarafından kabul ediliyor. Sion Tarikatı, dokuzuncu büyük ustası olduğunu iddia ediyor, lakin kanıtlamak mümkün değil. Leonardo zamanından kalma tek bir belgede bile böyle bir şey yok. Gizli bir tarikat söz konusu olduğunda böyle dokümanlar olmaması normal. Leonardo'nun eserlerine semboller koyduğu ise doğru bir tesbittir.

Hıristiyan kaynaklara göre Hz İsa'nın ölümünden ve ilk İncillerin yazılmasına kadar yaklaşık 40 ila 80 yıl geçmişti. Hz. İsa'nın müritleri, bu sırada onun kim olduğunu, hayatının ve ölümünün ne

anlama geldiğini halka anlattılar. Bu nedenle anlatanların kendi bakış açılarından anlattıkları İnciller ortaya çıktı. ‘Güneşe taptığı’ bilinen Doğu Roma İmparatoru Konstantin, topraklarında hem Hıristiyanlığa, hem de ‘güneş dinine’ izin veriyordu. Hıristiyanlar da bu iki dini birbirinden ayırmıyor, hatta güneşin doğum günü olarak kabul edilen 25 Aralık’ta Hz. İsa’nın altın bir faytonla gökyüzünde dolaştığına inanıyordu. MS 325 yılında Konstantin, Aryan Mezhebi ile Hıristiyan Ortodokslar arasında meseleyi çözmek üzere İznik Konsülü’nü topladı. Aryanlar, Hz. İsa’nın babasının Tanrı olduğunu, kendisinin ise olmadığını savunuyordu. Ortodokslar ise babası gibi Tanrı olduğunu savunuyordu. Sonunda Ortodoksların inancı kabul gördü. Da Vinci Şifresi’nde ise, Konstantin’in ‘Pagan sembollerini, tarihlerini ve ayinlerini büyüyen Hıristiyan geleneğine yerleştirerek, her iki tarafın da kabul edebileceği bir din yarattığı’ gerçeği vurgulandı. Hıristiyan kaynaklara göre, İznik Konsülü gerçeklik, dini ve ahlaki değerlerin ele alındığı bir buluşmadan ziyade siyasi nüfuzun vurgulanması olarak öne çıkıyor. Gelecek bin yılın Avrupası’nın entelektüel ve siyasi çatısı burada şekillenmeye başladı. Uzman Bart D.Ehrman’a göre ‘Şöyle de denebilir: Şifreler burada atıldı.’

Hz. İsa’nın çarmıhta ölmediği gerçeğini irdeleyerek İslam dünyası ile aynı görüşü paylaşan Brown’un romanı, Hoolywood desteği almasıyla Hıristiyan dünyasında Hz. İsa’nın Tanrının oğlu olmadığı tartışması başlattı. Bu faydalı tartışmayı başlatanların amacı, maalesef Müslümanlara yaklaşmak değildi. Tek dünya devleti ve tek dünya dini kurmayı hedefleyen derin ve güçlü bir yapılanma, gün yüzüne çıkmak için düğmeye bastı. Artık gizlenme ihtiyacı hissetmeyen bu grup, masonluğun reklâmını yapmaktan çekinmiyordu. Hz. İsa’nın yeniden dönüşü, evlenmesi ve kız çocuğu sahibi olması İslam dünyasında da bazılarınca kabul edilir. Ama itikadi değildir, kabul etmezsen din dışına çıkmazsın. Mecdelli Meryem’in fahişe olduğuna kabul eden pek çok Hıristiyan tarikat, onu şeytanlaştırarak, özellikle Güney Fransa’da, Lusifer Mary adını takmıştı. ABD, Avrupa ve Kanada televizyonları, bir süre Mecdelli Meryem’in fahişe olup olmadığını konuştu. Hazırlanan belgeseller, filmin başlattığı tartışmayı masaya yatırdı. Evlenen İsa, Tanrı olamazdı. Papa, filmi dinin aslını bozmaya yönelik şarlatanlık olarak niteledi. Dinin aslı zaten bozulmuştu. Ortaya saçılan dahada bozulmuş sırlar, ortaya çıkması gereken asıl sırlar değildi. Masonlar, Hıristiyanlık tasaffi etsin, temizlensin diye uğraşmıyorlardı. Öte yandan Kanada, Pakistan, Filipin ve Hindistan Müslümanları, film Hz. İsa’ya hakaret içerdiği için protesto etti. Pek çok ülke de bu boykota katıldı. Papa II. Jean Paul, ölmeden önce tüm dünyada 25 milyon adet satan Dan Brown’un kitabı ‘Da Vinci Şifresi’ne karşı büyük bir kampanya başlatmak istiyordu. Papaya göre kitap, Hıristiyanlığa ve Hz. İsa’ya karşı büyük bir saygısızlık yapıyordu. Ama aslında Brown’un romanı, Hıristiyan âlemindeki çok eski bir tartışmayı yeniden gündeme getiriyordu. İsa’nın Fransa seferi teorisi, gerçeklerden oldukça uzak gözüküyordu. Mevcut İncillerin yazarlarının bu konuyla ilgili delilleri silmesi veya saklamasına ihtimal vermeyenler çoğunlukta. Eğer İsa çarmıhtan sonra yaşasaydı, bu bilginin bir şekilde yüzyıllar sonra değiştirilen İncillere yazılması gerektiğini savunuyorlar. Mesih’in ikinci dönüşü, Hıristiyan dünyası tarafından bekleniyor ve bunun mucizevî biçimde olmasının gerekli olmadığı düşünülüyor. İsa, giderken ‘Ben gidiyorum, tekrar geleceğim’ demişti. Kıyamet öncesi ahir zamanda geleceği, Müslümanlar tarafından da kabul görüyor.

Hıristiyanlık İsa ile ilgili pek çok fikri Judaizm’den Yahudilikten ödünç almıştı. İsa’nın ikinci gelişi, Yahudilikten alınmayan bir görüştü. Yahudilikte Mesih geleneğine bakılacak olursa, İsa’nın geldiği dönemde Yahudilerin kurtarıcı Mesih beklediği rahatlıkla görülebilirdi. Yahudiler, Mesih geldikten sonra kendilerini kölelikten, zulümden kurtarmasını, dünyaya hâkim yapmasını ve hemen sonra kıyametin kopmasını bekliyordu. ‘Gelsin, dirilsin, gitsin, bir süre sonra tekrar gelsin’ şeklinde beklemiyorlardı. Hıristiyanlar ise, ikinci gelişi, İncillerde farklı referanslara bina

ediyorlar. Bitmemiş bir misyonun tamamlanması için gelmesi gerekiyor. Evanjelist İncil’inde beklenen Mesih söylemi tamamen farklı bir temele oturuyor. Kıyamet öncesi çıkacak Armageddon savaşına yetişmesi istenen Mesih doğal olarak gelmezse, Tanrı’yı zorlayarak zorla getirme misyonlarını kendilerinde görüyorlar. Bu savaştan sonra Yahudilerin toplu ölümü, kalanların ise Hıristiyan olarak yeniden doğması bekleniyor.

Filistin’de ölümden kurtulan İsa, o tarihlerde başka bir diyara hicret etmiş olsa bile Fransa’yı tercih etmiş olma ihtimali mantıklı gelmiyor. Fransa, o dönemde Roma’nın bir kolonisiydi. Batı’ya gidildikçe Roma’nın kalbine yolculuk yapıyordu. İdaresindeki 15 bölge ile Roma, Batı’nın tek hâkimiydi. İsa’nın Roma’nın eli, gücü yetmeyen bir diyara gitmiş olması, akla daha yatkın geliyor. Filistin, Roma’nın uzak doğuda sınır vilayeti idi. İsa, eğer çarımıtan kurtulmuşsa buradan doğuya İran-Afganistan-Hindistan hattıyla ulaşması daha kolay ve güvenliydi. Doğu’ya seyahat etmesinin başka bir ana nedeni İsa’nın kendini sadece Yahudilere gönderilmiş bir peygamber olarak görmesiydi. Onun başka milletlere tebliğ görevi yoktu. Mesih, kayıp 10 Yahudi kavmini aramaya, onlara çobanlık yapmaya gitmiş olabilirdi.

İsa, tüm peygamberler gibi barış getirmek, adaletsizliği ortadan kaldırmak ve kötülöklere karşı savaşmak için çalışmıştı. Mesih için kullanılan ‘Barışın Prensi’ nitelemesi, ikinci gelişinde büyük bir barış görevi olduğu içindi. Bugün İsrail’de bulunan Yahudilerin ataları sadece Judah’a ve onun kavmine bağlanıyor. Yahudilerin peygamberi Mesih’in yarım kalmış iş olarak geriye kalan 10 Yahudi kavmini bulup, vaad edildiği varsayılan İsrail topraklarına döndürmesi, günümüzde ortak çalışan Yahudi ve Yahudi sever Hıristiyan Siyonistlerin-Evanjelistlerin ana beklentisini oluşturuyor. M.Ö. 8. yüzyılda Asurluklar tarafından topraklarından kovulan İsrail kavimlerinin Doğu ve Kuzeydoğu’ya göç ettikleri, asılları Hebrew dilinde olan yasaklı İncillerde yer alıyor. Mevcut 4 İncil’in hiçbiri Hebrew dilinde Aramice yazılmamıştı. İsa, Yahudilerin hidayeti için çalışan bir peygamber olarak elbette kayıp 10 kavmin peşinden doğuya gitmeliydi.

1. yüzyılda İsrail beldesinden doğuya seyahat inanılmaz derecede kolaydı. İpek veya Baharat yolundan kara veya deniz yoluyla ulaşım mükemmeldi. Havarilerden Thomas’ın Hindistan’a hicret ederek burada kilise kurduğu kabul edilen bir gerçek. Hindistan’a yolculuk problemsizdi. Gazze’den aşağıya Baharat yoluyla indiğinizde Yemen’den gemiye binmeniz mümkündü ve çok kullanılan geleneksel basit bir yoldu.

İsa’nın doğuya gitme nedenini anlamak için onun doğum dönemine bakmak bile yeterli. Matthew İncil’inde geçen hikâyede, bir yıldız takip eden üç aydın insanın bebek İsa’dan işaret alması anlatılıyor. Aynı dini hikâyenin Hıristiyanlıktan 500 yıl daha eski olan Budizm’de olması ilginçtir. Büyük kutsal Buda din adamı veya Lama öldüğünde aydın insanlar yıldızlarla maslahatlaşırlar. Uzun ve zahmetli bir yolculuktan sonra Lama’nın ruhunu taşıyan bebeği bulurlar. Bebek ailesinden ayrılabilircek yaşa geldiğinde Budist inancında eğitim görmesi için ailesinden teslim alınır. İncil’de geçen üç aydın adam hikâyesinde bahsedilen, bebek İsa’nın Lama’nın ruhunu taşıyan ulu şahsiyet olarak Budist rahipler tarafından teslim alınıp, Budist rahip olarak yetiştirilmesi olabilir.

Rus-Yahudi yazar Nicholas Notovitch, Hindistan’a 19. yüzyılda seyahat etti ve Tibet’te Budist Manastır’ında antik el yazması bir eser buldu. ‘İsa’nın Bilinmeyen Hayatı’ adlı kitabında, bu el yazmasını tercüme etti ve İssa adlı bebeğin 1. yüzyılda fakir bir Yahudi ailesinden alınarak 14 yaşında Hindistan’a getirildiğini yazdı. 29 yaşına kadar burada kalan İssa, Budizm’in kanunları ve öğretisiyle yetiştirildikten sonra İsrail’e döndü. Ortaya atılan bu delil, İsa’nın İncillerde ve hiç bir yerde bahsedilmeyen 14–29 yaş arasında nerede olduğunu ispatlıyordu. Çünkü İsa’nın bu zaman periyodunda Filistin’de olmadığı kesindi; bu konuda herhangi bir kayıt bulunamamıştı. İsa’nın mucizeleri ve tebliğ metotları, Buda ile paralellik arz ediyordu. İsa’nın ‘düşmanımı sevmek’

prensibi, Yahudilikte olmayan ana bir kuraldı. Ayrıca Buda Kutsal Kitabı ile İncil de geçen bazı pasajlar birbiriyle örtüşüyordu. Örneğin;

‘O, onlara deniz üzerinden yürüyerek geldi’ Mark, 6: 48.

‘O, su üzerinde yumuşak bir zemindeymiş gibi batmadan yürüyordu’
Anguttra Nikaya 3:60.

‘Cennetin hazinelerine uzanın ki, orada size hiç bir zahmet ve eziyet yoktur; hırsızlar size ulaşamaz ve çalamazlar’ Matthew, 6: 19-20.

‘Doğruları yapması için insanı rahat bırakın. O hazine ki, başkaları sizle paylaşamaz; ne bir hırsız çalabilir ne de yanından geçebilir. ‘ Kuddaka-patha, 8-9.

Keşmir’de kayıp Yahudi kavimlerinin bulunması İsa’nın doğuya gelme gerekçesi sayılıyor. Ayrıca 1.yüzyılda bölgede İssa olarak ta tanınan Yuz Asaf’ın peygamber olduğuna dair deliller var. Şifa dağıtanların lideri lakabıyla anılan Yuz Asaf’ın pek çok özelliği hastaları iyileştiren İsa portresi ile uyuyor. Tıbbın revaçta olduğu bir dönemde yaşayan İsa’ya Allah’ın şifa dağıtıcı mucizeler vermesi ve aynı mucizelerle donatılan Yuz Asaf’ın Keşmir’de İsa’nın kayıplara karıştığı 30 yaşlarında ortaya çıkması, bazılarınca tesadüfi görülüyor. İsa’nın tebliğ yöntemini aynen takip eden Yuz Asaf’ı bölgedeki Süleyman Tapınağı’nın M.S. 50 yıllarında İsrail’den gelen İsa olarak algılaması, tezi kuvvetlendiriyor.

Keşmir tarihçileri kitaplarında, Yuz Asaf’ın dışarıdan, İsrail’den geldiğini ve peygamber olduğunu kabul ediyor. İrşadını genişletmek için geldiğini vurguluyor; Yuz Asaf’ın İssa, İssa’nın İsa olduğunu savunuyorlar. Yuz Asaf’ın kelime anlamı şifa dağıtıcı, diğer manası ise başkalarına talim eden müellim demek. Yuz Asaf, M.S. 80’de ölene kadar tebliğine Keşmir’de devam etti ve Srinagar’a gömüldü. İlk kez mezarı, bugünkü mezarlığın yanında M.S. 112’de yapıldı. 15. yüzyılda İslam alimi Seyid Nazir-ud Din, hemen yanına defnedildi. İkisinde mezar taşları İslami geleneğe uygun biçimde Kuzey-Güney istikametinde konuldu. Ancak Yuz Asaf’ın naaşı, Yahudi adetlerine göre Doğu-Batı istikametinde gömülmüştü. Burada yatan Yuz Asaf’ın çarımhtan kurtulan olduğunu kanıtlamak, her ne kadar yazar Olssen DNA testi için ısrar etsede, bilimsel olarak mümkün değil. Ancak mezarın yanı başında bulunan Yuz Asaf’ın ayak izi mozolesi ve ayak izindeki çizik izi, efsaneye kanıt isteyenleri ikna etmeye yetiyor. Mevtanın çarımha gerildiğini ispatlıyor. Keşmir’de buna benzer başka ayak izi bulunmuyor. Ayak izindeki çivi izleri farklı yerlerde ve ayakucunun farklı noktalarına birer çivi çakıldığını gösteriyor. Eğer bu mezar gerçekten İsa’ya ait ise, resmi Hıristiyanlığın çarımhta öldüğü ve sonra dirildiği hikâyesi fos çıkıyor. Çoğu Hıristiyan’a göre, bu Hıristiyanlığın sonu anlamına geliyor. Easter Hikâyesi, ahiret inancının temelini oluşturuyor. Hıristiyanlar, İsa öldükten sonra dirildiyse bizde dirilebiliriz düşüncesiyle öldükten sonra dirilmeye inanıyor. Hıristiyan Teologlar, bu hikâye ellerinden çıkarsa, temel bir disiplin olan dirilişin liderinin yok oluşuyla, insanları dine ve kurtuluşa davet edemeyeceklerinden endişe duyuyorlar. Ayrıca ölümden diriliş İsa’nın en büyük gücü olarak lanse ediliyor. Oysa bazılarına göre, İsa’nın Havarileri o gittikten sonra döneceğinden ümitli değildi. Çok sevdiğini kaybeden bir insanın psikolojisi olarak ‘O ölmedi, dirildi ve aramızda yaşıyor’ dediler. Mezardan İsa’nın (Yahuda’nın) naaşının çalınmasıyla halkın arasında ölmediğini yaydılar. Bu olay, Hıristiyan tarihçileri ve din bilimcileri tarafından bilinçli olarak çarpıtıldı. (12)

İslam’da temel inanca göre, İsa (a.s) öldürülmeden göğe kaldırıldığı için mezarı dünyada değildi. Ayrıca Mi’rac’da, Hz. Muhammed kendisini görmüştü. Hz. İsa, göğe yükselmeden önce, havarilerine ve tüm insanlığa şu müjdeyi vermişti: “Ey israiloğulları! Doğrusu ben, benden önce gelmiş olan, Tevrat’ı doğrulayan ve benden sonra gelecek ve adı Ahmed olacak bir peygamberi müjdeleyen Allah’ın size gönderilmiş bir peygamberiyim.”

Hız. İsa (a.s) göge çekildiği sıralarda kendisine inananların sayısı çok azdı. Daha sonra bir ara Hız. İsa'nın getirdiği gerçek İsevi inancı kabul edenler çoğaldı ise de, sonunda 300 yıl geçmeden Hıristiyanlar da İsrailoğulları gibi yoldan çıktı ve pek çok yanlışlıklara saptılar. Bugün, Hıristiyanların sahip oldukları teslis inancı, İsa (a.s)'nın göge yükseltilmesinden hemen sonra ortaya çıkmıştı. Hahamlarını ve rahiblerini Allah'tan ayrı rabler edindiler, Meryem oğlu Mesih'i de. Mesih, elbette ölmemişti, tekrar gelecekti. Hız. İsa, nüzülünden sonra kırk sene daha yaşayacak, öldüğünde Müslümanlar namazını kılacak ve İslâm dinine uygun olarak gömülecekti.

Yuz Asaf hikâyesinin efsaneleştirilmesi, Hıristiyan dünyasının Ortadoksluk ve Protestanlıktan sonra bir kez daha yırtılmaya başladığının işareti olarak algılanabilir. Resmi Hıristiyanlığı değiştirip yanlışları temizlemeye çalışan teologların samimi çabaları dinler arası diyalog çalışması yapanları umutlandırıyor. Ancak çirkin politikacılar ve en önemlisi Yeni Dünya Düzeninde Tek Dünya Devleti talep eden easen dine karşı dünya derin devletinin buzağı üstünde gözükten kısmı- New Age Akımı'nın bilinçli olarak Yuz Asaf'ı İsa olarak pazarlaması, samimi bir niyetden kaynaklanmıyor. Vatikan ve Kilise'yi sarsmayı tasarlayan New Ageciler, önce Da Vinci'nin Şifresi ile kutsalları sorgulamayı başlattılar. Hıristiyanlığı Yahudi soslu, Müslüman ve Budist katkılı yeni formatında tek dünya dini yapıp politik olarak kullanmayı planlıyorlar. Dinler arası Diyalog çalışmalarına karşı çıkanlar, ikisi arasındaki farklı anlayamadığı veya nesebi-niyeti zaten bozuk olduğu için cahilce saldırıyorlar. İnisiyatifi müslümanlar ellerine almazsa, şeytana külahını ters giydiren söz konusu güçlü ve etkin gruplar, dünyayı dinler savaşına dahi sürükleyebilir. İslamiyeti bilen ve müslümanlığı yaşayan bir müslüman başka din mensuplarıyla diyaloğdan korkmaz; çünkü elinde balçıkla sıvanamayacak bir güneş var.

Aklı-selim Hıristiyanlarla oturup ortak paydaları konuşmak ve anlaşmazlıkları gidermek için kıyamet öncesi belki de, son fırsat dönemi içinde bulunuyoruz. Bir sonraki bölüm, bu konuyu akademik olarak İslami kaynaklarda inceleyen Kanadalı bir profesörün araştırmasından alınmıştır.

3. Bölüm: İsa Çarmıhta Öldü mü?

İsa çarmıhta öldü ve ölüm sonrası yükseldi mi? Bu soru Müslüman ve Hıristiyanlar arasında hararetili tartışmalara kaynaklık ediyor. Çağdaş bir yazarın işaret ettiği gibi, bu konu diğer konulardan daha fazla İslami tartışmalara yol açıyor. Gerçekte ne zaman Müslümanlar ve Hıristiyanlar dini konuları birlikte tartışsalar, konuşmalar er ya da geç bu sorun üzerine yönelir. Belki bu durum tarihin ışığında bakıldığında şaşırtıcı değildir. Haçlı seferlerinde, Hıristiyanları başkalarına sevgi ile yaklaşmaya çağıran bir dini sembol olan haç, onların başkalarını kendi şahsi amaçları için öldürmeye hazır olduklarının işareti haline getirildi.

İsa'nın çarmıhta gerilmesi ile ilgili tartışma genelde şu iki sonuçta kitlenir: Bir tarafın diğeri "kendilerinin doğru ve karşıdakinin yanlış" olduğuna ikna etme çabası; "Anlaşmazlık noktasında anlaşma" gibi nazik bir karar. Her iki durumda bu sorun üzerinde ortak bir noktanın bulunmadığı açıktır. Tarihsel İslam toplumunda bu soruya yönelik muhtemel cevapların ne olduğunu görmek için İslam geleneğe bakmak gerekir. Tartışmaların gerisindeki ayetler ve onlar hakkındaki temel Sünni tefsirler, net olarak olayı irdedeği için müslümanlar, kendilerinden oldukça emin konuşuyorlar.

Günümüz İslam dünyasında bu soru hakkında en fazla yaygın olan görüş şudur: Allah bir başkasını İsa gibi gösterdi, böylece İsa'yı canlı olarak göğe kaldırırken, onun gibi gösterilen çarmıhta öldürüldü. Daha az bilinen fakat yaygın olarak kabul edilen görüş ise şudur: Bizat İsa çarmıhta gerildi, ne var ki orada sadece bilincini yitirdi ve daha sonra mezarda kendine geldi. Ahmet Deedat'ın polemik yazılarıyla popüler hale gelen bu görüşe Güney Asya'da rastlanabilir. Orada bir gurup İsa'nın birkaç yıl sonra Keşmir'de doğal olarak öldüğünü ileri sürer. Hırsitiyan dünyasındaki Keşmir'de İsa efsanesine göre ise, 120 yaşına kadar yaşadığı varsayılır..

Her iki görüş (benzetilme ve bilincini yitirme), tıpkı diğer bazı görüşler gibi, İslam yorum geleneğinde tarihsel destek buldular. Tarihsel olarak bu sorun hakkındaki İslami yaklaşım Kur'an'daki bazı ayetlerin tefsiri üzerinde yoğunlaşmıştı. Her ne kadar bu sorun hakkında farklı türlerde yaklaşımlar söz konusu olsa da, sözgelimi İhvan-ı Safa'nın Resail'i, en etkili İslami tartışmalar tefsir kitaplarında yer alır. Bu konudaki İslami yorumların ansiklopedik tahliline teşebbüs edersek, bu kitabı bitiremeyiz. Bu nedenle Sünni geleneğin en etkin temel tefsirleri üzerinde yoğunlaşacağız. Bunlar Taberi, Fahreddin Razi, Beydavi ve Seyyid Kutub'un tefsirleridir.

Bu tefsirler İsa'nın ölümü sorununu özel bir takım ayetleri yorumlarken dikkate alırlar. Bu ayetlerin listesini onların çevirileri ile birlikte vereceğim. Tefsir tartışmalarının çoğu bu ayetlerde geçen teveffa kelimesinin doğru çevirisi ile ilgilidir. Bu kelimeyi en yaygın olan anlamı ("öldü") ile çevireceğim. Ancak tırnak işaretleri ile çevirmekle ben bu kelimenin başka şekillerde de anlaşılabileceğini ima edeceğim.

Âl-i İmran: 55'te Allah şöyle der: "Ey İsa! Seni öldürüp bana kaldıracağım; seni küfredenlerden temizleyeceğim. Ve sana bağlı olanları kıymet gününe kadar küfredenlerin üstünde tutacağım."

Nisa: 157 [Yahudiler şöyle derler]: "Biz Allah'ın peygamberi Mesih'i, Meryem oğlu İsa'yı öldürdük!" Oysa onlar İsa'yı ne öldürdüler ne de astılar; lakin kendilerine öyle gösterildi.

Gerçekte onun hakkında ihtilaf edenler kesin bir şüphe içindedirler. Onların buna dair bilgileri yoktur. Sadece zan peşindedirler, onu kesinlikle öldürmediler.

Maide: 117: [İsa Allah'a şöyle dedi]. "Ben aralarındayken onlar için bir şahittim. Sen beni öldürünce, onların gözetleyen Sen oldun ve Sen her şeyde Şahitsin."

Meryem: 33 [İsa şöyle dedi]: "Doğduğum, öleceğim ve diri olarak kaldırılacağım gün selam bana!"

Bu ayetler hakkındaki tefsir geleneğine işaretler Roger Arnaldez şu kanaati ortaya koyar: Tefsirlerin ihtilaf içinde oldukları görülüyor. Özellikle, İsa'nın ne zaman öldüğü hakkında sorun ortaya çıkıyor. Bu normal insan hayatının bir sona ermesi gibi midir yoksa Ahiret öncesi bir ölüm müdür? O gerçek bir ölüm müdür yoksa bir tür uyku mudur? Ve şayet o gerçek bir ölüm ise, göğe çekilmekle eş zamanlı mıdır yoksa ikisi arasında bir konum mudur? Bütün bu noktalar hep tartışma konusu olagelmıştır.

Aşağıda tefsir geleneğinin Arnaldez'in ileri sürdüğü kadar farklılık arz edip etmediğini göreceğiz. Şayet böyle ise, böylesi geniş yorum farklılığının uyumsuzluk işareti yerine zengin yorum mirası olarak görülmesi gerektiğini ileri süreceğim.

Taberi

İlk olarak Taberi'nin tefsirini ele alacağım. Taberi, kendisinden önceki İslami tefsir geleneğinde İsa'nın ölümü ile ilgili kelime hakkında ortaya çıkan dört yorum kuramının listesini verir: 1) uyku, 2) kabz, 3) zahiri ölüm ve 4) kronolojik olmayan düzenleme. Açık ki, o ikinci kuramı aşına olduğu gelenek içinde en iyi desteklenebilen kuram olarak görür. Ancak eşit derecede açık olan husus şudur: Bu dört kuramı o Kur'an tefsirleri içinde meşru olarak destek bulan kuramlar olarak benimser. "Uyku" kuramı, İsa'nın çarmıhta bilincini yitirdiği ve mezarda kendine geldiğine dair yukarıda belirtilen günümüz teorisinin arka planında yer alır.

Nisa: 157 ayetini tartışırken, Taberi "yerine koyma" kuramını ortaya atar. Tekrarlarsak, o bu ayetin farklı yorumlarını destekleyen geleneksel düşüncelerin farkındadır. O şöyle yazar:

Allah İsa'yı onlara nasıl gösterdi? Tefsirler İsa'nın Yahudilere nasıl gösterildiği hakkında ayrılığa düşümler.

Bundan sonra "gösterilmenin nasıl gerçekleştiği" hakkındaki farklı kuramların listesini verir. O, Allah'ın havariler ile İsa'yı nasıl birbirine karıştırdığına ve böylece Yahudilerin İsa'nın kim olduğunu bilemediklerine dair geleneğin farkındadır. Bunun yanı sıra o, İsa'nın havarilerine kendisinin yerine geçecek ve çarmıhta asılacak bir gönüllünün olup olmadığını sorduğuna dair geleneği de bilmektedir.

Fahredden Razi

Fahredden Razi "Seni kabz edeceğim" (Âl-i İmran: 55) ayeti ile ilgili yorumları "ölme" ve "yükselme" hakkında kronolojik değişimi gerektirmeyen ve kronolojik değişimi gerektiren şekilde ikiye bölerek konuya başlar. Açık ki, o zahiri anlam diye adlandırdığı birinci yorumu tercih eder ve ele alır. Bu ayetin sekiz farklı şekilde anlaşılabilirliğini söyler. Buradan onun sekiz yorumu meşru olarak kabul ettiği sonucu çıkarılabilir. Bunlar arasında daha önce gördüğümüz şu seçenekler yer alır:

- 1) fiilen, gerçek ölüm ve dirilme,
- 2) kabz.

Bunlar arasında daha önce kaydetmediğimiz ilginç seçenekler de bulunur:

- 1) Hayatına son verme
- 2) Ne zaman ve nasıl ölüm ve yükseltilmenin gerçekleştiği hakkında bilinemezlik
- 3) Beden ve ruh olarak tümüyle alma
- 4) Nefse ve bedeni arzulara son verme

Razi Âl-i İmran: 35 ve Nisa: 157 ayetleriyle ilgili olarak "benzetilme" fikrine geniş bir yer ayırır. O, bir anlamda "benzetilme" fikrinin Nisa: 157 ayetini anlamak için en doğal yol olarak algılamış görünüyor. Bununla birlikte bu fikrin bazı gramer ve kelam açısından itirazlara cevap bulması gerektiğini düşünmektedir.

Şubbihe fiilin gramatik öznesi nedir? Şayet öznenin İsa olduğunu düşünürsen (bu doğru değildir zira) o başkasına değil, başkasının ona benzetilmesi gerekmektedir. Şayet öznenin

öldürülen şahıs olduğunu söylersen (bu da doğru değildir) zira öldürülen kişi hakkında ayette bir ifade yer almamaktadır. (böylece o şübbihe filinin gramatik öznesi olamaz.)

Burada iki muhtemel cevap söz konusu olabilir:

- 1) Fiilin referansı edattır ve edatın konusudur (lehum terimindeki cer ve mecurur). Bu tıpkı yaygın bir ifade olan “huyyile ileyh” (o hayal etti veya “ona göründü”) gibidir. Böylece ayet “(Onlar onu öldürmediler, asmadılar) fakat karıştırdılar” demektir.
- 2) Fiilin öznesi (açıkça ifade edilmeyen) öldürülen şahsa işaret eden zamirdir, çünkü “onlar onu öldürmediler” ayeti göstermektedir ki, öldürülme İsa’da değil bir başkasında gerçekleşmiştir. Böylece onu şübbihe’nin öznesi olarak almak uygundur.

Burada ikinci cevap “benzetilme”nin gerçekleştiğini varsaymaktadır. Birinci cevap ta ise böyle bir varsayım söz konusu değildir. Birinci cevap şübbihe filini gayri şahsi pasif anlam olarak görmektedir: “onlara öyle gösterildi” veya “bu onlar için kuşku idi.”

Nisa: 157 ayetini yorumlarken, Razi “benzetilme” fikrine yönelik en belli başlı kelami itirazları ortaya koyar ve onlara cevap vermeye çalışır.

(Aşağıdakiler onun bildiği “benzetilme” fikrinin beş versiyonudur).

- 1) Yahudiler bilerek bir başkasını astılar ve bu olay hakkında yalan konuştular,
- 2) Bir adam “Yahudileri başı olan Yudas” tarafından İsa’yı öldürmek üzere gönderildi ancak Allah onu İsa’ya benzetti ve onun yerine asıldı,
- 3) İsa’yı korumakla görevli olan biri İsa’ya benzetildi ve onun yerine asıldı,
- 4) İsa havarilerinden bir gönüllü istedi ve gönüllü olan kişi İsa’ya benzetildi ve asıldı,
- 5) İsa’yı ele vermek isteyen iki yüzlü havarilerden biri İsa’ya benzetildi ve onun yerine asıldı.

Razi aşağıdaki şekilde bu yorumlara gelecek cevabı özetlemektedir:

Bu cevaplar karşılıklı olarak çelişmekte ve birbirleriyle uzlaşmamaktadır. Bu konudaki gerçeği en iyi bilen Allah’tır.

Bu konuşmada ele aldığımız yorumcular arasında Razi, İsa’nın ölümü ve yeniden dirilmesi ile ilgili olarak doğu Hıristiyanlarının inandıkları hususları en ayrıntılı, doğru ve ilginç bir şekilde tahlil etmektedir. Yukarıdaki tartışmanın hemen ardından Nisa: 157 ayetini ele alırken o, onun (asılması) hakkında ayrılığa düşenler şüpheye düşmektedirler” ifadesini tartışmaktadır.

1980’ de yayımlanan bir makalede Mahmoud Ayoub şunu ileri sürer: “Razi’nin yorumları Kur’anın barıştırıcı ruhunun ve tarihin basit olgularının ötesine giden bir anlamı araştırmanın dikkat çekici bir örneğini sergilemektedir.” O ayrıca şunları söyler:

İsa’nın ikili bir tabiata—manevi ve fiziksel--sahip olduğuna dair Razi’nin yaklaşımı sahih İslami toprağında kökü olmayan geç bir Yunanlaşmanın getirdiği yenilik değildir. Bu fikrin temel unsuru Razi’nin daha sonra işaret ettiği İbn İshak (Hz. Muhammed’in hayatını yazan ilk şahıs)’da bulunabilir. İbn İshak şunları yazar: İsa Allah’ın mesajını tüm dünyaya yaymalarını havarilerine söyledikten sonra,

Allah onu kendisine kaldırdı, onu kuş tüyleriyle bezedi, ışık içinde giydirdi, yiyecek ve içecek arzusunu söndürdü. Böylece o melekler arasında uçtu. Artık o meleklerle birlikte arşın etrafındaydı. O insani ve meleki, manevi ve dünyevi idi.

Beydavi

Beydavi şimdiye değin görmüş olduğumuz farklı kuramları meşru yorumlar olarak kabul eder: 1) Dünya hayatına son vermek, 2) kabz, 3) uyku, 4) dünyevi arzuların ölümü ve 5) fiili gerçek ölüm ve dirilme.

Maide: 117 hakkında Beydavi şu yorumu yapar:

Semaya kaldırarak “Sen beni öldürdüğünde” ayeti ile “seni öldürüyor ve kaldırıyorum” ayeti arasında bir uyum vardır. Teveffa kelimesi bir şeyi tamamen almak ve ölüm anlamına gelir. Allah şöyle der: “Allah ölümlerken ve henüz ölmeyenler uykuları esnasında nefisleri öldürür.”

Nisa: 157 ayetini tartışırken, Beydavi “beşeri tabiatın asıldığı ve ilahi tabiatın yükseldiğini” söyleyen bir guruptan söz eder. Bağlamdan anlaşıldığı kadariyle bunlar Hıristiyan veya Yahudi’dir.

Beydavi “benzetilme” kuramını ve bu kuramı destekleyen geleneği bilmektedir. Nisa: 157 ayetini yorumlarken “benzetilme” kuramının iki versiyonundan söz eder. 1) İsa, Allah’ın bir gurup inkarcı Yahudiyi maymunlara ve domuzlara benzetmesinin intikamını almak üzere, Yahudilerin kendisini öldürmek için yola çıktıklarını öğrenince Havarilerinden birinin gönüllü olarak kendi yerine geçmesini istedi. 2) Bir Yahudi bu işe kurban gitti. Bu iki “benzetilme” kuramına ilave olarak Beydavi, peygamberlerin zamanında kavranamayacak düzeyde olan bir takım nadir kıssaları bildiğini söyler.

Bununla birlikte Beydavi “benzetilme” kuramı ile ilgili iki ciddi problem ortaya koyar. İlki, yanılmanın Allah’a bir sıfat olarak ne kadar doğru şekilde atfedilebileceğine yönelik kelami problemidir. İkincisi ise, şübbihe pasif fiilinin öznesi hakkında müfessirlerin yanılmaları ile ilgili gramer problemidir.

Al-i İmran: 54 ayetini yorumlarken Beydavi şunları ileri sürer:

Aldatma (el-mekr), başkalarına zarar veren bir hile olduğu sürece Allah’a atfedilemez. Ancak misilleme ve karşılıklı olması bir istisnadır.

Bu yüzden makul olacaksa “benzetilme” kuramı İsa’nın yerine öldürülen kişinin “İsa’yı öldürmeyi amaçlamak” gibi bir suçu işlemesi gerektiğini kabul etmek zorundadır. Elbette bu itiraz Beydavi’nin “benzetilme” kuramını tümüyle reddettiğini göstermez. Ancak onun masum bir insanın (Havarilerden biri, Sergius, Kirene’li Simon, oradan geçmekten olan biri vs. gibi) bir yanılma sonucu haksız olarak öldürüldüğünü ifade eden çok sayıdaki geleneğe itiraz ettiği açıktır. Judas Iscariot gibi suçlu bir adamın asıldığına dair versiyon hadislerde pek destek bulmamaktadır.

Beydavi’nin “benzetilme” kuramına ikinci itirazı gramer ile ilgilidir. Nisa: 157 (Onlara öyle gösterildi “şübbihe lehum”) ayetini yorumlarken, benzetilme kuramı ile ilgili iki rivayeti aktarır ve şunları ileri sürer:

Şübbihe fiili gramatik yüklem olup edat ve edatın konusuna işaret eder. Böylece o sanki şöyle der: “karıştırma (teşbih) İsa ve öldürülen şahıs arasında ortaya çıktı” veya “karıştırma sorun hakkında ortaya çıktı.” Bu “Hiç kimse ölmedi ancak yanlış dedikodu ortaya çıktı ve insanlar arasında yayıldı” diyenlerin görüşü ile uyum içindedir.

Beydavi’nin “benzetilme” kuramına gramer ve kelami açıdan yaptığı itirazlara bakınca, “peygamberler zamanında kavranamaz düzeyde olan nadir mucizeleri” tasvir eden “benzetilme” kıssalarındaki farklılıkla ilgili notlarının gerisinde ne tür bir ses tonu ve nüans olduğu merak edilmektedir. Kuşkusuz bu tür tabiatüstü işler sorgulanamaz: Allah onları yapabilir. Ancak Allah’ın Yahudi düşmanları maymun veya domuzlara dönüştürdüğü veya 17 havariyi tam da İsa’ya benzettiği ve İsa’nın çatıda açılan delikten kaçtığına dair kıssaları okurken muhtemelen Beydavi, Kur’an’ın başka yerlerde tasvir ettiği Allah kavramı ışığında bunun Allah’ın böyle bir şey yapmasının makul olup olmadığını düşündü.

Seyyid Kutub

Seyyid Kutub yirminci yüzyılda muhtemelen en yaygın olarak bilinen tefsiri yazdı. Bu yazarın Ezher’de formal kelami eğitim almamasına rağmen (belki de bu yüzden) tefsir hayli etkili olmuştur. Mısır hükümeti tarafından 1966’da idam edilinceye kadar İhvan-ı Müslimin’in lideri

olarak Hıristiyanlarla ortak bir nokta bulmaktan ziyade Hıristiyanların hatalarını reddetmekle uğraştı. Hıristiyanları İsa'yı "ilahlaştırmakla suçlarken güçlüdür.

Konu İsa'nı asılmasına gelince o bilinemezlikte ısrar eder. Bu kesinlikle onun İsa'nın ölümü ve yükselmesine, gerçekte meydana gelseydi, bağışlayıcı bir önem atfetmeye hazır olduğu anlamına gelmez. Ancak o tarihsel sorunun açık olduğu ve İsa'nın ne zaman ve nasıl ölüp yükseldiğini kesin olarak bilemeyeceğimiz noktada ısrarlıdır.

Seyyid Kutup benzer bir agnostik tutumu İsa'nın ne zaman ve nasıl öldüğü ve yükseldiğine dair tarihsel sorun karşısında takınır. Âl-i İmran: 55 ayetini yorumlarken şöyle yazar:

Onun nasıl öldüğüne ve yükselmesine gelince, bunlar sadece Allah'ın bildiği müteşabih ayetler gurubuna giren sırlı konulardır. İster doktrin isterse hukuk açısından olsun, bunların temeline inmeye çalışmanın bir yararı yoktur. Bu soruların ardından giden ve onları bir tartışma konusu haline getirenler yalnızca kuşku, karışıklık ve karmaşık içine düşerler ve bir kesin sonuca ulaşamazlar. Sadece Allah'a havale edilmesi gereken bir meselede zihinleri de rahat etmez. Seyyid Kutub bundan sonra "yervi" (anlatır), "rivayet," "haber" ve "daha doğru" gibi ilginç terminoloji kullanarak İncil'deki konuya ilişkin bilgiyi gözden geçirir. Bu terminoloji, daha önce Taberi gibi klasik tefsircilerin Hz. Peygamber, sahabeler ve diğerlerine atfen kullandıkları terminolojiye benzer. İmalı bir şekilde o İncil'i, sıhhati isnad zincirinin sağlamlığına dayanan hadis kategorisindeki bir metin olarak ele almaktadır.

O İncil'in isnad durumu hakkındaki şüpheyi ortaya çıkarır ve Hıristiyanların kanonik olarak niteledikleri açıklamaların "şüpheden uzak olmayan bir takım nedenlerden" dolayı kabul edildiğini ileri sürer. Ancak o İncil'deki açıklamaları tümüyle yanlış olarak reddetmez. Ayrıca Barnabas İncil'i diye bilinen kitaptaki zıt hikayeyi dile getirir, ancak Barnabas'ın doğru bir açıklama yaptığını dair bir karar ortaya atmaz. Onun altını çizmeye çalıştığı ana nokta şu sonuç cümlesinde bulunur:

Böylece bilginler bu konu hakkında kesin bir bilgi bulamazlar. . . ne de bu konuda ayrılığa düşenler kendilerinin daha makul olduğunu gösterecek bir destek bulabilmektedirler.

Daha sonra Nisa:158'de Allah İsa'yı "kaldırdı" ayetini şöyle yorumlar:

Kur'an bu kaldırma hakkında ayrıntılı bilgi vermemektedir. O canlı iken ruh ve beden olarak kaldırılma mıdır? Yoksa ölüm sonrası sadece ruhun kaldırılmasıdır? Ve ne zaman bu ölüm gerçekleşti ve nerede? Onlar onu öldürmediler ve asmadılar; aksine açıkça bilmedikleri bir şahıs asıldı. Kur'an bu gerçeğin dışında bir bilgi vermemektedir. Tek istisna Allah'ın "Ey İsa seni öldürüyor ve kendime yükseltiyorum" sözünde mevcuttur. Bu ayet, tartışmakta olduğumuz diğeri gibi, ne ölüm hakkında ne de ölümün mahiyeti ve zamanı hakkında ayrıntılı bilgi verir.

"Kur'an'ın gölgesinde" ile ifade edebileceğimiz yöntemimizi izleyerek, ne bu gölgeden uzaklaşmak ne de kanıtlayamayacağımız söylentiler ve hikayeler ile yolumuzu şaşıracağız.

Maide: 117 ayetini yorumlarken Seyyid Kutup tekrar bilinemezliği ifade eder. Ancak İsa'nın gerçekten öldüğüne ve yükseldiğine temayül ettiğini daha açık olarak ileri sürmektedir. O şöyle yazar:

Kur'an'ın zahiri anlamı şuna işaret eder: Allah Meryem oğlu İsa'yı öldürdü ve sonra kendisine kaldırdı. Bazı haberler onun Allah'ın katında diri olduğuna işaret ederler. Görebildiğim kadarıyla, Allah'ın onu dünya hayatına ölümle son verdiği ve kendisiyle birlikte yaşadığı fikirleri arasında bir çelişki yoktur. Şehitler de dünyada ölürler ve Allah katında dirilirler. Onları Allah katında nasıl bir hayat formunda yaşadıklarını bilmiyoruz. Aynı şekilde İsa'nın nasıl bir hayat tarzına sahip olduğunu bilmiyoruz.

Açıkçası Seyyid Kutub burada Bakara: 154 ayetine atıfta bulunmaktadır: "Allah yolunda öldürülenlere "ölüdürler" demeyin. Aksine onlar yaşamaktadırlar, ancak sizler anlayamazsınız."

Yine Âl-i İmran: 169 “Allah yolunda öldürülenleri ölümler olarak düşünmeyin. Aksine onlar Rablerinin katında diridirler.”

Meryem:33 ayeti hakkında Seyyid Kutub şöyle yorum yapar:

Metin İsa'nın ölümü ve yeniden diriltilmesi noktasında açıktır. Açıklamaya veya tartışmaya yer bırakmamaktadır.

İsa çarmıhta öldü ve sonra yeniden dirildi mi? Önceki tartışmalar ve tahliller bu soruya tarihsel olarak verilen cevapların ne denli zengin ve farklı olup İslam toplumlarında meşru olarak görüldüklerine işaret eder. Asırlar boyunca İsa'nın çarmıhta ölüp ölmediği sorununa verilen tek bir “doğru” cevap asla olmamıştır. Gerçekte tefsircilerin geniş çaplı ve bilgince düşüncelerinin gösterdiği gibi, bu sadece “evet ya da hayır” ile cevaplanacak bir sorun değildir. Müslümanların asırlardır verdikleri farklı cevaplar arasında, Hıristiyanlarla ortak bir zemin bulmak için günümüz Müslüman veya Hıristiyanlarının sandıklarından daha fazla imkân vardır.

Temel tefsirlerde bulduğumuz yorumların kısmi bir listesi aşağıdadır:

- 1) benzetilme teorisi
- 2) uyku teorisi (çarmıhta bilincini yitirme dahil)
- 3) kabz
- 4) kronolojik dönüşüm, eskatolojik ölüm ve yeniden dirilme ile birlikte
- 5) Allah İsa'nın dünya hayatına son verdi
- 6) Allah İsa'yı ruh ve beden olarak bütünüyle aldı
- 7) Ne zaman ve nerede ölüm ve yükselişin vuku bulunduğu noktasında bilinemezlik
- 8) Benliğin ve dünyevi arzuların ölümü
- 9) Tıpkı şehitler gibi İsa gerçekten öldü ancak şimdi Allah katında diridir
- 10) Gerçek zahiri ölüm ve yeniden dirilme.

Kuşkusuz bütün bu yorumlar birbirlerini dışlamamaktadırlar. Sözügelimi, 3., 5. ve 6. şıklar aynı şeyi söyleyen farklı sözler olarak kabul edilebilir.

Bunun Müslüman-Hıristiyan diyalogu ile ilgili imaları nelerdir? 10. şık kuşkusuz Hıristiyanlar ile aynı zemine sahiptir. Ancak 3., 5., 6., ve 9. şıklar yine yakın zemine işaret etmektedirler. Bunlar sorun hakkında Müslüman-Hıristiyan diyalogu için bir hareket noktaları olabilir.

Özellikle ilgi çekici olan Razi'nin başlangıç aşamasındaki şu fikridir: İsa çarmıhta ölen dünyevi bir tabiata sahiptir ve bedenle birlikte bulunması anlamında acı çeken manevi bir tabiata sahiptir.

Mahmoud Ayoub'un şu teklifi ile hem fikrim: Razi'nin bu yapıcı çabası Müslümanlar ve Hıristiyanlar arasındaki tartışmalar için mükemmel bir hareket noktası teşkil edebilir.

Her halükarda asırlar boyu İslam tefsir geleneğinde yer alan çok farklı yorum seçeneklerinde ortak bir noktanın açığa çıkarılması için yeterince imkân vardır. Bu geniş ve farklı yorum mirası söz konusu keşfe yönelmeye bizi davet etmektedir. (13)

4. Bölüm: Keşmir'in Esrarı ve Yuz Asaf'ın Tebliğ Tarzı

Keşmir'in isminin burada yaşayan bir Hindu olan Kashpaya Rishi'den geldiği sanılıyor. Hindulara göre, Rishi öldükten sonra bu bölgenin ismi Keşmir olarak anılmaya başlandı. Ancak Keşmir'in antik devirlerde Kashir olarak adlandırılması bu teoriyi çürütüyor. Rivayete göre, Kash veya Cush ismi Hz. Nuh'un oğlu Sam'dan geliyor. Nuh'un gemisinden dünyaya dağılan oğullarından Sam, Keşmir'e geldi. Suriye'de de Kashir isminde yer vardır. Kash, Sam'ın oğluydu. Kashir, Hebrew dilinde helal et satın alan anlamına geliyor. Müslümanlar helal ete Zabıha veya helal, Yahudiler Kashir, bugün bilinen ismiyle Kosher dediler.

Kashyapa Sanskrit dilinde Allah veya Allah'ın oğlu manasında kullanılıyor. Yahudilerin dış düşmanlardan kaçarak Keşmir'e göç etmesi ve bu bölgeye helal mekân anlamında Kashir demesi, akla daha yakın görülüyor. Hindistan'ı 250 yıl yöneten Babürlülerin Türk-Moğol hakanı Babür Şah, Keşmir'e geldiğinde bu beldenin ismini Kashirden Keşmir'e çevirdi.

Hindulara göre, Keşmir'de iki tarikat bulunuyordu. Kashapi Keşmiri ve Bani Mash. Bani Mash, dışardan gelmiş bir yerleşimciydi. Kentin orjinal ismi Kashyap Mari'ydi. Kashyap Sanskrit dilinde dişte temizlenmesi gereken siyahları temsil ediyordu. Aynı zamanda Allah'ın seçtiği ırk ve kavim manasında kullanılıyordu. Allah'ın çocukları tabiri, Yahudi dilinde ve Tevrat'da İsrailoğulları için kullanılır. O halde Kashyap Rishi'nin Yahudi olma ihtimali ortaya çıkıyor.

Antik tarih araştırmacıları Prof. Rawlence ve Prof. Roger gibileri Babil sürgününden kaçan Kash adlı kayıp Yahudi kavminin Keşmir'e geldiğini savunuyor. Tarshiz adlanan kent sonra Keşmir adını aldı. Nakhshab Ghayasal Lughat yakınlığında halen Kush adlı bir belde var.

Kashgar veya Kashan diye de adlandırılan kayıp kavim Asur ve Babil döneminde kullandıkları ismi burada aynen kullanmışlardı. Hindu tarihçi Surya Nagar, Asurya ve Babil isimlerinin Dachanpur adlı bir köyde yaşatıldığını yazar. Babil döneminde çok kullanılan iki meleğin karışımı sayılan bu isimlerin Hindistan'a ulaşması ilginçtir. 2000 yıl önce Yahudilerin Keşmir'e

kaçarak günümüz Keşmir dilini etkilemesi, bu iddiaları kuvvetlendiriyor. (14)

Keşmir'in dili Sankstrice değil Hebrew Yahudi diline yakın. İki dil arasındaki benzer kelimeler şaşırtıcı derecede fazla. Keşmir'de köy, mahalle isimleri İncil'de geçen isimlerle benzerlik taşıyor. Keşmir'de bulunan Bethpore, Booth, Pisgah, Hasben, Abarim gibi isimleri İncil'de görmeniz mümkün. Keşmirililerin kullandığı Kaul, Ata, Takru, Tiku, ve Kar gibi soyadları yine İncil'de geçiyor. (15)

Shepherd's Town, Yusmarg, Isabar, Rozabal ve Aishmuaqaam gibi isimler hem Keşmir'de hem İncil'de bulunan yer adları. Hz. Musa'nın döneminde bulunan Moab, Booth, Bethpoer, Pisgah ve Hasbon gibi kentler Keşmir'de yaşıyor. Keşmir'in Süleyman'ın bahçesi olarak anılması, bu isimlerden kaynaklanıyor.

Keşmirililer, diğer Hindistan ırklarından farklı özelliklere sahipler. Anlayışları, kültürleri, aktiviteleri, medeniyet anlayışları ve yaşam stilleri, Yahudilere benziyor. Buraya ziyaret eden tarihçi, felsefeci, hatta normal ziyaretçiler bile farklı bir toplum yapısıyla karşılaştıklarını hemen anlayabiliyorlar.

İngiliz Walter Lawrence ve Francis Younusnabd, Keşmirililerin burun ve kafa yapılarını Yahudilere benzetenlerden. Dr. Sofi, Lahor'daki Pencap Üniversitesi Yayınlarında çıkan makalesinde, 1948 yılında İngilizlerin Keşmir'i kayıp Yahudi kavminin vatani olarak gördüklerini yazmış. Keşmir'in tarihini yazan Muhammed Din Fauq, Keşmirililerin Malik kavminden yahudiler olduğunu, Afganlıların ise Qais kökünden geldiğini ve Peygamberimizin soyuna Soul ile bağlandığını belirtmiş eserinde. M.Ö. 1000 yılından 36 kuşak gittiğinizde Yahudilerin Kralı olan Soul'u görüyoruz. Soul, İsmail oğullarıyla kan kardeşliği yaparak

peygamberimizle soy kütüğünü birleştirirken, bugünkü Afganlıların atası olmuş oluyor. (16) Meşhur seyyah Syed Mir Ali Hamdan 14. yüzyılda Keşmir'i ziyaretinde, Süleyman'ın Bahçesi'ni görmüş ve kayıp Yahudi kavminin Keşmir'de olduğunu yazmış. Tarihçi Gazi Zahurui Hassan Nazım, tarihçilerin Keşmirlielerin Tibetlilerin soyundan geldiğini düşündüğünü, doğrusunun hem Tibetli hem Keşmirlielerin hemde pek çok milletin Suriye'den Babil'den kaçan milletlerden türediğini savunuyor. 973-1048 yıllarında yaşamış meşhur İslam alimi El Biruni, Gazneli Mahmud'dan bahsettiği eserinde, Keşmirle ilgili ilginç bilgiler sunuyor. Keşmirlielerin oldukça güçlü bir toplum yapısına sahip olduğunu ve ticaret erbabı oldukları için çok zor ticaret yapılabildiğini yazıyordu. Ancak Yahudier aralarına girebiliyordu. Yabancı kabul etmeyen toplum olan Keşmirlieler arasına nadiren Hindular girebilmişti. (17)

Keşmirlieler, köklerinin Hz. Nuh'a dayandığını ileri sürüyordu. M.Ö. 1000 yıllarında yaşayan ve dillere destan bahçesini kuran Hz. Süleyman'ın Keşmir'e ilk yerleşen olduğunu savunan Keşmirlieler, Hz. Musa'nın da burada yaşayıp öldüğüne inanıyor. (18) Hintli yazar Bhavishya Maha Purani, Keşmirlielerin sıkı bir Musa takipçisi olduğunu vurgular. Sadece Sutluj ve Thanesar ırmakları arasındaki Brahma Varta denilen Sarasouiti nehri havzasında Hindular vardı. Peygamberimizden önce Keşmirde yaşayanlar sıkı birer Museviydiler. Halen Musa ismi Keşmirde en fazla rastlanan isim olmayı koruyor.

George Moore, 1861'de yayımlanan 'Kayıp Kavim' adlı eserinde kayıp 10 Yahudi kavminin Hindistan, Tibet ve Keşmir'e yerleştiğini yazdı. İngiliz misyonerler John Malcom ve William Jones'un sunduğu bilgilerle eserini kaleme alan Moor, Kush adlı kavmin Keşmir'e yerleştiğini ispatladı. Keşmirde yaşayan kadın ve erkeklerin tipleri Yahudilere tıpatıp benziyor. Kadınlar uzun siyah gözlerle ve derin göz çukurlarına sahipler. Erkeklerin uzun sakalları, kafa ve burun yapıları, İrlanda Yahudileriyle benzerlik arz ediyor.

Keşmirlielerin parayı ve ticareti sevmeleri de yahudilerde bulunan özelliklerinden. Komşularından daha zengin ve güçlü olmak isteyen tavırları ve aralarına yabancı sokmamaları, ancak yahudilerde görülen hususiyetler. Usul-i Şia kitabında, 1400 yıl önce Keşmirde yaşayan kralın Musa'nın kanunları ile hüküm sürerken, peygamberimizin çıktığını duyar duymaz Mekke'ye heyet gönderdiğinden ve yapılan araştırma sonucu toplu halde Keşmirlielerin müslümanlığa geçtiğinden bahsediliyor. (19)

İsrailoğulları, Kuran, İncil ve Tevrat'da sık sık geçer. Yakup peygamberin 12 oğlundan 12 kavim meydana geldi. Bunların isimleri; Reuben, Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun, Joseph, Benjamin, Dan, Nephthali, Gad ve Askerdi. Hz. Yusuf'un Mısır'a önce Maliye Bakanı sonra sultan olmasıyla İsrail oğulları altın devirlerini yaşadılar. Şımararak, 'Allah'ın çocukları' olarak seçildiklerini iddia ettiler. Mısır, Suriye, Filistin ve bölge ülkelere yayıldılar. M.Ö. 597'de Nebuchhadnezzar ve birçok Mısır firavunu, değişik dönemlerde onlara baskı ve zulüm yaptı. Kendi topraklarında köle oldular. 2 kavim Filistinde kalmayı sürdürdü; ancak 10 kavim uzaklara göç etmeye karar verdi. Bazıları bugünkü Afganistan, Balah, Buhara ve Tibet'e, çoğunluğu ise; Merkezi Asya, Kuzey Hindistan ve Keşmir'e geldi. Kendilerinin özgü kültürleri, dinleri, elbiseleri medeniyetleri ve sosyal yaşamları vardı. Bazı tarihçiler, Yahudi kökenli olmalarına rağmen onları 'Aryas' olarak adlandırdı.

Aryas, Yahudi dilinde çiftçi manasına geliyor. Bu kavimlerden bazıları kendilerine Suraj Bansı, bazıları Chander Bansı dediler. Sam'ın oğullarından sayılan Elam, Arabistan'ın yanısıra İran'a da yerleşmişti. Arya Herat yakınlığında bir kentin adıydı. Arya, Babil ve Ninevah dilinde de çiftçi manasına geliyordu. Hz. Nuh'un 3 oğlu vardı; Ham, Sam ve Yafes. Sam ay demektir. Bunların soyu kendilerine 'Chander Bansı' dedi. Türklerin atası sayılan Yafes, güneş demektir. Bunların soyu ise, kendilerini 'Suraj Bansı' diye adlandırdı.

Sanskrit dilinde Arya, asil ve onur sahibi demektir. Asya'da vatan arayarak hicret edenler bu

kavimdi. Hindistan, İnan ve Orta Asya'ya yerleştiler. Beyaz tenli, uzun boylu Aryanlar, Avrupa'ya göç etti. İnan, Arakan ve Arminiah'ı Arya'lar kurdular. Rumlar onlara İnan Aray, Hirat dedi. Hindistan'da güneşe tapan manasında Aarth adını aldılar. Babil yasalarını bu ülkelere götürdüler. Farslı Cyrus Pasargadae, Aryan'ın oğlu Aryan sıfatıyla tüm doğuya hükmetti. Keşmir'de Moab yakınlığında Booth'da Bandipora'da Hz. Musa ve Hz. Harun'un kabirleri de var. Mezarın hemen yanında bulunan Sank Bibi'nin kabri, ibadetiyle meşhur bir hak dostuna ait. Meşhur tarihçi Abdul Kadir bin Gazi-ul Gazat Vasil Ali Han, Muhammed Azam, Francis Bernier ve Hargopal Kaul gibi yazarlar, Hz. Musa'nın peygamberliğini burada yaptığını, öldüğünü ve gömüldüğünü eserlerinde yazıyor. İncil, Hz. Musa'nın Bethpoer olarak adlanan yerde öldüğünü belirterek, Keşmir'deki Bandipura'dan bahsediyor. Hz. Musa'nın kavmi ile 40 yıl kayıp olduğu İslam tarihçileri tarafından da kabul ediliyor. Kayıp yıllarda Musa ve Harun'un kavmiyle birlikte Hindistan'da olduğu varsayılıyor.

Ayrıca İncil'de adı geçen Moab, Abarim, Nebu ve Pisgah gibi yer adları, Hz. Musa'nın Mısır'dan doğu'da nereye gç ettiğini ispatlayan başka deliller. Bu isimlerin hepsi Keşmir'de bulunuyor. Bethpoer, açık yer manasına gelen bir kelime. Beth, Fars dilinde vadiye açılan pasaj demek. Veth nehri Keşmirde var. Antik ismi Betpoer olan mekânın bugünkü adı Bandipore. Booth'da Musa'nın mezarının bulunduğu mekânın diğer bir adı Nebu Ball. Bu isim daha sonra Nuou Ball halini almış; bunun sebebi, bu beldede açan nadide iekler. Eski Yahudi dilinde Nebu, amaca matuf iek demek. Pisgah, mezara 2 km uzaklıkta Bazahoi olarak bilinen bölgenin adı. Baharda tatlı ve soğuk su akan bulakları nedeniyle insanlar buraya Cheshmagahda demişler. Hasban ismi bugün Hasbal'a çevrilmiş. Havuz balılılığıyla meşhur küçük bir köy. Moab'a 4 km uzaklıktaki Abarim, zamanla Abul Ablu şeklinde değişime uğramış.

Bethpoer veya Bandipur, Srinagar'a bugün 50 km uzaklıkta her yıl milyonlarca turistin ziyaretine uğrayan, İsraili turistlerin ilgi odağı olan bir mekan. Kızıl renkli Nebu dağı Booth bölgesinde Musa'nın kabri olduğuna inanılan mezarın hemen yakınında kardeşide peygamber olan Harun yatıyor. Dr. Aziz Ahmed, 'Keşmir'in Esrarı' adlı kitabına, Azizi Keşmiri'de 'İsa Keşmirde' adlı eserine Musa ve Harun'un kabirleri başında çektirdikleri fotoğrafı koymayı ihmal etmemiş. Keşmir'deki Rozbal, Khanyar Srinagar'da kabri bulunan mehl peygamber Yuz Asaf veya Hintli'lerin tabiriyle İssa 'nın kabrinin bir köşesinde siyah taşın içinde bu peygamberin ayak izi sergileniyor. Halen müslüman Keşmirlilerin bazıları, İsa mitine inanıyor. Hz. Meryem'e ait olduğu ileri sürülen kabir ve Hz. Süleyman'ın tahtı'da Keşmir yakınlarında olması, miti pekiştiriyor. Yahudilerin kayıp kavminin Keşmir'e geldiği tezi, Yahudiler tarafından bu işaretler çerçevesinde kabul görüyor.

Keşmir'in günümüz tarihini yazan Molla Nadri, eski tarihçilere dayanarak Yuz Asaf'ın Hz. İsa olduğunu yazanlardan. Pakistan Uluslar arası Adalet Mahkemesi Hkimi Muhammed Zafrullah Khan da bu iddiannın destekçilerinden. 29 Ekim 1967'de Toronto'da yaptığını konuşmada, bu iddiayı dillendirdi. M.S. 115'de Keşmir'in tarihini kaleme alan tarihçi Shri Viyas Ji, 'Bhavisha Maha Purana' adlı kitabında, 850 yıl önce yaşayan Pandit Kalhana, 'Rajatarangini' adlı eserinde, 962'de Horasan'da len Shaik-Al Said-us-Sadik 'İkmal-al Din' ve 1148'de doğan, 1194'de vefat eden Muhammed Azam, 'Tarik-ı Azami' adlı kitaplarında, bu iddiayı yer verip seslendirdiler. (20) Müslümanlar, Hz. İsa'nın ldrlemediğini ve ruhuyla birlikte göge kaldırıldığına Kuran'da yer alan ayetler sayesinde vakıf. Hintli müslüman elim Muhammed Asad Leopold'un Kuran tercümesine göre, Kuran'ın hiçbir yerinde Allah, cismiyle Hz. İsa'yı cennete kaldırığını teyit etmiyor. (21) Hz. İsa eğer görevine devam ettiyse, 'yeryüzünde bir kabri olması gerekir' düşüncesi, araştırmacıları Keşmir'e gttryor. Raja Gopand'ın krallığı döneminde Keşmir'de yaşayan Yuz Asaf'ın, Hz. İsa ile yanı dönemde paralel anlayışta hak dini tebliğ etmesi, Keşmir'de İsa efsanesini doğuruyor.

İsa'ya benzeyen Yuz Asaf'ın İsalastırılması, önümüzdeki dönemde sıkca duyacağınız bir konu. Çünkü mevcut Hıristiyanlığın inananları, dinlerinin İslamiyet karşısında günümüz ihtiyaçlarına cevap veremediğinin farkında. İsevilğin yeniden yorumlanması ve içinden hurafelerin ayıklanması gerekiyor. Temizleme yaparken yeni hurafeler çıkarılmasına fırsat vermemeliyiz. İslamiyet ile paralel tevhid dinini tebliğ eden Yuz Asaf'ı Yahudilerin, bazı Hıristiyan ve Müslümanların, Budistlerin ve Hindularında kabul etmesi, işlerini kolaylaştırıyor.

YUZ ASAF'IN TEBLİĞ METODU

Yuz Asaf'ın tebliğ metodu ve kullandığı ifadelerin terminolojisi bir peygambere yakışır asalet ve seviyede. Rus-Yahudi yazar Nicholes Notovitch, Buda dini kaynaklarında İssa adıyla bilinen Yuz Asaf'ın kelimelerini 'İsa'nın Bilinmeyen Hayatı' adlı kitabına tercüme ederek koydu. O kadar çok etkisinde kaldı ki, Hıristiyanlığın esasen Budizm kaynaklı olduğunu düşünerek Budist oldu. Sadeleştirilecek olursak İssa şunları söylemişti: (22)

'Ey İnsanlar! Benim sözümü dinleyin! Onlarda sizin için doğru ve aydınlık vardır. Doğru ve yanlış ayırt etmenizi sağlar. Bu sizin dininizin peygamberinin sözleridir. Kim bunları inkâr ederse cennete giremez. Kim dünya serveti, krallığı ve mutluluğu arzu ederse, bilsinki bunlar fanidir, çürüyecektir. Ölüm zamanı gecedir. Kuşlar bile düşmanından emin olamaz. Dolayısıyla sizde olamazsınız. Sizle ancak amelleriniz ve imanınız gider. Işığa yolculuğunuzda bu dünyayı ahiretiniz için bir tohum yapın. Bu dünyada ne ekerseniz onu biçersiniz; nasıl muamele ettiyseniz öyle muamele olursunuz. Öfkenizi, nefretinizi yenin, idrakiniz ve hareketleriniz saf, temiz ve ayırt edilen olmalıdır'

Toprağa tohum ektiğiniz zaman bazı tohumların amacına ulaşmadığını, kuşlar tarafından yenildiğini görürsünüz. Tohumlarınız bereketli toprağa düştüğü ve sulandığı zaman verim alır, meyveler elde edersiniz. Tohumlar, sizin niyetiniz, ekim fiili amel çalışmanızdır. Kuşlar tarafından yenilen kayıp tohumlar, ilahi mesajı anlayamayanlardır. Yerin altında yetişen tohum, aydınlık mesajı algılayanlardır. Toprağa tohumu düştüğü halde meyve vermeyenler ise, işittiği ve anladığı halde amel etmeyenlerdir. Meyve verenler anlayıp amel edenlerdir. (23)

'Allah, kulları arasında ayırım gözetmez, onları eşit oranda sever ve muamele eder.' (24)

'Mutlak Hâkim ve ölümsüz olan sadece görünmez olan Allah'tır; kainatı içindekilerle yaratan ve devam ettiren, canlı tutan, dünyanın ruhunun sahibi O'dur. Kâinatın içindekiler dileyemez ve yaratamazlar ve hiçbiri ölümsüz değildir. Hem cennette hem dünyada mülkün sahibi olan O'dur, Kıyamet gününün sahibi ve yaratmayı durduracak O'dur. Büyük Yaratıcı, gücünü kimseyle paylaşmaz. Kâinatın içindekiler o dilemezse var olamazlardı, herşeyden önce O vardı, herşeyi yoktan yarattı. O ol dedi ve kâinat bir anda oluverdi. Suyu ve ondan karayı içindekilerle O çıkarttı. İnsanın içine gizli bir dünya koydu ve kendisini bilmesi için melekeler verdi. Dünyaya indanı gönderen, sudan varlıkları çıkararak, mizan çerçevesinde değişmez emirler vererek yarattığı zaman devam ettiği sürece yenilemeye devam eden ve tamir eden O'dur. İnsan nankörlük etti ve apaçık yaratıcının yerine Tanrılar edindi, kendi yaptıklarına kulluk etti. Ruhu Ululardan ulu olan Rab, metal ve taşları insanların hizmetine verdi. Verilen nimetlere şükredeceğine insan hasım kesildi. İnsanlar cennette vaat edilen mutluluk duygusunu O'ndan aldı. Brahmanlar, Kshatriyalar, Sudra ve Sadralar, kıyamet gününde ölümsüzlük öncesi hesap verecekler. Sudras ve Vasiyaslar, Allah'ı iyi bilmedikleri için belki affedilecekler. Fakat Allah, sahibi olduğu kızgın ateşini onlar için kabartma hakkına sahiptir. Veda'yı veya başkasını dinliyor bile olsanız, eğer

Allah'ın sizin için ideal kıldığını dinlemiyorsanız vay halinize! Gerçek size söylendi. İlk olarak sadece kendinizi ve komşunuzu değil, öncelikle fakirlere ve zayıflara yardımı düşünün. Kendinizde olmayan ve başkasında olanlara bakıp şeytanlık düşünmeyin. (25).

İnsanlar, Allah'ın görüntüsünü idrak edemezler ve elleriyle ölümsüz Tanrı'ya benzediğini iddia ettikleri çeşitli tanrılar yapamazlar. Kanun yapıcı ve koyucu birdir. Başka Allah yoktur, gücünü, mülkünü kimseyle paylaşmaz; O nasıl olduğunu bildirmiştir. Cennetin kanunları, heykel ve putlarınıza insan kurban edilmesine izin vermez. Feda ettiğiniz bir insanın hayatı dünyanın içindeki herşeyden daha hayırlıdır. Herşey insan için yaratılmış ve Allah tarafından istifadesine sunulmuştur. Herkesin hakkı herkesten alınacaktır. Allah için kul hakkı çok önemlidir. Ölümsüz hayata gidilecek hesap gününden önce insanın değeri yoktur ve kurban feda ettiğiniz putlar insan kadar kıymetli değildir. Cennet kapısı size kapanmadan önce yanlış ilahlara tapınmaktan ve ideal dışı insan olmaktan vazgeçin ve sadece Rabbinize kulluk edin. Bu sizi gerçek Allah'a götürecek bir yıldızdır. Yanlış inançlarımız ve onların zalimlikleri, ruhunuzu bulmanızı, iyi ile kötü hakkında bilgi sahibi olmanızı engelliyor. (26)

Allahü emrideki koyun sürülerini yoldan sapabilirler, ancak O, gönderdiği yıldızlarla cennete giden yola onları sevkeder. Kıyamet gününden önce ilahi mesajı kabul etmeyenler için artık çok geçtir. Sınırı aşmayın, Allah'ın koyduğu kanun ve kurallar dışına çıkmayın. Alah'ın merhanetine nail olmanız sadece sizi kamil insan yapmaz, çevrenizdeki diğer insanların da yeniden başlangıçta olduğu gibi mükemmel haline gelmelerini sağlar. (27)

'Ey insanlar, kendinizi kötü yollara salmayın, sizin ağlamalarınız ve sesleriniz kulağıma geliyor. Ağlamayın bana tabi olanlar, sizin gözyaşlarınız Allah'ın kalbine dokunuyor. O, affetmeyi, bağışlamayı severdir. Taptıklarınız yanlış putlar sağırdır, sizi işitmez, ancak O, inancınızı boşa çıkarmaz, ümidinizi kesmezseniz sizi ateşe atmaz. Sabırla, umutla ibadetinize devam ediniz. Fakirin elinden tutmanız, açığı doyurmanız, hastaya bakmanız umulur ki, sizi düştüğünüz ateşten kurtarır, yukarı çeker. Sizin için hazırlanan kıyamet gününe saf ve duru gelin. İbadet evinize gidin doğru düşüncelerle, sabırla, O'na sarsılmaz güveninizle, temiz kalbinizle dua edin. Gözlerinizi dikerek ve elleriniz kaldırarak yalvarın. Komşunuza iyilik ettiğiniz, güzel ibadet evleri yaptığımız ve O'na kulluk ettiğiniz zaman, size hayatı bahşeden Allah, sizi boş çıkarmaz. Kalbiniz iyiliklerle dolar, kötülüklerden temizlenir, ruhunuz masumlaşır, saflaşır Allah sizi kendi hususiyetlerine benzetir. Kalbinizi doğruluğun ve sevginin merkezi kılar. Kalbinizi kirliletmeyin, kendinizi cennette ölümsüz yaşama hazırlayın. Eğer kalbinizi doğruluk ve sevgi ile dolduramaz iseniz, Allah, sizin tohumunuz heder eder, değerli bir cevher haline gelmeniz için ümit vaat etmez. Bu tohum sizi kurtuluşa erdirmez, yakınlaştırmaz. Aşağıların aşağısına düşerek hırsızlıktan, yalana, öldürmeye kadar sizi batıracak hatalara sevkeder. (28)

' İnsanlar, inançsız olarak çürümek için acele ediyor. Karanlıklar ve fırtınalar kurtarıcı yıldızı bulmalarını engelliyor ve ağıllarını kaybedenlerden oluyorlar. Fakat karanlıklar ve fırtınalar, ölümsüz ışığı gizleyemezler. Çok geçmeden gökyüzü berraklaşır, cennetin ışığı tüm yeryüzünü kaplar, koyu sürülerini ağıllına sokar. Karanlıkta düz yol aramayın, yoksa bir çukura düşersiniz. Dosdoğru durun ve kalın; Allah'a güvenin, inanın, sizi çekip kurtarmasını bekleyin, bu arada başkalarına yardım edin. Kim komşusuna yardım ederse kendine yardım eder, ayrıca ailesini korumuş olur, dolayısıyla kendi insanlarını ve ülkesini korumuş olur. Karanlıktan kurtuluş günü yakındır. Bir aile gibi birlik olun. Büyük Allah'ı bilmeyen düşmanınız sizden korkacaktır. (29)

5. Bölüm: Hindistan ve Keşmirde Diller ve Yahudi İzleri

Rivayete göre, dünyadaki tüm insanlar çok eskiden, aynı dili konuşurlarmış. Kitab-ı Mukaddes'e göre, Yaradan'ın insanlara verdiği en büyük nimetlerden biridir konuşmak ve başlangıçta bütün dünyanın "dili bir, sözü bir"di. Ancak insanlar, gökyüzüne ulaşsın diye Babil Kulesi'ni yapmaya kalkışınca, Rab insanların dillerini böldü ve o zamandan beri insanların birbirini anlamasına engel, binlerce dil çıktı ortaya. Yaradan'ın insanların ortak dilini 72'ye böldüğü söylenir, birçok dile yerleşmiş, "yetmiş iki millet" deyimini, Babil'e dayanır. İlk yazı yine Babil şehrinin toprakları Mezopotamya'da M.Ö. 4000'li yıllarda ortaya çıktı.

Hz.İsa, "Kalıcı olan üç şey vardır. İman, ümit ve sevgi. En kalıcı olansa, sevgidir" derken, Aramca konuşuyordu 2000 yıl önce. Dünyanın en eski dillerinden biri olan, Hz.İsa'nın hayattayken konuştuğu dil olan Aramca, günümüzde sadece Suriye ve Lübnan'ın birkaç köyünde konuşuluyor. Ama Suriye'nin Maalula köyünde, Hz. İsa'nın hayattayken konuştuğu lehçe günümüze kadar 3000 yıla yakın zamandır aynen korunmuş. Hz. İsa'nın konuştuğu dilin İbranice olduğunu sanıyor birçok kişi ama Aramca, ne İbranice'ye ne de Arapça'ya benziyor. (30)

Hindistan'ın hep canlı bir Babil Kulesi olduğu söylenegelmiştir. Hindistan'da anayasaca tanınan 15 milli dil ve bunlara ait 1600 lehçe vardır. Bir de 900 milyonluk nüfusu düşünürseniz benzetmenin ne kadar doğru olduğu anlaşılır. Hindistan'ın resmi dili Devnagri alfabesiyle yazılan Hintçedir. Ancak İngilizce resmî dil olarak daha yaygın kullanılmaktadır. İngilizce, bir çok tahsil sahibi Hintli için ana dil konumunda, birkaç dili birden konuşabilen çok sayıda Hintlinin de ikinci dilidir. Ülkede çeşitli yerel diller vardır ve Eyalet sınırları çoğu bölgede bu dillere göre belirlenmiştir. Hintçe ve İngilizce dışındaki yaygın diller Assamese, Bengali, Gujarati, Kannada, Kashmiri, Konkani, Sanskrit, Sindhi, Tamil, Malayalam, Marathi, Punjabi, Oriya, Telugu ve Urdu'dur. Bazı Hint dilleri Hint-Avrupa dillerinden türemiştir. Diğer bir grup dil de Güney Hindistan'da konuşulan Dravidian dilleridir ve üzerlerinde Sanskritçe ve Hintçe'nin etkileri belirgindir. Hint dillerinin hemen hemen hepsi kendi alfabesine sahiptir ve İngilizce'yle birlikte kullanılırlar. Hintçe, Bihar, Madhya Pradesh, Rajasthan ve Uttar Pradesh bölgelerini kapsayan ve Hint kuşağı diye bilinen bir bölgede toplam nüfusun %20'si tarafından ana dil olarak konuşulur. Bu eyaletlerin oluşturduğu Hint Birliği'nde, Haryana ve Himachal Pradesh eyaletlerinde resmî dil Hintçedir. Assam eyaletinin resmî dili geçmişi 13. yüzyıla dek uzanan Assamcadır ve eyaletin %60'ı tarafından konuşulur. Bengalce Batı Bengal ve Bangladeş başta olmak üzere dünyada yaklaşık 200 milyon insan tarafından konuşulur. Dil olarak gelişimi 13. yüzyıldadır ve Batı Bengal'in resmî dilidir. Gujarat eyaletinin resmî dili Gujarati'dir ve eyaletin %70'i tarafından konuşulur. Hint-Avrupa dil ailesindedir. Karnataka eyaletinin resmî dili Kannada'dır ve eyaletin %65'i tarafından konuşulur. Hint-Avrupa dil ailesindedir. Keşmirce Jammu ve Keşmir eyaletinin %55'i tarafından konuşulur. Farsça-Arapça karışımı bir alfabe ve Devnagri alfabesi ile yazılabilmektedir. Konkani, klasik Sanskritçeye benzeyen Hint-Ari dillerinin güneybatı koluna ait bir dildir. Goya'yı da içine alan Konkani bölgesinde ve Karnataka, Kerala ve Maharashtra sahil bölgelerinde konuşulur. Malayalam bir Dravidyan dilidir ve Kerala halkı tarafından konuşulur. Binlerce yıllık antik bir dildir. Marathi, tarihi 13. yüzyıla dek uzanan bir Hint dilidir ve batıdaki Maharashtra eyaletinin resmî dilidir. Orissa eyaletinin resmî dili olan Oriya eyalet nüfusunun yaklaşık %87'si tarafından konuşulur. Pencabça bir Hint dilidir ve Pencab eyaletinde konuşulur. Temelde Devnagri alfabesine dayansa da 16. yüzyıla Sih Önderi Angad tarafından oluşturulan Gurumukhi alfabesiyle yazılır. Sanskritçe dünyanın en eski dillerinden biri olup aynı zamanda eski Hindistan dilidir. Tüm Hint klasik edebiyatı ve epik hikayeleri bu dildedir. Sindçe Hindistan

ve Pakistan'ın bazı bölümlerini içine alan Hint yarıkıtasının Kuzeypbatı bölgesindeki çok sayıda insan tarafında konuşulur. Bu dil Pakistan'da Farsça-Arapça karışımı bir alfabe ile, Hindistan'da ise Devnagri alfabesiyle yazılır. Tamil Nadu eyaletinin resmi dili olan Tamilce, en az 2000 yıllık geçmişli olan eski bir Dravidyan dildir ve yaklaşık 65 milyon insan tarafından konuşulur. Telugu da bir Dravidyan dildir ve Andhra Pradesh halkı tarafından konuşulur. Urdu, Jammu ve Keşmir eyaletinin resmi dildir ve Hindistan'ın başkenti Delhi'de Hintçe ile birlikte oluşmuştur. Urdu, Hindistan Müslümanlarının büyük çoğunluğunun kabul ettiği bir dildir. Arapça-Farsça alfabeyle yazılır ve içinde birçok Farsça kelime vardır.

Eğer 17. ve 18. asırda İngiliz Doğu Hindistan Şirketinde görevli bir kartografçı veya coğrafyacı olsaydınız, Hindistan'ın her tarafında binlerce İbranice'ye benzer yer isimleri bulurdunuz ve her bir dilde anlamlarında benzerlik olurdu. Maharashtra olarak bilinen kadim Seuna-Desa Zion Ülkesiydi. Godivari nehrin kıyılarında Paithan şehri vardı. Geleneklerine göre, Hint-Yahudiler Paithan bölgesinden geçen nehre Paithan ismini verdiler (Pison, Fison). Satana şehri, Yadava'ların (Hint-Yahudilerin) efsanelerinde geçiyordu. Satana'luların safahatları [Tevrat'ta günahlarından dolayı Tanrının gazabına uğrayan] Sodom ve Gomorahı geride bırakırdı. Seunalar ve Satanalar ahlaki ve dini farklarını savaş alanında çözmeye karar vermişlerdi. Satana (Şeytan) yanlıları yenildiler, ama mağlubiyetleri onları yıldırmadı. Sonuçta "Şeytan" çatışmayı kaybetmiş, ama savaşı henüz kaybetmemiş biri olarak düşünülürdü. Kitabı Mukaddes bu iki düşman arasında henüz bir barış anlaşmasının imzalanmadığını yazmaktaydı.

Hintlilerin en kutsal bölgesi olan Hindistan'ın bu bölgesinde bir çok kentın adı gaon ekiyle biter. İbranice'de gaon "dahi, din alimi" anlamına gelir. Ayrıca bu bölgede Yadava asillerin favori yeri Naşık vardı. İbranice'de Naşık "Asil Prens" anlamına gelir. Ayrıca Satana'ya yakın Kadeş ([Kardeş Habil'i öldüren Adem'in oğlu Kabil/ Kenan/Kain], Kenan Ülkesi) bulunmaktadır. Kodeş bölgesi de bulunur. Kod ve Kad "İlk", "Başlangıç" veya "Tanrı" anlamına gelen Sanskritçe kelimelerdir. İbranice'de Kadeş Yahudi takviminde ayın ilk günüdür. Dikkat ederseniz bütün bu isimler her iki dilde de benzeri anlam ve dini mana taşımaktadırlar.

Hint ve İbrani isimlerin benzerlikleri erken dönem Avrupalı sömürgecilerin akıllarına epey takılmıştı. Yahudilerin aniden Arap çölünden peyda olmadıkları veya uzaydan gelmediklerini, ama Tevrat'ta yazdığı gibi doğudan geldiklerini kabul edemeyen bu insanlar bunları kafalarından silerek bir şekilde kendilerine bunların rastlantı olduklarını ikna ettiler. Bu rastlantıların binlerce oluşu ve Hindistan'ın her köşesinde hortlaması buna engel olmadı.

Günümüzde fazla iyi tanınmamasına rağmen, Godfrey Higgins (1772-1833), arkeolog, siyasetçi, hümanist, sosyal reformcu ve yazar, erken 19. asır İngiltere'nin en bilgili ve aydın kişilerinden biriydi. Kendisi Yahudileri taktir eden ve bu kadim dini gruba yönelik her türlü zülm ve kıyıma şiddetle karşı olan ikonoklast bir rasyonalistti. Yahudilerin Hint kökeni konusunda 1600 sayfaya varan ince puntolarla yazılı iki ciltlik bir eserin yazarıdır. Anacalypsis adında bu iki cilt son derece nadirdir ve en son 1965 yılında University Books, NY. tarafından basıldı Kissinger Publishing Co., Montana, U.S.A. tarafından yeni bir baskısı yapıldı. Bu okunması zor bir kitaptır, çünkü yazar en küçük ayrıntıları kanıtlamak için çok gayret sarf eder. İyi ve hızlı okuyucular bile onu sadece birkaç hafta da bitirebilir.

Kitabın ilk baskısı sadece 200 kopya gerçekleşmişti. Yirmisini vermek zorundaydı ve sadece kalan 180 kitap satıldı. Yaklaşık olarak 30 yıl boyunca İngiliz ve Avrupalı dini cemaatler sessizce kitabı engellediler. Yaklaşık olarak üç kez basıldı ama ilk baskısı dahil hiç bir zaman binden fazla

kitap basılmadı. Kütüphanelerde nadiren bulunur. Yinede bir çok yazar ondan alıntı almıştır ve çalmıştır. Birçok sahte spiritüelist, şarlatan mistik, psişik hassas kişi ve Mormon Kitabı'nın dayandığı romanı yazan Presbiter papaz Anacalypsis'i kullanmıştır. 19. asır mistik ve Tesofik Cemiyeti kurucusu Madame Blavatsky, bu harika eser hakkında dünya insanların chealetinden faydalanarak Higgins'in bilgilerinden faydalanarak safları "Akaşık Kayıtlar" denilen duyu dışı kaynaklardan "mistik bilgiler" aldığı konusunda inandırmıştır.

Godfrey Higgins, Hıristiyanlığın ve İslam'ın Batı'da yayılmasından sonra Hindistan ve Orta Doğu arasında halk, dil, felsefe ve yer isimleri benzerliklerinin neden unutulduğuna dair bir görüşü açıklamaktadır:

"Burada açıkladığım toplulukların tarihleri harita yapanların ve tarih yazanların yer isimleri gördükleri gibi kaydetseydiler daha da belirgin olurdu. Ancak dini önyargıları ve tarihsel gelişmeler hakkında chealetlerinden dolayı aynı yer ve insanların hem Doğuda, hem de Batıda olabileceğini tam aynı isimlere sahip olacağı onlara absürd gelmiştir ve hemcinsleri tarafında alay konusunu olmamak için mümkün olduğu kadar bu isimleri değiştirmişlerdir. Dolayısıyla, David-pouri demeleri gerekirken Daud-poutr demişlerdir. Solomon'a Süleyman demişlerdir, Johnquior'a Jahanquior demişlerdir, vs. Aynı şekilde, herhangi bir kötü niyet beslemeden eski Yahudi yer isimlerinin nispeten yeni zamanlarda Müslümanlar veya Türkler tarafında verildiğini iddia ederek gerçeği kendilerinden bile gizlemeye başarmışlardır. Oysa, bu hatta bir anlık önyargısız düşünceyle ortaya çıkardı. Burada şu kadarını söylemek isterim, gerek Doğuda, gerekse de Batı'da Yahudi kabilelerinin yerleştiği bölgelerde büyük benzerlikler fark ettim. Görünüşe göre Batı bölgelere Doğudan göç edilmiştir." (Cilt. I, sayfa: 437-438.)

"İlk Müslüman fâtilh Gazneli Mahmut, Lahor'a saldırdığında müdafaasının Daood veya Davut isminde bir Hint prens tarafından yapıldığını fark etmişti. Bu basit olay, yer isimlerinin Müslümanlar tarafından verilmediğini göstermek için yeterli olması gerekir." (Cilt. I; sayfa. 432.)

"Okurlarımın Hindistan'ın kadim harabelerin göz atmasını davet ediyorum, bunların arasında Agra, Delfi, Oude, Mundor gibi bir çoğu bir zamanlarında Londra'dan çok daha büyüklerdi, örneğin bunların sonuncusunun çapı 37 mildi. Bunlar dünyanın en eski mimar sitili olan Siklop taş/Megalitik (büyük taş) yapıtlardı. Bu durumda küçük bir Yahudi dağ kabileleri ("Kayıp Kabileler") bu denli büyük şehir kümelerinin kurucuları olabilecekleri fikrinin saçmalığını idrak etmeleri gerekir. Ayrıca unutmamak gerekir, neredeyse Hindistan'da bulunan neredeyse bütün yer isimlerini Batı Suriye'de bulmak mümkündür. Sanırım, bu durumları izah edebilecek tek bir açıklama olduğunu kimsenin inkar edecek gücü yoktur, o da şudur: Çok kadim zamanlarda tek bir evrensel inanç vardı ve bu dünyanın her tarafına Kuzey Hindistan'dan göç eden kabileler tarafından taşınmıştı." (Cilt I; sayfa 432.)

"...Yahudi asıllı olduklarını iddia eden Keşmir (Cashmere) ve Afganistan yerlileri, ülkelerini hükmetmiş krallarının soy ağaçlarını dip köküne kadar verirler ve bununla yetmeyip Hz. Süleyman tarafından inşa edilmiş mabetleri Nuh ve diğer kadim dini simaların heykellerini gösterirler... Afgan geleneklere göre soyları Iouda veya Yuda kavmine dayanıyor ve bu konuda haklılar, zira Yuda kabilesi Eusebius'un tespit ettiği gibi Hz. Yakub'un oğlu Batı Suriye'de doğmadan önce varlığını sürüyordu. Yuda kavminden Batı Yahudiler Brahmin (Hz. İbrahim) ile birlikte inip göçtüler (Cilt 1, sayfa 740)

"Keşmir vadisinde, bir göle yakın bir tepede Hz. Süleyman mabedinin harabeleri bulunmaktadır. Tarihi kayıtlara göre Hz. Süleyman bu tepe haricinde bütün vadiyi sular altında buldu. Dağlarda bir yol açarak suları boşaltmıştır, böylece Keşmir'e güzel düzlüklerini vermiştir. Tepenin üzerindeki mabedin ismi Tucht Suliman. Forester'e göre: "Müslüman fethinden önce Keşmir orada yerleşik Brahminler'in ilimi ve irfanı ve mabedin muhteşemliği açısından önlüydü." Şimdi bundan ne anlam çıkarabiliriz, bu Brahminler Yahudi miydi? Yoksa Yahudiler Brahmin miydi? Forester'ın dolaylı anlatım biçimi yanılısama olasılığını bertaraf ediyor...

"Bernier'in anlatığına göre onun zamanında Keşmir'deki Tucht Soliman (Süleyman Mabedi) bir harabeydi. Onun Müslümalara ait değil, 'putperestlere" ait olduğu bilinmekteydi. Müslümanlar onun çok kadim çağlarda Hz. Süleyman tarafından inşa edildiğini kaydetmişlerdir. Bütün bunlar, binanın Müslümanlar tarafından inşa edildiği düşüncesini yalanlamaktadır ve bölge Yuda-poor, Iod-pore gibi Yahudi isimli köyler de buna destek vermektedir. Bernier'e göre Mousa veya Musa adları yerliler arasında yaygındır ve Musa Keşmir'de ölmüştür. Hatta yerliler harabe şeklinde kabrini göstermektedirler. Batı Suriye Yahudilerinin Hz. Musa'nın nerede gömüldüğünü kimsenin bilmediğini dedikleri bakımından bu epey düşündürücüdür." (Cilt. I; sayfa 771.)

Yahudi dergisi Moment'in Nisan 1997 sayısı, bir zamanlar Hindistan'ı güçlü bir Yahudi varlığın hakim olduğu olasılığını tartışmıştır:

"Pakistan'ın muhtelif bölgelerinde bulunan ve sayıları 15 milyon civarında olan Pathanlar adında bir Sünni Müslüman kavmi vardır. Pathan dili Tevrat İbranice'sine benzemektedir ve soylarını Kral Saul'a dayandırıyorlar. Cuma akşamları mum yakmak, dört köşeli bir dua kıyafeti giymek ve sekizinci günde sünnet yapmak gibi 21 Yahudi adeti takip ettikleri söylenir.

"Sonra da sayıları yaklaşık olarak beş milyona varan Kuzey Hindistan'daki Keşmirliler vardır. Genelde D,Suni Müslüman olmalarına rağmen, Klep (Kalep), İsrail, Hahana ve Lavni gibi Tevrat'ta kullanılan isimler kullanılmaktadır. (Kayıp Kabileleri Arama, yazarın Winston Pickett, sayfa 51.)

İspanyolca'nın Portekizce'ye ne kadar yakınlığı varsa, İbranice'ye o denli yakınlığı olan Aramice dili ilk kez Afganistan ve Pakistan'da gelişti. Hem Afganistan, hem de Pakistan bir zamanlar Hindistan'ın parçalarıydı. Afganistan 18. asırda Hindistan'dan ayrıldı, Pakistan da 2. Dünya Savaşı sonrasında ayrıldı Hindistan'dan kopmuştu. Aramice ayrıca günümüzde İsrail'de kullanılan modern karesel İbrani harflerinin menşeyidir. İbrani karesel harfler ve İbranice'nin Aramice'nin bir lehçesi olması, Yahudilerin Hint menşeyini kanıtlamaktadır.

Bir zamanlar on - otuz milyon arası Yahudilerin Afganistan, Pakistan ve Kuzey Hindistan'da yaşadıklarını inanamak istemeyen Hıristiyan ve Yahudi yetkililer, bu denli kabile ve yer isimlerinin Tevrat isimleri taşımalarının bir "rastlantı" olduğunu söylüyorlar. Diğerleri bu kabile ve yerlerin isimlerini Müslümanların koyduğunu iddia ediyorlar. Godfrey Higgins açıkladığı gibi bu isimler daha İslam doğmadan binlerce yıl önce ve aynı isimler Orta Doğu'ya yayılmadan yüz yıllar önce bu bölgelerde varolmaktaydı. Bazı İsrail'li kabile ve yer isimleri Sargon II ve Nebuchadnezzar Yahudilerin çoğunu bu bölgelere sürgün gönderdiğinde Afganistan, Keşmir ve Kuzey Hindistan'da gözükmeye başladı. Bu kabile ve yer isimleri konusundaki kafa karışıklığı,

Hint-Yahudilere tarihteki yerlerini vermemeye inat ettiğimiz sürece her zaman varlığını koruyacaktır. Aryanlar ve Hint-Yahudiler yaklaşık olarak M.Ö. 2000 yılı önce ve Nuh ve soyu konusundaki öykü doğruysa belki de daha bin yıl öncesinde Hindistan ve Orta Doğu istila etmişlerdir.

Bir şekilde yıkanmış beyinlerimiz, İbrani, Hıbrü; Hapiru ve Apiruların kadim Mısırca ve Akkadça isimlerinin Hint-Yahudi lehçeden geldiğini ve "Ofir oğulları" anlamına geldiğini kabul etmemektedir. İbraniler konusundaki gerçek bize bağırırmaktaydı, ama kulaklarımızı tıkadık.

Aşağıdaki listede Batı dilinde bilinen isimleriyle Hint dilindeki benzer isimleri karşılaştırıldı.

Batı dünyasında yaygın olarak bilinen isimler	Hint dillerinde eş isimler
Minoa (Kadim Akdeniz Ülkesi).	Meena (Minoahların Hint ataları)
Turbazu (Filistinli Aşiret)	Turvazu (Hint-Yahudi kabile)
Kopt; Guptas (Kadim Mısırlı Hanedan)	Gupta (Kadim ve güçlü bir Hint hanedan)
Saransenler (Kadim Türkler)	Sauresena (Kadim Hindistan'da bir bölge ve halk)
Arabea (Araplar)	Arabi (Şu anda Pakistan'ın bir bölgesi olan Makran'ın esas Hint-Yahudi yerlileri)
İslam (Müslüman dini)	İşalayam (Tanrının Mabedi)
Kurus, Küreyiş (Hz. Muhammet'in mensup olduğu güçlü Arap aşiret)	Kurus (Kadim Hint-İbrani kabile)
Mekka (Müslümanların en kutsal şehri)	Makka (Arabi Makran'ın başkenti)
Riyad (Sudi Arabistan'ın başkenti)	Ray (Bilgelik) + Yuddha (Savaşçı)
Muhammet	Maha-Atma (Büyük Ruh)
Jidda (Sudi Arabistan şehri)	Yuddha (Savaşçı)
Kabul (İsrail'de bir şehir)	Kabul (Afganistan'ın başkenti)
Başan (Ürdün'de bir bölge)	Bazana; Vaşana (Gujarat'ın kadim başkenti)
Manesseh (İsrail'de bir bölge ve kabile)	Manasa (Himalaya'da Meru dağı yakınlarında bir göl, aynı zamanda bir yılan tanrısı)
Laiş (Kenan ülkesinde bir kent)	Laiş (Afganistan'da bir kent)
Kutha (Kadim Güney Mezopotamya'da bir kale ve şehir)	Kuth; Kathia; Kutç (Gujarat'ın bir bölgesi)
Helenler (Kadim Yunan bölge ve halk)	Helenler; Alinas (Kadim Hint bölge ve halk).
Javan (Tevrat, Tekvim'de geçen Yunanlıların)	Yavana (Kadim Hint-Yahudi kabile)

atası).

Iberya (İspanya)	Abhira (Hint-Yahudi Ülke)
Brit (İngiltere)	Bharat (Hindistan'ın gerçek ismi)
Angles (İngiltere'nin kadim bir halkı)	Anguli (Hindistan'ın kadim bir halkı)
Jutes, Jutis (Avrupa'ya istila eden ve yerleşen kadim doğulu bir kabile)	Yuddhi (Kadim Hint savaşçılar)
Gotlar (Avrupa'ya istila eden ve yerleşen kadim doğulu bir kabile)	Guti; Gauda (Orta Doğuya göç eden kadim bir Hint kavmi)
Yemen (bir Arap ülkesi)	Yamuna (Hindistan'da bir nehir)
Yehudi (Yahudi halkı)	Yutiya; Yah-Khuda (Hint-İbrani Yadus'luların Sanskritçe ismi.)
Roma (İtalya'nın başkenti)	Roma; Romaka (Küzey Hindistan'da bir halk ve bölge)
Dubai (Arap Emiretlerde bir ülke)	Dwab (Kadim Afganistan'da bir bölge)
Şeba (Kadim Habeş krallık)	Siva; Sibi (Kadim Yaudheyapura, Hindistan'da bir bölge)
Suriye (Orta Doğu'da kadim Yahudilerin mekan ettiği ülke)	Suriya (Efsanevi Hint bölge)
Succoth (Ürdün ve Mısır'a yakın bir yer)	Sukhothai (Kadim Hint ve Tayland'lı krallık)
Talmud (Kutsal Yahudi yazıtlar)	Tal-Mudra (palmiye yapraklarında yazılı kadim Hint öğretiler)
Tallit (Yahudi dua şalı)	Tal-Ata (Yağmur karşı omuzlarda giyilen Palmira yaprakları)
Kippot (Ortodox Yahudiler tarafından takke)	Kaparda (Bir zamanlar ilk Hint-Yahudilerin ataları tarafından başların üstündeki saç bağları)
Şalmanezzer ("Kayıp Kabileleri" Hindistan'a süren Assur kralı)	Şalmanev (Uzun boylu, etkileyici kişi)
Baal (Hz. Musa'dan önce Yahudilerin taptığı Altın buz boğa)	Balesar (Hindistan'da tapılan kutsal boğa)

Dil biliminde İbranice ve Keşmirce arasındaki benzerlikleri karşılaştıran Holger Kersten "İsa Hindistan'da Yaşadı" eserinde şöyle yazmaktadır:

"Kadim İsrail ve Keşmirce arasındaki ilişki dil biliminde neredeyse açıkça gösterilir. Keşmirce, menşei Sanskritçe olan bütün diğer Hint dillerinden farklıdır. Keşmirce'nin

gelişimi İbranice tarafından önemli derecede etkilenmiştir. Abdul Ahad Azad şöyle yazar: "Keşmirce dili İbranice'den gelmiştir." Geleneksel kaynaklara göre kadim çağlarda Yahudiler buraya yerleşmiştir ve dilleri günümüzde konuşulan Keşmirce'ye dönüşmüştür. Keşmir diline açıkça bağları olan birçok İbranice kelime vardır" (sayfa 68-69)

Kersten'in yazdıklarından Keşmirce'nin Sanskritçe'den gelmediğini inandığı ima edilmektedir. Bu konuda hemfikir değilim. Grierson'un Keşmirce sözlüğünden İbranice kelimeler çıkarırken Keşmirce'de İbranice kelimelerden fazla Sanskritçe kelimelerinin bulunduğunu keşfettim. Ama yine de İbranilerin bu az bilinen dile önemli bir katkıda bulduklarını kabul etmiyorum.

"Lord Krişna'nın Yedu kabileleri, Yahudiler Dwarka bölgesinden ayrıldıktan sonra, Lodr Krişna zamanında konuştukları esas Sanskritçe önemli değişime ve eklemeler uğramıştır, böylece 5,742 yıl önceki Sanskritçe artık günümüzün İbranice'sine dönüşmüştür." (Dünya Vedik Mirası; yazar P. N. Oak; sayfa 530.)

Alman yazarı Siegfried Obermeir "İsa Keşmir'de Öldü mü?" kitabının İspanyolca baskısında ("¿Murio Jesus en Cachemira?"), yazar dilin Sanskritçe menşeyini tanımlamaktadır:

"İnsan belki de Keşmirce olarak bilinen dilini İbranice ve Aramikçe'nin yakın akrabası olabilir mi? Buna yanıt kesin bir hayırdır. Keşmirce Sanskritçe'den gelir. Bunun tek bir açıklaması olabilir. Keşmir'e göç eden Yahudiler oraya dillerini getirdiler." (sayfa 150)

Ülkesinde Hz. İsa'nın yaşamı konusunda bir otorite olan Keşmirli Profesör Fida Hassnain, "Tarihi İsa için Arayış" eserinde şöyle yazmıştır: "Günümüzde Keşmirce % 30 Acemce, % 25 Arapça ve % 45 Sanskritçe ve diğer dilleri içerir, bunların arasında % 9 İbranice de vardır." (sayfa 10) Prof. Hassnain kitabından San Tomas'ın orada bulunduğunu teyit eden Taxila'daki Gondaforus şatosunda bulunan Aramikçe bir yazıttan söz ediyor. Yazıtta şöyle yazmaktadır: "Tanrı'nın Oğluna adanmış çok itibarlı ve dindar bir yabancı marangoz, büyük kral için sedir ağacı ve fildişinden bu sarayı inşa etmiştir. Bu yazının yanında San Tomas'ın taş bir kabartması durmaktadır. Hint arkeologlar bunu teyit etmiştir.

Kadim Yahudiler hiç bir zaman hükmettikleri halklara her ne kadar dinlerini empoze ettiklerse de, dillerini zorlamadıkları için yazarlar Obermeir ve Hassnain'in fikirlerine katılıyorum.

Eski çağlarda Keşmirce bugünkü gibi ayrı bir dil değildi. Tarihi Keşmirce metinleri Brahman ve Kaşatriya kast sınıflarının Sanskritçe konuşurlardı, Vaişyas ve Sudralar, Tamilce'nin yozlaşmış bir türü olduğu sanılan Ap-Abram-Sha denilen bir dil konuşurlardı. Acaba bu esas Asura dili veya proto-İbranice olabilir mi? Bazı Hint alimleri böyle düşünüyorlar. Hz. İbrahim bir kaç farklı halkın, dinin ve Sami lehçenin babasıydı. Hz. İbrahim'in etkisi Yahudiliğin, Yunan ve Roma dini uygulamaların, Zerdüştlük, Hinduizm ve başkaları. "Kayıp Kabileler" Kuzey Hindistan'a sürüldüklerinde, orada benzeri din, dil ve kültürel özelliklere sahip bir halk buldular. "Kayıp Kabilelerin" tamamen asimile olmaları çok efor gerektirdi. daha sonra, İbranice, Dardik, Apabramşa, Sanskritçe, Arapça ve diğer diller bir araya gelerek günümüzde Keşmirce olarak bildiğimiz dili oluşturdu. Bazı alimler Müslümanların Keşmir'de Apabramşa ve İbranice'nin konuşulmasını yasakladığını savunurlar.

Budistlere göre Abhira'nlar "Abhiraca" konuşurlardı. Hindistan'da halen yaşayan esas proto-

tipik Yahudiler de Abhiri denilen bir dili konuştıklarını iddia ederler. "Bharata'lı Natyasastra eseri de dili Abhiri veya Sabari olarak tanımlamıştır. Abhirilerin dileri Abhirca olduğu iyi bilinmektedir." (Çağlar Boyunca Yadavaslar - Yadavas Through the Ages, yazar Yadav Singh; Cilt II, sayfa. 4.) Yadav Singh'in bu fikri doğru olabilir. Günümüzde bile kökleri, İsrail toprağında bulunan İsrail'li Yahudilere "Sabaras" denilir.

Yahudilik ve Hint Şaivism (Şiva Dini) ile aynı Tanrı İsimleri paylaşmaktadır.

Yahudilik	Şaivism
Iş; Yiş; Is; Isa; Issa; El; Al; etc. ("Tanrı için ön ekler ve son ekler)	Aynı şey Şaivism'de geçerli
Yahve; Jahve; Tseeva (Tanrı)	Şiva; Şaiva; Siva (Tanrı)
Elohim; Elokhim (Dişi çoğul son ekli, Tanrı)	Lakhimi (Refah Tanrıçaşı); Lokhi; Lukh (Şiva)
El Shaddai (Her şeye gücü yeten Tanrı)	Saday; Sada (Şiva)
Ha-Kadoş (Kutsal Olan)	Hakh-e-Kheda (Tanrının Görevi)
El Elyon (Dünya ve Cennetin Hakimi)	Il Layun (Tanrı içinde erimek)
Yesoda (Çift Cinsiyetli) Özellik	Yeşoda (Şiva'nın Çift Cinsiyetli Özelliği)

Benzeri kutsal sembolizm ve ikonografi gerek İbrani Yah-Veh ve Keşmiri Saiva'da bulunmaktadır: Kutsal Üçlem, alev, çerubim, koruyucu melek, yılan, boğa, boğa boynuzu üfleme, vs.

Keşmirce ve İbrani Kabalistik Terminoloji yaklaşık olarak aynıdır:

İbranice	Keşmirce
Ani (Yaşam kırılıcı)	Agni (Vedik ateş tanrısı)
Avoda (emek, çalışma)	Vud; Wud (vasıflı işçilik)
Ayin (boşluk; hiçlik hali)	Ayen (sonsuzluk)
Kabala (kabullenme)	Kabul (kabullenme)
Guevara (zorlama)	Gav'r (sarıp saldırmak)
Keter (taç)	Kash'r (baş tacı)
Kijum (kader)	Ko-Yimi (ölüm yolu)
Klim (hiçlik)	Kholi (hiçlik)
Malkuth (krallık)	Mulakh (krallık)
Nefeş (nefs)	Naf's (nefs)

Sefirot (ruhsal enerji merkezleri)	Sipat (ruhsal enerji merkezleri)
Yesu; Yeş; Yeh; Yahu; Yakhu; Yah; Yao; Ie (Maddi evreni)	Aynısı
Yeş me Ayin (Yaratılışın Amacı)	Yeç me ayen (Yaratılışın Hiçlikle Bütünleşmesi)
Zohar (parlaklık)	Swar; Svar (cennet; ışık; parlaklık)

Dil Bilimi Açısından Hindistan ve Orta Doğu Arasındaki Bağ Hakkında Daha Çok Kant

Yahudilerin ve Kutsal Toprakların Hint menşei konusunda araştırmalarında bir ilke imza atmış değilim. 19. asrın ortalarında, İsrail'in On Kayıp Kavmini araştırmaya adanmış Londra Kimlik Derneği (the Identification Society of London), Afganların; Tibetlilerin, Keşmirliğin ve diğer Kuzey Hint kabilelerin ya İsraililerin torunları oldukları, veya tersi geçerli olduğunu kanıtlamak üzere aşağıdaki listeyi hazırlamışlardır: Listelerindeki bütün kabile, kast sınıfı, alt sınıf vs. Yahudiliklerini koruyamamıştır. Ancak, neredeyse hepsi Yahudi kökenlerini tanımaktadırlar. Bu listeyi okurken, Josephus'un [Nuh oğlu] Sami'nin soyundakilerin yerleştiği bölgelerde bulduklarını unutmayınız. "Bunlar bir Hint nehir olan Kophen'de (Kabul Nehri) ve etrafındaki Asya topraklarında bulunurlardı." (Josephus..., Bölüm VII-4).

Birçok alim Dravidlerin prototip Yahudilerin ataları, Tibet düzlüklerden veya Turanlıların anayurdu Orta Asya'dan (Sami soyunun yerleştiği bölge) gelen Meluhhanlar olabileceğini inanmaktadırlar.

Kuleshwar Rai'nin Kadim Hindistan (Ancient India) eserinde yazdığı gibi:

"...Bir zamanlar Sind, Baluçistan ve Punjab dahil Dravidler Hindistan'ın tamamına hakim olduğu bir devir vardı. Onlar sonradan yavaş yavaş Mezopotamya'ya da göç ettiler." (sayfa. 19.)

Aşağıdaki listede sol tarafta Hint kabile, kast sınıfı, alt kast sınıfı ve yer isimleri sol tarafta yazılmıştır. Kitabı Mukaddes ve İbrani isimler her bir Hint kelimeden sonra yazılır, son olarak da Kitabı Mukaddes'teki kitap, bölüm ve satır verilecektir. Dikkat ederseniz benzeri kelimer ya aynıdır veya oldukça yakındır. Farklar önemsiz derecedir. Dil bilimci olmayan biri bile bu kelimelerin aynı kaynaktan geldiklerini fark edebilir. Benzerlikler rastlantı olamayacak kadar fazladır. Mümkün olduğu kadar mülayim davranarak sadece kısmi bir liste sunuyorum. Ama ne kadar kısa ve mülayim olsa da, Hindistan'ın bir zamanları Kutsal Topraklara hakim olduğunu inandıracak kadar örnek sunduğumu inanıyorum:

Kabileler, Kast Sınıfları ve Alt Kast Sınıfları

Abri- İbri (1 Tarihler 24-27)

Amal - Amal (1 Tarihler 7:35)

Asaul - Asahel (2 Tarihler 17:18)

Asheriya - Asher (Tekvim 30:13)

Azri - Azriel (! Tarihler 5:24)

Bal. - Baal (1 Tarihler 5:5)

Bala; Balah - Bala (Yeşu 19:3)
Bakru - Bokheru (1 Tarihler 7:6)
Baktu - Baca (1 Tarihler 8:38)
Banniya - Baana (1 Tarihler 11:30)
Bellu - Bela (Tekvim 14:9)
Bera; Baru - Beerah (1 Tarihler 5:6)
Basaya - Basseiah (1 Tarihler 6:40)
Beroth - Beeroth (2 Sam. 4:2)
Bilgai - Bilgah (Neh. 12:5)
Buhana - Bohan (Yeşu 15:6)
Buir - Beor (Ps. 23:4)
Butt - Bath (1 Krallar 7:26)
Caleb; Kleb - Caleb (1 Tarihler 2:18)
Dar; Dhar; Darku - Dor (1 Krallar 4:11)
Dara - Dara (1 Tarihler 2:6)
Dum - Dumah (1 Tarihler 1:30)
Gabba - Geba (Yeşu 18:24)
Gaddar - Gedor (1 Tarihler 4:4)
Gadha - Gad (1 Tarihler 2:2)
Gaddi - Gaddi (Sayılar 13:11)v Gani; Gani - Guni (1 Tarihler 1:40)
Gareb - Gareb (1 Tarihler 7:13)
Gomer - Gomer (Tekvim 10:2)
Hahput - Hatipha (Neh. 7:56)v Iqqash - Ikkesh (1 Tarihler 11:28)
Ishai - Ishui (1 Sam. 14:49)
Israel - Israel (Tekvim 32:28)
Kahan Masu - Kahana; Kan, Kanah (Yeşu 19:28)
Kalkul - Calcol (1 Tarihler 2:6)
Kanaz - Kenaz (Hakimler 3:9)
Kar - Careah (2 Krallar 25:23)
Karrah - Korah (Sayılar 26:9)
Kaul - Caul (İşaya 3:18)
Kadu; Kaddua; Khadu - Cauda (Resullerin İşleri 27:16)
Kotru - Keturah (Tekvim 25:4)
Laddu - Lud (1 Tarihler 1:17)
Lavi; Laveh - Levi (1 Tarihler 2:1)
Mağar - Magor (Jeremya 22:3)
Mahlu - Mahali (Çıkış 6:19)
Maikri - Machir (Yeşu 17:1)
Malla; Maula - Maaleh (Yeşu 15:3)
Mallak - Mallouck (1 Tarihler 6:44)
Matri - Matri (1 Samuel 10:21)
Meresh - Meres (Ester 1:14)
Mir - Mearah (Yeşu 13:4)
Mahsa; Mahsi - Massah (Çıkış 17:7)
Moza - Moza (1 Tarihler 7:36)
Musa - Moses
Nehru - Nahor (1 Tarihler 1:26)

Opal; Upal - Ophel (2 Tarihler 28:3)
Pareh - Paruah (1 Krallar 4:17)
Phalu; Pau - Phallu; Puah; Pua (Sayılar 26:23)
Poot; Put - Phut; Put (2 Tarihler 1:8)
Raina - Rinnah (1 Tarihler 4:20)
Raphu - Raphu (1 Krallar 11:23)
Reshu; Resh; Reshi - Rhesa (Lukaya 3:27)
Reu; Reu-wal - Reu (Tekvim 12:18)
Reual - Reuel (Sayılar 2:14)
Sachu - Sechu (1 Samuel 19:22)
Sam - Shem (Tekvim 5:32)
Sapru; Sapra - Saphir (Mika 1:11)
Seh - Siah (Nehemya 7:47)
Shahmiri - Shamir (1 Tarihler 24:24)
Shaul - Shaul (1 Tarihler 4:24)
Shavi - Shaveh (Tekvim 14:17)
Shora - Sherah (1 Tarihler 7:2)
Shuah - Shuah (1 Tarihler 4:11)

(31)

KEŞMİR DİLİ ARASINDAKİ BENZERLİKLER

Şimdi de Keşmir dili ile Yahudi dili arasındaki benzerliklere bir göz atalım:

YAHUDI DİLİ	KEŞMİRCE VE ANLAMI
Ab	Bab (Baba)
Abas	Absavan (Düşünme amelesi)
Ashah	Ashain (Eş, ortak, sınıf arkadaşı)
Afon	Wofun (Uçmak)
Aoh	Auh (Oh)
Akh	Akh (tek, evlenmemiş)
Am	Em (Ölü)
Ajal	Ajal (Ölüm)
Arah	Arah (Kesme)
Asar	Asar (Alay etmek)

Awn	Awan (Kr)
Ahad	Ahad (Bir)
Adar	Chadar (Battaniye)
Ahal	Hal (Kemer)
Awah	Awah (Anlaşmak)
Aosh	Aosh (Gözyaşı)
Aseal	Aloss (rnek model)
Aodon	Aodon (Sadece)
Abital	Abtal (Su altı)
Achor	Achor (Berbatlaşmaya sebep olmak)
Asiel	Asiel (Melek gibi adam)
Atal	Atal (Yarasa)
And	Gand (Sprmek)
Bacca	Baca (Sulamak)
Baal	Baal (İlkbahar)
Beri	Beuri (İyi)
Boam	Bam (Yüksek)
Bous	Bous (Kıyma yapma)
Beneh	Beneh (Kızkardeş)
Bawa	Bawan (Hayata geçirmek)
Bar	Bar (Delik)
Baneh	Baneh (Belki)
Brrah	Bar (Kapı)
Boleh	Boleumut (Endişelenmek, rkmek)
Dabas	Dubrawan (Gmmek)

Dumeh	Dam (Sessizlik)
Daman	Dam (İyi servet)
Dafah	Dafah (Kaybetmek)
Dafar	Daqar (Çekiç)
Dara	Dara (Nefret etmek)
Dakah	Dakah (İtmek)
Ful	Ful (Parça)
Furas	Furas (Çalınmış)
Gair	Gair (Alakası yok)
Ghabar	Gubar (Genç erkek evlat)
Hamah	Humaham (Gürültü)
Hirom	Hearam (En yüksekteki)
Hoon	Hoon (Köpek, aşağılık)
Hoal	Him (Şu)
Jalah	Chaleh (Ayrılmak)
Jaal	Jaal (Kabul Almamak)
Jorm	Aram (Dişler)
Jabur	Jabur (Güç kullanmak)
Kotneith	Kotnah (Dışarıdan konuşan)
Kour	Krur (Fevkalade)
Kizak	Kizab (Yalan)
Loal	Lol (Aşk)

Labah	Lab (Ayrı)
Maloon	Malune (Baba evi)
Main	Moan (Öpmek)
Massah	Masah (Kabul etmemek)
Mazah	Mazah (Tadmak)
Mehar	Mahar (Dowry)
Moskh	Masakh (Değiştirmek)
Moas	Moas (Zayıf)
Monakhon	Malakhah (Mezarlık)
Nalah	Nalah (Sona ermek, geri çevirmek)
Nakah	Nakh (Yakınında olmak)
Naqat	Naqhat (Nefret)
Nisa	Nisa (Almak, götürmek)
Niya	Nayul (Yırtılmamış)
Noor	Noor (Işık)
Nebuchnazar	Buchnasar (Zalim)
Phot	Phot (Sepet)
Qadam	Qadam (Basamak)
Qatal	Qatal (Katil)
Qabar	Qabar (Mezar)
Rasah	Razah (Teyit etmek)
Rasha	Rasha (Görünmeyen olan)

Razah	Raz (İp)
Safat	Sifat (Dekore etmek)
Sahar	Sahar (Aşağısı)
Saqut	Saqoot (Sessizlik)
Shiqas	Shigas (Mezun olamamak)
Shibah	Shoob (Praise)
Shieth	Saith (İle)
Shaul	Shaul (Tilki)
Shoh	Heoh (Benzer)
Shina	Shina (Değiştirmek)
Shootah	Shoftah (Gerçekleri öldürmek)
Sidiq	Sidiq (Gerçekçi)
Soom	Soom (Dekore etme, süsleme)
Shas	Shas (Nefes almak)
Shafal	Sifal (Kötü niyetli kriminal)
Tahar	Tahar (Yardımsever)
Tair	Tair (Soğuk)
Toh	Toh (Sığınma yeri)
Tuok	Thook (Tükürmek)
Tula	Tulum (Yukarılara çıkarmak)
Tumum	Tamam (Hepsi)
Taqar	Taqar (Denge ayarı)

Toh	Toh (Buğday)
Taqiq	Taqit (Çiğnemek)
Tool	Toal (Uzunluk)
Yalil	Yaqil (Yukarlara bağlanmak)
Zah	Zah (İkinci)
Zoah	Zoah (Yeraltı dükkanı)
Zoaf	Zoaf (Zayıf tarafı)
Zabeh	Zabeh (Hayvan kesmek, kasaplık)
Zinah	Zinah (Yetişkinlik)
Ziker	Ziker (Hatırlamak)

(32)

Makalat adlı eserin Arap yazarı G.M.D. Hajni, 3200 yıl önce Hz. Musa'nın Hz. Hızır'ı aramak için doğuya geldiğini Güzelyalı mevkindeki Nebu Baal'I ziyaretini anlatıyor. Buranın gerçek isminin Hızırbal olduğunu ileri sürüyor. Hızır'la Musa buluşmasının Keşmir'de de gerçekleşmiş olabileceğini düşünüyor. Buna gerekçe olarak Keşmir'de pek çok köyün isminin son hecesinde bal ekinin olmasına bağlıyor. Buraya gelen Yahudilerin yahudiliğini koruyamadığını belirtiyor. Turahbal isminde Yahudilerin kullandığı Tragbal'den geldiğini tahmin ediyor. Kayıp Yahudi kavimlerinin Keşmir'de bıraktığı izler oldukça fazla. (Makalat, Sayfa 100)

Şimdi de İncil'de geçen ve Keşmir'de bulunan isim benzerliklerine referanslarıyla birlikte bir bakalım:

Keşmir'deki Yer Adları	İncil'de Geçen Adları ve Referansları
Uri	Uri (Exodus,31:2)
Araham	Ara (I Chr., 7:38)
Arahbal	Arah (I Chr., 7:39)
Asham	Ashima (II Kings, 17:30)
Astor	Ashtoreth (I Kings, 11: 5)

Amairah	Amariah (I Chr., 23:19)
Achabal	Ashbel (Gen., 46:21)
Barzilla	Barzillai (I Kings, 2: 7)
Beithpoer	Bethpeor (Deut., 34:6)
Doru	Dor ((I Kings, 4: 11)
Gadha	Gad (I Chr., 2:2)
Gilgath	Golgotha (Matt., 27:33)
Keran	Cheran vey Keran (I Chr., 1:41)
Kashtwar	Cush (Gen., 10:6)
Harwon	Haran (II Kings, 19:12)
Himas	Hamath (Numara, 13:21)
Ladakh	Laadah (I Chr., 4:21)
Tibet	Tibhath (I Chr., 18:8)
Tulmula	Telmelah (Neh., 7:61)
Leh	Lehi (Judges. 15:9)
Hasbal	Heshbon (Deut., 4:46)
Moab	Moab (Deut., 34:1)
Poonch	Phenice (Acts. 11:19)
Shopian	Shophan (Num., 32:35)
Ludu	Lud (I Chr., 1:17)
Habak	Habakkuk (b 35)
Nahama	Nehemiah, Nahum (b 16 ; 34)
Zakora	Zechariah (b 38)

6. Bölüm: Dinlerin Vicdanı ve Buda

Hindistan'da bazı kesimlerce Buda'nın ruhunun Hz. İsa'ya geçtiğine inanıldığı için Buda, konusunu geniş biçimde ele alacağız. İsa'nın çarımıktan kurtulduktan sonra bir süre Şam'da yaşadığı ve burada Hıristiyan kaynaklarında hiç görüşmedikleri bilinen (Saul) Paul-Pavlus'u eğittiği ileri sürülüyor. Şam'ın beş km dışında halen 'İsa Makamı' adlı yer bulunuyor. Aynı isimde başka bir yer ise Srinagar'dan 60 km uzaklıkta Phalgam yolu üzerinde var. Akdeniz-Doğu istikametindeki İpek- Karavan yolunu takip eden İsa'nın anesi Meryem, eşi Meccelli Meryem ve Havari Thomas ile birlikte Keşmir'e ulaştığı sanılıyor. Tarihçi Nisibis'e göre, (Bugün Nusaybin onun adıyla bağlıdır) seyahat sırasında Kashan, Persia (İran), Taxila, Murree Kuzey Pakistan güzergahı izlenerek, Keşmir ve Ladakh'da ulaşıldı. 14 sene Keşmir'de kalan İsa, ismini Yuz Asaf olarak burada değiştirdi. (34)

Hıristiyan ve İslam kaynakları, İsa'nın yetişkinlik-gençlik arası ne yaptığını, nerede olduğunu yanıtlamıyor. Bu konuda tek kaynak Budistlerde var. Lasha'ya 45 km mesafedeki Hemis ve Samvas'da bulunan Budist Manastırlarında halen saklanan antik belgelere göre, Buda Gautama kehanetinde kendisinden 500 sene sonra asıl kurtarıcının geleceğini bildirdi. Yıldızların işaretlerine göre kurtarıcının doğduğunu anlayan 3 Budist rahip İsrail'de fakir bir ailenin çocuğu İsa'yı bebek iken buldu. Kurallara göre, ailesinden ayrılacak yaşa gelinceye kadar annesi Meryemle kalmasına izin verildi ve sıkı korundu. 14 ile 29 yaşları arasında Hindistan'a götürüldü ve beyaz tenli olduğu için adı ' Bagwa Bodhisattva Avalokitesvara' konuldu. Büyük bağışlayıcı ve her şeyi gören sıfatlarıyla anıldı. Bakire anneden doğduğu, bebek iken konuştuğu, mucizeleri olduğu, dünya servetlerini reddedip temiz kalbiyle duru bir hayat yaşadığı ve Hindistan'a uzaklardan geldiği tarifi yapılıyor. İsa ile tıpatıp benzeyen anlatım dışında Issa'ı (Yuz Asaf) barışı temsil eden kişiliği ve düşmanını dahi sevmeye politikasıyla nitelemesi ilginç. Bu özellikler sadece Hz. İsa'ya mahsustu. Budistlerin bu öğretisi Hindistan Kralı Kushana döneminde yayıldı ve Issa'nın irşad yöntemi, ' Büyük Işıklandırıcı', 'Büyük Taşıyıcı' olarak bugünkü Budist dinine yerleşti. Daha önce Budizmde ' Küçük Taşıyıcı' anlayışı esastı. Allah baba olarak tanınan Amit-Abba Tanrısını Issa tanıttı. Ancak 4. Budist Konsey'inde Amit-Abba Budist öğretiden çıkarıldı. Buna rağmen Issa'nın getirdiği dinanizm ile Budizm dünya dini haline geldi. Japonya'ya ulaşan Issa, Arapça Mesih'in karşılığı olan ' Gezici Peygamber' olarak tanındı. Keşmir'e döndü. Japonya'da onun anlattığı Amit-Abba Tanrısı, ' Namu Amida Butsu' olarak adlandırıldı. (35)

Brahman tarihçileri de, Kudüs'ten Benares'e gelen ve 14-29 yaşları arasında hizmet eden Issa'yı anlatıyor. Çok sevip saydıkları Issa, Brahmanlarında bir nevi ' Buda'sıydı. Vatikan kütüphanesinde saklanan 63 belgede Issa'nın hayatı, ayrıntısıyla işlenmiştir. Bu belgelerin varlığına şahit olan Richard Bock Kalkuta'yı ziyareti sırasında manastırı ziyaret ettive oradaki görevli Prajnananda ve görevli Abhedananda'nın ağzından söz konusu belgenin 1922'de Himis'de bulunduğunu öğrendi. Bir kaç yıl sonra antik belge Vatikan'a taşındı. Araştırmacı Rus Notovitch'de aynı bulguya ulaşmıştı. Kilise, Hıristiyanların kendi kontollerinden çıkmasından tedirgin oluyor ve bu nedenle kafalarına göre bir din oluşturuyorlardı. (36)

DİNLERİN VİCDANI

Abdullah İbni Mes'ud şöyle demiştir; "Yemin edilecek şeylere yemin ederim ki bir gün gelecek cehennemin kapıları açılıp içerisinde hiç kimse kalmayacaktır"

İmam Şabi şöyle demiştir; İki yurttan (cennet ile cehennem) en çabuk mamur ve yine en çabuk

harap olacak olanı cehennemdir.”

“Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım! Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! Muhakkak ki Allah bütün günahları bağışlar; çünkü O çok bağışlayan ve esergeyendir” ayeti ile “ Allah kendisine şirk koşulmasına bağışlamaz, bundan başka dilediğini bağışlar” ayeti ile çatışmaz. Çünkü şirkin bağışlanmayacağıının söylenmesi cezaya delalet etmekte sonsuzluğa delalet etmemektedir. Bağışlama, bir süre azap çektikten sonra olacaktır, azap sonsuza kadar sürmeyecektir.

Hz. Peygamber şöyle demiştir; “ O gün (kıyamet günü) Allah şöyle buyurur; “ Melekler, peygamberler ve mü’minler şefaatta bulundu ve cehennemde kalbinde zerre kadar hayır (iman) bulunan hiç kimse kalmadı. Geriye şefaatçı olarak merhametlilerin en merhametlisi (Cenab-ı Hak) kaldı.” Bu hadis, melekler, peygamberler ve müminlerin şefaatinin ardından sonra sıranın Allah’ın şefatına geleceği, onun da iman edenlerin dışındaki insanları bağışlayarak cehennemden çıkaracağını göstermektedir.

Hz. Ömer’den; “Resulullah’ın huzuruna Hevazin kabilesinden bazı esirler getirilmişti. Bunlar arasında emzikli bir kadın da vardı. Bu kadın çocuğunu kaybetmişti ve bu yüzden de göğsünde biriken sütü sağarak başka çocuklara da veriyordu. Daha sonra esirler arasında kendi çocuğunu buldu. Hemen alıp göğsüne basarak şefkatle emzirmeye başladı. Bunun üzerine yaratılmışların efendisi Hz. Muhammed çevresindekilere “Şu anne kendi öz çocuğunu ateşe atar mı dersiniz?” diye sordular. Ashab-ı kiram da “Hayır, gücü yettiği sürece elbette atmaz” karşılığını verdiler. Hz. Peygamber de şöyle dedi “Yemin ederim ki Allah kendi kullarına, bu annenin öz çocuğuna olan merhametinden çok daha fazla merhametlidir” buyurdular.”

Bütün dinler insanoğlunun vicdani arayışının sonucu doğmuşlardır. Bu nedenle dinlerin vicdani birliği söz konusudur. Vicdani arayışın en üst perdeden formu peygamberlerde vahiy şeklinde tezahür etmektedir. Bu durumda peygamber mutlak hakikat ile temasa geçmekte, ondan aldığı vahiy ile insanlığın donmuş dimağını, kurumuş vicdanını yeniden harekete geçirmektedir.

Vicdani kökleri bir olan din mensuplarının evrensel kurtuluşu sözkonusudur. Sonsuza kadar ilahi azap ilahi rahmet ve adalet ile çalışmaktadır. Bu konudaki inançların gözden geçirilmesi gerekmektedir. Her dinden ve her dilden dürüst ve namuslu insanlar birleşmeli, ortak vicdan ve ortak iyinin sesi olacak ortak bir dil yaratılmalıdır. Farklı dil, din, felsefe ve dünya görüşüne mensup olmak buna engel teşkil olmamalıdır.

Şu kelimeleri bir çırpıda okuyunuz; tüz, tüzen, törü, töre, torah, teng, tengri, tao, thien, theo, dei, zeo, zeus, zui; Bunlar eski Türkçe, Çince, Yunanca, Latince, Fransızca ve Almanca’da kullanılan tanrı isimleri... Şunlar da Sümer, Babil, Arami, İbrani ve Arapça gibi sami topluluklarında kullanılan tanrı isimleri; an, anu, anilil, el, eloh, elohim, ullah, el-lat, el-ilah, allah... Bunlarda Farsça’dan; ızid, mazda, yezdan, zarvan, khoda, huda, hodanay...Bu isimlerin hepsi de “yol, yüce, ulu, hayır” vb. anlamındadır.

Hindistanı kuzeyden istila eden ve kendilerine Arya (temiz, saf) diyen kavimlerin görüşüne Brahmanizm dendiği bilinmektedir. Brahmanlara göre evren, toplum ve insan rta denen düzene uyar. Rta, doğru olan yoldur; akla uygunluktur, varlığın gidişidir, zıtlardaki birliği görebilmektir. Evren bir kağıdı tekeri (çarka, çark, çıkırık) gibidir; döner durur. Döndükçe evrende değişimler olur. Bu değişimler zaman, mevsim, hayat, toplum ve bilinçteki değişimleri de beraberinde getirir... Hind felsefesindeki rta ile Yunan felsefesindeki ratio’nun yol, uyum, döngü, çevrim

anlamında kullanılması dikkat çekici olmalı.

Eski Türklerde kullanılan törü, tüzen, tengri, Çin felsefesinde görülen thein ve tao ile İbrani muhayyilesinde beliren torah, tevat kelimelerinin, hatta Yunancadaki theo ile Latincedeki dei'nin hemen hemen aynı anlamlara gelmeleri de oldukça dikkat çekicidir. Eski Türkler'de tengri kelimesi gök ve tanrı olmak üzere iki ayrı anlama geliyor. Çince'deki thein de gök anlamındadır. Bu durumda töre veya törü, tengri'nin yolu, kuralları anlamındadır. Türk de bu törüye (töre) uyan, bağlanan demek oluyor. Kazak ise bu töreden kaçan, uzaklaşan anlamındadır. Çin filozofu Laotse'nin şu sözleri de aynı mana etrafında dönüldüğünü gösteriyor; “İnsan yerin yasasına uyar. Yer göğün yasasına uyar. Gök Tao'nun yasasına uyar. Tao ezeli, ebedi, ölümsüz ve isimsizdir. Ben adını bilmiyorum ama ona Tao diyorum...” Burada Tao kelimesi de büyüklük, yücelik, yol anlamındadır; tabiat yolu, yerin ve göğün uyumlu birlikteliği anlamında. Eski Yunan ve Latince'deki Theo, Dei, Zeo, Zui kelimelerinin de aynı anlamda olması dikkat çekicidir. İbranice'de torah, Aramca'da orayta olarak geçen tevatr ismi de töre, kanun, kural anlamına geliyor. Bu kelimeye Yunanlılar nomos (kanun) diyor. Arapça'daki namus da aynı anlamda.

Arapça'da kullanılan din, şeriat, mezhep, sünnet, şia, menhec, namus vb. kelimeler de aynı şekilde yol, uyum, kanun, kural anlamındadır. Tengri'nin töre'si, tüzen'i, tin'i, Ahura'nın mazd'ı, Thein'in tao'su, Theos'un nomos'u, cosmos'un ratio'su, Vişnu'nun rta'sı, Elohim'in torah'ı, Allah'ın din'i, şeriat'ı, sünna'sına, menhec'e, namus'a dönüşmüştür. Bunların hepsi de ilginç bir şekilde “yol, kanun, kural, uyum” anlamına gelmektedir. Bu çokluğun içinde anlatılmak istenen birlik insanoğlunun “kanun üstünde kanun” olan yüce bir yola, merciye yaslanması, o öz-ilkeli izlemesi, onunla uyum içinde olması gerektiği hususudur.

Kur'an, her ümmetin bir elçisi olduğunu (10/47), geçmiş her ümmet içinde mutlaka bir uyarıcının bulunageldiğini (35/24), insanların Allah'a karşı bahaneleri kalmaması için elçiler gönderildiğini (4/165), geçmiş asırlarda bir çok peygamberin gönderildiğini ancak onların kiminden bahsedilip kiminden bahsedilmediğini (40/78) haber vermektedir. Kur'an'ın incire, zeytine, Sina dağına ve beled-i emine yemin ederek başlayan Tin suresini Hamidullah'ın yorumu ile anladığımızda “semavi dinler” kavramını yeniden gözden geçirmemiz gerecektir. Hamidullah'a göre surede dört sembolik yere yemin edilmektedir. İncir, zeytin, Sina dağı ve beled-i emin (Mekke) şehri insanlık tarihindeki dört büyük aydınlanma (vahiy alma) yerinin sembolik işaretleridir. İncir ağacı Budha'ya, zeytin İsa'ya, Sina dağı Musa'ya, beled-i emin de Muhammed (a.s) işaret etmektedir.

Kur'an, peygamber (nebi) kavramını Yahudi kültüründeki anlamıyla kullanmaktadır. Yahudi kültüründe nebi tanrı adına insanlara hitap eden kimse anlamına geliyor. Bu bakımdan insanları uyaran, onları doğruluğa teşvik eden azizlere de peygamber deniliyordu. Bu tür nebiler İsrailoğulları tarihinde çoktur. Aynı zamanda, aynı bölgede bir çok peygamber görev yapmıştır. Kitap-ı Mukaddes'de kral Ahap'ın bir çok peygamberi öldürdüğü nakledilmektedir. Bu durumda “Ümmetimin alimleri İsrailoğullarının peygamberleri gibidir” hadisine bakarak örneğin “Ebu Hanife, Gazali, Dehlevi vb. müslüman alimler İsrailoğulları tarihinde yaşasalar dı nebi olarak anılacaklardı” demememiz mümkündür.

Yine başka bir hadiste geçen 124 bin peygamber, Kur'an'ın, kendisinden bahsedilmediğini söylediği nice nebiler olmalıdır. Öyle anlaşılıyor ki Kur'an sami topluluklarına hitap ettiği için onların tarihinde görülen nebilere atıfta bulunmuştur. Diğer milletlerin tarihinde görülen nebilere değinmemiştir. Bu durum diğer milletlerin tarihinde nebilere atılmadığı anlamına gelmemektedir.

Budha, Laotse, Konfüçyüs, Zerdüşt, Mani, İbrahim, Musa, İsa, Muhammed, Ksofanos, Sokrates gibi çeşitli milletlerin tarihinde görünen, insanlığı töreye, taoya, nomosa, tîne, dine, namusa, adalete, rta veya ratioya, doğruluğa, dürüstlüğe çağıran tüm şahsiyetler birer nebidir. Bunlar aynı vicdani kökten gelmektedir. Vicdani yoğunlaşmalarına göre kendi topluluklarının diliyle ortak vicdani farklı kavramlarla ifade etmişlerdir. Bütün bunlar ortak iyinin sesi olmuşlardır. Daha soruları hir birinin vicdanından fişkırap gelen ortak iyiye ait kavramlar eskidikçe, bozuldukça, tahrif oldukça yenileri gelmiş, en son Hz. Muhammed insanlıkta doğru namına ne kalmışsa sürdürmüş, insanlığın iyilik ve adalet arayan vicdanını yeniden harekete geçirmiştir. Kur'an'ın kendisini "musaddık" olarak tanıtması bu anlama gelmektedir. Bu anlamıyla "müslümanlık" dediğimiz fenomen, insanlığın ortak vicdanının sami topluluklarındaki tezahürüdür. (37)

SAKA TÜRKÜ BUDA

Budizm'in tarihi milattan 6 asır önce Gautama adlı bir kimsenin yanında toplanmış, gezginci rahipler cemaati ile başlamıştır. Bu cemaati bir araya toplamış olan mefkure "Dünyevi her varlığın ızdıraptan başka bir şey olmadığı, ancak feragat ve ebedi sükunet ile bu ızdıraptan kurtulmanın mümkün olduğu" düsturudur. Üstadı gibi talebeleri de oradan oraya mütemadiyen gezen bu cemaat, bu tarihlerden 6 asır sonra Filistin'de, Galile'de dolaşarak her gittiği yerde: "İlahi hükümet yakındır!" müjdesini dağıtmış olan İsa ile Havarileri gibi kendilerini dinleyen halka: "Kulaklarınızı verin, ölümden kurtuluş çaresi bulundu! " sevincini yaymışlardır.

Gautama, Himalayalar'ın eteklerindeki Lumbini ormanında doğdu. Buddha, şahsi bir ad gibi çağırılmakta olan Gautama – Pali şeklinde: Gautama'ya verilmiş bir ünvanıdır. Buddha, Saka Türkleri'ndendir. Babası yine Sakalar'dan Şuddhodana, Kapilavastu kentinin yöneticisi idi. Annesi Maha Maya, çocuğun doğumundan 7 gün sonra öldü. Gautama, sorunsuz bir çocukluk ve gençlik çağının ardından, Yachodera adlı bir kadınla evlendi, Rahula adlı bir çocuğu oldu. Çocuğu olduktan sonra 29 yaşlarında iken bu devrin hayat vazifeleri hakkında beslediği telakkilere binaen başkalarının da yaptığı gibi evini barkını bırakıp, kurtuluş aramaya çıkmıştır. Evini barkını bırakıp, bu devrin diliyle, "Asil sükunetin en yüksek hali", "Yokluk", Nirvana "Ezeli ve ebedi hal" e kavuşmayı aramaya giden Gautama, 7 yıl arka arkaya meşhur iki muallimin derslerini aldı. Bu muallimler, öteden beri Hindistan'da pek ziyade itibarda olan, sonra bizzat Buddha Dini'nde önemli bir yer tutmuş olan bazı hareketleri, zihni her türlü muayyen fikirler ve düşüncelerden kurtarmaya mahsus temrinler yaptırıldılar. Bu temrihler ile kendisinde "Nefiste ölmek" diyebileceğimiz, patolojik hali meydana getirmeye çalıştılar. Gautama bundan sonraki 20 yılda öğretisini Hindistan'ın Kuzeydoğusu'ndaki Ganj Havzası'nda yaydı.

"Buda" yani aydınlanmış ve bilen anlamında ünvan verilen Gautama Siddharta, M.Ö. 6. yüzyılda yaşadı. Hindistan'ın kuzey doğusunda yaşayan Buda için tarihçiler M.Ö. 560-480 yılları konusunda birleşirler. Buda'nın yaşadığı dönem, Hindistan'da çalkantıların ve dini arayışların olduğu bir dönemdir. Buda, önceleri Brahmancılığın bazı dini uygulamalarına tepki duydu. Brahmancılık'ın bazı dini uygulamalarına tepki olarak doğdu. Aynı dönemde başka dinsel öğretiler de ortaya çıktı; bunlar arasında özellikle Yazgı (Niyati) 'nın önemini vurgulayan acivikalardan ve ruhu maddeden kurtarma gerekliliği üstünde duran, çileci cainlerin dinleri önemlidir; ruh (Purusa) ve madde (Prakriti), ikiliği üstünde duran Samkhya Mezhebi ise, daha o dönemde Hint düşüncesini etkilemeye başlamıştı; tefekkür (Dhyana) çerçevesinde yer alan Yoga ise, ruhaniliğin en yaygın biçimi idi. Buda gibi, bazı düşünürler de arayışa girmişlerdi. Arayış içerisindeki Acivika'lar, kaderin önemi üzerinde durdular. Cain'ler ise ruhu maddeden kurtarmak gerektiğini düşündüler. Kurtuluş için de çileli bir yaşamı seçtiler. Samkhya mezhebi ise, ruh ve

madde ikiliğinin üzerinde durdu. Bu anlayış Hint düşüncesini daha çok etkiledi. Yoga ise, tefekkür düşüncesini öne çıkardı ve ruhaniliğın en yaygın biçimini oluşturdu.

Buda'ya göre her varlık, doğum ve ölüm çevriminden kurtulamaz. İnsan varlığı acıdır. Bu acıların kaynağı ise nefis, yani arzulardır. O halde acının üstesinden gelebilmek için acıyı yenmek gerekir. Buda insanlara arzuyu yenmenin yollarını şöyle sıralar: Doğru görüş, doğru karar, doğru ve iyi söz, doğru davranış, doğru iş, doğru çaba, doğru hafıza ve doğru gözlem. İnsan yalnızlığını sevince dönüştürmelidir. İç huzuru elde etmek için tefekkür etmelidir. Bedeni mutluluğa kavuşturmak için ise, düşünceleri yoğunlaştırmak gerekir. Buda, bütün bunların sonunda insanın, mutluluğa ve mutsuzluğa karşı ilgisiz hale geleceğini söyler.

Budizm'de yaşamın son hedefi Nirvana'dır (Nibbana). Her insan geçmişte başka yaşamlar sürmüştür. Öldükten sonra tekrar başka bir vücutta dirilecektir. Nirvana son dirilişten sonra ulaşılabilecek durumdur. İnsanın sonraki hayatında başına gelecekler, önceki hayatında yaptıklarının ödülü veya cezası olacaktır. İnsan daha önce dünyaya gelip gelmediğini bilemeyeceğinden, bu hayatında gelecek yaşamını düşünmelidir. İşte Buda, gelecek hayatlarında insanların Nirvana'ya ulaşabilmeleri için öğretisini geliştirdi.

Buda öğretisi sonraki yüzyıllarda kuzeye ve doğuya doğru yayıldı. Bu genişleme birbirinden çok farklı yorumları da beraberinde getirdi. Ancak Budizm, doğduğu yer olan Hindistan'da geriledi. Bölge halkı belirli bir kurucusu olmayan eski bir anlayış olan Hinduculuğa doğru kayma başladı. Türk Akhınların V. yüzyılda Hindistan'a gelmeleri Budizm'deki gerilemeyi hızlandırdı. Daha sonra ise yine Türk olan Gaznelilerin, XII. asırda Hindistan'ı fethetmeleri sonrasında Buda dini azınlığa düştü.

Çin, Tibet, Birmanya, Tayland, Vietnam, Japonya gibi ülkelerde ise Buda öğretisini anlatan okullar açıldı. Bu okullarda her devlet kendi yorumunu geliştirdi. Türk boylarından Çin'de egemenlik süren Tabgaçlar, Budizm'i kabul ettiler ve Çin'de yayılmasını sağladılar. Hunlar ve Göktürkler arasında da benimsendi fakat etkili olamadı. Budizm'in en etkili olduğu Türk boyu Uygurlardır. Uygurlar, VIII. yüzyılın ilk yarısında Budizm'den önemli çeviriler yaptılar. Buda'ya "Burkan", Budizm'e "Burkancılık" dediler. Öğretideki bir çok kavramı Türkçeleştirdiler. Uygurlar Buda öğretisinde o kadar çok çeviri yaptılar ki, Buda'nın orijinal dilleri olan Sanskritçe ve Prakrit dilinde yazılmış eserler günümüze ulaşmadığı için, bu dinin öğretilerini anlamakta Uygur eserlerinden yararlanılmaktadır. Uygurlar XIV. yüzyılda Müslümanlığı tamamen kabul edene kadar, Budizm kendine yer buldu. Diğer uluslarda ise günümüze kadar sürdü.

YOGA: Buddha kelimesinin Sanskritçe karşılığı Yoga'dır. Yoga gerek Hindu Dinleri'nin ve gerekse Felsefesinin en karakteristik bir hususiyetini teşkil eder. Budist bir rahibin en karakteristik özelliğı, onun eski dini bir takım merasimlerden, aile ve 'kast'ına karşı olan bağlardan ve işine olan rabitasından kurtulmak tam manasıyla 'serbest' olmak istemesi keyfiyeti idi.

O, başını alıp Cangıllar'a çekilir ve tüm insanlıktan, insanlığın adetlerinden ve tasavvurlarından uzak kalmak ve esaret zinciri saydığı bu bağları 'çözmek' isterdi. İşte Yoga da, böyle bir hürriyet arzusunun yerine getirilmesi ve bu gibi bir ateşin 'söndürülmesi' demektir.

NİRVANA: Budizm Dini'nin yegane gayesi, bu dünya ıstıraplarından 'kurtuluş'tur. Bu manayı ifade eden ve seyrek olarak Brahmanlar tarafından da kullanılmış olan bu kelimenin tercümesi 'sönmek'tir. Bir alevin sönmesi gibi insan ıstıraplarının da dinmesi bir sönmüştür. Bu tabir, Budizm

Tarihi içerisinde büyük bir öneme sahiptir.

Budizm'in Ahlak Anlayışı: Buddha'nın ahlak kaideleri, mutlak bir otoriteye dayanmaya imkan vermez. Bu düsturlar, Allah'ın emirleri değildir. İyi olan kimse, iyiliğin karşılığını kendi iyi işinde, kurtuluşunda bulur. Ahlaki kemâlin ilk şartı olarak sayılmış olan 'Doğruluk' aşağıdaki düsturlarda ifade edilmiştir:

Ø Can taşıyan varlıkları öldürmemek

Ø Kendisine ait olmayan bir şeyi almamak, çalmamak

Ø Zina etmemek

Ø Yalan söylememek

Ø İçki kullanmamak

Bu kâidelere tüm Budistler uymak mecburiyetinde idiler. Rahipler, bunlardan başka mutlak bir surette konforlu bir yaşayıştan zevklerden uzak durmak, dünya işleri ile uğraşmamak durumundadırlar.

Budizm'de İbadet: Eski cemaatin tek merasimi, her kazada bulunan rahiplerin ayda iki defa, aybaşı ve ayın 14. günlerinde 'Oruç Günü' için toplanmalarından ibarettir. Budistler için kurtuluş veya ölüm kararı veren tek bir makam vardır ki; o da bir insanın kendi vicdanıdır. Budizm'de tek ibadet, bütün kardeşlerce, dini yaşayışın vazifeleri ifa edilip edilmediğinin bir nevi murâbebesi demek olan Oruç Günü yapılan "Aleni ve resmi itiraf"tır. Patimokkha denilen bu merasim, on beş günde bir yapılır. Pavarana adlı, yılda bir kez yapılan basit bir merasim daha vardır ki üç aylık yağmur mevsiminin sonunda gezginciliğe çıkılmadan önce bir toplantı yapılır. Bu toplantıda rahipler, bir yıl zarfında işledikleri bir günah olup olmadığını müminlere sorar. Her iki toplantı da Budizm'in muntazam ve müşterek ibadetleridir. (38)

Budizm ile Uygurların Çatışması:

Göktürk Devleti zayıflayınca, Orhun ile Selenga Nehirleri'nde oturan ve Uygur adını taşıyan, Tongra, Buğu, Bayırku gibi kabileler bir başkanın buyruğu altında toplandılar. Reislerinin ünvanı, Göktürkler'de ve daha sonra Karahanlılar çağında, küçük bir memuriyet olarak görülen İrkin idi.

Kendisinin şahsi ünvanının da Tigin olması çok muhtemeldi. Bu İrkin'in Pu-sa adlı bir oğlu vardı. Bu ad, Buda'nın adından başka bir şey değildi. Buda dininin ilk tesirlerini göstermesi bakımından da bu Uygur başkanı, ayrı bir öneme sahiptir. Buda Dini'ne giren Uygurlar, eski Türk inançlarını bırakmamışlardı. Çin elçisi Wang Yen-te, Uygurlar'ın dini hayatları hakkında verdiği bilgilerde; Uygurlar'ın yılda iki defa yere kurban verdiklerini, kış mevsimini törenlerle kutladıklarını, kötü ruhları uzaklaştırmak için altın ve gümüş kaplar içine koydukları suları birbirlerine serptiklerini anlatmaktadır. Bu adetlerden "Yere kurban kesme, kış mevsimini korku ile kutlama ve su serperek kötü ruhlardan temizlenme" eski Türk inançlarına uymaktadırlar. Bu törenler, günümüzdeki Şamanizm'de de vardır.

Wang Yen-te, Uygur zenginlerinin at eti, fakirlerinin ise koyun ve ördek eti yediklerini bizlere bildirmektedir. Bu haber de Uygurlar'ın eski atlı göçebe an'ânelerini unutmadıklarını ve hala at

eti yediklerini göstermektedir. Mani ve Buda dinlerinin et yemeğini yasak etmesine rağmen, Uygurlar'ın at yemeğe devam etmeleri önemli bir husustur.

Elçinin verdiği bilgilere göre Uygurlar, ilkbahar olunca hep bir araya gelerek toplanırlar, sonra Buda mabetlerine giderler, bu ziyaret esnasında çoğu atlara biner, gördükleri şeylere ok atarlar ve onları mızraklardı. Bu hareketleri ile kötü ruhları defettiklerine inanırlardı. Yani Uygurlar, hareketsiz ve mistik Buda törenlerini savaş talimi haline getirmişlerdi. Turfan şehrinde Buda mabetlerinin sayısı fazlaydı.

Yine Çinli elçiye göre, Uygur erkeklerinin en çok hoşlandıkları şey, ata binme ve ok atma talimleri yapma idi. Buda ve Mani dinini kabul eden Uygurlar'ın artık savaşçılıkları kalmamıştı. Fakat eski alışkanlıklarını, bir spor şeklinde olsun devam ettirmeyi de unutmamışlardı.

Uygur Devleti'nin resmi dini sözde Buda Dini idi. Uygurlar'ın çeşitli bağlar kurdukları Çin ve Hindistan gibi zengin ve büyük ülkelerin devlet dini de yine Budizm idi. Öyle anlaşılıyor ki Uygurlar, bu büyük memleketlerden çeşitli faydalar sağlıyorlardı. Bu nedenle Uygurlar, Buda Dini'ni kabul etmişler ve adeta devletçe onun öncülüğünü yapar olmuşlardı. Fakat milletçe toplanarak, ok atma ve mızrak talimleri yapma yolu ile Buda tapınaklarında tapınma, Budistler dünyasının hiçbir yerinde görülmeyen olaylardı. Uygurlar, eski Türk inançlarına olduğu kadar, çok eskiden denedikleri Mani ve Zerdüştlük yani ateşe tapma dinlerine karşı olan saygılarını da henüz yitirmemişlerdi. Bunun için de, Buda'nın din düzenine kalpten inananlar oldukça az gibiydi.

BUDİZM'İN UYGUR EDEBİYATI'NA ETKİLERİ

Koço ve Kansu Uygurları arasında en yaygın din Budizm olduğu için bu dinle ilgili edebiyat öteki dinlerin edebiyatına göre daha fazla gelişmiştir. Budist Uygurlar'dan yalnızca yazmalar değil, matbu eserler ve yazıtlar da kalmıştır. Baskı tekniği Çinliler'den alınmıştır. Baskıların hepsi geç dönemdedir (XIII. Yy ve daha sonra). Yazma kitapların biçimleri Çin ve Hint kitaplarına benzer. Nadir olarak ve geç dönemden kalmış birkaç yazma bugün kullandığımız kitaplar gibi formalar halinde ve ortadan dikilidir.

Budist metinlerinin büyük bölümü Çince, Tibetçe, Sanskritçe, Toharca, Toharca B (Küsen Dili) ve Soğdca'dan yapılmış tercümeledir. Şimdiye kadar öteki dillerde tespit edilememiş olan Uygurca metinler de vardır. Bunların Uygurca orijinal eserler olduğu sanılmaktadır. Aliterasyonlu şiirlerin ise büyük bir kısmı orijinaldir. Uygurca'ya ilk çevrilen eserlerin, çok büyük bir bölümü elde bulunan Maitrisimit olduğu sanılmaktadır. A. Von Gabain tarafından orijinal büyüklükte tıpkıbasımı yayınlanmış olan bu eserin metnini neşreden Şinasi Tekin, Maitrisimit'in VIII. yy'ın ilk yarısında, yani Uygurlar'ın bozkır kağanlığı döneminde Türkçe'ye çevrilmiş olduğu inancındadır. Aynı eserin 1959'da Hami'de bulunmuş olan nüshaları (293 yaprak) kısmen neşredilmiştir. Maitrisimit "Maitreya Bodhisattva ile karşılaşma" Sanskrit aslından Toharca'ya, Toharcasından da Elbalıklı Prajnarakşita adlı bir Uygur rahibi tarafından Uygurca'ya çevrilmiş büyük bir eserdir. Sanskrit aslı bilinmemektedir. Toharcası'ndan da ancak bazı nüshalar bulunmaktadır. Uygurca'sında körünç (gösteri, temsil) diye nitelendirilen Maitrisimit, sahne eseri olarak hazırlanmıştır.

Budizm'i halka sevdirmek, dini heyecan yaratmak için kaleme alınmış olan, geçmişteki Buda ve Bodhisattvalar'ın başından geçenleri anlatan Avadana ve Jataka hikâyeleri Uygurca'ya Toharca, Küsen Dili ve Çince'den çevrilmiştir. Konu, anlatım ve aşılınmak istenen dini ülkü açısından

herkesin anlayabileceği ölçüdedir. Öteki canlıların esenliği için kendini feda etme örnekleri verilir. Anlatım basit olmakla birlikte canlı ve dramatiktir. Bu tür hikâyelerin de sahneye konmuş olduğu sanılmaktadır. Bunlar arasında en tanınmış olanı birkaç kez yayımlanmış bulunan “ İyi düşünen kardeşle kötü düşünen kardeş hikâyesi ” dir (J. R. Hamilton, Le Conte bouddhique du bon et du mauvais prince en version ouigoure, Paris 1971; aynı metnin Türkçe yayını P. Pelliot’ nun 1914’teki bir çalışmasından aktarılmıştır: H. N. Orkun, Prens Kalyanamkara ve Papamkara hikâyesinin Uygurcası, İstanbul 1940). Sadaprurudita ile Dharmodgata bodhisattva Hikâyesi, geç dönemde Çince’den çevrilmiş eserlerdendir.

Uygurca’ya çevrilmiş metinler arasında en önemlilerinden biri de, X. yy’da Beşbalıklı Şıngko Seli Tutung adlı Uygur bilgininin Çince’den çevirdiği Suvarnaprabhasa-sutra’dır. Türkçe adı, Altun Yaruk (Altın Işık) olan bu eser, şanda Leningrad’da bulunan bir yazması 1687’de kopya edilmiş olup hemen hemen eksiksizdir. Aynı eserin Berlin nüshasında da hiçbiri tam olmayan 6 ayrı nüshası bulunmaktadır. Altun Yaruk, Radloff ve Malov tarafından Uygur harfleriyle yeniden basılmış ve Almanca’ya çevrilmiştir (W. Radloff- S. E. Malov, Suvarnaprabhasa, Petersburg 1913, 1930). Ancak bu, yeterli ve güvenilir bir tercüme değildir.

Buda’nın vaazlarını konu alan Sutralar ve bunların yorumu niteliğindeki klasik metinlerden birçoğunun Uygurca’ya çevrilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bunların büyük bir kısmı kaybolmuş, bazılarının ise bugüne ancak bir veya birkaç bölüm, bazen sadece birkaç yaprak kalmıştır. Bu eserlerden bazıları; Vimalakirtinirdesa-sutra, Prajnaparamithrdaya-sutra, Amitabha-sutra, Agama-sutra, Mahamayuri-sutra’ dır. Sekiz Yükmek (Sekiz Yığın) Çince bir eserin kelimesi kelimesine çevirisidir. Değişik koleksiyonlarda birçok yazma ve basma nüshası bulunan bu metin de sonradan uydurulmuş bir Sutradır. Üzerinde en çok yayın yapılan Uygurca metinlerdendir.

Rahiplerin manastırdaki hayatını düzenleyen kuralları anlatan Vinaya türündeki eserlerin Uygurca’ya çevrilip çevrilmediği kesin olarak bilinmemektedir. Berlin’de bulunan iki dilde yazılmış bir nüshada rahiplere elbise giydirilirken yapılan törende Sanskrit Dili ile söylenecek cümleler Uygurca metin içerisinde verilmiştir.

VII. yy. başında Hindistan’a büyük bir seyahat yapmış olan Çinli rahip Hsüan Tsang’ın öğrencileri Huei-li ve Yen-ts’ung tarafından yazılan Çince biyografisini, X. yy’da Uygur bilgini Şıngko Seli Tutung Türkçe’ye çevirmiştir. Bir kısmı eksik olan bu büyük eserin bir yazmasına ait parçalar Pekin, Paris ve Leningrad koleksiyonlarında bulunmaktadır. Berlin’de de başka bir yazmasının tek bir parçası bulunmaktadır. Uygurca çevirinin bazı bölümleri işlenmiş ve yayımlanmıştır.

Çeşitli vesilelerle dikilmiş olan Budist yazıtlarından bazı tarihi bilgiler çıkartılabildiği gibi, bunlar aynı zamanda edebi metinler olarak da değer taşır. Mesela, 1933 sıralarında Kansu’da Wuwei şehrinin 15 km. kuzeyinde toprak altından çıkartılmış olan Çince-Uygurca iki dilli bir yazıt Moğollar döneminden kalmadır ve Koço İdikutlarının hatırasına dikilmiştir. XIX. yy. sonlarından beri varlığı bilinen Chü-yung-kuan stupası yazıtları Moğolca, Tibetçe, Çince, Tangutça ve Uygurca olmak üzere 5 dilde yazılmıştır. Buradaki Uygurca yazıtı ilk önce W. Radloff okumaya çalışmıştır (W. Radloff, Note preliminaire sur l’inscription de Kin-yong-koan, “Journal Asiatique” 1894). Aliterasyonlu dörtlülüklerden oluşan bu yazıtta stupa yaptırmanın sevapları anlatılır, daha önce stupalar yaptırmış hükümdarlardan övgüyle söz edilir ve Chü-yung-kuan stupasını yaptıran Moğol İmparatoru Toga Temür’e, ailesine, Budist cemaatine, bütün canlılara hayır dualar edilir. Stupa 1343-1345 yılları arasında inşa edilmiş olduğuna göre bu

Uygurca yazıt XIV. yy ortasından kalmıştır ve bugün için bilinen en geç Uygurca yazıttır.

Türk mimarisinde Budist tapınaklar Uygurlardan önceki Türklerde de mevcuttu. Nitekim bir dönemi Göktürlere denk düşen ve Türk izlerini taşıyan Ak-Beşim şehrinde tipik özellikleriyle Budist tapınaklar yer almaktaydı. Ancak Budist ve Maniheizt tapınakların asıl gelişimini Uygurlar zamanında oldu.

Uygur Budist mimarisinde gelişen 'stupalar' ilhamını 'yurt tipi' çadırlardan almıştır. Böylece hem bu 'stupa' şekli hem de yurt tipi çadırlar ve hatta kurganlar İslamiyet'ten sonraki Türk mimarisindeki mezar anıtlarının esasını oluşturur. İslamiyet sonrası Türk mimarisinde 'soğan kubbe' denilen çift cidarlı kubbe ise, 'lotus kubbe'ye dayanmaktadır. Bu kubbe tipi de ilk kez Uygur 'stupaları' ile başlamıştır. Klasik Uygur Tarzı'nın en güzel örnekleri olan Bezeklik mağara tapınakları, Murtuk Vadisi'nde, Kızıl Dağ mevkiinde kayalara oyulmuş 40 tapınaktan meydana gelmiştir. Bu tapınakların genel planı, en içte yer alan ve yalnız rahiplerin girebildiği ve tapınılan Buddha ya da diğer bir heykelin bulunduğu iç tapınak ile bunun etrafındaki dehliz ve ikinci derecede mekânlardan oluşmaktaydı. Bu mabetlerin duvarları yoğun bir şekilde yapılmış freskolarla tezyin edilmiştir. Bezeklik adı da buradan gelmektedir.

Uygur Sanatı Türk resim ve heykel sanatının en zengin ürünlerinden birini ihtiva etmektedir. Heykel ve resimlerden oluşan tertiplere kâinat tasavvurları ilham veriyordu. Merkezi bir şahsiyetin, çoğunlukla bir 'Burkan'ın tasviri etrafına, diğerleri kendilerine atfolunan yönlerle ve mertebelere göre diziliyordu. 'Burkan', dini metinlerin güzellik ülküsü, Tabgaç döneminde Sanskritçe'den çevrilmiş ve Tabgaçlar'ın, yani Türkçe konuşan boyların görünüşüne benzetilmiş şekilde yansıtılmıştı: Pembe beyaz bir çehre; Çinliler'e göre Çinli olmayan ve Tabgaçlar'ın özelliği olan ince ve uzun burun (Çinliler'in burnu küçük ve ezik idi) ki buna Kaşgarî 'kıval burun' demektedir.

Uygur atalarının, Sibir ilinde, mezar abidelerinde dikili taşlara çizdikleri, yarı hayvani sitilinde ruh tasvirlerinin hatırası, Burkan muhafızı bir mabut sayılan vajrapani (elmas güz taşıyan) ikonografisinde ve diğer yeryüzü veya yeraltı ruhları tasvirlerinde yaşamakta idi. Yarı hayvani yüzü sitilli yeraltı ruhları, 'yek', 'içgek' gibi adlar ile anılıyor, hastalık ve başka felaketler getiren varlıklar sayılıyordu. 'Küzetkici'ler ve maiyetleri, bunları kovmak üzere ayinlerde anılıyordu.

Teknik bakımdan Uygur Sanatı, Kengeres ve Tabgaç geleneklerinden alınmış, kendine özgü usuller geliştirmişti. Bunlar hem kalıntılardan, hem de metinlerden çıkarılmaktadır. Bozkır Türk sanatında taş ve madeni heykel yapıldığı halde Doğu Türkistan'da taş nadir olduğundan toprak karışımları, özellikle çamur tercih ediliyordu. Heykeller kalıp içinde şekil alıp boyanıyordu. (39)

Budizm'de de, başta belirttiğimiz gibi bir kurtarıcı Mesih beklentisi vardır. Buda, kendisinden 1000 yıl kadar sonra gelecek ve tüm alemlere rahmet olacak Metteyya (Maitreya) ile dinini tamamlayacağını ifade etmiştir. Bu konuyla ilgili farklı ülkelere ait bazı Budist kaynaklar şu şekildedir:

Burma kaynaklarında:

Buda, Sariputta'ya şöyle dedi: Bizim devrimiz mutlu bir devirdir. Önder zamanımızda yaşadı: Kakusanda, Kanogama ve Kasapa. Ulu Buda benim ama benden sonra Metteyya geliyor. Bu mutlu çağ devam ederken onun yıllarının sayısı tükenmeden önce bu Buda "Ulu denen Metteyya, tüm insanların Önderi gelecektir." (40)

Seylan kaynaklarından:

Ben yeryüzüne gelen ilk Buda değilim, son da değilim. Zaman içinde dünyaya bir başka Buda gelir ki bu kişi kutsal ışıkla tam aydınlanmış, davranışları hikmet dolu, hayırlı, eşi olmayan birisidir... Size benim açıkladığımı açıklar. Dinini ve amacını bildirir. Benim ilan ettiğim gibi saf ve hakiki dini tebliğ eder. Onun talebelerinin sayısı binlerce olur halbuki benim yüzlerce. O Metteya olarak bilinecektir.(41)

MÖ 6. yüzyılda Hindistan'da ortaya çıkan Budizm, Hindistan'ın dışında MÖ 3. yüzyılda yayılmaya başlamış; Baktriya ve Gandhara'da mekân tutmuş; sonra Orta Asya'ya, Çin'e, 372'den sonra Kore'ye uzanmış; Tibet'e yerleşmesi ancak 8. yüzyılda olmuştur. Bir kısım bilginlerin aykırı görüşüne rağmen, Köprülü'nün Türk asıllı olduklarını ve Sakalara karıştıklarını bildirdiği Yüceiler (42), MS 1. yüzyılın ortalarında Sind ve Pencap'ı sonra da bütün Kuzey Hindistan'ı ele geçirerek Kuşan hanedanını tesis etmişlerdir. Bunlar, İç Asya'da ve hattâ Çin'de Budizm'in yayıcıları olmuşlardır. Kuşan Kralı, I. Kanışka döneminde (MS 2. yüzyılın başlarında) Budizm, Gandhara ve Baktriya'dan Harizm ve Soğdiyana'ya geçmiştir. Ancak Batı Türkistan'da Budizm, Sasanilerin desteklediği Zerdüştilik ve Mani Dini karşısında pek tutunamamış; Doğu Türkistan'ın yerleşik çevrelerinde kendine daha uygun muhitler elde etmiş; Budist külliyeler Çin'e doğru uzanan kervan yolları boyunca dikilerek, faaliyetlerini asırlarca sürdürmüşlerdir. Güneye doğru uzanan kervan yolu üzerinde Hotan ve Miran; kuzeye giden yol boyunca ise Tumsuk ve Kuça şehirlerinde, 3.-4. yüzyıllardan itibaren kurulmaya başlayan, "Vihara" (Türkçe "Vihar") denilen Budist manastırlarında "Toyin" denilen Budist rahipler, bu dinin propagandalarını yapmışlardır.(42) Buhara şehri aslında adını bu manastırlardan almakta ve anlaşılan özellikle Göktürkler zamanında orada bir çok Budist manastırı bulunmaktadır. Türkler, Buda heykellerine "Burkan" ve tapınaklarına da "Burkan evi" demektedirler. Anlaşılan bu da, Vihara'dan gelmektedir. (43)

Türklerin arasında Budizmin daha çok Mahayana kolu (= Ulug kölungü) ile Lamaizm yayılmıştır. Ancak Hinayana kolunun da faaliyetleri görülmüştür. Daha çok ferdî bir kurtuluş felsefesi şeklinde anlaşılan Hinayana'dan farklı olarak Mahayana Budizmi, Türk kozmolojisinin esasını oluşturan Üiversalizmin etkilerini güçlü şekilde barındıran bir toplum dini olmak eğilimindedir. Üiversalizmin merkeziyetçi kâinat telakkîsinin etkisiyle Mahayana mezhebi, dünya hükümdarının dünyanın merkezindeki yerine Budizm'deki tarihî Burkan Sakyamuni'nin şahsiyetini yerleştirmiştir. Böylece Budist azizler hükümdarlar mertebesine yükseltilmiş ve Budistlerin murakabe için oturuş tarzları, İç Asya'da Türk hükümdarlarının bağdaş kurarak oturuşunu model almıştır. Nihayet eski Türk dinindeki Gök-Tanrı inancı ve atalar kültürüne bağlı olarak hakana atfedilen semavî ve kutsal özellik, Mahayana Budizminde, Burkan Kut'una namzet ve insanlığın kurtarıcısı bir mukaddes "bodhisattva-hükümdar" tipinin menkıbelerinde yer almasına imkân vermiştir. Nitekim bu mukaddes Buda-hükümdar anlayışı Göktürk dönemindeki Türk Budizminde de yer almış ve Göktürk Kağanlarının 6. yüzyılda Budizmi kabulünü anlatan Bugut Yazıtı'nda, atası Bumin Kağan'ın ruhundan emir alan Taspar Kağan, bu tarihî kararın manevî yükünü, atalar kültürüne dayandırarak yüklenmek yolunu seçmiştir.

Mahayana Budizmi, 7. yüzyıldan itibaren eski parlaklığını kaybetmeye başlamış ve Orta Asya'da Türklerin arasında, 10. yüzyıldan itibaren İslâmiyetin hızla yayılması karşısında silinme yolunu tutmuştur.

Buna karşılık, Budizmin bir başka kolu olan Lamanizm, MS 13. ve 16. yüzyıllarda iki ayrı dalga halinde Moğolistan'da yer etmiş ve bu çerçevede bazı Türk boylarını etkilemeyi başarmıştır.

Temelini tek Tanrı inancının oluşturduğu “Gök-Tanrı Dini”ne mensup olan Hunların (44) 4. yüzyılda bazı boyları Budizm’i kabul etmişlerdi. Bilhassa Doğu Hunları, Çin kültürü içinde erimemek amacı ile Budizmi benimsiyor ve yaymağa çalışıyordu. Bu hususta en çok gayret gösterenler, Çinlilerin “Chü-ch’ü” dediği Hunlar ve çoğunluğunu Türk olarak bildiğimiz Tabgaçlar idi. Hunlar’ın Budizm ile temasa geçtiği ilk çevrelerden birinin Hotan olduğu bilinmektedir. Çinlilerin “Anyang-Hou” diye andığı Hun beyi “Chü-ch’ü”, Hotan’da “Gomati” manastırında yetişmişti. Budist âbideler inşa eden Hun beyleri ve sanatkarlar, eserlerini hem Çin’in hem de Altay kavimlerinin kültür mirası ile zenginleştirip derin dinî hislerini ifade eden yeni bir “Budist sanat” üslûbunu da meydana getirmişlerdi.(45)

Çin’de devlet kurmuş olan Hun liderleri Konfüçyanizm ve Taoizmi pek anlamıyorlardı. Bu nedenle, yabancı Buda rahiplerine daha çok değer veriyor, sarayları bu gibi yabancılarla dolup taşıyordu.

Hunların doğudaki boyları Budizmi siyasi nedenlerle ve özellikle de Çin’in kültürel etkisine karşı kendi kültürlerini korumak için kabul etmişlerdi. Zira MÖ 2. yüzyıllarda Hunlarda “Gök-Tanrı” inancının olduğunu görüyoruz.(46) Hattâ Oğuzhan (Mete) muhtemelen (MÖ 2. yy.) “put ibadetinin baş düşmanı idi”. Putlara tapanlara karşı büyük mücadele vermiş, putperestliğe dönen babasına karşı cephe almış ve onu tasfiye ederek, eski dini yeniden kurmuştu.(47) Mete’nin eski inanışları hakim kılma hareketi, kendi dini inanışlarına bağlılığın bir ifadesidir. Çeşitli dönemlerde görülen yabancı dinlerin kabulünde ise, yukarıda da belirtildiği gibi anlaşılın daha çok siyasi nedenler rol oynamıştır.

Çinlilerin “T’oba” dedikleri topluluğu Türkler, Tabgaç diye adlandırıyorlardı.(48) Orhun Kitabeleri’nde sık sık adı geçen ve Göktürkler yolu ile Bizans kaynaklarına da intikal eden Tabgaç kelimesi “Çin” anlamına geliyordu. Çünkü Göktürklerin ilk zamanlarında Türklerde büyük tanınan bu sülale Çin’de hüküm sürüyordu. Aslında Türkçe olan ulu, muhterem ve saygı değer mânâsını ifade eden Tabgaç kelimesi, bilindiği gibi, bazı Karahanlı hükümdarları tarafından da ünvan olarak kullanılmıştır.(49)

Tabgaçlar, Buda dini ve Çin kültürünün etkisi ile, Türk atalarının kudretli askerî vasfını kaybetmişlerdi. (50) Budizmin hamisi durumuna gelen Tabgaçlar, bu dinin etkisiyle Çin’in eski ve ince kültürünün cazibesine kapılmışlardı.(51) Millî his ve duygularını kaybeden Tabgaçlar, yerli Çin halkının bazlarına açtığı iktisadî ve sosyal problemlerden dolayı gittikçe siyasi ve iktisadî gücünü kaybettiler. 534’e doğru “Doğu ve Kuzey veya Batı” Wei’leri olarak ikiye ayrılıp kısa zaman sonra bütün toprakları Çinli hanedanlara intikal etti. (52)

Asya “Büyük Hun” İmparatorluğundan sonra Türk tarih ve kültürünün en büyük mirasçıları olan Göktürkler’in (552-745) dinî tarihine “Gök-Tanrı dini” hâkimdir. Fakat, Doğu Hunları gibi, Göktürkler’in de kısa bir süre Budizmi siyasi nedenler ile kabul ettikleri bilinmektedir. Mu-kan (552-572) ve To-pa (Taspar) Kağan’ın (572-581) bu dini bir yandan Çin Konfüçyanizminin, diğer yandan da Bizans’tan ilerleyen Hıristiyanlığın kültürel nüfuzunun önüne geçmek için kabul etmiş olabileceği düşünülmektedir.(53) Göktürklerde Budizm, Mu-kan ve To-pa Kağan dönemlerinde himaye görmeye başlamış, hattâ, Gandharalı Budist rahibi Jinagupta To-pa Kağan’ın yanında on sene kalmış ve kağan, bu rahibin müridi olmuştur. (54) Nitekim To-pa

Kağan'ın (572-581) adı geçen Budist rahibin telkinleri ile, Buda mabedi ve heykeli yaptırdığı ve bu sayede hükümdarlığının yükseleceğine inandığı rivayet ediliyorsa da, bu hadisenin Budizmin yayılışı bakımından Türklerde bir etkide bulunduğunu tesbit etmek imkânsızdır. (55) Hiç şüphesiz Budizmin Göktürk saraylarına kadar girmesinde Budist rahiplerin büyük rolü olmuştur.

Budizmin Türklerin arasında yayılmasında rol oynayan unsurlardan birinin de Soğdlular olduğu anlaşılmaktadır. Türkler, Soğdluları sefaret ve diplomatik faaliyetlerde kullandılar. Bu arada onlar, Soğdlu Budistlerden de ister istemez etkilendiler. Bu durumu, 581'lerde I. Göktürk Kağanlığında Türk Kağanı için Soğd dilinde ve Soğd yazısı ile yazılan Bugut Yazıtı'nda görmek mümkündür. Hakikaten Taspar Kağan adına dikilen bu yazıtta "... ve o buyurdu: Yeni büyük bir Samgha (budist cemaati) meydana getir" (56). Nitekim, Taspar Kağan "fatra" (Burkan'ın kâsesi) ve Arslan gibi Budist ünvanlar almış; Sütira'ları Türkçeye tercüme ettirmiş ve mukaddes Budist heykellerini, yazma eserleri ve azizlerin kalıntılarını muhafaza etmek amacıyla "ediz ev" denilen kuleler yaptırmıştır. Bugut Yazıtı onun kağanlığın merkezine "ködüş" denen bir büyük külliye inşa ettirdiğini haber vermektedir.

Göktürkler zamanında Buhara ve Belh Budizmin merkezi olmuş; 630'larda buraları ziyaret eden Budist hacı Hiuten Tsang pek çok Buda tapınağına, Viharalara ve rahiplere rastlamıştı. Nitekim İslâm istilası sırasında Buhara yakınlarında bir ticaret merkezi olan Beykent şehri alındığında, Budist mabetlerinden çok sayıda gümüş putlar ve mücevherat ele geçirilmişti. Haccac zamanında Belh, Kandahar ve Bamyân'ın fethini müteakip, mabed ve manstırlardan çok miktarda altından Buda heykelleri ve mücevherat ele geçirildi. (58)

Budizmin, Göktürklerin egemenliği altındaki topraklara girmesinin bir diğer sebebi ticaret yollarının gelişmiş olmasıdır. Çünkü bu yolları ticaretle uğraşanların yanı sıra, gezginci rahipler de kullanmışlardır. Hattâ sadece Budist rahipler değil, diğer yabancı dinlerin misyonerleri de bu coğrafi bölgede rahatlıkla dolaşüyor ve dinlerini yaymaya çalışıyorlardı. (59) Bahar ayları gelince şehirde oturanlar gruplar halinde toplanır ve Buda mâbedlerini ziyaret etmek için geziler düzenlerlerdi. Bu gezintilere katılanların birçokları atlara biner, ok ve yaylarını kuşanır, avlanmaya çıkarlardı.(60) Ayrıca kurban ayını için özel törenler yapılırdı. Hakan da dinin baş rahibi idi.(61) Budizmin inanç siteminde hiçbir canlıyı öldürmeme ve kan akıtmama prensibi vardır. Türkler benimsedikleri her dinin içerisinde kendi örf, âdet ve geleneklerini devam ettirmişlerdir.

Nitekim 8. asırda Bilge Kağan bir ara (716-734) Orhun'da etrafı surlar ile çevrili bir şehir yaptıtır içinde Tao ve Buda mabedleri kurdurmak istemişti. Bu düşüncesini veziri ve kayınpederi Tonyukuk'a iletmişti zaman Tonyukuk ona:

"Bu olmaz! Çünkü Türkler sayıca çok azdır. Çin'deki nüfusun yüzde biri kadar dahi değildir. Buna rağmen biz, Çin'e karşı hep başarı ile karşı koyduk. Biz buna şükredelim. Biz, suları ve otlakları takip ederek dolaşyoruz. Bununla beraber halkımızın hepsi de savaş alanlarına çıkıyor, zayıf olduğumuz zaman da dağlara ve derin vadilere gidiyoruz. Eğer etrafı surlarla çevrili şehirler yaparsak kendimizi hapsedmiş oluruz. Buda ve Tao dinleri ise insanlara yumuşaklık ve miskinlik verir. Bu sebeple Türklerin yaşayışlarına ve savaşçı ruhlarına uygun gelmez. Çinlilerin karşısında mağlup oluruz. Bu nedenle bu mâbedleri yapamayız (62)"

demmişti. Bilge Kağan da bu tavsiyeleri doğru bulmuş ve görüşünden vazgeçmişti.

Doğu Göktürk kağanlarından Mukan (552-572) ve oğlu Topa (572-581); Batı Göktürk

Hakanlığı'nda Tong-Yabgu (618-630) (63) kağanların dönemlerinde Budizm himaye görmüştür. Kısa bir Budizm dönemi geçiren Göktürkler, Çin kültürüne gösterdikleri tepkiyi, Çin'deki dinlere karşı da göstermişlerdir. Millî kültürlerinin doğrultusunda, kendi kozmogonik düşünce sistemlerini ve dinî terminolojilerini kurmuşlardır. Bu durumu açık bir şekilde Orhun Abideleri'nde görebiliriz. Çünkü, Orhun Abideleri'nde eski Türk dini terminolojisine ait kavramların sıkça kullanılmasına rağmen Budizm'e ait tek bir kavram bile kullanılmamıştır. (64)

Karlukların (766-840) Saysan gölü ile Alagöl arasında kalan "Tarbagatay" bölgesinde yaşadığı bilinmektedir.

Karluklarda Budizmin varlığına erken İslâm sûfilerinden "Belhli Şakik"ın bir Karluk iline giderek, bir tapınakta yüzü ve başı tıraşlı olan al elbiselere bürülmüş (Budist rahip görünüşlü) toyn denen bir rahip ile görüşmesinden öğreniyoruz. Belhli Şakik'in bahsettiği tapınak "vahş" vadisinde Acına-Tepe Budist tapınağı olup, bir Türk bölgesinde bulunuyordu. Ayrıca, E. Esin, Mes'udi'ye dayanarak Karluk ili olan Fergana ve Kuba'da, 7-8. yüzyıllardan kalma bir Budist tapınağının bulunduğunu, bu tapınağın Türk uslubunu yansıtmakla birlikte, Budist sanatının tantrik vechesinde bir özelliğe sahip olduğunu ifade etmektedir. Türk tantrik Budist kültürü müteakiben Uygurlarda da kendisini gösterecek ve geliştirecektir (65)

Karlukların aristokrat zümreleri arasında yayılan Budizmin geniş halk kitlelerine nüfuz edip etmediği ve onların kendi örf, âdet ve inançları doğrusunda yaşamalarını hangi ölçüde etkilediği hususunda pek bir bilgimiz bulunmamaktadır. Anlaşılan Budizm daha çok aristokrat zümrelerin arasında kalmış, ruh ve mizaçlarına uygun olmadığı için göçebelerin arasında yayılamamıştır.

Uygurların bir devlet olarak ortaya çıktıkları 745 senesinden önceki yaşayışlarına baktığımız zaman bunların Orhun ve Selenga nehirleri kıyılarından Aral gölü kıyısına kadar yayıldıklarını görmekteyiz. Konar-göçer oldukları için bir yerde oturmayıp, daima hareket halinde olan Uygurlar, kendilerinden önce soydaşları Hunlar ve Göktürklerin kültürel mirası üzerine kurulmuş, o mirasa sahip çıkmışlardır.

Bilindiği gibi Uygurlar, önceleri Gök-Tanrı dini inancını, daha sonra da Budizm ve Maniheizm gibi dinleri kabul etmişlerdir. Aslında Uygurlar inanç alanında çok serbest davranmışlar, çabuk din değiştirmişler ve yeni kabul ettikleri dini de yaymak için gayret göstermişlerdir. (66) Uygur kağanı Böğü'nün 763'de Mani dinine girmesinden çok daha önceleri Göktürkler döneminden itibaren Uygurlarda Budizmin tesirlerini görebiliriz. Meşhur Uygur beylerinden biri olan "P'u-sa" Bodhisattva, Buda'nın adını taşıyordu.(67) Buda kelimesinin karşılığı olan "Burkan" kelimesinin ise Uygur diline ne zaman girdiği belli değildir.

Uygur Budizmi, Tantrik Budizmin politeist eğilimlerini monist-panteist bir yorumla dile getirmektedir. Bir kısım araştırmacılar, bu monist-panteist görüşlerin, Türk-İslâm süfliliğinin Vahdet-i Vücut tasavvurunu çağrıştırdığı kanaatinde dirler. Zaten oradaki Kâlacakra tasavvuru, Karahanlı devri Türk edebiyatında "Evren" şekline dönüşecektir. Öte yandan, politeist tantrik Budizmin Uygurlarda monist eğilimlere yönelmesi, Türklerdeki Tek Tanrı inancının yanı sıra, 9. yüzyıl dolaylarında Uygur Budizminin Karahanlı Türk Müslümanlığı ile karşılaşması sonucu meydana gelen etkileşimlere de bağlanmaktadır. Uygur Budizminin "gönül" ve "eren" kavramları da İslâm süfliliğinin kavramlarıyla paralellikler arz etmektedir.(68) Bilindiği gibi, Uygurlar Mahayana Budizmini ve hattâ onun Tantrik kolunu benimsemişler ve bir süre bu dine hizmet emişlerdir. Bu sebeple Uygurlar arasında yayılma gösteren Mahayana Budizmi Uygurların

geleneklerinde önemli bir değişikliğe yol açmamıştır. Türklerin yabancı dinlere karşı müsamahalı davranışı ve bu dinleri merkezî bir yaklaşımla kabul ve himaye etmeleri Uygur Türklerinde de görülmüştür. 832'lerden itibaren iç karışıklıkların had safhaya varmasında (69) etkin dinî yapılanmanın çok büyük rolünün olduğu görülmektedir. 840 senesine gelindiğinde başkent Karabalgasun Kırgız ordusu tarafından kuşatılmış; son Uygur kağanı “Wu-cheih” öldürülmüş ve Uygur Devleti'ne son verilmiştir. Ancak Kırgızlardan kurtulan Uygurlar, Tibet ve An-hsi bölgelerine göç etmişlerdi. Bu bölgenin merkezi Kansu şehri idi. Bu nedenle burada devlet kuran Uygurlara Kansu Uygurları veya Sarı Uygurlar denilmektedir. (70) Kansu şehri özellikle Çin ile bugünkü Doğu Türkistan arasındaki ticaret yolu üzerinde bulunuyordu. Uygurlar bu bölgeye gelmeden önce burası Tibetlilerin eline geçmişti. Buraya yerleşen Uygurların askerî bakımdan çok zayıf oldukları kaydedilmektedir.(71) Kansu bölgesinin en büyük özelliği, Budizm'in en fazla yayılmış olduğu bir yer olmasıdır. Çünkü “Dun-huan” (Bin Buda) mağaraları, “Tang-oh” ırmağının batısında Kansu'dan Hami'ye giden yolun beri tarafında eski kaynak yeri olan “An-si”den güney doğuya düşer. Bin Buda mağaraları, MÖ 111'de Çin imparatorlarından biri tarafından askerî amaçlarla yaptırılmıştı. Çok eski zamanlardan itibaren bu mağaralara Budist rahipler yerleşmiş ve burasını hem barınak, hem de mabed olarak kullanmışlardı. Uzak yörelerden gelen Budist hacılar, burasını bir toplantı yeri olarak kullanıyorlardı. MS 5-6. yüzyılda bu mağaralara beşyüz tane daha eklendiği, böylece mağara sayısının bin veya bine yakın olduğu bildirilmektedir. (72) Sarı Uygurlar, Orhun'daki Uygurlar gibi çadırlarda yaşıyorlardı. Göçebe an'aneleri henüz değişmemişti. Şehrin güneyindeki dağlar, Uygurların, hayvan sürülerine otlak vazifesi görüyordu. Uygurların, Mani ve Buda dinlerinin etkisi ile savaşıklık ruhları kaybolmuştu. Ancak Şato Türkleri'nin yardımlarıyla Sarı Uygurlar, Tibet ve Çin akınlarına karşı kendilerini korumasını bilmişlerdir.(73)

Moğol istilasının, Orta Asya Türk topluluklarının Budizmle ilişkileri açısından yeni gelişmelere yol açtığı görülmektedir. 1212'de Koço Uygur Kağanlığının Moğol devletine iltihakından sonra, Budist Türk kültürü Moğollara öncülük etti ve Uygur “bahşı”ları Moğolları Budizme çektiler. Bu arada onlar, Moğol devletinin kültür ve sanat hayatında belli başlı mevkileri de elde ettiler. Böylece Moğollar, kültür dili olarak Türkçe'yi öğrendiler, Moğolca da, Uygur harfleri ile yazılmaktaydı. Bu dönemde Moğollar, Tantrik Budizmin etkisi altında idiler. Nitekim, Kubilay Han döneminde (1260-1294) bu etkiler daha da artmıştı. Ancak, 1269'dan itibaren Kubilay Han'ın Tibetin Lamaist Budizminin etkisine girmeye başlaması, Uygur ilinde de bu etkilerin kendini göstermesine yol açtı. Ögedey döneminde de bu ilişkiler devam etti; ancak Moğollar, aslı Tibet seferinden sonra Lamaizmin kesin etkisi altına girdiler. 15. yüzyılda İslâmiyet Uygur iline eriştiğinde, orada Tibetliler ve Moğollar gibi daha ibtidaî kavimlerin etkisi altında tedinnî etmiş bir Budizmle karşılaştılar. (74) Gerçi, 14. yüzyıldan itibaren Moğolların Çin'deki hakimiyeti, onların arasında Budizmin etkilerini nisbeten kırmıştı, ancak 16. yüzyıldan itibaren ve özellikle de Altan Han döneminde (1507-1583), Tibet'in doğu bölgelerine yapılan sefer, Moğolların arasında Budizmin yeniden canlanmasına yol açmış (75), bütün bunlar Moğollara yakın veya onlarla daha çok iç içe yaşayan bazı Türk boylarının da Lamaist Budizmin etkisine girmeleri sonucunu doğurmuştur. İşte bu şekilde 17. yüzyılın ikinci yarısında, Lamaizm Tuva Türklerinin arasına nüfuz etmiş; Hoton Türklerinin Moğolistan'da yaşayan kesimi de Lamaizmin etkisinden kendisini kurtaramamıştır.

Bununla birlikte, Budizm, Orta Asya'da Türklerin arasında, İslâmiyet ile rekabet edememiş ve İslâm dininin Türklerin arasında yayılmasına paralel olarak, bazı izlerin dışında silinip gitmiştir.

7. Bölüm: Hindistan Dinleri ve İssa'nın Etkisi

İsa, henüz bebek iken konuşarak bakire annesi Meryem'i kavmine karşı mahçup olmaktan kurtarmıştı. Kuran'da Meryem suresinde bu vaka net olarak anlatılır. Bu mucize, İsrail sınırlarını aşarak Hindistan'a kadar ulaştı. Buda'nın haber verdiği bebeği bekleyen Budistler, Allah'ın bu bebekle konuştuğunu varsayarak Meryem ve İsa'yı korumaları altına aldılar. Yahudi adetlerinde bir çocuk 13 yaşına geldiğinde hemen evlendiriliyordu. Ailesinin evlendirme baskısından kaçan İsa, Budist rahiplerinin Hindistan'a götürme teklifini kabul etti. 14 yaşında Hindistan'ın Sindh bölgesine, beş nehir ve Rajputana'ya geçerek giden İsa, Orsis topraklarında Tanrıları Viassa Krishna'nın bulunduğu Taggannat'a vardı. Benares bölgesi içindeki Rajagriha / Taggannat'da 6 yıl yaşadı.

Sudraslarla birlikte Brahman ve Kshatriyalara karşı mücadele etti. Allah'ın kulları arasında fark gözetmediğini, hepsini sevdiğini belirterek, Hindistan'da kökleşmiş Kast-Sınıflara ayırma sistemine karşı çıktı. Vedas ve Puranas adlı tanrılarını reddetti. Tüm peygamberlerin ortak davası olan şu öğretiyi anlattı: Allah, insana mesajını direkt, aracısız söyler ve Ondan korkmasını ister, başka Tanrıya kulluk etmesinden hoşlanmaz; çünkü Allah tektir ve tek güç sahibidir. Bunun üzerine beyaz rahipler ve savaşçı Sudraslar, İssa'yı öldürmek için Brahmanların suikastçıları gönderdiklerini haber verdi. Taggannat'dan ayrılan genç İssa, Buda Gautama'nın dağlar tepesindeki diyarına taşındı. Burası Büyük Buda Sakya Muni'nin doğum yeri idi. Brahmanlara karşı mücadelede koyu Budistlerin merkeziydi.

Pali dilini öğrenen İssa, Sudraların kutsal kitabı Suttas üzerinde çalışmaya başladı. 6 yıl sonra Budistler arasında İssa'nın Buda'nın kehanetinde bulunduğu Mesih olduğu düşüncesi perçinleşti. Daha sonra Himalaya dağlarını aşarak Nepal'a giden, aşağıda Rajputana Vadisi'ne inen İssa, kamil insanın nasıl olması gerektiğini tüm doğuya gösterdi. Pers dünyasında tebliğ yapınca, ateşperest rahipler onun insanlar üzerindeki etkisinden endişe ederek, İssa'yı dinlemelerini yasakladılar. İssa'nın mucizeleri karşısında şaşkına döndüler, ona zarar vermeyeceklerini vaat etmelerine karşın, bir akşak herkes uyurken İssa'yı vahşi ormanların içine vahşi hayvanlar tarafından parçalanması için bıraktılar. Allah tarafından korunan İssa'ya hiç bir hayvan dokunmadı ve İssa 29 yaşında İran üzerinden İsrail'e döndü. (76)

1922'de Ramakrishna bağlı Swami Abhedananda, Himalayalarda Himis'de aslı bulunan antik belgenin kopyasını buldu. 'Kashmiri O Tibetti' adlı seyahat kitabında, Himis'de ve Rus yazar Nicholas Notovitch'in elde edip kitabında yazdığı, Bengal diline çevirisi de bulunan 224 ayetlik kutsal kitabı yayımladı. 1925'de aslen kule ustası ve bilim adamı olan başka bir Rus Nicholas Roerich, Himis'e gelerek Notovitch ve Abhedananda'nın elindeki belgeyi gördü. Ve seyahat kitabına İssa'nın efsanesini aynen geçirdi. (77)

ISSA'NIN ETKİSİNDEKİ HİNT DİNLERİ

Hindistan'da Hindu mistik yogo kültürünün önderi, 72 yaşındaki yaşlı dini lider Sathya Sai Baba, 1998 yılında milyonlarca taraftarına kendisini Allah tarafından gönderilmiş aziz olarak tanıtmaya başladı. İçlerinde çok sayıda Batılında olduğu takipçileri hakkında kitaplar yazdılar. Paggy Mason ve Ron Laing (Mason) tarafından yazılan 'Sathya Sai Baba: Sevgi' adlı kitaplarında Yuz Asaf'ı (İssa) peygamber olarak niteleyip Rozabal, Srinagar'daki mezarı ve bölgede yaşayan efsanesi hakkında geniş bilgi sundu. Sathya Sai Baba'ya mezarda yatanın gerçekten İsa olup olmadığını sorunca, 'Evet kesinlikle İsa' cevabını aldılar. Yogocuların mistik tasavvuf aleminde

seyahet eden sözü-özü doğru insanlar olarak gören Hintliler Baba'nın sözünün doğruluğundan kuşku duymuyorlar. (78)

Issa'nın Lahor seferine Hint kaynaklarında değiniliyor. Deve üzerinde gezen 'Kutsal Adam' olarak sembolize edilen İssa, Keşmir'den ayrılarak Hint beldelerine tebliğ gidiyordu. Pers diyarı gibi Batı'ya gittiği gibi Lahor, gibi doğu uca da gitti. Benares'de Ajainin'de rahipler onu ziyaret edip, doğruluğuna şahit oluyordu. İssa'ya şüpheli yaklaşan Brahman rahipleri dahi onu tatlı dilli bir lokum olarak tarif ediyor. Özellikle şifa dağıtıcılığını sihir zanneden rahipler, bu ilmin sırrını soruyorlardı. Ruhlar dünyasını nasıl control ettiğini, ateşe, suya ve toprağa nasıl söz geçirdiğini anlatan Issa, bağışlanma ve günahları af ettirme prensiplerini talim ediyordu. Ajaininde oturken, Hint müzik vedanslarından bir recital sunuldu. Issa, bu diyarı kulağa hoş gelen tatlı ve vahşi müziklerin diyarı olarak tanımladı. İssa, Lahor'da sıradan vatandaşlarla görüşüp onları iyileştiriyor ve yardıma muhtaçların elinden nasıl tutacaklarını anlatıyordu. Zengin olmadıklarını, ancak ellerindeki azı muhtaçlarla paylaşarak gelecek hayatlarında zengin olacaklarını ifade ediyordu. Ancak halkın üzerindeki etkisini gören Brahmanlar, onu rahat bırakmadı, devesine binerek Sind'e gitti. (79)

Hindistan'da din bir hayat tarzıdır. Bütün Hint geleneklerinin ayrılmaz bir parçasıdır. Birçok Hintli için din, günlük işlerden eğitim ve politikaya kadar hayatın her safhasına nüfuz etmiştir. Laik Hindistan, Hindu, İslam, Hıristiyanlık, Jainizm, Sihizm ve diğer sayısız dini geleneğe ev sahipliği yapar. Hindu en yaygın dindir ve nüfusun %80'i tarafından uygulanır. Hinduların yanında Müslümanlar önde gelen dini gruptur ve Hint toplumunun ayrılmaz bir parçasıdır. Hindistan Endonezya'dan sonra sayıca en kalabalık Müslüman nüfusa sahiptir. Hindistan'da tüm dinlerce kabul edilen ortak uygulamalar vardır ve her yıl çeşitli müzik ve dans festivalleri tüm topluluklarca kutlanır. Her birinin kendi hac yerleri, kahramanları, efsaneleri ve hatta mutfak alışkanlıkları vardır ki bu toplumun temel özelliği olan özgün farklılık içinde karışır gider. Hinduizm: Bir dini gelenekler dermesi Hinduizmin temelini belirleyen inanışları tanımlamak pek kolay değildir. Hindistan nüfusunun büyük bir çoğunluğunun sahip olduğu bu inancı şekillendiren tek bir felsefe yoktur. Hinduizm belki de bu şekilde hem teorik alanda hem de uygulamada farklılıklar içerdiğinden dolayı dinler müzesi diye anılabilecek tek dini gelenektir. Bu dinin bir kurucusu ya da kutsal kitabı yoktur. Rig Veda, Upanishads ve Bhagwad Gita, Hinduların kutsal metinleri olarak gösterilebilir.

Kurucusu bilinmeyen Hindu anlayışı Hindistan'da çok etkili oldu. Doğum ve ölüm çevrimine olan inanış açısından Budizm'e benzer. Hindu anlayışında insanlar, doğumlarından başlayarak evrenin düzeni içerisinde belirli bir yer işgal eder. Bu nedenle insanlar dört çeşit "kast" ya da "sınıf"a ayrılırlar. Bir Hintli için, "kast"ına başkaldırmak saçma ve anlamsızdır. Çünkü, önceki var oluşunda dharma dedikleri kozmik düzenle uyum içerisinde olan herkes, bir üst sınıfta yeniden doğacaktır. Tersine bu düzeni ihlâl edenler, alt basamaklara düşürülür. Doğum ve ölüm sürekli olduğundan bu yaşamdaki konumuna sabretmek gerekir.

Konfüçyüs (Kongzi, üstat Kong) (M.Ö. 552-479), Çin'in en ünlü filozofudur. Bir din kurucusu değildir. Öğretisini toplumsal ahlâk üzerine geliştirdi. İnsanlara bilgili, erdemli, saygılı, insancıl, dürüst ve içten olmalarını öğütledi. Ona göre kişi diğer insanlara yardım etmek için, acıma ya da sevgi anlayışına sahip olmalıdır. Başkalarının mallarına saygı duymak ve herkesin toplumsal konumunu göz önünde tutmak için de haksever olmalıdır. Konfüçyüs insanların bilgeliği; çalışıp öğrenerek, düşünerek ve çaba harcayarak elde edebileceğini söyledi. Böylece; sakin, erdemli, bilge, dürüst, güvenli, tanrının ne istediğini bilen ve hiç karşı gelmeden tanrının hoşuna giden

şeyleri yapan insana ulaşılacaktı. Bu bireysel, üstün insandı. (Nietzche'nin hayattaki çabaların insanı üstün bir varlığa yani 'üst insan'a dönüştüreceği düşüncesi ile bazı açılardan benzerlik vardır.) Yöneticiler eğer ülkelerinde düzenin egemen olmasını istiyorlarsa, bu üstün insan idealine ulaşmaya çalışmalıdırlar.

Konfüçyüsçülük bir süre sonra Çin'in resmi öğretisi haline geldi. Onu yeni nesillere anlatmak için okullar açıldı. Devlet görevlerine geleceklerin onun öğretileri hakkında imtihana tâbi tutuldu. Dolayısıyla Çin'in yönetiminde çok etkili oldu. Çin halkının günlük yaşamında da geniş yer buldu.

Songlar döneminde Çu Şi (1130-1200), Konfüçyüsçülüğe metafizik konuları da ekledi. Yeni Konfüçyüsçülük, Budizm ve Taoizm'in etkisinde kalarak oluşturuldu. Böylece daha da güçlenen öğretisi, sınavlarda zorunlu hale getirildi. 1850'lerde Batılıların Çin'e gelişinden sonra Konfüçyüsçülük, Kang Yuwei'nin (1858-1927) yorumlarıyla evrensel bir din haline getirilmeye çalışıldı. Komünizmin 1949'dan sonraki baskısına rağmen Konfüçyüsçülük, en azından, ahlâksal coşku ve kamu çıkarlarının özel çıkarlardan üstünlüğü anlayışını korudu.(Bugün bile Çin'de bin doların üzerinde rüşvet alan bir kişi suçu sabit görüldüğünde derhal mahkeme edilir. Karar genelde idam şeklinde olur.) Bir dönem Japonya'da da yer edinen Konfüçyüsçülük günümüzde Japonya'daki etkisini kaybetti.

Yine sadece Çin'de görülen Taoculuk, Konfüçyüsçülük ile aynı dönemde ortaya çıktı. İlk bakışta birbirleri ile benzer görünmelerine rağmen, temel farklılıkları vardır. Taoculara göre Tao, "Tanrıya götüren gerçek yol" anlamındadır. Tao'ya erişebilmek için doğaya uygun bir biçimde yaşamak gerekir. Bu nedenle Taoculuk toplumsal kuralları, insanların yaptığı "dalavereci icatlar" olarak niteler. Dolayısıyla insan tarafından yapılan doğayı ve toplumu reddeder.

Uzakdoğu anlayışları ile Antik Helen Çağı düşüncelerinin tarihlerine bakıldığında Buda ve Konfüçyüs'ün, Sokrates'den önce yaşadıkları görülür. Sokrates öncesi Helen düşünürleri doğayı ilgilendirirken, Taoizm hariç Uzak Doğu'daki bütün öğretiler insanın doğrudan kendisini incelemiştir. (Yunanlılarda görülen felsefi düşüncülerin diğer Avrupa devletlerinde görülmemesini henüz tarih açıklayamamıştır. Bu konuda çalışacak kişilerin dikkat etmesi gerekli bir husus, Helenlerin bir Hint-Avrupa milleti oldukları ve doğudan batıya göç ettikleri gerçeğidir.)

Batılı felsefeciler, Sokrates ve Platon'u filozof olarak kabul ederlerken, Buda ve Konfüçyüs'ü filozof olarak kabul etmediler. Onları sistematikten yoksun bilge kişiler olarak değerlendirdiler. Ancak Doğu Roma İmparatorluğu'ndaki açılan bazı okullar hariç Avrupa'da Sokrates, Platon ve Aristoteles'in öğretileri devam etmedi. Buna karşın Buda ve Konfüçyüs için ise, Uzak Doğuda sürekli okullar açıldı. Komünizmin iktidarına kadar bu okullar açık kaldı. (80)

İslam, Hindistan'a 8. yüzyılın başlarında Arap tüccarlar aracılığıyla girdi, fakat gerçek etkinliğini 12. yüzyılda kazandı. Hinduizmin dalları olarak ortaya çıkan Budizm, Jainizm ve Sihizm'in aksine İslam'ın anlayışları, gelenekleri ve dini pratiği bu inanca mahsustur ve evrensel kardeşliği ve her şeye gücü yeten Allah'a teslimiyeti öngörür. 12. yüzyılda Müslüman akınları ve 16. ve 17. yüzyıllardaki Moğol idaresi Hindistan'da İslamiyet'in yayılışında etkili olmuştur. Başta saldırgan gibi gözükken İslam'ın evrensel sevgi ve barışa yönelik mesajı daha sonraları mistik ve tasavvuf ehlinin yardımcılarıyla yayılmıştır. Kabir ve Nanak gibi tasavvuf ehillerinin yaymış olduğu kardeşlik ruhu Hindistan'daki katı kast sisteminin çözülmesinde yardımcı olmuştur. İki inancın

karşılıklı iletişimi hayatın ve kültürün her safhasında Hindu ve İslami unsurların bir sentez oluşturmasını sağlamıştır. Baştaki çatışma ve çelişme döneminden sonra bugün bu iki din uyum sağlayarak birbirlerinin zenginleştirmişlerdir.

İlahi Öğretmenin İlahı Sihizm dini, 16. yüzyılın başlarında Kuzey Hindistan'da Pencab eyaletinde ortaya çıkmıştır. Bu inancın kurucusu çocukluğundan beri hem Hindu hem de Müslüman önderlere ilgi duyan Guru Nanak'tır. Hindu bir aileden dünyaya gelen fakat İslam'ın öğretilerinden de etkilenen Nanak her iki dinin birliğine yönelik mesajlar vermeye başladı. Ona göre, her iki dinin de temel öğretileri aynı idi. Nanak bir çok kişiyi etkiledi ve bir Guru yani öğretmen olarak anılmaya başladı. Müritleri bir araya gelerek Sihizm adında bir dini gelenek oluşturdular. Nanak'tan sonraki gurular Sihizm anlayışının sabitleştirilmesine ve yayılmasına katkı sağladılar. Nanak'ın öğretileri, Sihlerin tanrı sembolü haline gelen kutsal kitap "Guru Granth Sahib"te bir araya getirildi. Beşinci guru Arjun, Amritsar şehrinde Sih tapınaklarının en kutsalı olarak bilinen Altın Tapınak'ı inşa etti. Onuncu guru Govind Singh, Sihlerin kendilerini savunmaları için askeri eğitimi uygulamaya koydu. Ayrıca silsile yolu ile guruluğa son verdi; bu yüzden kendisi Sih guruların sonuncusudur. Sihizm tek tanrıya ibadeti gerektiren monoteist bir dindir. Kast sistemine karşıdır ve tüm insanların eşit olduğuna inanır. Fakat Hinduizm'den alınan sonraki hayatı etkileyecek karma inancı ve yeniden doğmak kabul edilmiştir. Bugün birçok Sih tabikatı Hindularla ortaktır. Her iki toplum arasında evlilik de yapılmaktadır. Ancak Sih toplumunun kendine has ayırıcı bir kimliği vardır. Sihler Hindistan nüfusunun yüzden ikiden daha azını teşkil etseler de Hint toplumunun ve dini geleneklerinin tanımlanmasında belirgin bir unsur olmuşlardır.

Uzak Kıyılardan Gelen Bir İnanç Hıristiyanlığın Hindistan'a Güney Hindistan'da bir müddet kalan ve büyük ihtimalle de orada ölen Hazreti İsa'nın havarilerinden Aziz Thomas ile geldiğine inanılır. Fakat ülkeye gelen ilk misyonerin Aziz Bartholomew olduğunu düşünenler de vardır. Tarihi bilgilere göre Hindistan'daki misyoner faaliyetler 1544 yılında Aziz Francis Xavier'in gelişiyle başladı. Onu başta Portekiz'den, daha sonra da Danimarka, Hollanda, Almanya ve İngiltere gibi ülkelerden gelen misyonerler izledi. 18. ve 19. yüzyıllarda hem Katolik hem de Protestan misyonerler Hıristiyan öğretilerini yaydılar ve bu arada da Hindistan eğitimine ve sosyal gelişimine önemli katkılarda bulundular. Bugünkü Hindistan toplumu üzerindeki modern etkilerde Hıristiyanlığın payı büyüktür. Hıristiyan misyonerler tüm ülkede okullar ve kolejler açarak inanç ve iyi niyet mesajları yaydılar. Hıristiyanlık ve öğretileri Mahatma Gandhi de dahil olmak üzere bir çok aydını ve düşünürü etkilemiştir. Bugün Hindistan'da 30 milyon kadar değişik mezheplerden Hıristiyan vardır.

Şiddet Karşıtı Bir İnanç olan Jainizm, Hindistan'da Budizm ile aynı zamanda kurulan bir din geleneğidir. Jinalardan (fatihlerden) biri olan Mahavira, Budizmin başladığı yıllarda Jain felsefesini anlatmaya başladı.

Hint-İran mitolojisini oluşturan Hint ve İran toplumları, tarih ve inançlar olarak ortak köklere sahiptirler... Yves Bonnefoy'a göre, İ. Ö. 3000 yıllarında -bilinebilen en eski yurtları- Doğu Avrupa'dan Asya içlerine doğru göçe başlayan bir kısım Hint-Avrupai aşiretler, İ. Ö. 2000'in başlarında, Asya içlerinden güneye doğru dönmüşlerdir. Bazı aşiretler Keşmir ve Pencap'dan başlayarak tüm Hindistan'ı işgal ederlerken, diğerleri Afganistan dağlarına ve İran platosuna girmişlerdir. İ. Ö. 1800'lü yıllarda tüm İran'ı Kafkaslar'a ve Mezopotamya'ya dek ele geçirmişlerdir. Med aşiretleri kuzeye, şimdiki Urmiye gölü civarına ve bu gölün kuzeyine,

Azerbeycan'a yerleşirlerken, Pers aşiretleri ise güneye, Zagros silsilesinin doğusuna yerleşmişlerdir... İran dini Zoroastrianizm'de, Hindistan'da egemen olan Hinduizm'de, aynı kökten, Hint-Avrupai Vada dininden türetilmişlerdir...

Her iki akraba toplumun dinleri de aynı kökten türetilmiş olmakla birlikte, Hinduizm inancının üstün "Yaratıcı" güçleri, olumlu karakterleri, Zoroastrianizm inancında yıkıcı Şeytanlar (Demon) rolünde gözükmektedirler. Hintliler için de bu olayın tam tersi geçerlidir. Kısacası İran dini Zoroastrianizm için olumlu olan Hinduizm için olumsuzdur ve tam tersine Hinduizm için olumlu olan da Zoroastrianizm için olumsuzdur... Hinduizm'in ilk aşaması olan Veda dininin kozmolojisinde sonradan ortaya çıkan "kaos", Devas ve Asuras adı verilen güçlerin çatışması sonucudur ve bu çatışma felsefi anlamda birçeşit dualizm, zıt güçlerin karşıtlıkları olmaktadır. Sadece "kutsal" metinlerin kaleme alındıkları bir yazı dili olan Sanskrit dilinde Devas, "Tanrısal" anlamına gelmektedir ve aynı güce iranlılar Daeva demektedirler. Süreç içinde evrimleşecek, değişik aşamalardan geçecek olan Hindu mitolojisinde bir gurup egemen "Yaratıcı" gücü, gök, hava ve yer ile ilgili Tanrıları (Varuna, Indra Soma) temsileden Devas, İran'da, Zoroastrianizm inancında demon (yıkıcı şeytan) anlamını yükleneyecektir... Hinduizm'de daha alt güçte birgurup Tanrıyı, daha doğrusu titan (otoriteye başkaldıran tanrısal güçler) ve demonları (yıkıcı şeytanları) sembolize eden Asuras, İran dini Zoroastrianizm'de tam tersine Asura ve ardından Ahura (akıllı, bilge) adıyla en üstün Yaratıcı güç, sadece iyilik yapan tek "Yaratıcı" güç Ahura Mazda ("Akıllı Lord" veya "Akıllı Yaratıcı") olacaktır.

Doğa üstü oluşum, ruh anlamına gelen demon sözcüğü, grekçe daimon sözcüğünden türemiştir ve bu üstün "ruh" değişik mitolojilerde farklı anlamlar taşımaktadır... Eski Grek düşüncesinde daimon tamamen olumlu bir anlam içermektedir. Yine Hinduizm inancında aldığı Devas adıyla, Veda aşamasında ve ileri aşamalarında tamamen olumlu, yaratıcı büyük bir gücü ifade etmektedir. Buna karşın İran inancı Zoroastrianizm için Daeva yıkıcı, kinci bir şeytan olmaktadır... Yahudilik (Tevrat) Hıristiyanlık (İncil) ve İslamiyet (Kuran) için demon, aynı şekilde şeytan anlamına kullanılmaktadır. Demon, İslamiyet'te, Allah'ın düşmanı, karşıtı anlamında İblis veya Şeytan olarak anılmaktadır...

İran inancı Zoroastrianizm'in kozmolojisindeki (evren, varlık açıklaması) düalizm, iyi ile kötünün sürekli kavgası, Hint felsefesinde, İ. Ö. 1500 yıllarında başlayan ve yedi aşamadan geçen Hinduizm'de de vardır... Bu düalizm, mevcut masalların kaynağı sayılan ve belli başlı tüm batı ve doğu dillerine çevrilmiş olan Hint kökenli "Kelile ve Dimne"de kendisini en açık ve popülerize edilmiş biçimiyle gösterir. Beydeba (Bidbay, Bidba) adlı Hintli bir düşünürü maledilen yapıtı, daha sonra İran'da Pahlavi dilinde (orta İran dili) geliştirilmiş ve ileride (651 yılından sonra) İslam kültürüne de uyarlanmıştır... Binbirgece masalları gibi ve ondan çok önce masal içinde masal üslubuyla yazılmış bu derin politik içerikli ve etik (ahlaki) yapıtın asıl amacı, biri iyiliği, diğeri ise kötülüğü simgeleyen Kelile ve Dimne adlı iki çakal aracılığıyla hükümdarlara ülkelerini adaletli biçimde yönetmeyi öğretmektir.

HİNDU DİNİ

Hindistan nüfusunun yüzde 80'i olan 600 milyon kişinin kabullendiği Hinduizm, bu ülkedeki en yaygın dindir. Hindistan'dan başka Nepal'de ve Endonezya'nın bir bölümünde de izlenmesi nedeniyle Hinduizm, Asya'nın en büyük dini niteliğindedir.

Bir dini gelenekler dermesi Hinduizmin temelini belirleyen inanışları tanımlamak pek kolay değildir. Hindistan nüfusunun büyük bir çoğunluğunun sahip olduğu bu inancı şekillendiren tek bir felsefe yoktur. Hinduizm belki de bu şekilde hem teorik alanda hem de uygulamada farklılıklar içerdiğinden dolayı dinler müzesi diye anılabilecek tek dini gelenektir. Bu dinin bir kurucusu ya da kutsal kitabı yoktur. Rig Veda, Upanişadlar ve Bhagavad, Hinduların kutsal metinleri olarak gösterilebilir. Çoğu diğer dinlerin aksine, Hinduizm tek bir ilaha tapınmayı öngörmez. Bir Hindu, Şiva, Vişnu, Rama, Krişna veya diğer tanrı ve tanrıçalara tapabilir ya da her ferden içinde yer alan Yüce Ruha veya Yıkılmaz Ruha inanabilir ve hala Hindu olarak anılabilir. Bu Hinduizmin ne derece çelişkiler içerdiğinin bir işaretidir. Terazinin bir yanında Nihai Hakikat yolunda bir arayış, diğer tarafında ise ruhlara, ağaçlara ve hayvanlara tapan mezhepler vardır. Hinduizm'de sadece tanrı ve tanrıçalarla ilgili değil, güneş, ay, gezegenler, nehirler, okyanuslar, ağaçlar, ve hayvanlarla da ilgili festivaller ve törenler vardır. En popülerleri Deepavali, Holi, Dussehra, Ganesh Chaturthi, Pongal, Janamastmi ve Şiva Ratri festivalleridir. Hinduizmi ilginç kılan ve Hint geleneğini zenginleştirip renklendiren bu sayısız şenlik etkinlikleridir. Hint Mitolojisi ve Yaşayan Tanrılar Mahabharata ve Ramayana gibi destansı kahramanların ölümsüz olduğuna ve insanlar gibi hayatta olduklarına inanılır. Hinduizm tanrıları hem insanüstü hem de insan gibidir ve onlara karşı ayrı bir sıcaklık ve aşinalık duygusu vardır. Ramayana kahramanı Rama, onur ve cesaret gibi nitelikleri temsil eder ve bir erkeklik modeli olarak görülür. Karısı Sita tipik bir Hint kadındır ve kocasıyla beraber sürgündeyken Lanka Kralı Ravana tarafından kaçırılmıştır. Sita'nın Rama ve kardeşi Lakşmana ve sadık maymunu Hanuman tarafından kurtarılışı bu son derece ilginç hikayenin etrafında örülmüştür. Bu destandan çeşitli hikayeler nesilden nesile anlatılagelmiştir. Dini panayırlar, festivaller, ve ayinler bu efsaneleri canlı tutmuştur ve her etkinlik eski hikayelerin yeniden anlatılması için bir fırsat olmaktadır. Mahabharata'daki heyecan verici metinler yakın akraba olan Pandavalar ve Kauravalar arasındaki hanedan kavgasının hikayesini anlatır. Efendi Krişna bu büyük destanda çok önemli bir rol oynar. Kendisi Pandavalardan Arjuna'nın arkadaşı, rehberi ve filozofudur ve Arjuna savaş alanlarında akrabalarını öldürmekte tereddüt gösterdiğinde ona bu tereddüdü aşmasında yardımcı olur. Krişna'nın hikmetli felsefesi ve öğretileri Bhagavad Gita'da yazılmıştır. Krişna, çocukken tereyağı çalan, gençken de flüt çalıp yaramazlık yapan bir tanrı olarak bilinse de yetişkin yıllarında daha ciddi tarafının ön plana çıktığı hikmetli bir filozof olarak tasvir edilmiştir. Hindistan'ın tamamında Hinduların taptığı birçok tanrı ve tanrıça vardır. Bunların arasında Hinduizm için en önemli olanı sırasıyla yaratıcı, koruyucu ve yok edici olarak bilinen Brahma, Vişnu ve Şiva üçlemesidir. Brahma'nın pusuladaki dört yöne tekabül eden dört başı vardır. Hayatı ve tüm evreni yarattığına inanılır. Vişnu doğum ve yeniden doğum devr-i daimini yöneten koruyucudur. Ayrıca dünyayı kötü güçlerden korumak için çok defa dünyaya geldiğine dair bir inanış vardır. Rama ve Krişna'nın Vişnu'nun tecessümü olduğu düşünülür. Genellikle boynuna sarılı bir kobra yılanı ile görülen Şiva tüm kötülükleri yok eder ve bir çok tecessümü vardır. Görülemeyen tanrılar ilahi güçleri simgeleyen bir çok imge ve putlarla temsil edilir. Birçok put tanımsız güzelliğe ve ihtişama sahip süslü tapınaklarda korunur. Hint tanrıları tapınaklarda, karla kaplı tepelerde, nehirlerde, okyanuslarda ve Hintlilerin zihin ve kalplerinde canlıdır.

Bir dini gelenekler derlemesi olan Hinduizmin temelini belirleyen inanışları tanımlamak, pek kolay değildir. Hindistan nüfusunun büyük bir çoğunluğunun sahip olduğu bu inancı şekillendiren tek bir felsefe yoktur. Hinduizm belki de bu şekilde hem teorik alanda hem de uygulamada farklılıklar içerdiğinden dolayı dinler müzesi diye anılabilecek tek dini gelenektir. Bu dinin bir kurucusu ya da kutsal kitabı yoktur. Ancak Vedalar, Upanishadlar ve Bhagwad Gita,

Hinduların kutsal metinleri olarak gösterilebilir.

Kutsal Kitaplar:

Hinduizmin kutsal kitaplarının dili sanskritçe'dir. Bu kitap koleksiyonunun en başında Veda'lar gelir. Veda, kelime olarak "ilahî bilgi" anlamındadır. Hindistanın en eski kutsal metinleri olan Veda'lar dörde ayrılır:

1) Rigveda, 2) Samaveda, 3) Yajurveda, 4) Atharvaveda.

Rigveda; Tanrıları anmak ve övmek için yazılmış 1028 adet ilahiden oluşur. Bu ilahiler on kitaba ayrılır. Edebi bir usluba sahip olduğundan yüksek sesle okunur. Veda'ların en önemlisi ve en eskisidir.

Samaveda; Melodiler vedasıdır. Kurban esnasında rahipler tarafından okunur.

Yajurveda; kurbanla ilgili formüllerin vedasıdır. Siyah ve beyaz Yajurveda olmak üzere iki kısımdır. Bazı kısımları nesir, bazı kısımları manzum olarak yazılmıştır. Kurbanla ilgili sözleri ve duaları içerir. Bu ilahiler kurban esnasında alçak sesle mırıldanarak söylenir.

Atharvaveda; Dördüncü vedadır. Kozmik evrenle ilgili ve mistik parçalardan vedualardan oluşur. Brahmanlar bu metinleri hayatın çeşitli durumlarında okumak mecburiyetindedirler.

Ashında Hinduizmin kutsal metinleri sadece Veda'lardan ibaret olmayıp geniş bir koleksiyonu içerir. Bunların içinde Upanişadlar'ın ve destanların önemli bir yeri vardır. Upanişadlar; Tanrı, alem, ruh, ölüm ötesi, hayatın tekamülü ve kaderi gibi konuları ele alır. Geleneğe göre yüzden fazla Upanişad mevcuttur. Diğer kutsal metinler ise, Mahabharata ve Ramayana destanlarıdır. Mahabharata destanı, dünyanın en uzun destanıdır. Ve Mahabharata'daki heye can verici metinler yakın akraba olan Pandavalar ve Kauravalar arasındaki hanedan kavgasının hikayesini anlatır. Bu destanın bir bölümü "Bahagavad-Gita" başlığını taşır. Gita, Krişna'nın şarkısı demektir. Gita'da Arjuna ile Krişna'nın diyalogu anlatılır ve Tanrı'yı bulma yolu olarak "yoga" üzerinde durulur. Lord Krishna bu büyük epikte çok önemli bir rol oynar. Kendisi Pandavalardan Arjuna'nın arkadaşı, rehberi ve filozofu dur ve Arjuna savaş alanlarında akrabalarını öldürmekte tereddüt gösterdiğinde ona bu tereddüdü aşmasında yardımcı olur. Krishna'nın hikmetli felsefesi ve öğretileri Bhagavad Gita'da yazılmıştır.

Önemli destanlardan biri de Ramayana'dır. Ramayana'nın, Rişi Valmiki tarafından yazıldığı ileri sürülmektedir. Bu destanın kahramanı Rama, onur ve cesaret gibi nitelikleri temsil eder ve bir erkeklik modeli olarak görülür. Karısı Sita tipik bir Hint kadınıdır ve kocasıyla beraber sürgünde iken Lanka Kralı Ravana tarafından kaçırılmıştır. Sita'nın, Rama ve kardeşi Lakshmana ve sadık maymunu Hanuman tarafından kurtarılışının son derece ilginç hikayesini anlatır.

Dini Kavramlar:

a) Tanrı kavramı: Hinduizm, Tanrı kavramındaki değişik ifadeleri yadırgamaz. Her insan ve topluluğu, kendi şahsiyetine ve geleneğine uygun bir şekilde Tanrı'ya yönelebilir. Hinduizme göre, her dini gelenek Tanrı'yı kendine göre açıklar. Kimi onu kahredici bir kudret, kimi de kutsal bir sevginin kaynağı olarak görür. Fakat hepsi aynı sonuca ulaşır. Hinduizm, peygamberli dinlerin vahiylerine de, Tanrı'nın kendini gösterdiği diğer dini şekillere de karşı çıkmaz. Çoğu diğer dinlerin aksine, Hinduizm tek bir ilaha tapınmayı öngörmez. Hindistan'ın tamamında Hinduların taptığı birçok tanrı ve tanrıça vardır. Bunların arasında Hinduizm için en önemli olanı sırasıyla yaratıcı, koruyucu ve yok edici olarak bilinen Brahma, Vishnu ve Shiva üçlemesidir. Brahma'nın pusuladaki dört yöne tekabül eden dört başı vardır. Hayatı ve tüm evreni yarattığına inanılır. Vishnu, doğum ve yeniden doğumu yöneten koruyucudur. Ayrıca dünyayı kötü güçlerden korumak için çok defa dünyaya geldiğine dair bir inanış vardır. Rama ve Krishna'nın Vishnu'nun enkarnasyonu olduğu düşünülür. Genellikle boynuna sarı bir kobra yılanı ile görülen Shiva, tüm

kötülükleri yok eder ve bir çok enkarnasyonu vardır. Görülemeyen tanrılar ilahi güçleri sembolize eden bir çok imaj ve idollerle temsil edilir. Birçok idol tanımsız güzelliğe ve ihtişama sahip süslü tapınaklarda korunur. Hint tanrıları tapınaklarda, karla kaplı tepelerde, nehirlerde, okyanuslarda ve Hintlilerin zihin ve kalplerinde canlıdır.

b)Geçiş: (Avatar) Avatar,Tanrı Vişnu'nun insan şeklinde cisimleşmesini ifade etmek üzere kullanılan Sanskritçe bir kelimedir. "İnen" anlamına gelir. Hinduizm Tanrı'nın tek tezahürü olduğu fikrine karşıdır. Hintliler, Tanrı'nın kendisini, tarihin her devresinde çeşitli şahsiyetlere bürünerek insanlara gösterdiğine inanırlar. Böylece Tanrı, kötülüğü yok edecek ve insanlara ihtiyaç duydukları vazifeleri ve kanunları bildirecektir. Peygamber konusunu da böyle açıklarlar. Ancak Hinduizme göre hiç bir peygamber veya bir dinin mesajı, son değildir; bu iş sonsuza kadar devam edecektir. Vişnunun iki büyük tezahürünün Rama ve Krişna olduğuna inanırlar.

c) Karma: Karma, bir sebep-sonuç kanunudur. Dolayısıyla insan geçmişte ne yapmışsa, gelecekte onu görecektir. İnsanın geçmişi, bugün kendisiyle karşı karşıyadır. Bugünün meyveleri yarın alınacaktır. Buna göre her hareket, eninde sonunda meyvesini verecektir. İyiden iyi, kötüden kötü çıkacaktır. Karma kanununa göre, bu hayatta yapılan eylemler, kişinin kaderini etkiler.

Hinduizme göre insan sonu olmayan bir tenasüh (ruhgöçü) zinciri içerisinde dünyaya gidip gelmektedir. Buna göre ölüm, bir korku vasıtası, bir yokluk değil, bir halden diğerine geçiştir. Onlara göre karma doktrini, insanın arzularını gerçek anlamda ölümsüzlüğe ulaştırır. Bunun için her Hintli, tekrar dünyaya gelişte, iyi hareketlerle gelecekteki hayatını garanti altına almaya gayret sarfeder. İşlediği günahlar sebebiyle bitki veya hayvan olarak dünyaya gelmekten çekinir.

d) Tenasüh (ruhgöçü): Karma kanununa bağlı olarak tenasüh, ruhun, bir bedenden bir başka bedene geçişidir. Böylece ölümden sonra devamlı varolma, ruhun bedenden ayrı olduğu düşüncesini doğurmuştur. Bu inanışa göre, ruh kendi derecesi içinde yüksek veya alçak olarak doğar. İnsan, yaptıklarına göre hayvan, bitki, insan veya tanrı şeklinde doğar.(Buna göre insan, kendi kaderinin mimarıdır) Bu doğuş, bir sebep sonuç ilişkisi içinde gerçekleşir. Sonraki hayatta mutlu olmak, doğru hareket bağlıdır. Her şahıs, işlerinden sorumludur. Ölümden korkmaya gerek yoktur. Devamlı yeniden doğuşlarla insan, arzularına ulaşır. Bu inanışın Hintliyi kuvvetli bir iyimserliğe ulaştırdığı ileri sürülmektedir.

e) Yoga: Sanskritçe, "bağlamak";"birleştirmek" anlamına gelen Yuj kökünden gelmektedir. İnsanın enerjisini belli bir gayeye yöneltmeyi hedef alan bir disiplindir. Bir irade eğitimi yoludur. Gita'da, insanları kurtuluşa ulaştıran yol olarak gösterilir.

Yoga, insanın bedensel, zihinsel ve ruhsal gücünü bir araya getiren bir egzersizdir. Yoga yapana "yogi" denir. Yogi, nefesini kontrol eder ve zihnini bir noktada toplar. Böylece yogi, beden ile ruh, hareket ile zihin, his ile sezgi arasındaki uyumu sağlayarak, sonsuzluğa, evrenin değişmez özüne ulaşmaya çalışır. Yoga hakkındaki bilgilere IV.Yüzyılda Patanjali'nin Yoga Sutra'sında rastlanmaktadır.

Dini ayin, ibadet ve Gelenekler

Hinduizm'de ibadet her yerde yapılabilir. Tapınak vardır, fakat cemaatle ibadet yoktur; ibadet kişiseldir. Öte yandan ibadetin belirli bir şekli yoktur. Onlara göre Tanrı, her yerdeki ibadeti görebilir. Dolayısıyla ibadet; her yerde, her zaman, her şekilde yapılabilir. Bir Hintli kendisiyle tapındığı tanrı arasında, zihnini odaklaştıracağı bir vasıta arar. Bundan dolayı Hindistan'da çok sayıda tanrı tasviri bulunur. Ancak kişi aydınlığa ulaştığında artık bu vasıtalara ihtiyacı kalmayacağı kabul edilir.

Hintlilerde ortak bir ibadet sembolü, Om'dur.(Aum) Om kelimesi, bir çeşit besmele gibi, yemekten, Veda'ları okumaya başlamadan, duadan, herhangi bir işten önce söylenir. Om; ilahi

kuvvetle dolu, kutsal, sırlı bir kelime olarak kabul edilir. Uzun ve özel bir tarzda, nefes alarak söylenir. Bu kelimenin harfleri (Aum) Brahma –Vişnu - Şiva üçlemesini ifade eder.

Hintli, sabah şafaktan önce kalkar, evde veya nehir kıyısında yapabileceği sabah ibadetine hazırlanır; tanrısının adını zikreder, yıkanır, ilahisini okur. Sabah ibadetine yüzünü doğuya dönerek oturur. Vücudunun etrafına su serper. Nefesini kontrol eder. Tanrısının putuna yakarır. Öğle ve akşam bu yaptıklarını tekrarlar. Puta hediye sunar.

Evlerde ibadet şekli ise; her evde tapınılan tanrıya ait, tahsis edilen bir oda veya bir köşe bulunur. Bunlar önünde tütsü çubukları yakılarak, kutsal kitaplardan dualar okunur. Hediye olarak, çiçekler, yiyecekler sunulur.

Hindistanda ziyaret edilen yedi kutsal yerde vardır. Bunların en bilineni Benares'tir. Bu kutsal yerlere yapılan ziyaretler ve "hac" seferleri, Hinduların hayatlarında önemli bir rol oynar. Hintliler, ölülerini yakar, küllerini Ganj nehrine dökerler.

Tarihte, İndüs ırmağı çevresinde gelişen uygarlığın Hinduizm'e çok benzeyen bir din geliştirdiği bilinmektedir. Bu din, daha sonra güneydeki Dravidyanlar ile kuzey Hindistan'ı işgal eden Aryan'ların birleşmesiyle Hinduizm'e dönüşmüştür. M.Ö. 1000 yıllarında Veda'ların yazılmasıyla bu dinin ilk yazılı kaynakları ortaya çıkmıştır. Hinduizm'in günümüzdeki önemli kitapları: Krishna'yı anlatan Bhagavad Giita bölümüyle ünlü Mahabharata Destanı, Rama'nın hikâyesini anlatan Ramayana Destanı, Veda'lar, Upanishad'lar ve Purana'lardır.

Hinduizmin temel inancına göre insanlar, bir seri enkarnasyon yolu ile dünyaya birçok kez gelip gider. Bu geliş gidişlerin sonunda "yeniden doğma" zincirinin kırılması ile "moksha" -özgürlük-seviyesine ulaşılır. Her yeniden doğuşla bu ebedi sona biraz daha yaklaşılar, burada belirleyici faktör; sebep ve sonuç yarasını oluşturan "karma"dır. Yaşam boyunca yapacağınız kötü davranışlar kötü karma oluşturmanıza, sonuçta da aşağı bir beden almanıza sebep olacaktır. Aksine, bu yaşamımızdaki iyi davranışlarınız iyi bir karma oluşturarak bir sonraki yaşamınızda tekrar doğma zincirinden kurtulmanızı ve özgür kalmanızı sağlayabilir.

Hinduzm'de Dharma adı verilen doğa yasaları, yaşamın sosyal, ahlaki ve ruhsal uyumunu gösterir. Üç tip Dharma vardır. Birincisi tüm evren ile ilgili evrensel uyumu belirler. İkincisi kastları ve kastlar arası ilişkileri anlatır. Üçüncüsü ise bireyin uygulaması gereken ahlaki kuralları oluşturur.

Hindu dininde üç temel uygulama vardır. Puja denilen ibadet biçimi, ölülerin yakılması ve kast sisteminin yasa ve kuralları. Toplumsal yaşamda dört temel kast ve bunların altında yüzlerce alt sınıf bulunur. Bütün alt gruplar kendilerine özgü tanrı, tanrıça, ve putlara ibadet ederler. Batılıların Hindu dinini anlamakta karşılaştıkları en büyük güçlük, bu kadar çok sayıda tanrıyı ve kutsal varlığı sınıflandırmaktır. Bunu kolaylaştırmak için bütün farklı tanrıların, ana tanrının çeşitli durumlarda yeniden biçimlenen farklı ifadeleri olduğu düşünülebilir. En üstün gücü sembolize eden, her şeye gücü yeten ve her zaman var olan yüce Tanrı; Brahma'dır. Brahma'nın üç fiziksel ifadesi vardır. Bu ifadelerle göre; Brahma - yaratıcı, Vişnu - koruyucu ve Şiva - yokedici ve yeniden yaratıcıdır. Brahma'nın her yeri görme özelliği nedeniyle dört yöne bakan dört kafası vardır. Dört Veda'nın bu dört ağızdan yayıldığına inanılır.

Tanrılar, ayrıca bazı hayvanlarla birlikte gösterilir, bu hayvan, o tanrının kullandığı araçtır. Her tanrı, elinde bir de sembol taşır. Bu sembole ve araca bakarak tanrının hangi konu ile ilgilendiği anlaşılabilir.

Brahma'nın temel enkarnasyonlarından birisi, öğrenme tanrıçası olan Sarasvati'dir. Bir kuğu üzerinde ve elinde vina adlı bir müzik aleti ile birlikte gösterilir.

'Koruyucu' olan Vişnu, yeryüzüne enkarne olduğunda aldığı biçimlerden biriyle gösterilir. Vişnu, yeryüzüne dokuz kez gelmiştir. Onuncu bedenlenişinde Kalki isminde ve at üstünde geleceğine inanılmaktadır. Eski enkarnasyonlarında çeşitli hayvan bedenlerinde ya da Narsingh ismiyle bilinen yarı aslan - yarı insan şeklinde biçimlenmişti. Ramayana destanına göre yedinci enkarnasyonunda, ideal insanın ve bir kahramanın olması gereken şeklini gösteren Rama şeklinde belirdi. Rama, aynı zamanda Hanuman gibi ikincil derecedeki tanrıları da oluşturdu. Günümüzde Hanuman, uğur getirici özelliğiyle çok popüler tanrılardan birisidir.

Vişnu, sekizinci ziyaretinde bir köylü olarak doğup büyüyen Krşhna şeklinde enkarne olduğu için çalışan sınıfların en çok sevdiği tanrı olmuştur. Krşhna, eşleri Radha, Rukmani ve Satyabhama ile çok iyi tanınır. Resimlerde mavi bir ten renginde ve flüt çalarken gösterilir. Vişnu'nun dokuzuncu ve son enkarnasyonu Buda olmuştur. Bu kabul, Budist'leri Hindu'ların etkisi altına almaya yönelik bir taktik olarak da yorumlanmaktadır.

Vişnu, Vişnu olarak gösterildiğinde sarmal şekilde oturmuş bir yılanın üzerinde bulunur; elinde deniz kabuğundan yapılmış bir düdükle metal bir disk tutmaktadır. Vishnu'nun kullandığı araç, yarı insan yarı kartal olan Garuda'dır. Vishnu'nun karısı denizden gelen ve varlık ve zenginliğin tanrıçası olan güzel Laksmi'dir. Laksmi, son zamanlarda para tanrısı olarak isimlendirilmeye başlanmıştır.

Şiva'nın yaratıcı rolü, erkek cinsel organı şeklinde gösterilen "lingam" ile sembolize edilir ve buna ibadet edilir. Şiva, öküz Nandi'yi araç olarak kullanır. Nandi'nin karışık saçları Ganj nehrinde yaşayan Ganga isimli tanrıçayı taşır. Şiva, hayatı boyunca Himalaya'larda yaşamış ve esrar kullanmıştır. İki kaşının arasında üçüncü bir göz taşır, bu nedenle üç çatalı bir mızrak ile birlikte sembolize edilir. Şiva, aynı zamanda dansçı Nataraja olarak da bilinir. Nataraja kozmik dansı ile bütün evreni titreştirmektedir.

Şiva'nın eşi, güzel Parvati'dir. Parvati, Durga şekline girdiğinde karanlık bir görünüm alır. Bu rolde iken on tane koluyla çeşitli silahlar tutar ve bir kaplana biner. Şiva'nın yokedici kişiliğini gösteren Kali ise tanrıçaların en vahşisidir, insanlardan kurbanlar ister, belindeki kemerde kafatasları aslıdır.

Şiva ve Parvati'nin iki çocukları vardır: Birinci çocukları olan Ganeş fil başlı tanrıdır. Ganeş, varlığın ve bilgeliğin tanrısıdır ve bütün tanrılar içinde en çok bilinenidir. Baba Şiva, uzun bir yolculuktan döndükten sonra karısının yanında ilk kez gördüğü Ganeş'in kendi oğlu olduğuna inanmamış ve kafasını kesivermiştir. Karısı Şiva'ya oğlunu yaşatması için baskı yapınca Şiva, Ganeş'in ormanda karşılaşacağı ilk canlının kafasını alırsa yaşayacağını söylemiştir. Böylece Ganeş ormanda ilk karşılaştığı hayvan olan filin kafasını almıştır. Ganeş'in kullandığı araç ise bir faredir! Şiva ve Parvati'nin öbür çocukları, savaş tanrısı olan Kartikkaya'dır.

Kayıp tanrı ve tanrıçalar ortaya çıktıkça sınıflandırma yapmak iyice zorlaşmaktadır. Bu kadar çok tanrı için pek çok da tapınak yapılması gerekmektedir. Birçok Hindunun genelde Vaişnavit (Vişnu'yu izleyen) veya Şivait (Şiva'yı izleyen) olduğu söylenebilir. Kutsal inek bütün Hindular için dokunulmazlığı olan bir hayvandır.

Hindu dinine sonradan geçmek mümkün değildir. Yani Hindu olabilmek için Hindu anne ve babadan doğmak gerekmektedir. Günümüzde Hinduizm, batılı hayranlarını eli boş çevirmemek için Guru'lar ihraç etmeye başlamıştır. Bir Guru, sadece bir öğretmen veya ruhsal rehber değildir. O, yolunu izleyecek olan öğrencilere kendi kişiliğini örnek olarak gösterir. Ruhsal yolda

ilerleyebilmek için öğrencinin bir Guru'ya daima ihtiyacı vardır.

Sadhular ruhsallığı arayış yolunda yalnız ilerleyen Dervişlerdir. Genellikle yarı çıplak gezer, üstü başı tozlu, ve saç sakalına karışmış halleriyle kolaylıkla tanınırlar. Şiva'yı izleyen Sadhu'lar ellerinde üç çatalı bir mızrak taşır. Sadhu'lar normal ailesi olan ve toplum için elinden gelen her şeyi yaptığına inanan, ancak sahip oldukları her şeyden vazgeçerek ruhsal gerçekliğe ulaşmaya çalışan kişilerdir. Benliklerini aşabilmek için çeşitli yollar kullanarak inanılmaz acılara katlanıp bütün Hindistan'ı dolaşırlar. Çeşitli zamanlarda ve çeşitli yerlerde düzenlenen dini toplantılarda biraraya gelirler. Birçok Sadhu pis bir dilenci gibi görünmelerine karşın genellikle samimi bir arayış içinde olan saf kişilerdir. Gerçek bir Sadhu bahşiş olarak verseniz bile sizden para kabul etmez. Birçok Sadhu, bu parayı gerçekten saf ve temiz yardım duygularınızın bir ifadesi olduğunu hissederse belki kabul edebilir.

Çakra sembolü, Mutlak tamlığı sembolize eder. Hinduizm'de Vişnu ve Krishna'nın doğaüstü güçlerini ifade eder. Budizm'de ise 8 kanadı ile kurtuluşa ulaşmanın 8 katlı yolunu gösterir. Dört temel gerçeğin her birisi için üç aşamada oniki kez döndüğü düşünülür. Om sembolü, Hinduizmin en tanınmış sembolü ve en kutsal mantradır. Yaradılış, gelişme ve ölüm çarkını temsil eder. Nokta şekli kozmik bilinci, ay şekli bireyin zihnini, ucu açık halka yaradılış sürecini gösterir. Budistler bu mantrayı sürekli tekrar ederek konsantrasyonlarını artırır. Yantra sembolü, Görünen ve bilinen şeylerin çekirdeğini sembolize eder. Ona yoğunlaştığında enerjiye ulaşılır. Yantraların en yükseği Sri Yantradır. Ötekiler bundan türetilmiştir. En iyi Yantra kaya kristalinden yapılır. Işığı yansıtırken açığa çıkan şekillerde çeşitli Yantralar oluşur. (81)

8. Bölüm: Hindu Kutsal Kitabındaki Hz. Muhammed (S.A.V.)

Budist ve Hindu kutsal kitaplarında Yuz Asaf veya Issa'an kurtarıcı Mesih olarak bahsedildiği ve dinlerini derinden etkilediğinden bahsetmiştik. Şimdi de Hindu kutsal kitabında peygamberimiz Hz. Muhammed'den apaçık bahsedildiğini ve son kurtarıcı olarak beklendiğini öğreneceksiniz. Hindu Profesör Pundit Vedaprakash Upadhyay, henüz 2006'da çıkan son kitabında, Hindu dininde "Avatar" adlı peygamberin tanımı yaptı, tanım sadece peygamberimize uyuyordu. Kitapta tüm Hindistan'da yaygın bir söylenti ve tartışma konusu üzerine odaklanmıştı. Eğer bu kitabı yazan bir Hindu değilse müslüman olsa öldürülebilir veya tutuklanabilirdi. Büyük ihtimalle bu kitabın tüm kopyaları toplandı ve yeni baskısına izin verilmedi. Müslümanlara karşı şiddeti durduracak ve Hindularda müslümanlığa geçiş vesile olabilecek derecede sağlam bilgiler içeriyordu. Bengali kökenli olan Hindu Brahman dininden olan Allahabad Üniversitesi'nde araştırma görevlisi Profesör Vedaprakash Upadhyay kitabının ismini 'Kalki Avatar' koymuştu. Yıllar süren araştırmaların sonra Hinduların rehber ve lider olarak beklediği peygamberin 'Kalki Avatar' adlı kurtarıcı olduğunu anlatan Vedaprakash Upadhyay, peygamberimizin Hindu kutsal kitabında yer alan tarifini yaptı. 8 delil ile görüşünü anlatan yazar, Hinduların halen sabırsızlıkla büyük peygamberi beklemesini anlamsız bularak, 'Kalki Avatar'ın 14 asır evvel geldiğini ve dünyadan ayrıldığını kaydetti. Upadhyay, şu delillerini Hinduların kutsal kitabı Vedalardan ve diğerlerinden çıkardı.

1. Hinduların en eski Tanrı saydıkları Puranas'ın kutsal belgeleri, Kalki Avatar'ın Allah'ın son peygamberi olduğunu yazıyor. O, tüm dünyanın, belki de kâinatın rehberi olacaktır.
2. Hindu dini kaynaklarında geçen 'Kalki Avatar'ın doğumu Arap bölgesinde gerçekleşecektir.
3. Hindu kutsal kitaplarında son peygamberin anne ve baba isimleri verilmiştir. Babasının adı 'Vishnubhagat' annesinin adı 'Sumaani' olacaktır. İki kelimenin anlamına bakıldığında karşımıza sonuç çıkmaktadır. Vishnu, Hint dilinde Allah manasına gelirken, Bhagat, kul-köle anlamında kullanılıyor. Arapça karşılığı Allah'ın kulu oluyor, yani Abdullah adına tekabül ediyor. Peygamberimizin babasının ismi ortaya çıkıyor. Sumaani, Hint dilinde barış ve huzur anlamındadır. Peygamberimizin annesinin ismi Amine'dir ve Arapça barış demektir.
4. Yine Hindu din kitaplarında Kalki Avatar, son peygamberin yiyeceği, gıdasının hurma ve zeytin olacağı belirtilirken, doğruluğundan emin olunan, herkesin saygı duyduğu, üstün bir ahlaka sahip kamil bir insan olacağı vurgulanıyor. Peygamberimizin ifade edilen kalite ve seviyede bir insane olduğu dost ve düşman her kesim tarafından kabul edilmiştir. Peygamberlikten önceki lakabı ' Muhammed-ül Emin' idi. Yalan söylediği kimse duymadı. Düşman amcası Ebu Leheb bile bunu kabul etti. Şefkatli ve merhametliydi. Kim ne istediye geri çevirmedi. Hayatı boyunca azığı sadece bir parça hurma ve zeytin oldu. Şatafatlı bir hayat sürmedi. Oysa henüz ölmeden hazinesi dünya servetleriyle dolmuştu. Eşleri, aylarca evinde kazan kaynamadığını belirtir. Açlıktan ibadetini oturarak yaptığımı ve karnına taş bağladığımı Hz. Ömer şahit olmuştur. Öyle adaletli idi ki, ölmeden iki gün önce çıktığı hutbede üzerinde hakkı olanın almasını istedi. Bir sahabe müslüman olmadan önce ona kırbaç vurduğunu iddia etti. Doğru olmadığını bildiği halde eline kırbaç verdi ve sırtını açtı. Mütevazılıkla zirvedeydi. Sahabe sırtındaki peygamberlik mührünü öpmek için bunu yapmıştı. Kimseyi kırmadı, incitmedi. Hindu kitabında bahsedilen Kalki Avatar'da bu özellikler anlatılıyor ve sadece peygamberimize aynen uyuyor.
5. Hindu dinin kutsal kitabı Vedalarda, son peygamber Kalki Avatar'ın asil bir kavmin içinde doğacağı belirtilir. Peygamberimizin doğduğu Kureyş kavmine işaret ediyor.

6. Allah, son peygamberi Kalki Avatar'a mesajını melekleriyle bir mağarada göndereceği ifade ediyor. Ayetleri getiren Cebrail aleyhissalam ve vahiy inen Hira mağarası tarif ediyor.
7. Allah'ın Kalki Avatar'a çok hızlı atlara bindirerek, semanın 7 katında dolaştıracağı belirtiliyor. Bu işaret açıkca Miraç hadisesinde peygamberimizin Burak adlı ata binerek, semanın 7 katını aşması ve cennete varmasını anlatıyor
8. Allah'ın Kalki Avatar'a en kötü savaşlarında dahi yardım elini uzatacağını dile getiriyor. Bu delil, Uhud harbinde yaşananları tarif ediyor.
9. Kalki Avatar'ın doğum tarihi ayın 12'si olacağı kaydediliyor. Peygamberimiz Hicri takvimine göre Rebiül Evvel ayının 12'sinde doğdu.
10. Kalki Avatar'ın mükemmel at binicisi ve kılıç kullanan olacağına dikkat çekiliyor. Yazar bu kısımda at binme ve kılıç kullanma devrinin eskilerde kaldığını ve bugün onların yerini silahlar ve füzelerin aldığına değiniyor. Halen Kalki Avatar'ı hızlı ata binen ve kılıç kullanan olarak beklemenin anlamsızlığına işaret ediyor. Hindu kutsal kitaplarında hususiyetleri anlatılan Kalki Avatar'ın tanımına sadece peygamberimiz tıpatıp benziyor. (82)

9.Bölüm: Yuz Asaf'ı sahiplenen Ahmediye'nin Mesihliği

Hindistan, Sultan Gazneli Mahmud'un Fethi ile Müslümanların eline geçmiş ve onlar tarafından idare edilmeye başlamıştı. İslam'ın hoşgörüsü, Hindistan'daki İslami idareyi, Hintlileri dinlerinde serbest bırakmaya sevk etmişti. Hindistan'da hakim olan Budizm ve Brahmanizm idi; Brahmanizmin mensupları, diğerlerine nispetle daha çoktu. İslam bu dini kabul etmeyen Hintlilere dolaylı olarak tesir etmişti. Bu sebeple Hindular arasında, İslamiyet ile Hinduzmi birleştirmeye çalışanlar çıkmıştı. Mesela, M.S. 1538 yılında ölen Tanaka İslam'la Hinduzmin karışımı sayılan bir din kurmuştu. Bu dini Kuzey Hindistan'ın dağlık bölgelerinde yaşayan insanlar kabul etmişti.

Goldzhier (El –akide ve Eş-Şenia) adlı kitabında, bu din hakkında şöyle der: Kanaatımızca, bu iki dini birbirine yaklaştıran ve bunları bağdaştıran en önemli unsur, İslam tasavvufularının inandıkları (Vahdeti Vücut) teorisini benimseyerek putçuluğu silmeye ve ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalarıdır.

İslam dini putperest dinlere tesir ettiği gibi, İslam'ı yeni kabul etmiş olan bazı Müslümanlar da putperestliğe ait bir kısım düşüncelerden etkilenmişlerdir. Daha başka bir ifadeyle, İslam'ı kabul ettiği halde, onun esaslarının tamamı henüz kalbinde yerleşmemiş olan bir kısım insanların kafalarını eski düşüncelerin işgal etmesi tabii idi.

İngiliz Hindistan'ı işgal ettiği halde, onun tamamına hâkim olamayan İslam idaresinin yerine kendi idari sistemlerini yerleştirdiler. Bu sebeple bu ülkeye Hıristiyan Avrupa kültürü girmeye başladı. Her ne kadar bazı Hintliler, Hıristiyan oldu isede, bunların sayıları iki büyük gurubu teşkil eden Müslüman ve Hindular kadar değildi. Ayrıca İslam ve Hinduizm'in karışımı şeklinde meydana çıkan Sikh dinine mensup olanlar da mevcuttu.

Avrupa kültürü Müslüman olan bu insanların kalblerine girmeye başladı. Zaten bunların bazılarının kafalarında Hinduzmin kalıntıları mevcuttu. Bazıları ise her ne kadar İslam'ı kabul etmişlerse de bunlar tam bir teslimiyetle İslam'a boyun eğmiş kimseler değillerdi. Bunlar Allah Teala'nın, Kur'anı Kerimde bizlere bildirdiği şu bedevi Araplara beniyorlardı: bedeviler iman ettik derler, Sen onlara şöyle de: hayır, iman etmediniz. Siz ancak Müslüman olduk; deyin Çünkü henüz kalbinize girmemiştir.

İslam'ı esaslar tam olarak yerleşmemiş olan bu zayıf imanlı Müslümanların kalplerinde, Hıristiyanlıkla karışık olan Avrupa kültür ve medeniyeti büyük bir yer işgal etmeye başladı. Avrupa kültür ve medeniyetini, bu eski ülkeye götüren İngilizler, bu kültürün tesirinde kalan Müslümanları seçiyor, kendilerine yaklaşıyor ve bunları Müslümanlar adına idareci seçiyorlardı. Bu gibi insanlar, o ülkelerde Müslümanları temsil ediyorlardı.

İşte bu sebeple, Hindistan'da bir kısım sapık guruplar ortaya çıktı. Sayıda az olmalarına rağmen, bu gurupların en güçlüsü ve en çok faaliyette bulunan Kadıyanilik'tir.

İslam'a mal edilen bu gurubun kurucusu Miladi 26 Mayıs 1908' de ölen Mirza Gulam Ahmed el – Kadıyanidir. Bu kişi, Lahor şehrinde yaklaşık altmış mil uzakta bulunan Kadıyan'da doğmuş ve ölümünde oraya defnedilmiştir. Mezarının üstünde Mirza Gulam Ahmed el- Mev'ud yani vaadedilen Mirza Gulam Ahmed, yazılıdır, bunun manası şudur: Şeriatı ihya edeceği ve kıyamet gününde insanları kabul ettireceği vaad edilen Mehdi, yani insanları cennete müjdeleyen.

Gulam Ahmed Keşmir'in yakınında bulunan Serancar denilen yerde velilerden biri olduğunu iddia ettiği Yusuf Asaf isminde birinin kabrini bulduktan sonra, Hindli Müslümanlar arasında nüfusunu yaymaya başladı.

Gulam Ahmed, bu mezarın Hz İsa'ya ait olduğunun iddia etti ve Hz İsa'nın başka birisine benzetilmesi üzerine asılmaktan kurtulduğunu ve Yahudilerden kaçarak oraya geldiğini ölünceye kadar orada kaldığını ve oraya defnedildiğini söyledi.

Gulam Ahmed, iddialarını tarihi olaylarla isbata çalıştı. Ahmed bu iddiası ile Hz. İsa'nın göklere çıkarılmadığını yeryüzünde oraya defnedildiğini ortaya atmış oluyordu. Böylece Gulam Ahmed, Allah Teala'nın 'Bilakis Allah onu kendi katına yükseltti. Seni katuma yükseltecek benim" buyurduğu ayetlerin zahirine dayanan İslam Alimlerinin çoğunluğuna karşı çıkmış oluyordu. Zira bu konuda çok sayıda alim Hz. İsa'nın bedenene değil ruhen semaya çıktığını söylemişti.

Ahmed'in ilk icad ettiği görüş "Hz. İsa'nın bedene değil ruhen göğe çıkarıldığı cesedinin ise, yeryüzünde defnedildiği ve defnedildiği yerinde kendisi tarafından keşfedildiği" görüşüydü.

Gulam Ahmed, bu keşfi yaptığını iddia ettikten sonra yeni bir mezhebe davet etmeye başladı. Hicri 14.yy başında dini yenileyen biri olduğunu iddia etti, Bu hususta Resulullah in şu hadisini delil göstermeye çalıştı "Şüphesiz ki Allah bu ümmete her yüzyılın başında dinini yeniden güçlendirecek birini gönderecektir" Ahmed, son yüzyıl müceddidinin kendisi olduğunu sanıyordu.

Gulam Ahmed, şu iddialarda bulundu;

1) Hz. İsa'nın kabrini o keşfetmiştir. Bu kabri bulması sebebiyle Hz. İsa'nın kuvveti ve ruhu ona girmiştir. Ahir zamanda çıkması beklenen Mehdi kendisidir. Hz. İsa'nın ruhu ile ve Mehdilikle dini yenilemektedir, onda reform yapmaktadır. Söylediği herşey doğrudur, kimsenin bunları inkara hakkı yoktur. Çünkü o, Allah'tan ilham alarak konuşmaktadır.

2) Gulam Ahmed, Mehdi olmakla yetinmez. İlah'ın da kendisine girdiğini iddia eder.

Gulam'ın bu iddiası, Hz. İsa'nın gücünün kendisine girdiği iddiası ile paralellik içindedir. Gulam bu düşüncüyü Hıristiyanların inancından almıştır.,Bu günkü Hıristiyanlar insanlıkla İlahlığın Hz. İsa'da birleştiğine inanırlar.

3) Gulam göstermiş olduğu mucizelerin görüşlerini isbat ettiğini iddia etmiştir. Hicri 1312, Miladi 1894'de, hem güneş hem de ay tutulmuştu. Gulam, ay ve güneşin kendisi için ve onun tarafından tutulduklarını ve bu tutulmaların kendisinin peygamberliğini ve iddialarını ispat eden mucizeler olduğunu iddia etti.

Gulam'ın bir kitabında şu ifadeler vardır: "Onun için aydınlatan ay tutuldu, benim için ise aydınlatan güneş ve ay tutuldu" Gulam'a tabi bazı taraftarları bu metni şöyle izah ettiler: Mana açıktır; sadece ayın tutulması Hz. Muhammed'in doğruluğuna delil olur da, hem güneşin hem de ayın tutulmasından sonra benim doğruluğum nasıl inkar edilebilir?

4) Gulam Ahmed, Allah tarafından gönderilen bir peygamber olduğunu iddia eder. Kendisinin peygamber oluşunun Hz. Muhammed (S.A.S)' in son peygamber oluşuyla çelişmediğini söyler. Çünkü Gulam, "Peygamberlerin sonuncusu" manasına gelen "Hatemunnebiyyin" ifadesini şu şekilde yorumlar: Ondandır gelen her peygamber onun mühürü ve kabul etmesiyle gelir ve

Onun Şeriatını diriltir ve yeniler”

Gulam Ahmed, “Hakikatül Vahy” adlı kitabında şöyle der: O, (Hz.Muhammed S.A.S) peygamberlerin Hatemidir yani mühür sahibi sadece odur. Herhangi bir kimsese vahiy ancak onun mühürü sayesinde nasip olur. Rab’le konuşma ve Rab’e muhatap olma kapısı onun ümmetinin önünde kıyamete kadar kapanmayacaktır. Bu gün mühürün sahibi sadece O’dur. Hz. Muhammed (S.A.S) ümmetinden başkasına nasip olmayacak olan peygamberliği sadece onun mühürü kazandırır”

Gulam, “Talim” adlı kitabında da şunları söyler: “ İnanç bakımından Allah’ın sizlerden istediği şeyler; Allah’ın birliğine, Muhammed’in Allah’ın peygamberi ve peygamberlerin sonuncusu ve en üstünü olduğuna, ondan sonra peygamber gelmeyeceğine ve ancak ona tabi olmak suretiyle Muhammedlik kisvesini giyenin ondan sonra peygamber olabileceğine inanmanızdır. Çünkü hizmetçi hizmet edilene ters davranmış olmaz. Aslından meydana gelen fer asıldan ayrılmış sayılmaz.”

Gulam, diğer bir yazısında şöyle der; “ Eğer Muhammed ümmetinden olmasaydım ve onun yolunda yürümeseydim yaptığım iyi ameller dünyadaki bütün dağların ağırlığında da olsa yine de Allah ile konuşma şerefine erişemedim Çünkü Hz. Muhammed’in peygamberliğinin haricindeki bütün peygamberlikler kesilmiştir Hz. Muhammed (S.A.S) den sonra artık şeriat getiren bir peygamber gelmeyecektir. Fakat şeriat getirmeyen peygamberlerin gelmesi mümkündür. Ancak herşeyden önce böyle bir kişinin Muhammed (S.A.S) ümmetinden olması gerekmektedir.

Görüldüğü gibi Gulam bu sözlerinde peygamber olduğunu, ay ve güneşin tutulmalarının bunu mucizesi olduğunu, kendisinin bunların tutulacağını önceden haber verdiği “ Hatemül enbiya” sözünü kendisinin peygamber olmasıyla çelişmediğini iddia ediyordu. Çünkü o Hatem kelimesini son manasında almıyor, ondan sonra gelecek peygamberlerin ancak onun mühürüyle gelebileceklerini, yani onun şeriatini ayakta tutmak şartıyla gelebilecekleri manasında yorumluyordu.

Gulam’ın davet ettiği mezhebin görüşü zamanla değişmişti. Gulam, önce Hz. İsa’nın ruhunun kendisine intikal ettiğini ve Allah’ın kendisine girdiğini iddia ederken, daha sonra Hz. Muhammed’in peygamberliğinin gölgesi altında Peygamberlik iddiasıyla yetinmişti. Mucizeleri ise, anlattığımız hususlardır. Bu hususlar, ay ve güneşin tutulmasıdır. Bugün artık astronomi çok ilerlemiştir. Rasathanelerde çalışan bilimlerin, aylar öncesinden güneş ve ayın tutulacağını haber verdiklerini görmekteyiz. Onun devrinde de maddi ilimler, ileri durumdaydı. Verdiği haberin doğru çıktığı kabul edilse dahi, bunlarda mucizelik sıfatı yoktur. Çünkü mucize demek karşı çıkanları susturan olay demektir. Burada, başkalarının aciz kalması söz konusu olmadığı için, mucizede söz konusu değildir.

Kadiyanilik-Ahmediye mezhebinin kurucusunun son dönemlerdeki iddiaları şunlardı. Gulam Ahmed Peygamberdir. Allah ile konuşur. Hz. Muhammed’in şeriatını izah eder, onu yeniler ve onunla amel eder. Kendi inancına göre; Hicri 14. Yüzyılın başında, bu reformu yapmak için gönderilmiştir.

Gulam Ahmed’in yorum ve izahlarından bazıları şunlardı:

1)Kur’anı Kerim’in, övdüğü dinlere sahip olanlar, günümüzdeki dinlere sahip olanlardır. Kur’anı Kerim Yahudiliği ve Hıristiyanlığı iyi olarak zikretmiştir. Bu gün Yahudi veya Hıristiyan adını

taşıyanlarda bu sıfata dahildir.

Gulam Ahmed, bu noktadan hareket ederek, İngiliz yanlısı olmuş ve İngilizlerin, Hindistan'da iyilikleri bulunduğunu, müslümanların bunlara itaat etmesini emretmiştir.

Gulam şöyle der: İnsanlara defalarca açıkladığım inancım şudur: İslam, iki temel esasa dayalıdır. Birincisi: Allah Tealaya itaat etmemizdir. İkincisi ise; güvenliği sağlayan, canlarımızı, mütecevizlerden koruyan hükümlere karşı çıkmamamızdır. Bu hükümet şu anda burada bulunan İngiliz hükümeti olsa dahi...

Gulam, başka bir yazısında da şöyle der: Müminlerin kendilerini değiştirmedikçe bunlara karşı nankörlük etmeleri haramdır. Her hangi bir mümin erkek veya kadın ırzını ve malını koruyan, ailesini ve çocuklarını himaye eden, iyilikte bulunmayı yaygınlaştıran üzüntüleri gideren ve iyilikler icad eden bir hükümdara karşı isyan etmesi asla doğru olamaz. Ey fetva isteyenler! Fetva alın, ilimsiz fetva veren alimlerin görüşlerini kabul etmeyin. Onlar sapıyor ve saptırıyorlar.

2) Gulam Ahmed, gayesi sona erdiği için, cihadın kalktığını, din hususunda fitne kalmadığına göre, cihada da lüzum kalmadığını iddia eder. Kendisinin bir savaşçı veya savaşa davet eden olmadığını beyan eder. Ve şöyle der: Ben kendimi, insanların Kureyş kabilesinin Haşimi kolundan ve Fatıme'nin oğullarından gelmesini beklediklerini, kan döken ve yeryüzünü kanla dolduracak olan bir Mehdi saymıyorum, bu husustaki hadislerin doğruluğunu da kabul etmiyorum. Bu hadisler, uydurma hadis yığınınından başka bir şey değildir.

Evet, ben kendimin, Hz İsa gibi mütevazi bir hayat yaşayan ve geleceği vaad edilen İsa olduğunu iddia ediyorum. Ben savaşmaktan ve savaştan uzağım. Azamet sahibi olan Allah'ın yüzünden perdeyi sulh ve okşama yoluyla açanım. Bu yüz bir çok ümmete kapalı kalmıştır. Benim prensiplerim, inancım ve talimatlarım, savaşma ve kaldırma damgası taşımaktadır. Şuna kesin kanaatim var ki, bana tabi olanların sayısı arttıkça, var olduğu zannedilen cihadın devam ettiğini söyleyenler azalacaktır. Çünkü bana İsa ve Mehdi olarak iman etmek, cihadı terk etmek demektir.

Gulam, başka bir sözünde de şöyle der: Bu gün kafirlerden kim, dinine davet edene karşı kılıç çekiyor, Müslümanları dininden alı koyuyor? Kim, Müslümanların camilerde okunan ezanlarına engel oluyor?

Eğer İsa, güvenliğin hakim olduğu bu gibi günlerde ortaya çıkarda bu güvenliği hafife alır ve sebepsiz olarak, sadece din için kılıca baş vurursa, Allah'a yemin ederim ki, böyle biri yalancı ve düzenbazın ta kendisidir. O, doğru söyleyen İsa olamaz asla, kılıç ve değnek kalplere iman sokamaz. Sahih-i Buhari'de geleceği vaad edilen İsa'nın sıfatlarını belirleyen şu hadis mevcuttur. O, savaşı bırakacaktır. Yani vaad olunan İsa, savaşmak için gönderilmemiştir demektir.

Bu mesele hayreti muciptir, çünkü sizler bir yandan Kur'an-ı Kerimden sonra gelen en doğru kitap Buharidir dersiniz, diğer yandan Buhari ile açıkça çelişen kitaplardaki hadisleri kabul edersiniz. Halbuki, buna benzeyen binlerce kitabı kabul etmemeniz gerekirdi. Çünkü bunlar sadece Buhariye değil, Kur'an-ı Kerime bile açıkça ters düşmektedir

3) Gulam Ahmed kendisine tabi olmayan Müslümanların, onu yalanlamadıkça ve kafir saymadıkça, Kafir olmayacaklarını, şayet onu yalanlar ve Kafir olduğunu ilan ederlerse, kendilerinin de kafir olmayacaklarını söyler.

Gulam Ahmed, kendi görüşleri karşısında insanları üç gurupta mütâala eder:

a) Söylediklerine inanan ve kendisine tabi olanlar. Gulam'a göre, üstün derecelere ulaşanlar, işte bu zümreden olanlardır.

b) Kendisini yalanladıkları ve kendisine kafir deyip demedikleri belli olmayanlar.

Gulam, bunlar hakkında şöyle der. Anlatılması gereken bir hususta şudur: Yalanlayanların kafirliğine hüküm vermek şeriat getiren peygamberlerin işidir. Bu gibi peygamberlerden olmayan ve kendilerine ilham gelen veya peygamberlerin sözlerini nakleden zatların dereceleri ve Allah katındaki mevkiileri ne kadar yüce olursa olsun Allah Teala onlara ne kadar kendisi ile konuşma lütfunda bulunursa bulunsun bunları inkar etmek kimseyi kafirliğe götürmez. Fakat bu Allah a yakın olan kulları yalanlayan insan bedbaht bir insandır. Çünkü inkarı sebebiyle gittikçe kalbi katılaşıp, nihayet göğsünde iman nurunun kaybeder.

c) Gulam Ahmed'in kafir olduğunu ilan edenler ve onu yalanlayanlar. Gulam, bu tür insanların kafir olacaklarına hüküm veriyor ve şunları söylüyor: "Şüphesiz ki, ben, hak ve doğruluktan sapan herkesi murdar ve pis kabul ederim. Fakat ben, Kelime-i Şahadet getiren herhangi bir herhangi bir insana, benim kafir olduğumu söylemedikçe, beni yalanlamadıkça, dolayısıyla bizzat kendisi kafirliğe düşmedikçe kafir demem." Görüldüğü gibi bu davranışta, sürekli olarak karşı taraf, harekete geçmiştir. Onlar, bana kafir dediler. Bu hususta aleyhime fetva verdiler. Onlar, beni kafir sayarak kendileri kafir olmuşlardır. Resulullah'ın fetvası bunu gerektirmektedir. Onlar, benim sözümle kafir olmuyorlar, bizzat kendileri, Resulullah'ın fetvasının şumulüne girerek kafir oluyorlar.

Gulam Ahmed, bu nedenle taraftarlarına, kendisini yalanlayanların veya "kafir" diyenlerin cenaze namazlarını kılmalarını yasaklıyor ve kendisine sorulan bir soruya şu cevabı veriyordu: Açıkça bize küfredenin ve bizim kafirliğimizi ilan edenin dolayısıyla bizi yalanlayanların, en katmerlisi haline gelenin cenaze namazını kılmak elbette doğru olamaz. Buna mukabil durumu açıklığa kavuşmayanın cenaze namazını kılmakta bir sakınca yoktur. Çünkü cenaze namazı aslında duadan ibarettir, ama her halukarda bunlardan uzak kalmak daha iyidir.

Yani; Gulam'a iman ettiğini bildirmeyinin cenaze namazını kılmamak daha evladır.

ç) Kadıyaniler, Gulam Ahmed'in peygamberliğine iman etmeyen erkeklerle, Kadıyani olan kadınların evlenmelerinin caiz olmadığı görüşündedirler. Ancak Kadıyani olan erkeklerin Gulam'ın peygamberliğine inanmayan kadınlarla evlenmesine cevaz verirler.

Kadıyaniler, bu davranışlarıyla Kadıyani olmayanlara ehl-i kitap muamelesi yaparlar. Bu da onların kendilerinden olmayanların Müslüman saymadıklarını gösterir. Çünkü Müslüman saysa idiler, Kadıyani olan kadınların kendilerine muhalif olanlarla evlenmelerini muhalif olanlarla evlenmelerine yasaklamazlardı.

Gulam Ahmed'e tabi olanlardan birisi bu hususta şöyle diyor: "Mezhep veya din farklılığı iki eşten birinin murdar kılmaz. Eğer bu tür bir farklılık eşlerden birini murdar kılacak olsaydı; İslam dini Müslüman bir erkeğin kitap ehli bir kadınla evlenmesine müsaade etmezdi. İslam'ın Müslüman bir erkeğin Hıristiyan ve Yahudi bir kadınla evlenmesine müsaade edip, Müslüman bir kadının bunlarla evlenmesine müsaade etmemesi, din ve mezhep farklılığının eşlerden birini pis (murdar) saymayacağına bir delildir. Aslında kadın yaratılış itibari ile zayıftır. Bu sebeple

kocasının zora veya benzeri yollara başvurması halinde kadının tesir altında kalacağından korkulur. Bunun herhangi bir akıl sahibi inkar edemez.”

Evet Gulam Ahmet’in üzerinde karar kıldığı görüşleri işte bunlardır. Ölürken dahi aynı görüşler üzerinde ısrar ederek ölmüştür. Gulam Ahmet, 26 Mayıs 1908’de ölümünden önce Ahmediye cemaatinin sevk ve idaresinin cemaatin bütünü arasından seçilecek bir meclise ait olacağı, bu meclisin de kendi arasından halifesinin seçeceğini ve halifenin dini reis olacağını vasiyet etmiştir.

Gulam’ın ilk Halifesi “Mevla Nureddin”dir. Bu zat, Gulam’ın talimatlarını muhafaza etmişti. Ahmediye cemaati emsali görülmemiş çalışmalarıyla temayüz etmiş bir cemaattir. Üyelerinin çoğu, geniş bir kültüre sahiptir. Eğer bu cemaat, İslam için çalışmış olsaydı, ona büyük hizmetleri olurdu. Ne yazık ki; inançları batıl, davranışları sakattı.

Bu arada, Ahmediye fırkasını icad eden alilenin dışından birisi bu cemaate halife seçilmiş isede, cemaat içinden bazı guruplar, Gulam Ahmed’in soyundan yeni bir Mehdi’nin geleceğine inanmaya devam etmiş, daha sonra da bu inanç, bütün cemaate hakim olmuştur.

Acaba bu cemaat, Gulam Ahmed’in bıraktığı gibi devam etmiş midir? Değişikler olmuş mudur? Bunların içinden, Gulam’ın Peygamber olmadığını, onun; sadece kendisine ilham gelen ve hadis nakleden biri olduğunu söyleyen bir topluluk çıkmıştır. Gulam’ın kendi eserlerinde de, kendisine ilham gelen bir olduğunu ifade eden cümleler mevcuttur.

Buna rağmen, Gulam’ın cemaati, Gulam’ın kendisine vahiy gelen bir Peygamber olduğuna inandı. Peygambere verilen sıfatları onada verdi ve isimi anıldığı zaman ona Aleyhisselam dedi. Bu cemaat, Gulam’ın, Peygamberliğini ispat eden bir kısım mucizelerin bulunduğu da inandı.

Cihat konusunda da Kadıyanilerden bazıları, hükmü sona eren cihadın maksadın, kendisin savunma şeklindeki cihad olmayıp, saldırı mahiyetindeki savaş olduğunu söylemişlerdi. Bu yorum şekli pek mahzurlu değildir. Buna rağmen, İslami” savaşların, savunma mahiyetinde olduğunu ve bazan savunmanın da hücumla dönüşebileceğini belirtmemiz gerekir. Kadıyaniliğin diğer presipleri üzerinde bu cemaatin her hangi bir itilafı görülmemiş, sadece İngiliz yanlı olanların, İngiltere’nin, Hindistan’daki fonksiyonunun zayıflaması sebebiyle zayıfladıkları görülmüştür.

Bu fenomen nasıl doğmuştu? Hz. Muhammed’in izinde yürüten ve onu canından çok seven bir aşığı, yıllardan beri devamlı olarak Allah’tan ilahi işaretler ve bildiriler aldığını ve kendi şahsı ile İslam’ın yeniden doğuşunun yaklaştığına dair Allah’ın bizzat kendisine haber verdiğini iddia etti. Bu ses, Hindistan’ın uzak bir eyaletinde, dünyanın geri kalan kısmı ile hiçbir haberleşme imkanı olmayan Kadıyan isimli küçük bir kasabada yaşayan Mirza Gulam Ahmed isimli bir zattan geliyordu. Bu kişi, son yıllarda serveti elden giden çok köklü, asil bir aileden idi. Ciddi bir öğrenim görmemişti. Ancak Kur’anı Kerim ve diğer dinlere ait kitaplar üzerinde derin çalışmalar yapmıştı ve bu ebedi gerçekler hakkında çok derin ve zengin bilgisi vardı.

Kadıyanilik, 19. yüzyılın sonlarına doğru, Mirza Gulam Ahmed Kadıyanî tarafından kuruldu. Mirza Gulam Ahmed, 1840 yılında Pencâb eyaletine bağlı Kadıyan’da doğdu. 6 yaşında tahsil hayatına başlayan Gulam Ahmed, 18 yaşlarına kadar Kur’an-ı Kerim, Farsça, Arapça mantık ve felsefe dersleri aldı. Babasından da hekimlik mesleğine ait bazı bilgiler öğrendi. Gulam Ahmed, 1864’den 1868’e kadar Sialkot’ta, Bölge Mahkemesinde bir memur olarak çalıştı. Bu zaman içerisinde misyonerlerden Hıristiyanlık hakkında geniş bilgi aldı. Hindularla tartışmalara girişti.

İskoç papazı olan Butler ile samimi bir dost oldu. Onunla uzun görüşmelerde bulundu.

Bundan sonra, işlerinde kendisine yardımcı olması için babası onu yanına çağırdı. Ancak beceriksizliği sebebiyle "bir kenara itilen ve kendi haline terkedilen" bir durumda kaldı. Kendisi bunu şöyle ifade eder: "Babam bana olan ümitlerinin üstüne bir çizgi çizdi ve beni, ekmeğini yiyen ve fakat kendisi için bir şeyler yapmayan bir misafirden birazcık daha ileri gördü."

Gulam Ahmed bundan sonra inzivaya çekildi. Bu arada Kur'an, tefsir, hadis sahasında çalışmalar yaptı, diğer dinler hakkında bilgi topladı. Bu inziva hayatı, Gulam'ın küçük yaştan beri gördüğü rüyalar ve garip davranışlara yeni bir şeyler daha eklenmesine sebep oldu. Bu arada onun aşırı derecede unutkan ve dalgın olduğu göze çarpıyordu. Ayrıca pek çok hastalık sahibiydi. Kendisi bu hastalıklarını şöyle ifade eder: "Ben, müzmin hasta bir insanım. Baş ağrısı ve baş dönmesi, uykusuzluk ve kalp çarpıntısı ve vücudumun alt kısmının uzayıp giden hastalığı hep şekerdendir. Çoğunlukla gece ve gündüz yüz defadan çok idrara çıkarım."

1876 yılında babasının ölmesi üzerine, Gulam Ahmed'in hayatında yeni bir devre açıldı. Babasının ölümüyle, kendi anlayış ve ifadesine göre "dünya adamı olmadığı için" ailenin geçim ve idaresini nasıl çözümleyeceği korkusunu yaşarken, gaybdan duyduğunu söylediği bir ses kendisine, "eleysallahu bi-kafin 'abdehu" (Allah kuluna yetmez mi?) diye seslendi.

Bundan sonra, babasının işlerini kardeşine bırakarak inzivaya devam etti. Bu dönemde Farsça, Arapça ve Urduca dillerde yazma alışkanlığını kazanmak için bazı denemelerde bulundu. 1877-1878 yıllarında gazetelerde Hindûlara ve Hıristiyanlara karşı makaleler yazdı. Hindu ve Hıristiyanların, Müslümanları yayılım ateşine tuttuğu bir zamanda, onun İslamiyet'i savunmak için giriştiği bu faaliyet, halkın oldukça ilgisini çekti ve onun kişiliğini ön plana çıkardı.

Hindistan, 19. asrın sonlarında ciddi bir fikrî huzursuzluğa sahne olmuştu. Ortada pek çok görüş dolaşıyordu. Hıristiyan misyonerleri, Hindistan'ı baştanbaşa sarmıştı. Müslümanları kendi dinlerine çevirebilmek, en azından onları şüpheye düşürmek için oldukça gayret gösteriyorlardı. Bunun için de dinî inanç ve bağlılık dikkate değer bir şekilde zayıflamıştı. Halk bir kurtarıcı bekliyordu.

Gulam, halkın bu beklentisini iyi değerlendirdi. Bir yazısında Hindu ve Hıristiyanlara karşı 50 ciltlik bir reddiye yazacağını ama bastırabilmek için Müslümanların abone olup peşin para vermeleri gerektiğini bildirdi. Halkın çoğu onun bu isteğine uydular. Bundan sonra Gulam Ahmed, 1880'de Barâhin-i Ahmediyye ismini verdiği bu kitabın ilk cildi ile yayın hayatına girdi. Onun bu kitabı, Hinduların ve Hıristiyanların basın yayın yoluyla saldırdığı Müslümanlarca takdirle karşılandı.

Bu iki ciltte Gulam Ahmed, İslam'ı diğer dinlere karşı savunmuştu. Bu arada kendisine ilham geldiğini, keramet gösterdiğini de yazmış, kendi şahsiyetini ön plana çıkarmıştı. Müslümanlar onun bu tutumundan şüphe etmediler. Hatta ona destek verdiler. Mesela, Müslümanların ileri gelenlerinden Muhammed Hüseyin Batalavî, kendi dergisi olan 'İş'a'atü's-Sünne' isimli derginin altı sayısında (Haziran-Kasım 1884) bu kitabın lehinde yazılar yazdı.

1884 yılına kadar, kitabın üçüncü ve dördüncü ciltleri de yayınlandı. Gulam Ahmed, bu ciltlerde vahyin kesilmediğini, kesilmemesi gerektiğini, Peygamberimize (a.s.m.) tam uyan birinin, peygambere verilen zahiri ve batni bilgilerle donatılacağını, bu gibi kimselerin sezgiye dayanan bilgilerinin peygamberlerin bilgisini andıracağı gibi, hezeyanlarda bulunuyordu.

Ayrıca bu yolda kendisinin pek çok vahiyler aldığını söylüyordu. Ve İngiliz hükümetine övgüler yağdırarak, cihadın gereksizliği üzerinde duruyordu. Onun bu görüşleri, bu tür bir kültür içerisinde büyüyen Hind Müslümanlarınca fazla yadırganmadı ise de, içlerinden ileri görüşlü olan bazı âlimler, bu vahiylerin (!) birer fantazi olduğunu, Gulam Ahmed'in yakında daha ileri iddialarda bulunacağını sezerek ona karşı cephe aldılar.

Gulam Ahmed, bu kitabında kendisinin bir müceddid olduğu izlenimi vermiş, bu görüşleriyle Müslümanlar tarafından kısmen iyi karşılanmış, hiç değilse aleyhinde bulunulmamıştır. Bundan cesaret alan Gulam Ahmed, 1885'de kendisini açıkça 14. Hicrî yüzyılın müceddidi olarak ilan etti. Buna göre, kendisi 14. Hicrî yüzyılın başında, Allah tarafından dinini yenilemek üzere gönderilmiştir. Bundan sonra o, diğer dinlere karşı Barâhin'de başlattığı tartışmayı seyahatleriyle sürdürmeye başladı. İlk tartışmada ağırlığını koyarak ve bu tartışmanın sonucunda, Urduca kaleme aldığı Surne-i Çeşm-i Arya (Arya'nın Gözüne Sürme) isimli kitabını yayımladı.

1885-1888 yılları halkın nabzını yoklamak için seyahatle geçti. Bu seyahatlerde durum ümit verici görülmüş olmalı ki, Gulam Ahmed bundan sonra bir adım daha ileri atarak, 1 Aralık 1888'de, seyahat için bulunduğu Ludhiana'da bir bildiri yayımlayarak, Allah'ın kendisine, taraftarlarından bi'at alarak, ayrı bir cemaat oluşturmasını buyurduğunu bildirdi. Bi'at şartları on maddede toplanmıştı. Buna göre; Gulam Ahmed'e bi'at eden kimse, şirkten ve her türlü büyük günahattan sakınacak, namazını hatta teheccüt namazını da aksatmadan kılacak, bütün insanlara iyilikle davranacak, her durumda Allah'a bağlı kalıp kendini O'na adayacak, Kur'an'ın yolundan yürüyecek, dine, İslam'a bağlılığı; kendi hayatı ve malından, şerefi, çocukları ve kıymetli bildiği her şeyden çok değer verecek, dini dünyanın üstünde tutacak ve son olarak da kendini Gulam Ahmed'e kopmayacak derecede bağlayacak ve ölünceye kadar ona itaat edecek.

Gulam Ahmed, müceddidliği ile ilgili olarak Ayine isimli eserinin 346; Risale-i Tuhfe-i Bağdat isimli eserinin 11 ve el-Mektub isimli eserinin 6. sayfasında şöyle diyordu: "Allah beni bu yüzyıl ve bu zaman için imam ve halife kıldı ve beni bu yüzyılın başında insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarmam için müceddid olarak gönderdi." (83)

1857'de Hindistan Müslümanları, İngiliz idaresine karşı Sipahi Ayaklanması ismiyle tarihe geçen bir girişimde bulunmuş, ancak başarılı olamamışlardı. Bu sebeple, İngilizlerin gözü devamlı olarak Müslümanların üzerindeydi Gulam Ahmed, müceddidliği ile ilgili olarak Ayine isimli eserinin 346; Risale-i Tuhfe-i Bağdat isimli eserinin 11 ve el-Mektub isimli eserinin 6. sayfasında. Bunu, iyi bilen Gulam Ahmed, Barahin-i Ahmediyye'nin ilk cildinin neşrinden itibaren, davranışlarının siyasi bir amacı olmadığını, bütünüyle idareye ve İngiliz hükümetine sadık ve bağlı olduğunu her fırsatta tekrarlamıştı. Bununla ilgili ifadelerinden bazıları şöyleydi: "Kalemimle hükümete hizmet ediyorum ve eserlerimde İngiliz hükümetine sadakat ve muhabbeti yazıyorum... Biz kalemimizle bu devletin emrindeyiz; iyiliği için duacıyız, hizmetkariyiz. Gerçek İslam delillerini, yumuşaklıkla, çeşitli ülke halkına arz etmekle emrolundum; bu yüzden kanatları altında hayatımı sulh ve güven içinde sürdürdüğüm İngiliz hükümetine karşı herhangi bir kötü düşüncem yoktur. "Böylece İngiliz hükümetini emniyete alan Gulam Ahmed, halktan kendi adına bîat almasından bir buçuk yıl sonra, yani 1891'de, hayatının üçüncü dönemine başlar. Buna göre, aldığı vahiyyle ona Hz. İsa'nın normal bir şekilde öldüğü, kendisinin Müslümanların beklediği 'Mesih' ve 'Mehdi' olduğu bildirilmişti.

O, bu konudaki görüşlerini Urduca olarak peş peşe yayımladığı Feth-i İslam, Tavzih-i Meram (22 Ocak 1891) ve Hale-i Evham (3 Eylül 1891) isimli eserlerinde açıkladı. Onun bu konudaki

görüşleri özetle şöyle idi: (84)

“Hz. İsa çarmıhta ölmemiştir. O, öldü zannedilerek mezara indirildikten sonra, kendine gelmiş, yaralarını Merhem-i İsa denilen bir ilaçla iyileştirdikten sonra, İncil'i yaymak ve özellikle kayıp "On İsrail Koyununu" aramak üzere Keşmir'e seyahat etmiştir. Orada iken 120 yaşlarında ölmüş ve Srinagar'da gömülmüştür. Bu bakımdan ahirzamanda gelmesi beklenen Mesih, Hz. İsa değil, yaradılış bakımından ona benzeyen ama Muhammed ümmetinden biri olacaktır. Ayrıca Müslümanların beklediği Mehdi ve Mesih aynı şahıslardır. O da Mirza Gulam Ahmed'dir. O hem Hz. Muhammed (s.a.v.), hem de Hz. İsa'nın (a.s.) ruhunu taşıdığı için barışçıdır.”

“Cihadını kılıçla değil, propaganda ile yapıp İslam'ı yayacaktır. Davasının doğruluğunu ispat için ileri sürdüğü deliller, kendisine indirilen vahiy ve mucizeleri sebebiyle, ona inanmak zorunludur.”

Gulam Ahmed, İtmanu'l-Hucce isimli eserinin 3. sayfasında da Mehdi ve Mesihliği ile ilgili "vahiy" için şöyle diyordu:

"Rabbim bana bildirdi ve beni bu yüzyılın müceddidi kıldı ve dedi ki: 'Onların bekledikleri Mesihu'l-Mev'ud ve el-Mehdiy-yu'l-Ma'hud sensin.' Ve yine dedi ki: 'Biz seni Mesih İbni Meryem kıldık.'" (85)

Bu görüşlerini açıkladıktan sonra, onun hayatı Müslümanlarla ve Hıristiyanlarla mücadele içinde geçti. Aleyhinde birtakım yazılar ve kitaplar yayınlandı. Başlangıçta Gulam Ahmed'in kitabı 'Barahin' için övgüler yazan Hüseyin el-Batalavî, onun küfrüne dair bir fetva yayımladı. Gulam Ahmed kendisinin kafir ve Deccal olduğu ile ilgili olarak yapılan yayımlara aldırış etmedi. Bunları "tahkike dayalı olmayan hased, zulüm ve iftira" olarak gördü. Görüşlerini yaymak için seyahatlere ve tartışmalara devam etti. Tartışmaların birinde halk Gulam'a saldırmak istedi ise de, polislin müdahale etmesi üzerine ona bir şey yapamadılar.

Gulam Ahmed, 27 Aralık 1891'de taraftarlarını bir toplantıya çağırdı. 'Celse' ismi verilen bu toplantı, kendisine göre oldukça başarılı geçince, bunun her yıl yapılmasını istedi. Gulam Ahmed, 1893-1894'de Arapça olarak yeni kitaplar neşretti. Bunlar, Keramatu's-Sadikîn, Hamametu'l-Buşra, Nu-ru'l-Hak, Sirri'l-Hilafe'dir. Gulam, kendisine karşı çıkanlara meydan okuyarak, bu kitapların benzerini yazmaya davet etti. Ayrıca Allah'ın kendisine bir gecede kırk bin Arapça kelimenin köklerini öğrettiğini iddia etti.

Hemen her devirde; Peygamber Efendimizin sahih hadislerinde haber verdiği 'mehdiy' kavramını suistimal edenler olmuştur. Hak adına hakkın ihlal edildiği bu mesele, günümüzde de bazı tezahürleri ile karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki; mevzu da, mevzunun kahramanları da, insanları sapırmak için kullandıkları yol ve yöntemler de hep aynı ve bütün sahtelikleri ile asrın serencamında işin içyüzünü bilenlere bütün açıklığı ile sırtmaya devam etmektedir. Bu zevatın mehdiyetlerini ilan etmekle kalmayıp, yer yer bulduklarını iddia ettikleri makam adına; dinin hükümlerini gevşeterek uydurdukları hezeyanlarla, cahil insanımızı bozdukları da görülmektedir. İşte halkı aldatarak, kendileriyle birlikte dalalete sürükleyen tüm bu şarlatanları, tarihin kirli yapraklarından arayıp bulduğumuz Ahmed Kadiyani'nin şahsında inceledik. Zaman zaman duyduğumuz diğerlerine, Gulam Ahmed, sadece bir örnektir.

Kadiyaniliğin dünyanın 180 ülkesinde, milyonları aşkın üyesi bulunmaktadır. Günümüzde Londra'da yaşayan Mirza Tahir Ahmed liderleridir. Kaleme aldığı eserlerinden bir tanesi

Türkçeye aktarılmıştır. Eserin Türkçe ismi “Din Adına Kan”dır. Kendisi bu eserde şöyle demektedir. “Ben, terörün her çeşidine şiddetle karşıyım. Bunu herkes böyle bilsin. İster bu terör ırkçılık, renk ve herhangi bir millet uğruna işlenmiş olsun, ister din adına olsun. Gayesi görünürde her ne kadar faydalı olursa olsun her zaman ve her yerde kınamaya müstahaktır. İslamiyet hiçbir zaman, hiçbir yerde terörü asla sevmeyiz. Onun için terör ve İslamiyet arasındaki fark, doğu ile batı, nur ile karanlık arasındaki farka benzer. Albay Kaddafi petrolden kazandığı servete dayanarak örgütlenmiş bir terörizme arka çıkmaktadır. Peki, onun yaptıklarının dinle ne alakası vardır? Suriye hükümeti de geçmişte teröre destek olmuştur. Bunun hiçbir dini tarafı yoktur. İslamiyet buna müsaade eder mi? Eğer öyle olsa, o zaman İslamiyet ve sosyalizm arasında fark kalmaz. Doğrusu, Albay Kaddafi'nin yazmış olduğu “Yeşil Kitap” adlı eserin sadece cildi yeşildir. İçindekiler ise baştan sona kadar “kızıldır!” İslamiyetin rengi aynı anda hem yeşil hem de nasıl kızıl olabilir?... Kanlı devrimlerle İslamiyetin hiçbir alakası yoktur. Bu gibi devrimleri gerçekleştirmek isteyenlere gerçek müslüman ülkelerde hiç yer yoktur. Ben, yüzyıllık tarihimiz boyunca her türlü zulüm, baskı, eziyet ve işkenceye uğratılmış bir cemaatin manevi başkanı olarak her türlü terörü şiddetle kınarım. Bana göre sadece İslamiyet değil, hiçbir hak dini –adı ne olursa olsun- Yüce Allah'ın adına masum erkek, kadın ve çocukların kanını dökmeye, onlara zulüm ve eziyet etmeye asla müsaade etmez. Allah, baştan başa bir sevgidir. Bir aşktır. O, büsbütün barıştır, sevgiden nefret doğmaz ve gerçek barış hiçbir zaman insanoğlunu savaşa sürükleyemez.” Ahmedi Müslümanları diğer Müslüman gruplardan farklı kılan başka bir özellik, teokrasiye muhalefet etmeleridir. Ahmedi Müslümanlar yüz senelik tarihleri boyunca teokrasiden değil, bütün din ve mezheplere eşit mesafede olduğundan, laik bir devlet yapısından yana olmuşlardır. (86)

Bugünkü dünya, insanın 50 yıl önce rüyasında bile göremediği en yüksek ilmi ve teknolojik ilerlemelere ulaşmışken, ahlaki ve ruhi değerler bakımından hızla bozulmaktadır. Bu bozulma her gün, özellikle Batı ülkelerinde gittikçe artan bir hızla yayılmaktadır. Üstelik bu bozulmadan İslam Dünyası da nasibini almıştır. Geleneksel ulema düzeninin bozulduğu, farklı bir söyleyişle, müslümanların başıbozuk kaldığını gören bazı kendini kandırmış sahtekârlar, arkalarına cahil müslümanları takarak onları da saptırmaya çalışmaktadırlar.

Tarih, bir fırsatını bulduklarında, bu tür şahısların neler yapabileceğinin şahitleriyle doludur. Örneğin, Haşhaşilerin lideri Hasan Sabbah gibi. Kurduğu sözde tarikatının müritlerine afyon içirerek, onların cennette olduklarını ve büyük işi kendisinin onlara bahsettiğini söyleyerek kandırıyordu. Daha sonra da kendine fedai yaparak şahsi emelleri doğrultusunda onları kullanıyordu.

'Kötü örnek, örnek değildir' denilir, bu gibi şarlatanlara bakarak, gerçek âlim ve velileri de inkâra yeltenmek doğru değildir. Bu gibi sapık itikatlı kişilere karşı en büyük silah kişinin, dinin aslını doğru kaynaklardan ve âlimlerden öğrenerek, cehaletten kurtulmaktır. Malesef, Türkiye'de ve daha dünyanın pekçok yerinde, sadece müslümanların cehaletinden dolayı, birçok dalalet ehli müslümanları kendi uydurma fikirlerine göre yönlendirebilmektedir. İlahi takdire bakın ki; müslümanlar Allah'ın dininden uzak kalmanın cezasını, kendilerini aldatan sapıkların ardına düşmekle ödüyorlar!

İslam, bütün gerçeklerin damıtılmış, artırılmış ruhudur. Birtek temel gerçek yoktur ki, Kur'anı kerim'de yer almamış olsun. Kur'an, Allah'ın bütün Peygamberlerine ve onlara bahşedilen vahiy ve bilgilere inanmamızı emreder. Böylece Kur'an, evrensel ve mükemmel bir kılavuzdur. Herkim onu hayatı için kanun yaparsa ve her işinde ve davranışında ona uyarsa, Allah'da onu bu dünyada

ve ahirette gözetir. Gerçek kurtuluş (selamet) budur. Başka bir kurtuluş yolu yoktur. Dünyada ve ahirette hayatın mükemmel olarak gerçekleşmesi ancak buna bağlıdır. İslam'ı gerçek kaynaklarından, Ehl-i Sünnet âlimlerinin eserlerinden öğrenmelidir. Onların hayatları sünnete en uygun olanı ve ahlakları Hz. Peygamber (sav) ahlakı üzeredir. İslamı en güzel bilen ve yaşayan Resulüllahın sünnetinden başka hakiki kurtuluş yolu da yoktur. (87)

TEPKİLER

Mevduğı'nın yalancı peygamber Gulam Ahmed Kadiyani hakkında kanaati şöyleydi: "Mirza Gulam Ahmed o kadar basit adam ki, eğer peygamberlik kapısı açık olsaydı bile en azından aklı başında biri onun peygamber olabileceğini kabul etmezdi." (88)

Vakıa Kadiyanilik fitnesi Hindistan'da, zamanındaki İslam âlimlerini ve fikir liderlerini korkuttu. Bu yüzden onlar, kalem ve dilleriyle ona karşı mücadele ettiler. O fitneye kendini kaptıranlara İslam dairesinden çıkmış nazarıyla baktılar. Bu, İngiliz idaresi altında iken yapılabilecek en büyük şeydi. Ancak Hindu reisleri Kadiyanilik fikrini desteklediler, korudular ve geliştirdiler. Zira Kadiyanilik Hindistan'a kutsuluk sıfatı veriyor, Müslümanları Arap Peygamber (s.a.v.) den, Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvereden, Ahmed Gulam ve henpalarının kutsiyet elbisesi giydirdiği şehre yani yalancı peygamberin şehri Kadiyan'a çeviriyordu. Mesela: Kadiyanilerden birisi der ki: "Kadiyan şehrindeki beklenen İsa'nın kubbesi olan Beyza minaresini ziyaret eden kimse, Medine'deki Peygamberin mescidine tahsis edilen bereket ve ihsana nail olur. Kadiyana yaptığı büyük hac sırasında kendisini bu bereketlerden mahrum eden adamdan daha kötüsü kimdir?" Mirza Ahmed'in ikinci halifesi de şöyle der: "Kadiyana yapılan hac, beyt-i haramına yapılan hacca bir benzeridir."

Bir başka Kadiyani de şöyle der: "Kadiyan şehri hac etmeksizin Mekke'ye yapılan hac, boş ve sevapsız bir hacdir. Çünkü bugün Mekke'ye yapılan hac hedefine ulaşmamakta ve hacının vazifesini eda etmemektedir."

Sonra bunlar bir adım daha attılar ve Allah'ın Kâbe-i Muazzama ve Mescid-i Aksa gibi mübarek yerler hakkında indirdiği ayetleri Kadiyan şehri için uygulamaya başladılar. Mesela Mirza Gulam Ahmed Allah'ın "Kim oraya girerse emindir." sözünü te'vil ederken şöyle der: bu ayet Kadiyan şehrinde bina edilen mescidi vasfetmektedir. Ve devamla der ki: "Allah'ın Kulu Muhammed'i Mescid'i Haram'dan geçeyin çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götürün Allah ne yücedir." (İsra: 17/1)

Ayetinde geçen Mescid-i Aksa'dan kasıt, Kadiyan Mescididir. İkinci halifeyi dinleyelim şimdi de: "Beklenen Hz. Mesih (İsa) in bizim Mekke veya Medine'de öleceğimize dair ilhamına gelince, deriz ki; bu iki isim şüphesiz Kadiyan şehridir."

İşte böylece Kadiyaniler bu davalarını, peygamberi, merkezi taraftarları, halifeleri, mukaddesatı, tarihi ve şahsiyetleri olan bir din haline getirmeğe; Kadiyanilerin taraftarlarının ebedi İslam kültürünü İslam kaynaklarını İslam mukaddesatını teşkil ettiğini belirtmeye ve onların İslamın ruhi merkezi olan Mekke ile ilişkilerini kesmeğe başladılar. Hatta bunlar kendi adamlarına "radiyallahu anh", liderlerine "aleyhisselam", Mirza'nın ailesine "ümm'ül mü'minin" gibi lakablar takıyorlar ve Mirza'dan Kütüb-ü Sitte'nin senetleri gibi isnatlarla hadis rivayet ediyorlardı. İşte bu sebeple Hindu liderleri -mesela vefat eden Hindistan başbakanı Pandit Cevahir

Lal-Nihro- Kadıyanilik fikrini benimliyorlar ve onu bir vatan davasıymış gibi müdafaa ediyorlardı. Aynı şekilde İngilizler de bu fitneyi destekliyor ve cesaretlendiriyorlardı. Hatta onun tohumunu diken ve eleştirenler de İngilizlerin ta kendileridir. Çünkü Kadıyanilik davası Müslümanların safları arasında ayrılık tohumları saçmak ve onların yakalarını dağıtmak vazifesini görüyordu. Vakia bu dava sömürücü hedeflerini gerçekleştirmek için en güzel bir silahtı onlar için. Müslümanların, Kadıyanilerin müslüman olmadıklarını ve İslam dairesinden çıktıklarını ilan etmelerine rağmen İngilizler bunlara kulak asmayıp Kadıyanileri müslümanlardan bir gurup olarak kabul etmekte ısrar ettiler. Aslında onlar, bunun ötesinde, bir yandan fikir ve dava yönünden müslümanları parçalayacak bir fırkayı İslam ümmeti arasına yerleştirmek; diğer yandan da İngiliz menfaatları için İngiliz idaresinin kuvvetlenmesini sağlamak kastile bu ümmetin varlığını ve bekasını yoketmek istiyorlardı. Ve İngiliz sömürüsü Kadıyanilik meselesini geliştirmeye, fikir ve deha yönünden onu beslemeğe devam etti. Öyle ki, siyasetine karışmak suretile her işine burnunu soktu. Nihayet sömürü bu tehlikeli akımın elinden tuttu, onu cesaretlendirdi ve sonunda da şehir idaresinde ve orduda önemli makamları onlara tahsis etti.

Müslümanlar, İngiliz ihtilali sırasında defalarca Kadıyanilerin kendilerinden ayrılmasını istediler. Ama sesleri dağların eteklerinde ve vadilerin düzlüklerinde yankı yapmaktan başka bir işe yaramadı. İslam ümmetinin Kadıyanilerden ayrılma isteğini destekleyenlerin başında gelen İslam mütefekkeri Dr. Muhammed İkbâl, İslamı bu tehlikeden korumak istedi. Kadıyanilerin tuzaklarını daha boşanmadan bertaraf etti. Sağlam ve temiz dini etrafını saran pisliklerden ve hurafelerden temizledi. Gazetelerde neşrettiği sayısız açıklamalar ve makalelerde bu tehlikeli akıma karşı İslamın durumunu ve Kadıyanilerin sırlarını açıkladı. Onların esas hizmetlerinin gayesinin Britanya sömürüsünü desteklemek ve onun kuyruğunu havada tutmak olduğunu delillerle gösterdi. Mesela makalelerinin birinde der ki:

“İslam ümmeti arasındaki her taife varlığını, yeni bir nübüvvet iddia etmek ve zorlamadan ibaret bu nübüvveti tasdik etmeyen bütün Müslümanların bunlara, İslam birliği aleyhine ciddi bir tehlike gözüyle bakmaları gerekir. Çünkü onun birliği, karşılıklı dayanışması, yardımlaşması sadece nübüvvetin son bulduğu inancına dayanır.”

“Bu sabit durumu ciddiyet ve inayetle açıklaması, millet birliğini korumak için bütün ehemmiyetle üzerine eğildikleri bu mesele hususunda Müslümanların duygularını kabartmaya çalışması hükümetin bir vazifesidir.”

“Hint idarecileri için en hayırlısı (ki o zaman idareciler İngilizdiler) Kadıyanileri Müslümanlardan ayrı bir ümmet olarak itibara almalarıdır. Hem bu ayrılış Kadıyanilerin durumları da uygundur. Bundan sonra Müslümanların onlara tahammül etmeleri mümkündür. Tıpkı diğer dinlerin varlığına tahammül ettikleri gibi.”

Dr. Muhammed İkbâl o zamanların en büyük gazetesi olan “Statesman” (Sözcü) gazetesine gönderdiği bir mektupda bu meseleyi ele alarak şöyle demişti:

“Kadıyanilik, Peygamber (s.a.v.) in nübüvvetine karşılık, yeni bir taifenin kurulmasını hedef edinen kuvvetli bir örgüttür. Bundan dolayı da Kadıyaniler, dini ve sosyal hususlarda Müslümanlardan tam olarak ayrılmayı tercih etmektedirler.” (89)

“Muhammed (s.a.v.) in peygamberlerin sonuncusu olduğu hakkındaki inancımız, İslam dini ile, tevhid akidesi ve Peygamber (s.a.v.) in nübüvveti hakkında Müslümanlara iştirak eden diğer dinler arasındaki ayrılık sınırını bütün inceliğiyle çizer. Fakat Hindistan’da “Kebir Namüssemc”, vahyin devam ettiğini ve nübüvvetin eksilmediğini söylemektedir. İşte bu sınırla insan diğer dinler veya grubların İslamla bir mi yoksa ayrı mı olduğuna hüküm verebilir. Tarihte hiçbir İslam taifesinin bu sınırı aştığını bilmiyorum. İran’daki Behailiğini, peygamberliğin son bulunduğunu inkar ettiği doğrudur. Ama o, kendisinin müstakil bir taife olduğunu bütün açıklıkla ilan etmiştir. Ve İslam istalahına göre de Müslüman değildir. Biz İslamın Allah tarafından vahyedilmiş bir din olduğuna inanıyoruz. Fakat İslamın bir ümmet veya topluluk olarak kalması Muhammed (s.a.v.) in şahsiyeti üzerine kaimdir. O halde Kadiyanilik için şu ikisinden birisini seçmekten başka çıkar yol yoktur:

a) Ya Bahaîler gibi Müslümanlardan ayrılınsın.

b) Ya da İslamdaki “nübüvvetin son bulma”akidesi aleyhinde uydurma yorumlar yapmaktan vazgeçsin.

Kadiyanilerin İslamın siyasi esaslarından nefret etmelerini, kendilerine yeni bir lakap (yani Ahmediler) edinmelerini, Müslüman imamların arkasında namaza katılmamalarını ve her türlü hallerinde Müslümanlarla sosyal münasebetlerini kesmelerini de buna ilave edebilirsin. Hatta sair İslam âleminin kâfir olduklarını ilan etmeleri bundan daha da kötüdür. Bütün bunlar da açıkça gösterir ki Kadiyaniler Müslümanlardan tamamen ayrılmış bir kavimdir.”

“Kadiyanilik, Muhammed (s.a.v.) in ümmetinden Hintli peygambere inanan yeni bir ümmet meydana getirmek istemektedir.” Doktor devamlı onun Hindistan’da İslami sosyal hayat için, yahudiğe ateş püsküren yahudi feylesof İsfenohara’nın akidelerinden daha tehlikeli olduğunu söylemektedir.

Dr. Muhammed İkbâl’in bu fitnenin başını ezmek için sarfettiği gayretlerden birisi de Kadiyanilerden hiçbirisini İslami cemiyetlere almamalarını Müslümanlardan istemesidir. Bu mücadelesine Lahor’da kurduğu “İslami Koruma” cemiyetiyle başladı. Sonra cemiyetin reisi oldu. Fakat Kadiyanilerin de cemiyete katılmaları yüzünden başkanlıktan ayrıldıysa da üç ay mevkiisinde kaldı. Bu müddet zarfında cemiyette Kadiyaniliğe özenen hiç bir kimse bırakmadı. Hulasa Dr. Muhammed İkbâl bu fitneyi kökünden kurutmak için yedi başlı bir ejder kesildi!..

Kadiyaniler, İngiliz sömürüsünden yardım alarak, Peygamber (s.a.v.) in şerefi ile oynadıkları zaman, Kadiyanilerle Müslümanlar arasında bir polemik savaşı ve çatışma başladı. Liderleri ve hempaları İslamdan ayrılmayanlara karşı İslama ve peygamber (s.a.v.) e saldırıya başladılar. Bu yüzden de çeşitli içtimai meseleler ortaya çıktı. Bilhassa şahsi durumlar hakkında. Şikâyetler mahkemeye aksettirildi. Böylece Kadiyanilik davası İslam ve Müslümanlar yanında bir mesele halini aldı. Mesela şu adam Müslümanlardan birinin kızıyla evlenip, sonra da onun Kadiyani olduğu veya Kadiyaniliğe geçtiği kız tarafından öğrenilince, kız onun karısı olarak kalmaya razı olmuyordu. Bu durumda mahkemelere birçok şikâyetler yapıldı. Mahkemelerde Kadiyanileri Müslümanlardan ayrı kabul ederek onlarla Müslümanlar arasındaki evliliklerin batıl olduğuna dair hüküm çıkarttı. Bu kararlar içerisinde en önemlisi gibi gözükeni 1935 senesinde hakim Muhammed Ekber Han tarafından “Bilhavil Nacar” şehrinin mahkemesinde alınan karardır. Bu kararda şöyle deniliyordu:

“Davacı bayan Gulam Aişe, -ki Kadıyani olan kocası Abdurrezzak’la evlilik ilişkisinin kesilmesi için mahkemeye müracaat etmiştir.- Kat’i delillerle peygamber (s.a.v.) in gönderilişiyle nübüvvet silsilesinin sonra erdiğini ispat etmiştir. Sanık Abdurrezzak’ın İslam akideleri aleyhine yaptığı yorumlar ve ayıklamalar, tarih boyunca İslam ümmetinin ikrar ettiği ve anladığı açıklamalarla tamamen çelişmektedir. Bu sebeple sanık Abdurrezzak’ın Müslümanlardan aralık itibara alınması mümkün değildir. Bilakis o İslamdan irtidat etmiştir. Binaenaleyh mürted bir kimsenin Müslüman bir kadınla olan nikâhı şahsi hallerde kaldırılmış (mülgü) kabul edilir. Sanığın zevcesinin, irtidat ettiği günden bu yana artık onun karısı olmadığına karar veriyoruz. Şu mahkemenin verdiği hakları kocasından istemesi kadının hakkıdır.” (90)

Zaten Müslümanlar Hint savaşlarından dolayı hala Kadıyanilik için düşmanlık ve kin beslemekteydiler. İslamın fikir liderleri de bu hususta onları kıskırtmaktadır. Ancak onların bu duyguları, evvelce zikrettiğimiz sebeplerden dolayı İngiliz ihtilali süresince umumi ızdıraplar ve üzüntüler yaratmamıştır. Hindistan ikiye ayrılıp, Pakistan hükümeti ayrı bir devlet olarak kurulduğu, müslümanlar, hükümetlerinin başına, derhal azlettikleri Kadıyanilere karşılık istedikleri kimseleri getirdiği, Kadıyanilerin İslam toplumu içindeki hareketlerine bir ölçü koyduğu ve devletin gelecekteki istikrarını temin etmek maksadıyla onları akalliyet haline getirdiği zaman, yine de Müslümanların şefkat ve himaye kanatları Kadıyanilere karşı geldi; onlara geniş araziler verdiler, hükümet dairelerinde koltuklar ayırdılar. Böylece balık baştan bozuldu!

Durum ciddileşip iş tehlikeli hale gelince, İslam liderleri ve bütün İslami mezhepleri temsil eden İslami cemiyet başkanları Pakistan’ın Kürateşi şehrinde 1953 ocağında bir kongre yaptılar. Bu kongrede ortadaki nazik durumu münakaşa ettiler ve Kadıyaniliği inceleyerek, onun nasıl tedavi edilebileceği hakkında fikirler ileriye sürdüler. Bir yönden İslami düsturlar için teklifler yaptılar, diğer yandan da hükümetten, Kadıyanileri, diğer İslam memleketlerinde olduğu gibi, sağa sola dağıtarak akalliyet haline getirmesini, nüfusları ölçüsünde bakanlar kurulunda bazı sandalyeleri onlara tahsis etmesini istediler. Bütün toplantıdaki aldıkları kararlarda sadece İslam akidelerine ve onun temel esaslarına taalluk eden meseleler hakkında söz birliğine varamadılar. Aksine topluca, Kadıyanilerin, İslam dairesinden çıktıklarını ve Muhammed (binlerce selam olsun ona) (s.a.v.)in nübüvvetine karşı geldiklerini te’yid ettiler.

Ancak, iş sanıldığı gibi kolay olmadı. Çünkü Kadıyaniler, evvelce de söylediğimiz gibi, İngiliz ihtilalinden beri önemli mevkiileri ellerine geçirmişlerdi. Hatta Pakistan devleti kurulduğu zaman bile ordu ve idare gibi önemli mevkiiler ellerinde bulunuyordu. Bunlar, toplumda tesiri görülen vazifeleri evvelki durumlarını korumak ve nüfuslarını genişletmek maksadıyla iyi yapıyorlardı. Mesela açık bir mısrala verecek olursak, Zaferullah Han’ın Dışişleri Bakanlığına atanmasını gösterebiliriz. Malumdur ki Zaferullah sadece Kadıyaniliğin liderlerinden ve onun gayretleş davetçilerinden değildi. Aksine İngiliz dostluğunun en ileri gelen simalarından hatta onların yaratıcılarındandı. Devlette Dışişleri Bakanlığını temsil eden bu adam, çoğunluk halkın kâfir olduğuna ve onların İslamdan çıktıklarına inanıyordu. Zaferullah Han diğer devletlerdeki hariciye erkânını, elçilikleri ve ateşeleri kendi hempara ile iyice kuvvetlendirdi. Onları Müslüman vazifelilere tasallut etmekte serbest bıraktı. Onlar da istedikleri gibi onların mevkiilerini ellerinden almaya, onlara hükmetmeye başladılar. Zaferullah Han, Pakistan’daki otoritesi sayesinde, Birleşmiş Milletler Kürsüsünde arapları desteklemek suretile İslam memleketlerinde de Kadıyanilik nüfuzunu genişletti. Bu yüzden Müslümanlara kötü davrandı ve sabırlarını taşırdı.

Nihayet zaten gerilmiş olan ok yaydan fırladı ve 1953 yılında memlekette Zaferullah Han'ın Dışişleri Bakanlığından alınmasını ve Kadıyanilerin memlekette azınlık hale getirilmesini isteyen şiddetli bir hareket başladı. Bu hareket, bu memleketin uzun bir zamandan beri bir benzerine bile şahit olmadığı bir millet hareketiydi,

Bu sırada Mükfehirüşşaik mecmuası “Kadıyanilik Meselesi” başlığıyla ilk makaleyi yayınladı. Bu makalenin yazılmasından maksat, Müslüman am tabakasının ve âlimlerinin isteğinin doğruluğuna, maksatlarının, menfaatperest ve tahribcilere fırsat vermemeleri, kanunun tanıdığı hakka dayanarak istediklerini yaptırmak hususunda hükmeti zorlamaları için Müslüman topluluğuna nasihat vermek olduğuna hükümeti ikna etmektir. Bu istek ilmi bir metotla sunulmuştur.

Fakat zamanın kahpeliliğine bakın ki, hükümet bu şikâyetlere kulak asacağı, meseleyi hikmet ve düşünce ile halledeceği yerde, kendi bildiğini okumakta devam etti. Yapılan istekleri reddetti. Hareket mıntıklarında sıkıyönetim ilan etti. Bu emre karşı gelenleri zincirlere vurdurdu, ateşe attırdı. Ordunun idare ettiğini sıkıyönetim üç ay kadar devam etti. Bu esnada yüzlerce Müslüman, asker ve polislerin kurşunlarıyla can verdi. Binlerce âlim ve halkın ileri gelenleri zincire vurulup, zindana atıldı.

Bu ızdırapların sona ermesinden ve sıkıyönetimin kaldırılmasından sonra bu olayın meydana geliş sebeplerini incelemek için bir hukuk mahkemesi teşkil etti. Mahkeme ise, bu meseleyle ilişkisi olan dini ve siyasi partilere birtakım sorular tevcih etmekle başladı işe. Hepsisi de bu mevzudaki fikirlerini açıkladılar. Bana bu meyanda birtakım sorular geldi.

Kadıyaniliğin yeryüzünün çeşitli memleketlerinde merkezleri ve davetçileri vardır. Bilhassa bazı Afrika ülkelerinde ve özellikle Avrupa'da Britanya idaresi altında bulunan memleketlerde. Yeryüzündeki merkezlerinin sayısı, kendilerinin yaptığı açıklamaya göre, otuzbire yaklaşmaktadır. Hatta İsrail'de bile bir merkezlerin bulunması için en garib tarafıdır. Suriyeli İslam alimi Muhammed Hayyr'ul Kadiri'nin İsrail'deki Kadıyani merkezi hakkında yaptığı açıklamalardan bazı iktibaslar şöyle:

“Kadıyaniler yeni dinlerini Arab memleketlerinde de yaymak istediler ve misyon teşkilatlarını kurmak için en müsait bir yer aradılar. Neticede en iyisi olarak Hayfa şehrini buldular. Bunun sebebi ise, sancağının gölgesi altında güvenlik ve istikrar buldukları İngiliz'lerin yardımını sağlamak idi. Böylece Hayfa'da misyon teşkilatlarını kurdular. Oradan davetçilerini Arab devletlerine gönderebiliyorlardı. İngilizler'in Hayfa'dan çekilmesinden sonra Kadıyaniler İsrail sancağı altında da güven ve istikrar buldular. Hala da merkezleri Hayfa şehrinde. Oradan Filistin'e giriyorlar ve Arap devletlerine geçebiliyorlar.

“Bütün Arap devletleri İsraille olan ilişkilerini kesip, ondan ayrıldığı zaman bile Kadıyaniler onlarla sıkı temaslarda bulundular, dostluk tezahüratları gösterdiler. Ve Kadıyaniler Filistin'e güvenlik içinde girip çıkmaktadırlar.

“Kadıyanilerin önce İngilizlerle sonra da İsraililerle dostluk münasebetleri kurmaları onların Müslümanlardan ayrı olduklarına kesinlikle delalet eder. Biz Arab ve İslam devletlerinden, bilhassa Arap aleminden ve İsrailden, İsrail'deki mekteplerini kapatmak suretile Kadıyanileri korkutmalarını; onlara İsrailde yollar açan Avrupa şirketlerine ve fabrikalarına iyi bir ders olsun

diye bütün Kadıyanileri Arap memleketlerinden sürmelerini ve oralara girmekten menetmelerini istiyoruz.” (91)

Bizzat Kadıyani kaynakları şöyle diyor:

“Ahmediyye misyoner teşkilatı, Hayfa’daki Kermel dağına düşer... Orada bir mescidimiz, misyoner binamız, umumi bir okul, kitap alış verişi için bir dükkânımız ve bir medresemiz vardır. Teşkilatımız “Müjde” isminde aylık bir mecmua çıkartır. Bu mecmua başka memleketlerde de o memleketlerin diliyle yayınlattılmaktadır. Vakıta bu teşkilat, beklenen İsa’ın derslerinden birçoğunu Arabcaya nakletmiştir.”

“Ahmediyye misyoner teşkilatı, Filistin’in taksimi sebebiyle çeşitli yerlerde tepkilerle karşılandı. Filistinde kalan Müslümanlar, her fırsatta hizmet için çırpınan müessesemizden faydalanırlar, ondan hidayet alırlar. Bundan bir müddet önce misyon başkanımız Hayfa belediye reisini karşıladı ve onunla çeşitli meseleleri görüştü. Ve belediye reisi, fırkamıza katılması pek önemli olan kimselerin oturduğu Kebabir dağının yakınlarında bir medresenin daha inşa edileceğini müessesemize vadetti. Ayrıca Kebabir dağında misyonerimizi karşılayacağını da vaadetti ve bu vaadini yerine getirdi. Onlar bizi dört önemli şahısla karşıladı. Bizde onları misyon adamlarımız ve medrese talebeler ile karşıladık. Burada tarihi bir görüşme yaptılar. Dönüşlerinde, onların intibalarını ziyaretçilerin defterine kaydettiler.”

“Burada, İsraildeki misyoner teşkilatımızın önemini belirten basit bir hadise oldu. Şöyle ki: misyonerimiz Muhammed Şerif Pakistan’daki Ahmediyye merkezine dönmek istediği zaman, İsrail başbakanı ona bir mektup göndererek Pakistan’a gitmeden evvel kendisini ziyaret etmesini istedi. Muhammed Şerif bu ziyareti kabul etti ve başbakana, hayretle kabul ettiği Kur’an-ı Kerim’in Almanca tercümesinden bir nüsha sundu. Bu karşılıkla mukabele hareketinden İsrail gazeteleri geniş manşetler atarak bahsettiler ve hatta İsrail radyosu dahi bu haberi anons etti.”

Okuyucu bu iktibaslardan şunu anlamalıdır ki, Kadıyaniler, İsrail idaresi altında basit ve aşağı bir hayat yaşamakta olan Filistinli Arablar arasında fikirlerini yayarken, normal durumlarını koruyorlar, siyonizmin kuvvetinden faydalanıyorlar ve idarede bulunan hükümeti kışkırtıp Arablara eziyet etmek suretiyle de hedeflerine ulaşıyorlar... Yani beklenen İsa’nın sözlerine uyarak onları cihad fikrinden vazgeçmeye ikna etmek istiyorlar.

Bu yazdıklarımız, bu hareketin, yaptığı çalışmaların, kurduğu tuzakların, meydana getirdiği örgütlerin ve saçtığı zararların ancak çok azıdır. Burada dikkatinizi çekmek istediğimiz önemli bir husus daha var: Kadıyaniliğin davetçileri Müslümanlar arasında fikirlerini ve davetlerini yayarlarken, kendilerine İslam davetçileri süsü vermekte ve vazifelerinin sadece reform ve yenileme olduğunu söylemekteydiler. Sırf Müslümanlar tuzağa düşürülmek istediklerini anlamasınlar diye. Sonra fikirlerine inanan kimselerin çıktığını ve onların iddia ettikleri şeylere ikna olduklarını gördükleri zaman, sahte elbiselerin altından çıkarak koydukları esasları kabul etmenin zaruri olduğunu söylüyorlardı. Fakat aldananlar içinde işin gerçeğini anlayanlar pek azdır. Çoğunluk onların tuzaklarına düşmüş, bu sebeple de hem dünyalarını hem de ahiretlerini kaybetmişlerdir. İşte apaçık hüsrana budur!

TÜRKİYE'DE YASAK

İstanbul DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, 13 sanık hakkında, ``Kadiyani (Ahmediye) adlı yasadışı örgüte üye oldukları`` gerekçesiyle dava açtı. Başsavcılık tarafından hazırlanan iddianamede, Kadiyaniliğin 1835 ile 1908 tarihleri arasında yaşayan Mirza Gulam Ahmed-El Kadiyani tarafından Hindistan`da kurulduğu ve Hint felsefesi, Hıristiyanlık ile İslam inançlarının bütünlleştirilmesi sonucunda ortaya çıktığı anlatıldı. Silahlı cihat anlayışının ortadan kaldırıldığı ve ``İngilizlere muhalefet etmenin İslam`a aykırı olduğu`` görüşünün benimsendiği Kadiyaniliğin şu anki halifesi Mirza Tahir Ahmed`in İngiltere`de yaşadığı belirtilen iddianamede, örgütün çeşitli ülkelerde televizyon kanalları ile gazete ve dergilere sahip olduğu bildirildi. Sanıkların, bir kişinin ``örgütten ayrılmak istediği için tehdit edildiğini`` belirtmesi üzerine başlatılan operasyonda yakalandığı anlatılan iddianamede, Türkiye`deki yapılanmanın, halen Almanya`da yaşayan Pakistan uyruklu Raşit Paktürk tarafından oluşturulduğu kaydedildi. İddianamede, Almanya`ya yerleşen bu kişinin yerine sanıklardan Kubilay Çil`in geçtiği, Pakistan asıllı Alman vatandaşı Muhammad Jalal Shams`ın örgütte öğretmen olarak görev aldığı, Osman Şeker`in ``Türkiye imamı``, Göksel Yıldırım`ın örgütün gençlik kolu teşkilatı sorumlusu, Yasemin Çil`in de kadın kolu teşkilatı sorumlusu olduğu ifade edildi. Örgüte Katılan kişilerden ``çanda`` (Chanda) adı altında, gelirin en az 16`da 1`ine denk gelen paralar toplanarak örgüte gelir sağlandığı kaydedilen iddianamede, sanıkların örgüt içindeki konumları da tek tek anlatıldı. Sanıklardan Kubilay Çil, Osman Şeker ve Muhammad Jalal Shams`ın ``Kadiyani adlı yasadışı örgütün yöneticisi olmak`` suçundan 5 ile 10`ar yıl arasında ağır hapis cezasına çarptırılması istenen iddianamede, Göksel Yıldırım, Yasemin Çil, Serhat Baş, Mehmet Sait Arkun, Nadir Akın, Üzeyir Civri, Engin Mengütemur, Kuwebena Agyopong Osman ve Mukaddes Baş`ın da ``Kadiyani adlı örgüte üye olmak`` suçundan 3 ile 5`er yıl ağır hapis cezasına çarptırılması talep edildi. (92)

FAYDALANILAN ESERLER

1. Azizi Keşmiri, İsa Keşmir’de. 2004, Roshni Yayınları.
2. George Moore, Kayıp Kavimler.
3. Walter Lawrence, Keşmir Vadisi.
4. G.T. Vigne, Keimir’deki Ladak ve İskerkho’ya Seyahatler.
5. A. Faiber Kaiser, Londra, İsa Keşmirde Öldü.
6. Nicholas Notovitch, İsa’nın Bilinmeyen Hayatı.
7. Marlon Crawford, İsa’nın Bilinmeyen Hayatı, Newyork, Londra.
8. Nelson T-Bruknaier ve Kurt Berna, İsa’nın İkinci Hayatı, Almanya
9. Aziz Ahmed, Keşmir’in Esrarı.
10. Hadim Rahmani Nuri, İsa’nın Merhemi.
11. Asadullah Rawalpindi, Keşmir Halkının Nesil Yolu.
12. J.D. Sham Kadian, İsa Nerede Öldü?.
13. Motiur Rahman, İsa’nın Mezarı.
14. İncil, Dünya Yayınları, New York.
15. Kuran, Mevlana Muhammed Ali tercümesi.
16. Gulam Ahmed, Hindistan da Mesih.
17. Gulam Ahmed, Hak Nuru.
18. Bernier, Moğol İmparatorluğuna Yolculuk.
19. Catrou, Moğolların Tarihi.
20. Francis Younusband, keşmir.
21. Tyndal Bisco, Keşmir’de Güneş Işığı ve Gölgeler.
22. Muhammed Sadık, Mesih’in Kabri.
23. Nazir Ahmed, Dünya Cennetindeki İsa.
24. Hakim Abdul Latif, Mukaddes Kefen.
25. Muhammed Amin Pandit, Keşmir Yolu.
26. Muhammed Din Faik, Keşmir’de Milletler.

27. Muhammed Azam Deedmar, Keşmir'in Büyük Yolu.
28. Gwash Lal kaul, tarih Boyunca keşmir.
29. Muhammed Saadat, Yuz Asaf'ın İpi.
30. Gulam Mustafa, Rishni Nama.
31. Siegfried Obermeier, İsa Keşmirde mi Öldü?"
32. Holger Kersten, İsa'nın Hindistan Seferi.
32. Godfrey Higgins, Anacalypsis, 1965, University Books, NY. Kissinger Publishing Co., Montana, U.S.A.
33. Prof. Dr. Günay Tümer, Prof. Dr. Abdurrahman Küçük, Ocak Yayınları, Baskı : İstanbul / 1993 /
- 34- JM Robertson " Kurgu olarak Buda, Pagan Hıristiyanlar, by, Dorset Press
- 35- Mezmurlar, 149:1-9; 145:1-17; 110:1-7, İşıya 66:13-4, Daniel 9:23-4
36. Dinler Tarihi, İstanbul Teknik üniversitesi.
- 37- John Hogue, Mesihler, İkinci Geliine Dair Kehanetler, Element Books limited, s. 35

KAYNAKLAR

1. Süleyman Nazif, İsa Nerede?, 1924, yorumlayan Dr. Necati Alkan, Atlas, Mart 2006, 132-135.
2. Prof. Dr. Fida Muhammed Hassnain, Tarihsel İsa için bir Araştırma, Gateway Books, 1994.
3. Mirza Gulam Ahmed, 'Hz. İsa Hindistan'da, İnternet versiyonu.
4. Nicolas Notovitch, İsa'nın Bilinmeyen Hayatı, Leaves of Healing Publications, 1 Nisan 1990.
5. George Moore, Kayıp Kavim
6. American National Geographics Society, Kayıp Yahuda İncil'i.
7. Siegfried Obermeier, İsa Keşmirde mi Öldü?
8. Buhari, Müslim, Ebu Davud ve Tirmizi; Büyük Hadis Külliyyatı, Rudani 5.cilt, s.380)
9. CNN'de 8 Temmuz 1999, İsa Japonya'da.
10. Holger Kersten, İsa Hindistan'da Yaşadı, İnternet özeti.
11. Subhrajit Mitra, "İsa'nın Bilinmeyen Hikâyesi" Belgeseli, Hindistan Ladak Turizm Bürosu.
12. BBC, İsa Öldü mü? Açık Oturumu, 24 Ağustos 2003.

Bu bölüm, aşağıda isimleri zikredilen, alanlarında uzman açık oturum katılımcılarının yaptıkları konuşmalardan edinilen bilgilere yorum yazılmasıyla derlenmiştir.

Elaina Pagels, Din Profesörü, Princeton Üniversitesi.

Peter Stanford, Din Tarihçisi.

John Dominic Crossan, Din Çalışmaları Profesörü, DePaul Üniversitesi, Şikago

Paula Fredericksen, Din Çalışmaları Profesörü, Boston Üniversitesi.

Fr. Jerome Murphy O'Connor, L'Ecole Biblique, Kudüs.

Tom Wright, Westminster Canon.

Tierre Laconte, Tapınak Şövalyeleri Araştırmacısı.

Richard Andrews, Allah'ın Mezarı kitabının yazarı.

James Talsor, Din Çalışmaları Profesörü, North Carolina Üniversitesi.

Steve Mason, Antik Tarih Profesörü, York Üniversitesi, Toronto.

Abdul Aziz Kashmiri, The Dailiy Roshi Srinagar Editörü ve İsa Keşmir'de kitabı yazarı.

13. Joseph L. Cumming, İsa Çarmıhta Öldü mü? Sünni Tefsir Kitaplarında İsa'nın Dünyevi Hayatının Sonu Hakkında Tarihi Düşünceler Yale üniverstesi web sayfasından sadeleştirilerek Türkçe'ye aynen çevrilmiştir.

14. Abdul Ahad Azad , Kashmiri Zuban aur Shairi, vol 1. sayfa 10, J/K Akademi ve Sanat Kültürü Dilleri

15. The Times of India, 7 Ocak 1982, sayfa 5

16. Akvam-ı Keşmir, sayfa 239
17. Edward Schou, Kitabul Hind ve Al-Biruni Hindistan'ı, sayfa 206
18. Hargopal Kaul, Güldeste-i Keşmir, sayfa 17
19. Usul-i Kafi, sayfa 334
20. Aziz Kashmiri, İsa Keşmirde, sayfa 7, 1998
21. Muhammed Asad Leopold, Kuran'ın Mesajı, Mekke, Tüm Müslümanlar Ligi, sayfa 178
22. Nicholes Notovitch, İsa'nın Bilinmeyen Hayatı
23. Şeyh Al-Said-us sadık, Ikamal-ül Din, sayfa 359, 327
24. V:11
25. V: 15-27, sayfa 13-15
26. Vi: sayfa 17-19
27. Vii: sayfa 21-22
28. İX: sayfa 28-30
29. X: sayfa 31-32, Nicholas Notovitch, İsa'nın Bilinmeyen Hayatı
30. Beyza Güdücü, İnsanlığın kayıp dili, 8 Kasım 2005, Yeni Safak
31. Gene D. Matlock, B.A., M.A., Kadim İbranice ve Hintçe Arasında Bir Bağ Var mı? Türkçe'ye Tercüme Eden: Kemal Menemencioğlu – www.hermetics.org Bu yazının İngilizcesi <http://www.viewzone.com/matlock.html> sayfasında bulunur.
32. Aziz Kashmiri, İsa Keşmirde, sayfa 51, 52 ,53, 54)
33. Aziz Kashmiri, İsa Keşmirde, sayfa 62, 63.
34. Nelson T. Bruknaer, İsa'nın Hayatı, sayfa 2.
35. Nelson T. Bruknaer, İsa'nın Hayatı, sayfa 3.
36. Malibu, Heart, Summit Üniversitesi Basın Bülteni, Bahar, 1983, sayfa 4, 110-11.
37. İhsan Eliaçık, Dinlerin Vicdani Birliği
38. İsmail Hakkı Küpçü , Budizm
39. Ekrem Kalan, 30-07-2004,Ulanbatur, <http://www.bizans.org>
40. Warren, Budizm, s.481-82.
41. Bkz. F. Köprülü, Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul, 1980, s. 89.

42. E. Esin, İslâmiyetten Önce Türk Kültür Tarihi ve İslâma Giriş, İstanbul 1978, s. 59-60.
43. O. Turan, Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi Tarihi, İstanbul 1978, s. 129.
44. Bahaeddin Ögel, İslamiyetten Önce Türk Kültür Tarihi, I Ankara, 1984, s. 46; Hikmet Tanyu, Türklerin Dini Tarihçesi, İstanbul, 1978, s. 17.
45. Emel Esin, “Burkan ve Mani Dinleri Çevrelerinde Türk Sanatı”, Türk Kültürü El Kitabı, Ankara, 1972, C. II, s. 311-416.
46. Bkz. Hikmet Tanyu, İslâmlıktan Önce Türklerde Tek Tanrı İnancı, Ankara, 1980, 17-18.
47. Bkz. Oğuzların Destanı, Joseph Degiugnes, Büyük Türkiye Tarihi, (Çev.: S. Alpay), İstanbul, 1982, s. 17-24.
48. Bkz. İbrahim Kafesoğlu, “I. Asya Türk Devletleri”, Türk Dünyası El Kitabı, Ankara, 1992, C. I, s. 111-174.
49. Emel Esin, “Burkan ve Mani Dinleri Çevrelerinde Türk Sanatı”, Türk Dünyası El Kitabı, İstanbul, 1972, C. II, s. 311-416.
51. Rene Grousset, Bozkır İmparatorluğu, (Çev.: M. Reşat Uzmen), İstanbul, 1980, s. 79.
52. Laszlo Rasonyi, Tarihte Türklük, II. Baskı, Ankara 1998, s. 76; Erol Güngör, Tarihte Türkler, s. 24.
53. İbrahim Kafesoğlu, Türk Milli Kültürü, İstanbul, 1938, s. 88.
54. Emel Esin, İslamiyetten Önceki Türk Kültür Tarihi ve İslam’a Giriş, İstanbul, 1978, s. 127.
55. Emel Esin, “Burkan ve Mani Dinleri Çevrelerinde Türk Sanatı”, Türk Dünyası El Kitabı, İstanbul, 1972, s. 134.
56. Osman Turan, Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi Tarihi, s. 134.
57. S. Çağatay, S. Tezcan, “Köktürk Tarihinin Çok Önemli Bir Belgesi: Soğdça Buğut Yazıtı”, Belleten, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, Ankara, 1975-1976, s. 251.
58. O. Turan, Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi Tarihi, İstanbul 1979, s. 129-130.
59. Sadı Yang Chau Chun, “Türkiye ve Çin Arasındaki Kültür Mübadelesinin Tarihi Geçmişi”, (Çev.: Tüten Özkaya), Erdem Dergisi, Ankara, 1991, C. V, Sayı 15, s. 749-772.
60. B. Ögel, Türk Kültür Tarihine Giriş, C. I, s. 121.
61. H. Tanyu, Türkler’in Dini Tarihçesi, İstanbul, 1979, s. 29.
62. René Grousset, Bozkır İmparatorluğu, (Çev. M. Reşat Uzman), İstanbul, 1980, s. 119; Ayrıca bk., [21] B. Ögel, Türk Kültür Tarihine Giriş, Ankara, 1991, C. I, s. 177 vd.; L. Liğeti, Bilinmeyen İç Asya, (Çev. Sadreddin Karatay), Ankara, 1986, s. 206; Şinasi Tekin, Uygurca Metinler II, Ankara, 1976, s. 23; B. Spuler, “Göktürlerin Dini ve Kültürü Hakkında Mülâhazalar”, VIII. Türk Tarih Tongresi, C. II, Ankara, 1981, s. 661.

63. Yılmaz Öztuna, Devletler ve Hanedanlar III, Ankara, 1990, s. 140-141.
64. Harun Güngör, “Uygur Kağan Ünvanlarında Kün ve Ay Tenri Kavramlarının Kullanılışı”, Türk Tarih Kongresi, Kongreye Sunulan Bildiriler, C. II, Ankara, 1994, s. 513.
65. E. Esin, İslâmiyetten Önceki Türk Kültür Tarihi ve İslama Giriş, s. 129.
66. Özkan İzgi, Uygurlar’ın Siyasal ve Kültürel Tarihi (Hukuk Vesikalarına Göre), Ankara, 1987, s. 17.
67. B. Ögel, Türk Mitolojisi, I Ankara, 1971, s. 554.
68. E. Esin, İslâmiyetten Önceki Türk Kültür Tarihi ve İslama Giriş, s. 130-131.
69. W. Eberhard, Çin Tarihi, s. 215.
70. Ö. İzgi, Uygurlar’ın Siyasal ve Kültürel Tarihi (Hukuk Vesikalarına Göre), s. 27; Gülçin Çandarlıoğlu, Sarı Uygurlar ve Kansu Bölgesi Kabilileri, (Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul, 1967.
71. Ö. İzgi, Uygurlar’ın Siyasal ve Kültürel Tarihi (Hukuk Vesikalarına Göre), s. 27
72. Bkz. L. Ligeti, Bilinmeyen İç Asya, Ankara, 1986, s. 262.
73. Özkan İzgi, Uygurlar’ın Siyasal ve Kültürel Tarihi (Hukuk Vesikalarına Göre), Ankara, 1987, s. 28.
74. W. Heissig, “Bodism in Mongolia”, s. 404; E. Esin, İslâmiyetten Önce Türk Kültür Tarihi ve İslâma Giriş, s. 131-133.
75. Bkz. W. Heissig, “Bodism in Mongolia”, The Encyclopedia of Religion, C. II, s. 405.
76. Nicholas Notovitch, İsa’nın Bilinmeyen Hayatı, Macmillan ve and Company, New York, 1894 .
77. Heart, Summit Üniversitesi Basın Bülteni, Malibu, Kaliforniya, Bahar 1983, sayfa 13.
78. Paggy Mason ve Ron Laing (Mason), ‘ Sathya Sai Baba : Sevgi ve İliştirilme ‘, sayfa 49,179.
79. Levi Dowling, Aquarian İsa İncili, 1920, 7th ed. Ch 37 pp. 67-68, L.N. Fowler and Company, Ludgate, London, E.C. 4.
80. İsmail Hakkı Küpçü, Hint Dinleri
81. Dinler Tarihi, Hint Dinleri
82. Profesör Pundit Vedaprakash Upadhyay, "Avatar" , 2006.
83. Gulam Ahmed, Ayine sayfa 346 ve Risale-i Tuhfe-i Bağdat isimli eserinin 11 ve el-Mektub isimli eserinin 6. sayfası.
84. Gulam Ahmed, Feth-i İslam, Tavzih-i Meram (22 Ocak 1891) ve Hale-i Evham (3 Eylül

1891)

85. Gulam Ahmed, İtmamu'l-Hucce, sayfa 3.

86. Türk Ahmediyeleri web sayfası enformasyon bölümü.

87. Wikipedia Ansşklopedisi, Mirza Gulam Ahmed.

88. Mevdudi, Meseleler ve Çözümleri, sayfa 187.

89. Dr. Muhammed İkbâl, "Statesman" (Sözcü) gazetesine gönderdiği mektup.

90. Hâkim Muhammed Ekber Han'ın Bilhavi'l Nacar Mahkemesi Kadıyani kararı.

91. Muhammed Hayyr'ul Kadiri, İsrail'deki Kadıyani merkezi.

92. İstanbul DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, Kadıyanilik iddianamesi.